

PLOTEADO
G?

A
16
310

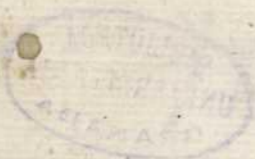
~~4.a. 8~~

~~16.~~

~~Biblioteca Universitaria
GRANADA
A
16
230~~

00462 6574

Ba

EPITOME
DE STATV
RELIGIONIS, ET DE
priuilegijs, quibus à summis
Pontificibus est deco-

VR-6873

ratus. *Compto d. J. P. de
Monengo*

AUCTORE P. F. IOANNE
de la Cruz Talabricensi, sacri Ordi-
nis Predicatorum. *de la Cruz*

Secunda editione
emendatum, & auctum.

Isa

Jan

Anno

1617

CVM PRIVILEGIO.

Toleti, Apud Didacum Rodriguez Typ. Regium.

E P I T O M E

D E S T A T

R E L I G I O N I S , E T D E

Esta corregido año 1682

Agustín de Castro

Esta corregido conforme el Espurgatorio
del año de 1502. en 26 de Octubre de 1682

Amendacum, & anatum.

Anno

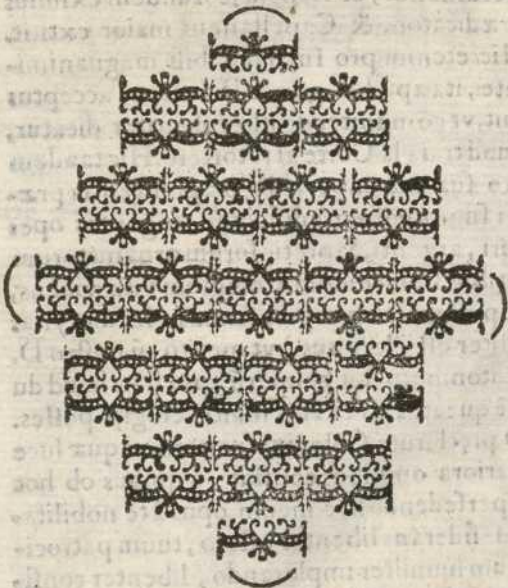
C M P R I N T I F I C A T O

Typis, Apud Didacum Roderi-
guez Typ. Regium.

etiam pro sua singulari sapientia quondam
episcopus Cordubensis, & Conquensis, &
tandem Episcopus Palentinus, electus a sa-
cris cōfessionibus Catholicissimorum Regū
Ferdinandi, & Isabelæ, eorundem eximius
prædicator, & Capellaneus maior extitit.
Hic etenim pro sua laudabili magnanimi-
tate, ita apud Reges, & Princeps acceptus
fuit, vt cōmuniter de illo vulgariter dicatur,
quod traia la Corte al retortero. Hic tandem
pro sua incomparabili magnificentia præ-
ter sumptuosum edificium, ingentes opes
auri, argenti, & pretiosorum ornamentorum
quibus suum ditauit Colegium vita viuens,
et post mortem copiosissimas elemosynas
taliter est elargitus, vt meritō cū nostro D.
Antonino; pater pauperū appellari haud du-
biè queat. His et alijs multis elogijs posses.
O præclarum Colegium: exornari quæ luce
clariora omnibus constāt, à quibus ob hoc
superfedendo hoc meum opus à te nobilita-
ri desiderans libenter offero, tuum patrocini-
um humiliter implorando, libenter confi-
tendo, quod quæ de manu tua accepi-
mus reddimus tibi. Vale.

(.?.)

LIBER

LIBER PRI
MVS, DE STATV RE
LIGIONIS.

PROLOGVS.

IN ISTO Libro explicatur in quo consistat status Religionis, & ad quæ Religiosus ex vi suæ professionis obligetur. Qualiter suis superioribus, vt patribus, vt iudicibus, & vt prælatis subdatur. Et quanta sit istorum superiorum potestas; tam ex iure communi, & particulari suarum legum; quam etiam ex privilegijs eisdem competens ad gubernandum, & puniendum, ad ligandum, & soluendum subditos suos in vtroque foro.

C A P. I.

De statu in communi.

DV B. I. Quid sit status. Conclusio. Status est dispositio conueniens homini secundum modum suæ naturæ (vt potè cum libertate, & non coactè) cui obligatur homo cum quadam immobilitate, & firmitate. Dicitur cui homo obligatur, quia licèt laicus faciat omnia, quæ facit Religiosus, non tamen est in statu Religionis. Cum nõ exerceat illa ex obligatione. Et dicitur cum quadam firmitate, & immobilitate. Quia sicut in corporalibus, quod facilè mutatur, non est stabile, & quod mouetur, non stat, sic in spiritualibus. Ista tamen firmitas, & immobilitas causatur per solemnitatem voti: Sicut & cõtractus ciuilis firmatur per solemnitatem iuris. Vnde viduitas, & virginitas, quæ non sunt voto firmatæ, non sunt status. Nec etiã Clericatus: cum ex illo ad coniugium possit Clericus retrocedere. Quanuis enim, qui est in vno statu possit ad statum altiorem ascendere, sicut Religiosus licitè ad Episcopaturam

tum ascendit; non tamen potest à statu Religionis ad inferiorem statum retrocedere. Prædicta doctrina est communis Thomistis cum D. Tho. & Caiet. 2. 2. q. 183. art. 1.

Si arguas. Quia potest Episcopus retrocedere ad statum Religionis: ergo est licitus transitus à superiori ad inferiorem statum. Ad hoc resp. quòd Episcopus dum manet Episcopus, ut potè, cum cura animarum, non potest fieri monachus; si tamen non valente suorum subditorum salutem procurare, & suis omnibus proficere ob impedimenta statim à nobis numeranda, tollatur ab eo cura animarum, ex qua constituitur in statu Episcopali, & ad quam retinendam non obligatur ex voto, poterit tunc fieri monachus.

Pro cuius maiori explicatione, Not. ex D. Tho. 2. 2. q. 185. art. 4. quòd dum Episcopus suis omnibus prodesse potest, non potest Episcopatum deserere ob quietem etiam contemplationis. Paulus enim ad Eph. 1. ob necessitatem subditorum à contemplatione beatitudinis se differri patienter toleravit. Ob aliquas tamen causas, potest Episcopus de licentia Papæ Episcopatum deserere, & Religionem intrare. Et harum prima causa sit, ob defectum conscientie, ut si sit homicida, aut sy-

De statu in communi.

moniacus. Secunda, ob defectum corporis, aut salutis, vt si sit senex. Tertia, ob defectum scientiæ requisitæ. Quarta, ob irregularitatē. Quinta, ob defectum subditorum, quibus Episcopus prodesse non potest. Sexta, quando ex alicuius prælatione graue oritur scandalum. Nisi aliàs scandalum oriatur ex malitia volentium fidem, & iustitiam calcare. Seclusis tamen prædictis causis, erit peccatum mort. illa dispensatio, nec erit valida. Quia Episcopus iure diuino astringitur cure animarum, sed Papa non potest dispensare in iure diuino, nisi iuxta voluntatem veri domini quæ talis præsumitur esse, vt cum causa legitima dispenset, seu declaret ius diuinum non obligare tunc, & alias non, ergo.

Dub. 2. an in Ecclesia sit diuersitas statuum. Prima conclusio. In Ecclesia est diuersitas statuum, vt Episcoporum, & Monachorum, sicut & diuersitas officiorum, vt prædicatorum, & Doctorum. Ita D. Tho. 2. 2. q. 184. art. 2. hoc enim pertinet ad Ecclesiæ perfectionē. Sicut enim in naturalibus perfectio, quæ est in Deo simpliciter, non potest esse in creaturis nisi multipliciter: Sic perfectio gratiæ, quæ in Christo sicut in capite adunatur, ad eius membra diuersimodè redundat, vt sic

fic corpus Ecclesie perfectum sit. Vnde dicitur de Christo ad Ephe. 4. ipse scilicet, Christus, dedit quosdam Apostolos, alios vero Evangelistas, alios autem Pastores, & Doctores ad consummationem sanctorum. Et hoc ita expedit; tum ad necessitatem actionum Ecclesie, quae ut expeditius exerceantur, & sine confusione, debent ad eas diuersi homines deputari; tum etiam ad dignitatem, & pulchritudinem Ecclesie, quae in quodam ordine consistit. Vnde 3. Reg. 10. videtur Regina Sabba omnem Sapientiam Salomonis, habitacula seruorum, & ordinis ministrantium, non habebat ultra spiritum.

Secunda conclusio. Differentia status sumitur ex ordine ad perfectionem prout vnus status est altero perfectior. Differentia tamen officiorum sumitur ex ordine ad diuersas actiones. Differentia vero graduum sumitur per respectum ad ordinem pulchritudinis Ecclesiae, prout in eodem statu, & officio, vnus est altero superior, vnus praest, & alter est subditus. Ita D. Tho. 2. 2. q. 184. art. 3.

Tertia conclusio. Status largè sumptus diuiditur in incipientes, proficientes, & perfectos. Ita D. Tho. art. 4.

Dub. 3. quis status sit perfectior. Prima.

De statu in communi.

conclusio. Status Episcoporum est omnium perfectissimus. Ita D. Tho. art. 7. & oppositum est erroneum. Quia Episcopi tenent locum Apostolorum; sed esset erroneum negare statum Apostolorum esse alijs statibus perfectiorem, secundum illud 1. co. 12. quosdam posuit Deus in Ecclesia, primum Apostolos, &c. Et idem Apostolus ad Ephe. 4. ait, nos sumus primitias spiritus habentes. Secundo ad statum Episcopi requiritur vite perfectio, ut ait D. Tho. 2. 2. q. 185. art. 1. ad 2. & constat ex illo Ioan. 21. vbi Christus antequam Petro Pastorale officium committeret, ab eo quaesivit, an ipsum plus cæteris Apostolis diligeret, & quia Episcopi munus est, alios etiam religiosos ad perfectionem adducere: ad statum autem Religiosi non requiritur vitæ perfectio, sed Religio est via ad perfectionem. Unde Christus Mat. 19. non dixit adolescenti, si es perfectus, sed si vis perfectus esse vade, & vende. Et ratio istius differentiae est, quia secundum Dion. de Eccles. Hierar. cap. 6. perfectio pertinet ad Episcopum actiue sicut ad perfectorem, ad Monachum autem passiue sicut ad perficiendum, requiritur verò, quod sit perfectus, qui alios debet ad perfectionem adducere, non sic autem, qui debet ad perfectio-

fectionem adduci, ergo.

Si arguas: qui vouit Religionem debet prius intrare Religionem, quam acceptare Episcopatum, vt diffinitur in cap. per tuas, de voto, ergo status Episcopi non est perfectior. Ad hoc respond. quod quando perfectio vnius rei includit alterius rei perfectionem, & aliàs sunt incompatibiles, qui vouet, quod est minus, satis implet votum, si omissa re minore faciat maiorem, vt si vouisti perpetuò seruire hospitali, imples votum intrando Religionem, vt habetur in cap. scripturæ, de voto, at Episcopatus etiam si sit status perfectior compatitur secum statum Religionis, & sic in dicto casu prius ille debet fieri Monachus.

Secunda conclusio. Status Religiosi est perfectior quam status curati. Ita D. Thom. 2. 2. q. 184. art. 8. & patet, quia Religiosus habet obligatam totam vitam ad opera perfectionis, scilicet ad castitatem, &c. at curatus nec ratione ordinum obligatur ad opera externa perfectionis, vt ad castitatem, sed vt ait D. Tho. art. 20. ex statuto Ecclesie Latinæ, vt patet in cap. placuit d. 32. & cap. cū in præterito d. 84. votum castitatis annectitur subdiaconatui, etiam si verbo non emitatur:

De statu in communi.

vt ait D. Tho. in 4. distinct. 37. q. 1. art. 1. nec etiam sunt curati in statu perfectionis ob curam animarum. Quia status perfectionis inducit obligationem perpetuam ad opera perfectionis, sed curatus non est obligatus ad perpetuam curam animarum, potest enim illam deferere, & transire ad Religionem etiam inconsulto Episcopo, vt dicitur in cap. ducesunt 19. q. 2. ergo. Secundo. Et si cura animarum sit quid perfectius quam ea ad, quæ tenetur Religiosus, tamen ista cura non conuenit curato cum obligatione perpetua, vt dixi. Nec conuenit ei principaliter sicut Episcopo, sed sicut coadiutori, & instrumento Episcopi. Et sic ei non omnia, sed quædam peculiaria circa curam animarum committuntur.

C A P. II.

De statu Religionis.

D V B. I. Quid sit status Religionis. Prima conclusio. Status Religionis est quidam modus viuendi totum hominem Diuino cultui applicans sub aliqua regula, abducendo eum a
curis

curis seculi retardantibus a perfecta claritate, & vnione cum Deo. Ita colligitur ex D. Tho. 2. 2. q. 186. art. 1.

Secunda conclusio. Status Religionis est a Christo institutus. Ita patres communiter quos refert, & sequitur Enriq. tom. 1. lib. 12. cap. 5. nu. 2. & lit. g. quia status iste consistit in obseruantia trium votorum, scilicet obedientiæ, castitatis, & paupertatis; sed vota ista sunt a Christo instituta. De paupertate enim dicitur Matth. 19. si vis perfectus esse, vade, & vende, omnia, quæ habes, & da pauperibus. Et de obedientia subditur ibi, & venne sequere me. De castitate etiam ibidem dicitur, sunt eunuchi, qui se castrauerunt, id est, amputauerunt vsu, & potestatem venereorum, non per abscisionem membri corpoream, sed per votum castitatis, propter Regnum Dei. ergo.

Dub. II. an Religio importet statum perfectionis. Prima conclusio affirmatiua. Ita D. Tho. 2. 2. q. 186. art. 1. Quia omnis perpetua traditio in finem charitatis ordinata constituit statum perfectionis; sed talis est Religio, vt constat ergo. Vbi nota, quod traditio hominis ad Deum, alia est interior per charitatem; & ista est perfectio essentialis

De statu Religionis.

Christianæ vitæ, & finis omnium præceptorum, & consiliorum. Alia est exterior, per quam homo solemniter dedicatur diuino cultui; & ista est veluti medium ad dictum finem assequendum, ex quo sequitur.

Secunda conclusio. Religiosus non tenetur habere perfectionem charitatis: sed tenetur tendere ad illam. Ita D. Tho. art. 2. & patet, quia status Religionis est disciplina quedam, qua aliquibus exercitijs ad perfectionem deuenitur; sed qui operatur ad finem, non est assecutus finem necessariò, sed tantum requiritur, quòd ad eum tendat, ergo satisfacit Religiosus tendendo in finem charitatis medijs taxatis in sua regula. Et sic qui assumit statum Religionis, & non habet animum mutandi vitam secundum illum statum, aut si iam professus mutet illum animum peccat. mort. cum sit simulator in re graui contra virtutem Religionis. Imò, si tantum habet animum seruandi tria vota essentialia, & alia obligètia in sua regula sub peccato mort. peccat venialiter. Cum firmet animum contra spiritualem profectum, & ponat obicem Spiritui Sancto, ne eum per media præstantissima ducat ad perfectionem.

Dub. III. an essentia status Religionis

nis consistat in tribus votis, scilicet, obedientiæ, castitatis, & paupertatis. Prima cōclusio. Voluntaria paupertas est primum fundamentum ad perfectionem charitatis acquirendū, & ad statum Religionis. Ita D. Tho. 2. 2. q. 186. art. 3. patet ex illo Matth. 15. si vis perfectus esse vade, & vēde omnia, quæ habes, & da pauperibus: ac si dicat, ab hoc debes incipere, si vis tendere ad perfectionem. Secundo status Religionis est quoddam exercitiū, & disciplina, qua deuenitur ad finem charitatis, & eius perfectionem; sed ad hoc oportet abstrahere omnino affectum à rebus temporalibus per voluntariam paupertatem, vt enim ait Agustin. lib. 83. q. 36. nutrimentum charitatis est diminutio cupiditatis; perfectio, nulla cupiditas, & lib. 10. confe. cap. 23. loquens Agustinus cum Deo ait, minus te amat, qui tecum aliquid amat, quod nō propter te amat.

Secunda conclusio. Perpetua, & omnimoda castitas requiritur ad statum Religionis. Ita D. Tho. art. 4. quia ad statum Religionis requiritur abstractio impediētium hominem ne totaliter feratur in Dei seruitium; sed vsus copulæ carnalis retrahit hominem ne totaliter feratur in Dei seruitium: tum ob
vehe-

De statu Religionis.

vehementiam delectationis; tum etiam ob sollicitudinem circa gubernationem vxoris, filiorum, & temporalium pro illorum victu: ergo.

Ex hoc patet Comendatarios de Sanctiago, de Aleantara, & de Calatraua non esse proprie Religiosos. Ita D. Tho. 2. 2. q. 186. arti. 4. ad 3. & cōmuniter Thomistæ cōtra Naua, & alios quos refert Manuel Rod. in qq. regul. q. 1. ar. 6. to. 1. Quia isti nō vouent omnimodam castitatem, cū ducant vxores. Vnde nec gaudent priuilegio cap. si quis suadente diabolo, vt ait Caie. ver. excommunicatio. Nec ipsi mutando habitum manent excommunicati. Secus est de comendatarijs militibus, cum solemniter voueāt perpetuam, & omnimodam castitatem, obedientiam, & paupertatem. Verum est, quod Alexander. 3. Bulla vnica, vbi approbat Religionem Sancti Iacobi de Spata cum voto coniugali statuit, quod qui manus violentas iniecerit in fratres, vel sorores dicti ordinis manet excommunicatus. Quo etiam priuilegio gaudet per communicationem suorum priuilegiorum alij comendatarij aliorum ordinum militarium.

Tertia conclusio. Ad statum Religio-

nīs requiritur obedientia. Ita D. Tho. art. 5. & patet. 1. quia perfectio Religionis consistit maximē in Christi imitatione: secundum illud matth. 19. Si vis perfectus esse vade, &c. Et veni sequere me: Sed in Christo maximē commendatur obedientia, ergo. 2. status Religionis est disciplina quedam, & exercitium quo tendimus in perfectionem, vt dixi, sed qui instruuntur, licet discipuli, vt perueniant ad aliquem finem debent sequi directionem eius, cuius arbitrio exercitantur: ergo Religiosi in pertinentibus ad vitam Religiosam, debent subijci per obedientiam alicuius instructioni, & imperio: Vnde in cap. hoc nequaquam 7. q. 1. dicitur: monachorum vita subiectionis habet verbum, & disciplinatus.

Quarta conclusio. Ad statum Religionis requiritur, quòd paupertas, castitas, & obedientia cadant sub voto. Ita D. Tho. artic. 6. quia Religiosi sunt in statu perfectionis, vt dixi cap. 1. dub. 3. sed ad statum perfectionis requiritur obligatio ad ea, quæ sunt perfectionis; quæ obligatio fit per votum, ergo cū status Religionis consistat essentialiter in paupertate, castitate, & obedientia; & hæc sint opera perfectionis externa status Religionis, ad hæc debet Religiosus cū voto obligari.

Quinta

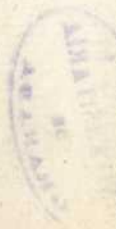

De statu Religionis.

Quinta conclusio. Prædicta tria vota pau-
pertatis, obedientiæ, & castitatis debent esse
solemnia per professionem expressam, vel
tacitam ad certam regulam, seu Religionem
a sede Apostolica approbatâ, vt ait Bonifa.
8. cap. vnico, de voto, & vo. redöp. Et vt ista
professio valeat, debet fieri in manibus il-
lius, qui potest profitentem tali Religioni in
corporare: vt cum communi sententiâ tenet
Panor. in cap. correctum, de reg. iur. & Silu.
ver. Religio. 8. nu. 14.

Ex dictis patet, quôd licet Greg. 13. Bu.
26. declaret patres Societatis Iesu, etiâ sim-
plici voto castitatis astrictos, esse verè, & pro-
priè Religiosos, & irritet matrimonium cum
illo simplici voto celebratum, adhuc tamen
est differentia inter istos, & alios Religiosos
voti solemnitis, quôd isti essentialiter, & ex iu-
re diuino sunt inhabiles ad matrimonium;
tum, quia illorum votum a tempore Aposto-
lorum habet istam vim irritandi matrimo-
nium, nec extat aliqua lex Ecclesiastica, que
illam vim ei tribuat: tûm etiâ, quia per istud
votum solenne totaliter homo Deo tradi-
tur, & consecratur per internam voluntatē
iuxta doctrinam D. Tho. 2. 2. q. 88. ar. 7. at
Religiosi Societatis voti simplicis, ex iure
Eccle-

*Cautè lege
hæc et
conclusio
simpliciter
ad hanc sententiam
bullæ Grego-
gorij 13.*

Ecclesiastico prædicti decreti Greg. 13. sunt inhabiles ad matrimonium, & sic in omni sententia posunt dispensari per Ecclesiam ad matrimonium contrahendum. Imò in dicto decreto Greg. habetur, quòd ex causa rationabili posunt dicti Religiosi voti simplicis a Ministro generali dimitti, & votis istis liberari iuxta suas constitutiones 2. par. cap. 4. si tamen isti sine licentia Ministri generalis recedant sunt apostatae, & excommunicati, ut ibidem decernitur.

Sexta conclusio. Inter illa tria vota Religionis votum obedientiæ est præstantius. Ita D. Tho. 2. 2. q. 186. ar. 8. quia per votum obedientiæ offertur Deo maius bonum, scilicet, propria voluntas ratione cuius, quòd fit ex obedientia, est magis acceptum Deo, quàm id quòd fit ex propria voluntate. Vnde ieiunium ex propria voluntate factum non acceptatur a Deo. Esai. 58. ubi interrogantibus quibusdam ieiunantibus, quare ieiunauimus, & non aspexisti, respondet Deus: quia in die ieiunij vestri inuenitur voluntas vestra. Secundo quia sub voto obedientiæ continentur alia vota, & ceremoniæ regulares, & sic in professione fratrum prædicatorum sola obedientia expressè promittitur.

Dub.

Dub. 4. an Religiosus peccet mort. tran-
 sgressiōe vota, & alia contenta in sua regu-
 la. Prima conclusio. Religiosus tenetur sub
 peccato mort. ex genere seruare tria vota es-
 sentialia. Alia tamen sub peccato veniali, ni-
 si sub formali precepto, & in virtute sanctæ
 obedientiæ mandentur. Ita D. Thom. 2. 2. q.
 186. ar. 9. Imò vt ipse D. Thom. notat, in no-
 stro prædicatorum ordine non obligamur
 etiam sub peccato veniali ad constitutionū
 obseruantiam, vt in eisdem disponitur: nisi
 ad vota, & expressè mandata in virtute Spi-
 ritus Sancti, & sanctæ obedientiæ. Et nisi, vt
 ait D. Tho. ad 1. adsit negligentia mortalis,
 vel venialis, aut contemptus. Et tunc aderit
 negligentia, vt ibi explicat Caie. quando sup-
 posito, quòd vadis, V. g. ad matutinas vadis
 negligenter. Tunc peccas venialiter negli-
 genter eundo. Quia & si nō tenearis sub pec-
 cato ire ad matutinas; si tamen vadis, debes
 à te excutere omnem negligentiam. Sicut
 & si hodie non tenearis orare, si tamen ores
 debes atentè orare. Contemptus autem tunc
 aderit (ait D. Thom. ad tertium, & ibi Caie.
 quando quis renuit se subijcere legi, hoc
 est non vult facere, quod lex iubet ex eo,
 quòd illud sibi iubetur. Et contemptus iste

Ex suo genere est peccatum mort. cum opponatur directè obedientiæ, quæ obligat sub peccato mort. ex genere. Qui tamen habet animum, & consuetudinem ob iram concupiscentiam, aut aliam causam violandi legē, nō est cōtēptor formaliter, vt ait D. Th. ad 3.

Secunda conclusio. Episcopus Monachus, vt ait D. Tho. 2. 2. q. 88. art. 11. ad 4. tenetur sub peccato mort. ad tria vota essentialia prædicta, sicut alij Religiosi, nec liberatur à voto paupertatis, vt ait D. Tho. 2. 2. q. 88. ar. 11. ad. 4. & Enriq. to. 2. lib. 10. ca. 33. quidquid Manu. Rod. cū alijs incautè dicatur su. 2. p. c. 70. n. 5. Quia Episcopus iste manet Religiosus iuxta dicta: cū status Religionis nō repugnet statui Episcopi, & aliàs status Religionis essentialiter cōsistat in tribus votis paupertatis, scilicet, castitatis, & obedientiæ.

Ex dictis patet primò, quod Episcopus Monachus de nullis bonis testari potest, cū non habeat proprium. Ita communiter cum D. Thom. 2. 2. q. 185. art. 6. & 8. Soto. 10. de ius. q. 5. ar. 7. & Cob. cap. 1. de testam. nu. 18. Alij tamē Episcopi possunt de suis bonis patrimonialibus testari. Non tamen de bonis Ecclesiasticis, aut intuitu Ecclesiæ acquisitis: sed ista in dominio Ecclesiæ conferuen-

tur: vt dicitur in cap. quæ rursus d. n. de test. Et licet in cap. cum officijs d. testa. idem sit tuatur de Clericis, sed iam lex ista non est in vsu in Hispania, sed de omnibus bonis testatur Clerici, & in eorum bonis succedunt eorum consanguinei ab intestato, ita libr. 5. nouæ Recop. tit. 8. l. 13.

Secundo sequitur Episcopum Monachū teneri portare habitum suæ Religionis: cum habitus iste sit obligationis signum. Ita D. Tho. ar. 8. in 8. Synodo generalis c. 10. cap. 27. præcipitur, Episcopis Monachis sub pœna depositionis, ne vestem monasticam deponat, & cap. clerici 2. de vita & ho. cle. præcipitur Episcopis vt iocoso: nisi monachi sint: quos oportet ferre habitum monachalem: quem si deponant, erunt apostatæ. Ita Enriq. to. 2. lib. 10. cap. 53.

Tertia conclusio. Episcopus Monachus, et si non teneatur ad obseruantias suæ Religionis, officio Pontificali repugnantes: cuiusmodi sunt solitudo, silentium, aut vigiliæ graues, quibus impotens redderetur ad executum Pontificale officium: tamen tenetur ad obseruantias non impediens Pontificale officium: quales sunt ieiunia, abstinentia a carnibus, &c. In quibus tamen potest secum

in necessitate dispensare, sicut prælati Religionum secum in necessitate dispensant. Ita D. Tho. 2. 2. q. 185. art. 8. Secundo in constitutionibus ordinis Prædicatorum d. 2. cap. 13. in glo. habetur, quod prouinciales in suis prouincijs moneant Episcopos ordinis, vt in vestibus, abstinentijs & alijs non impediendis Pontificale officium ordini se conforment. Alias non concedant eis fratres in socios, & concessi reuocentur. Hæc de votis Religionis in communi, deinceps agemus de illis in speciali.

CAP. III.

De voto paupertatis.

Not. Quod Religiosus per votum paupertatis abdicat à se dominiũ cuiusuis rei temporalis, & peccat. mort. ex genere tale votum violando. In indiuiduo tamẽ peccabit mort. vel venialiter eo modo, quo peccat, qui contrectat rem alienam inuito Domino rationabiliter. Et sic quæ est materia grauis ex obiecto pro furto: eadẽ erit grauis pro cõstituẽdo peccato mortali contra votum paupertatis.

B 2

Dub

Notatio hæc non procedit de omni vero religioso et certe legenda non nulla que de voto paupertatis uoluntati in hoc.

De voto paupertatis.

Dub. 1. an Religiosus possit habere pecuniam. Not. quod peculium est habere aliquid deputatum, & sequestratum ab alijs ad utendum illo, vel iure Dominijs possidendo, & defendendo illud ut proprium; vel iure solius administrationis ad illud, scilicet, administrandum, vel distribuendum secundum leges, & conditiones sibi prefixas; vel iure ususfructus tantum, qui est facultas utendi re, & fructibus eius in propriam, & etiam aliorum utilitatem; salva tamen substantia rei fructiferæ: vel solius usus, qui est facultas utendi re ad usus proprios tantum.

Prima conclusio. Religiosus non potest, etiam de licentia Pape, habere peculium irreuocabile, quod, scilicet, saltem à Papa non possit reuocari, & limitari in quos veilit usus. Ita Silue. Ver. Abbas 4. §. 3. & Lud. Lop. 1. p. c. 154. Quia Religiosus per votum paupertatis abdicat à se omne dominiū, & proprietatem, quam importat prædictum peculium irreuocabile.

Secunda conclusio. Licitum est Religiosis habere pecunias in communi depositas ad usus sibi à Prælato concessos, aut concedendos. Ita Ludou. Lopez, & patet ex usu. Nec sic habere pecunias inducit proprietatem: cum

eum sicut per Prælatum reuocabiles, & limitabiles pro vsibus sibi placentibus. Vbi Not. Primo, quòd si Religiosus habet licentiã distrahendi aliquas pecunias in quos vult vsus, potest etiam in actus illicitos consumere illas: vt ait Medina in su. in 7. præcepto. §. 29. cuius sententiã est, communiter vsu recepta. Licet alij oppositum sentiant satis probabiliter, & forte verius. Quia cum Prælatus nõ sit dominus, sed dispensator bonorum Religionis, & non dissipator, non potest concedere licentiã expendendi pecunias, nisi pro vsibus licitis. Et sic licentiã ab eo data religioso iuxta facultatem concedentis videtur esse interpretanda.

Not. secundo, quòd secundum victoriam cõmuniter receptum (de quo Lud. Lopez) non peccat Religiosus mort. retinendo pecunias in cõlla, & non in communi deposito. Dum tamen habeat animum expendendi eas de licentiã Prælati. Et intelligitur hoc, duplici limitatione, prima quòd intelligitur stãdo in natura voti paupertatis, & secluso speciali præcepto si circa hoc imponatur. Secunda, quòd non retineatur pecunia in cõlla, vel alibi extra commune depositum animo cõllã di illam Prælato. Imo si Religiosus, quando

De voto paupertatis.

à Prælato fit scrutinium, & liquid in cæla, vel alibi retentum cælet, peccaret mortaliter ex genere. Imo magister Vandelus censet, esse peccatum mort. etiam si res cælata fit leuis. Sed rei veritas est, quòd etiam in illis præceptis, sicut & in alijs naturalibus, & positiuis, quod ex suo genere est, peccatum mort. fit veniale ob leuitatem materiæ.

Dub. 2. an liceat Religiosis habere census, & redditus annuales.

Prima conclusio. Ante Conc. Trid. licebat Religiosis de licentia suorum prælatorum habere tales census, etiam ad distrahendum in vsus sibi placentes: dum prælatus non reuocaret, vel limitaret talem licentiam. Ita Silu. Naua. & alij quos refert, & sequitur Ludo. Lo. Quia istud peculium cum si à prælato reuocabile, non inducit proprietatem.

Secunda conclusio. Etiam post Conc. Trid. non peccant Religiosi habentes census, & redditus annuos, non tantum loquendo de redditibus sibi, à sibi ipsis legatis in testamento ab eisdem condito ante professionem, aut à paribus, siue ab alijs sibi relictis: sed etiam loquendo de redditibus emptis ex bonis à Religioso iam professo acquisitis, & quorum dominium transierat iam in communita-

munitatem. Potest enim communitas redditus illius census, nomine tamen communitatis fundati, concedere Religioso in præmiū suilabori, vt constat ex vsu sapientissimorum, & timeratorum.

Si obijcia, quia in Conc. Trid. sess. 25. cap. 2. statuitur, non licere Religiosis vtiusque sexus bona mobilia, vel immobilia quouis modo acquisita, vt propria possidere: sed ista superiori tradantur, & conuentui incorporentur. Et iterum dicitur sic, non liceat superioribus Religiosorum bona stabilia Religiosis concedere, etiam vsum fructū, vsum, vel comendam. Vbi per bona stabilia intelliguntur bona immobilia, & census. Ad hoc resp. quod loquitur Conciliū de redditibus non habendis etiam quantum ad vsum, vt proprijs, & irreuocabilibus per prælatos, & sine eorum licentia distrahendis. Intendit enim Cōcilium tolere à Religiosis dominiū, & proprietatem, vt cōstat ex titulo dicti cap. qui est de paupertatis voto integerrimè seruādo. Et si aliud intendat illud decretum, nō est cum tanto rigore receptum ob multas necessitates Religiosorū, quibus ex bonis cōmunitatis nō subuenitur, etiā iuxta suum statū, & Religiosā paupertatē. Quod maximè verū

habet in monialibus. Ita Lu. Lo. c. 154. ubi citat Nau. & Man. Rod. in su. to. 1. c. 90. nu. 9.

Dub. 3. an possit Religiosus sine licentia sibi donatum recipere. Not. duplicem esse licentiam, aliam expressam, & formalem: aliam virtualem, seu interpretatiuam. Et ista explicatur dupliciter, primo quando subditus certò scit, quòd si petat licentiam à Prælato non sibi denegabitur, sed simul scit, Prælatum velle, quòd nihil fiat sine eius licentia expressa. Et ista virtualis licentia ad nihilũ valet; cū illa enim non potest Religiosus exire à conuentu. Secūdo quando per signa probabilia credo, quòd si ego faciam aliquid. V. g. emam librum, aut aliquid donem, hoc prælato placebit. Et de hac interpretatiua licentia loquimur quoties dicimus illam sufficere. Ita Lud. Lop. to. 1. cap. 156. & Man. Rod. in su. 1. p. c. 31. nu. 3.

Prima conclusio. Etsi sit probabilis sententia Victorię afferentis posse Religiosum, seclusa speciali prohibitione circa hoc, recipere aliquid sine Prælati licentia: dum tamẽ habeat animum petendi licentiam quando expendet illud, probabilius tamen videtur, illud non posse recipere sine prælati licentia saltem interpretatiua. Quia talis receptio si-

cut,

cūt, & datio eiusdem rei est translatiua dominij: ergo & est interdicta Religioso. Cum per votum paupertatis reddatur in capax dominij.

Secunda conclusio. Religiosus accipiendo sine licentia aliquid communitatis, aut rem alteri Religioso applicatā, peccat mort. ex genere. Cum accipiat alienum inuito domino rationabiliter. Ex paruitate tamen materiæ erit peccatum veniale, vt si à communitate accipiat sibi gallinam. Secus esset si donaret eam extraneo.

Tertia conclusio. Religiosus accipiendo ab amico prandium, aut alia comestibilia nō peccat. Ad hoc enim præsumitur habere licentiam à Prælato interpretatiuam. Et idem est de Religioso existente cum licentia extra conuentum, qui habet consequenter licentiā interpretatiuam recipiendi sibi oblata.

Dub. 4. an possit Religiosus sibi applicata distrahere sine licentia. Prima conclusio. Religiosus emens, vendens, mutuans, commutans, aut donans, aliquid communitatis, vel sibi applicatum sine licentia saltem interpretatiua, peccat mort. ex genere. Quia in istis actibus, cum sint translatiui dominij, habet se vt Dominus, & vsurpat alterius do-

minium. Poterit tamen commodare librum, aut aliam rem sine expressa licentia. Quia per commodatum non transfertur dominium.

Secunda conclusio. Religiosus potest dare alteri Religioso sui conuentus librum valentem quinque argenteos, aut aliud simile. Ita Ludou. Lopez 1 p. q. 156. co. 3. imò Manuel Rod. in su. 1. p. cap. 90. nu. 11. tenet, posse dare librum valentem quinque aureos. Item potest Religiosus commutare libros cum alijs libris etiam secularium æquè bonis: vt ait Ludou. Lop. con. 4. Quia ad omnia prædicta præsumitur adesse licentia prælati interpretatiua: si aliàs non stet specialis prohibitio prælati in contrarium. Imò vt ait Ludou. Lopez iuxta istam interpretatiuam licentiam Religiosus iter agens ex pecunijs sibi datis in eleemosynam, aut aliter acceptis potest expendere cum consanguineis etiã diuitibus vsque ad decem aureos, aut eorum valorem. Hæc enim donatio non censetur prodiga: sed rationabilis, in ratihabitione Prælati fundata.

Dub. 5. quantam licentiam potest Prælati regularis sibi, & subditis concedere ad donandum extraneis.

Prima conclusio. Prælati regulares possunt sibi, & suis concedere licentiam donandi vsque ad decem aureos de bonis sibi applicatis, pro causa pia, & rationabili. V. g. pro pauperibus, pro nuptijs cognatorum, pro gratificatione beneficiorum, pro cultu diuino, & similibus. Non tamen possunt amplius insumere sine licentia Prouincialis, aut alterius similis, vel superioris Prælati. Ita Cordo. in su. q. 54. & Ludou. Lop. in instruct. nego. lib. 2. cap. 40. Et ita (ait iste) præceptum est fratribus ordinis Predicatorum in capitulo Pisano. Et hoc ita seruant Prælati timorati, & docti. Et intelligitur cōclusio de donatione inter viuos, non de donatione causa mortis. Hæc enim in multis æquiparatur testamento, quod Prælati regulares condere non possunt. Ita Naua. lib. 3. cōf. 6. tit. de dona. & Manuel Rod. in su. 1. p. ca. 90. nu. 7.

An verò prædicti Prælati possint concedere licentiam ad prædicta, hospitibus sui ordinis. Ad hoc, secunda conclusio sit negatiua. Ita Ludou. Lop. in su. 1. p. cap. 156. in fine. Quia in constitutionibus fratrum Prædicatorum, d. 1. cap. 14. habetur, quòd Religiosus non expendat pecunias sine licētia sui Prælati: sed Prælati vnus conuentus non est
 pros

proprie Prælatus hospitem in suo conuentu existentium, etiam si in aliquibus ex dispositione dictarum constitutionum, & ordinationum superiorum, hospites eis subdantur, ergo.

Tertia conclusio. Religiosus extra suum conuentum cum licentia existens, censetur habere interpretatiuam licentiam ad expendendum pecunias, non tantum pro vsibus in itinere necessarijs: sed etiam quoties instat necessitas, aut utilitas expendendi aliquid, nec ad est prælatus, potest cum interpretatiua licentia, quæ tunc etiam præsumitur adesse, illud expendere.

Hæc dicta sint de Religiosis intra ordinem degentibus. Nam alijs ex Papæ licentia ab ordine exemptis, vt Episcopis, aut alijs beneficiatis solet Papa ampliorem concedere licentiam, vt scilicet, ex redditibus suorum beneficiorum, vel ex aliter acceptis possint in vita, vel morte ad pia opera prohibito dispensare.

Hactenus dicta procedunt stando in natura voti paupertatis, & seclusis specialibus prohibitionibus summorum Pontificum, aut aliorum prælatorum. Nouissimæ Clem. VIII. in motu qui incipit, Religiose Congrega-
tio

tionis , edito 3. Kalendas Iulij anno 1594. multa vetat Religiosis vtriusque sexus exceptis militaribus, circa largitionem munerum. Quæ tamen omnia, exceptis poenis ibi impositis, continentur in iure communi antiquo, vt notabimus.

Primò, interdicitur Religiosis etiam Prælati, & conuentibus ne per se, aut per alios, etiam indirectè, aliquid liberaliter, vel munera donent: exceptis leuibus exculentis, & poculentis, & ad deuotionem pertinentibus munusculis. Et adhuc ista leuia nomine conuentus largiantur, & vbi superiori de consensu conuentus videbitur expedire. Et quidem donatio liberalis vetatur Religiosis, in ca. nulli liceat, & in cap. si quis, de rebus Eccles. non alien. & ca. cum ad monasterium de statu Monac. Et donatio leuium nomine conuentus facienda habetur etiam in ca. tua nuper, de his quæ fiunt à Prælato sine consensu capituli.

Not. Primo, pro explicatione, quòd in hoc decreto sola liberalis donatio vetatur quæ secundum D. Tho. in 1. d. 18. q. 1. art. 2. est datio irredibilis, compensationem non intendens. Et sic bene possunt Religiosi cum licentia suorum Prælatorum elemosy-

nas facere, festa celebrare, expendendo aliquid pro musica, &c. remunerare, & gratificare obsequia, & beneficia recepta a Medico, aduocato, aut ab alijs. Hæc enim & similia non sunt propriè donationes, sed satisfactiones. Secundo not. quòd donatio indirecta in hoc decreto vetita, dicitur V. g. si conuentus remittat liberaliter, & non titulo elemosinæ, aut alio iusto titulo legitimam Religiosam iam hæreditatam, aut alia debita; aut si Religiosus mutuet, animo non repetendi mutuum.

Tertio Not res leues esse in duplici differentia. Aliæ sunt ita paræ, quòd nullam merentur recompensationem, vt calculus benedictus, modicus panis, & ad ista dispensandum non est necessaria dicta licentia. Aliæ sunt æstimabiles, & recompensabiles siue sint comestibilia: sicut vna caia de conserua, siue sint res ad deuotionem pertinentes: sicut vna imago, vnas horas, &c. & de his precipitur, quòd dentur nomine, & consensu conuentus. Et licet in isto decreto tantum fiat mentio de leuib. comestibilibus, & ad deuotionem pertinentibus: idem etiam dicendum est de leuib. alterius generis, sicut vna caxa de cuchillos, &c. Quoties enim in aliqua re-

gula

gula excipiuntur aliqui casus, consequenter manent excepti similes casus. Ita in Clement. exiui de paradisso, § d. i. de, & est communis sententia iuristarum Bart. in cap. 2. de coniugio leproforum, Feli. in cap. Pastoralis. Imò licet l. x. (dicunt isti) limitaret exceptiones dicendo, exceptis istis tantum casibus, adhuc exceptio est extendenda ad similes casus. Sicut in l. fin. C. de reuocandis donat. statuitur, quòd per solas quinque causas potest reuocari donatio; & tamen glossa cù communi sententia tenet, posse reuocari per alias similes causas. Et ratio est, quia cum lex non possit excipere omnes casus exceptione dignos: ponit aliquos loco exemplorum. Et si obijcias communem regulam iuris, quòd casus exceptus firmat regulam in non exceptis. Inteligitur de casibus non exceptis, qui aliàs sunt dissimiles, exceptis.

Secundo, vetatur in dicto decreto Religiosis, etiam praelatis ne ista dona inter se largiantur; nisi rerum minimarum, & cum licentia superioris in scriptis. Et quidem ista largitio vetatur Religiosis hic, & in locis supra citatis ad adipiscenda officia, & dignitates, & sic donati, iuxta non fit hac intentione non vetatur hic. Exceptio, vero minimarum cum praelati

De voto paupertatis.

Iam licentia habetur, in ca. Exijt qui seminat
de verb. signific. §. de vilibus.

Not. primo quod pro assignanda materia
leui in hoc, non datur certa regula: sed iuxta
regulas prudentiæ attentis circumstantijs lo-
cij, temporis, personæ, & finis, erit statuen-
da, secundum Naua. in ca. non dicatis. n. 25.
Quod enim respectu vnus personæ, & in
vno loco, vel tempore est paruum, respectu
alterius personæ, &c. est magnum. Et quod
in se est paruum respectu alicuius finis, po-
test esse magnum. Sicut deferre triticum,
aut alia extra Regnū, in se est quid paruum:
sed in ordine ad bonum reipub. erit magnū.
Et sic pro assignanda materia leui sunt duæ
regulæ.

Prima est, considerare finem istius legis
vetantis donationes extra ordinem ad fu-
gienda multa damna ex disipatione pa-
trimonij Christi prouenientia; & vetatis do-
nationes inter Religiosos, ne praua ambitio-
ne impulsus pro consequendis in Religione
gradibus, & dignitatibus alter alterius gra-
tiam aucupetur. Et sic secundum hoc licet
Religiosus furando, aut sine licentia donan-
do quatuor argenteos. V. g. peccet mortali-
ter contra iustitiam, aut contra votum pau-
per-
perta-

pertatis, si ista materia, ut suppono, sit grauis
 pro furto, vel pro voto paupertatis, non ta-
 men erit materia grauis pro virtute liberali-
 tatis nec eam donado Religiosus, dissipatur
 patrimonium Christi, aut dignitas aucupa-
 tur. Et sic nec peccatur contra istam legem.
 Ista doctrina approbatur à Naua. traët. de
 Datis & promiss. vbi explicando decretum
 Bonif. VIII. prohibentis data, & promissa
 ad aliquid gratis, vel ex iustitia obtinendum,
 ait, non satis esse, dare rem, quæ si de fraude-
 tur, esset peccatum mortale. Nam tali perso-
 næ potest dari, verbi gratia, equus ut rectè iu-
 dicetur, tale donum cum non obexandum,
 qui est finis dictæ legis. Et confirmatur
 hoc ex cap. & si quæstiones, de Symonia.
 vbi Papa scribit cuidam Episcopo, ne timeat
 incidisse in symoniam per hoc, quod eius
 frater dedit equum Cardinali; qui cum
 consecratur. Quia præterquam quod ibi nul-
 lum interfuit pactum: equus erat donum
 nimis paruum respectu talium personarum,
 nec censetur, Cardinalem ex hoc ad illud in-
 clinatum.

Secunda regula pro cognoscenda materia
 leui istius legis est, grauitas pœnarum impo-
 sitarum pro eius transgressoribus. Et secun-
 dum

De voto paupertatis.

¶ dum hoc, omnis donatio que non punitur pœnis istius legis, & si aliàs sit ista lege vetita, vt petè, si non sit cū licentia superioris, & nomine, & consensu conuentus, reputatur leuis. Vbi nota quòd vt pœna sit iusta debet proportionari culpe. Et cum lex ista, vt potè à Christi Vicario lata, sit sancta, & illius pœnæ grauissimæ, non est extendenda ad minima, V. g. ad vnum libelum, & similia. Quia ad ista non se extendit ratio legis. Imò licèt istorum largitio sine licentia Prælati sit aliàs peccatum mortale contra votum paupertatis: tamen respectu istius legis, & in ordine ad finem illius, erit tantum culpa leuis. Cum sit donum leue, nec puniatur pœnis istius legis. Quæuis enim lex intendit punire peccata, quæ sunt graua in ordine ad eius finem.

Tertiò præcipitur Religiosis, ne cum aliquo benefactore, vel præfule etiam ex eodè ordine assumpto occasione transitus, aut ad memoriam accepti beneficij, gratiquè animi te sificationem, aut quauis occasione pecunias infumant honorificè, lautè, & oppiparè, pro eorum receptione, pro conuiujs, pro exhibendis spectaculis, etiam Pijs. Nisi re vera pro diuino cultu, & veris pauperum necessitati.

fitatibus,habita in hoc necessitatis ratione,& ex consensu superioris:vel alias in rebus licitis,nec vetitis per capitula Prouincialia, aut Generalia. Ista etiam sumptuum prohibitiō,sicut,& cōiuiua,& farfæ,vetantur in ca. comeſationes,& ca. multis, & ca.non liceat. d.44.

Not. primo. Hic tantum vetari sumptus excessiui,dum dicitur honorificê, oppiparê,& lautê. Vnde non est hic vetitum inuitare aliquem sine ista prophanitate,& multo minus,quod fit in Religionibus quando in festis suorum patronorum inuitant alios Religiosos,& personas deuotas. Sic enim fraternitas conciliatur,& plebs edificatur. Et quod infumitur in festis, monumentis, & Eucharistiæ solemnij,& pauperum hospitio, seruata in hoc modestia Religiosa,iam excipitur in ista lege. Vbi etiam habetur,quod si diuites occasione transitus,vel ex deuotione, aut necessitate ad Religiosorum loca diuertant,communi refectorio sint contenti.

Secundo notatur circa illud grati animi testificationem:hoc esse intelligêdum,quod non dissipent bona Religionis sumptibus excessiuis hoc colore gratificationis. Quod continget,quoties vellint gratificare aliquod ob

De voto paupertatis.

Sequitur parui momenti; vt si alicui donemur aliquid, quia exhibet mihi consuetam reuerentiam. Non tamen intendit lex ista tollere verum titulum gratificationis ita necessariae ad hominum conuictum, & fundatae in lege naturali. Si enim Religiosi non essent grati suis benefactoribus, nullus eisdem benefaceret.

Quartò, in isto decreto inhabilitantur recipientes aliquid contra illius tenorem ad illud retinendum, nec absoluantur dum non restituant, si commodè possunt: sin minus, si non praestant cautionem de restituendo. Ita etiam habetur in Clem. 1. de rebus Ecclesiae non alie. Et praecipitur in dicto decreto, quòd ista restitutio fiat conuentui, de cuius bonis facta est donatio. Et si donatio non sit facta de bonis conuentus, fiat restitutio conuentui, in quo Religiosus qui donauit, est professus. Et si donatio sit facta nomine conuentus, aut Prouintiae, aut ordinis: restituatur donatum communi mensae eius, cuius nomine datum est: ita quòd nec donator, nec conuentus valeat restitutionem remittere, vel concedere, quòd pauperibus erogetur. Et hoc etiam habetur sic in ca. abbati. d. 54. Ex dictis patet legem istam loqui de donatione.

nationibus factis ex bonis, quorum communitas Religiosorum est domina: cum præcipiat, quòd restitutio fiat communitati.

Quinto. Ponuntur grauissimæ pœnæ pro transgressoribus. Primò, perpetua infamia. Secundò, priuatio, ipso facto, vtriusque vocis, dignitatum, graduum, munerum, & officiorum. Tertio, inhabilitas ad ista, & similia. Quartò, aliæ pœnæ furti, & symoniæ, & quæ continentur in iure, & in statutis Religionũ contra proprietarios.

Not. primo. Quòd cum istæ pœnæ ponantur transgressoribus istius legis, quæ est de largitione munerum, vt patet ex eius titulo, non incurruntur à recipientibus, sed à solis largientibus dicta munera.

Not. secundò, quod nomine officij, gradus, honoris, vel dignitatis, intelliguntur officia habentia honorem cum superioritate, vt sunt Prioratus. Non tamen intelligitur officium Lectoris, Prædicatoris, vel Confessoris. Ita declarauit Sixtus V. in motu qui incipit, ad Romanum spectat Pontificem edito 12. Kalen. Nouemb. anni 1588. pro explicatio suo proprio motu contra illegitimos, vbi eos eodẽ tenore priuat officijs, dignitatibus, &c.

Not. tertio, circa illud ipso facto, &c. quòd

De voto paupertatis.

ante sententiam declaratoriam non tenetur reus subire poenam possitiuam consistentē in actione, & passione, vt exilium. vel poenā pecuniariam. Imo nec poenā consistentē in sola passione, vt poenā mortis, aut abscissionis membri; etiamsi lex dicat ipso facto, & absque alia declaratione sint priuati suis bonis, suo officio, &c. Hoc enim sic debet intelligi, ipso facto absque alia declaratione, scilicet poenae; non tamen absque alia declaratione culpae, cui est imposita illa poena. Ita cōmuniter Thomistę cum D. Tho. 1. 2. q. 96. ar. 4. & 22. q. 62. art. 3. Vañes ibi, dub. 2. Siluest. Ver. poena. nu. 28. inhumanum enim esset, quod reus occultus condemnaret, & proderet se: & simul esset iudex, testis, accusator sui, & executor sententię. Secūs fit de poena cōsistente in sola priuatione, cuiusmodi sunt censurę Ecclesiasticę, quę incurrūtur ante sententiā declaratoriam à violātibus leges habentes tales poenas. Et ratio differentię est, vt ait Vañes, quia per istas poenas non priuatur homo bonis iam habitis, sicut per excommunicationem non priuatur homo bonis iam acquisitis: sed suffragijs, quę sibi ab Ecclesia prouenire poterant. Et per suspensionem, & irregularitatem non tollitur potestas

tas iam habita: sed tantum impeditur exercitium talis potestatis. Non sic autem in alijs penis, sed per illas priuatur reus bonis iam habitis.

Sextò præcipitur ordinarijs, ac eorum Vicarijs, & superioribus regularium; vt current, hoc statutum inuiolabiliter obseruari. Vbi notandum primò. Quòd Papa non facit Episcopos executores istius legis, vt aliqui dixerunt, ratione cuius excusabantur aliqui, dum lex ista per Episcopos non promulgabatur: sed ipsis Episcopis, sicut & superioribus Religionum, singulis pro sibi subditis, etiam monialibus executio istius legis præcipitur. Multæ enim moniales subduntur Episcopis.

Secundo Not. Quòd quando Prælati inferiores sub formali præcepto, & in virtute Spiritus Sancti præcipiunt istius legis sicut, & aliarum legum suorum superiorum obseruantiam, sicut solet fieri in Religionibus, nō imponunt nouum præceptum, nec istud præceptum cadit supra materiam, quæ stando in sola vi legis superioris non obligaret sub peccato mortali: sed præceptum inferioris Prælati cadit supra promulgationem legis, & supra totam legem incommuni in ea forma si-

ent in illa continetur. Sicut qui vouet, aut iurat statuta alicuius Religionis, vel Collegij, vel leges alicuius officij promittit illa seruari secundum formam, & rigorem in eis contentam, & non sub maiori obligatione.

Septimo. In isto decreto reuocantur contraria priuilegia, & statuta etiam iurata, ordinationes Apostolicæ, consuetudines, indultæ cuiusvis ordinis, aut Collegij, quouis iuramento, & autoritate etiam Apostolica roboratæ: dum non fiat expressa mentio istius legis de verbo ad verbum. Et intelligitur hoc de indultis concedendis ab eodem Papa, qui tulit istam legem. Nam vt Papæ successor aliter statuunt, non necessitantur facere istam expressionem istius legis de verbo ad verbum. De quo dicemus latius lib. 2. cap. 3. dub. 3. Et notandum quod hic non reuocatur ius commune, vt patet; & sic nec priuilegia in illo inserta: cum ista vendicent sibi aliud nobilius nomen, & sint iam leges communes, & sic non manent reuocata per generalem reuocationem omnium priuilegiorum. Ita communiter iuristæ in l. hæres absens, ff. de iudicijs, Felin. ca. 1. de rescriptis, nu. 12. & Naua. lib. 3. conf. 87. tit. de regula.

Octauo, ponitur promulgatio dictæ legis. Et præcipitur, quòd ista lex incipiat obligare intra montes post sexaginta dies à promulgatione in Romana Curia: & ultra montes post quatuor menses à dicta promulgatione. Et licet de hac lege fuit supplicatum, non tamen fuit à Papa admisa supplicatio. Et sic in Hispania per Nuntium Apostolicum fuit hoc intimatum cunctis ordinum Procuratoribus, illis præcipiendo, vt de hoc suos superiores certiores faciât, & executioni mādent. Et ita est intimatum nostro prædicatorum ordini in capitulo generali Romæ anno 1601. Hoc decretum latius à nobis est interpretatum, vt ex eius interpretatione similia decreta interpretari noscamus.

CAP. III.

*De bonis in communi habendis
à Religiosis.*

DVb. Prim. An possint Religiosi habere bona in communi. Prima cōclusio. Aliquæ Religiones nō possunt habere bona etiā in cōmuni.

C 5

sicut

ficut sacra Religio Seraphici Patris Francisci. Item nostra sacra Prædicatorum Religio confirmata ab Honorio Tertio, 22. die Decembris, anni 1216. fuit fundata à sanctissimo Patriarcha nostro Dominico cum hoc rigore non habendi possessiones, aut redditus etiam in communi, sed postea per Sixtum III. prima die Iulij, anno 1475. fuit in hoc dispensatum, vt habetur in nostris consti. d. 2. ca. 1. & 10. Et merito. Quia cum nostra sacra Religio sit specialiter instituta pro salute animarum, ad quod tanto studio, & literarum exercitio, sicut in hac veluti generali Vniuersitate profitemur, opus est: si Religiosi ad subueniendum tot necessitatibus extra septa monasterij passim egredi cogentur ab illo tam sancto, & valde necessario literario exercitio nimis retardarentur.

† Secunda conclusio. Aliæ Religiones, præter Seraphicã, possunt habere bona in communi. Ita conceditur in Concil. Trid. sess. 25. ca. 3. & sic succedunt Religiosi, & pro ipsis dum viuunt, religio in bonis parentum, & consanguineorum eo modo, quo succederent, si essent in seculo. Ita concessit ordini Prædicatorum Clem. 4. Bu. 2. & Nicol. 3. Benedictinis Bu. 1. Item monasteria possunt acquirere hæc

*exclusiua
hæc ad eam
ta non est
et ideo sim
plicitate
sa et bre
ficio.*

*† Logiua de iure communi, salvis institutis
Societatis Iesu.*

redi-

reditates, legata fideicommissa, &c. Et illa, & alia sibi debita repetere. Ita concessit Celestini Eug. 4. Bu. 7. & Benedictinis Bu. 9. vbi ex communicantur, qui contrauerint, si intra tres dies à notitia huius indulti, non desistant. Item possunt Religiosi recipere quæcû que sibi donantur de male acquisitis, incertis, & de legatis indistinctè relictis in pios usus. Ita concessit minoribus Alexan. 4. Bu. 16. & 17. & Sixtus 4. Bu. 33. pro prædicatoribus. Et possunt religiosi commutare sibi legata ad vnum usum in alios usus: sine scandalo tamen ista legantium. Ita concessit Sixtus 4. inter viua oracula. Et idem etiam concessit inter viua oracula Leo. 10. de rebus donatis per viuentes.

Dub. 2. an habere bona in communi, contrarietur paupertati Religionis, vel minuatur paupertatem Evangelicam. Conclusio. Habere bona in cõmuni in nullo minuit paupertatem Evangelicam. Imò ista est perfectissima paupertas à Christo, & Apostolis seruata, vt patet act. 2. Habebant enim Apostoli bona in communi. Et oppositum nostræ Conclusionis damnatur à Ioa. 22. in extrau. ad cõditorẽ, & in extrau. inter nō nullos de verb. sig. Et aliqui illud asserentes sunt sicut hæretici

tici combasti. De quo indirect. inq. q. 17. & 18. Et postea Nicol. 3. qui hoc ipsum tenuit, errauit sicut Doctor particularis explicando suã sententiam, vt declarat Bened. 12. indirect. inq. loco cit.

Dub. 3. An administratio bonorum monasterij pertineat ad solum Prælaturam regularium, ita quòd solus ille sine consensu conuentus possit bona alienare.

Not. Primò, quòd alienatio propriè sumpta est actus, quo transfertur dominium rei, quæ alienatur. Ita le. 1. C. de fundo. Sed largè sumpta iaccludit emphiteusim, locationẽ ad longum tempus, scilicèt, vltra trieniũ. Ita in extrau. ambiciose, de rebus Ecclesiæ non alie. Includit etiam venditionem sub conditione, donationem, venditionem, permutationem, aut emphiteuticum contractum perpetuum. Ita in ca. nulli liceat, de rebus Ecclesiæ non alie. Et in materia odiosa sumitur alienatio propriè, & in materia fauorabili, sicut modo, sumitur largè.

Not. Secundo, quòd inter bona monasterij. alia sunt, quæ seruando seruari possunt: vt sunt bona immobilia, & mobilia pretiosa, scilicèt, vestes factæ, ius ad annuos redditus etiam redimibiles, vel ad annuos fructus. Vt

ait Panor. in cap. cum nullo, de rebus Eccle-
siae non alie, & Naua. lib. 3. conf. 6. & 7. li-
de reb. Eccles. alie. Item res quae non corrup-
puntur triennio, & alias sunt fructiferae: ut
oues sunt res quae seruando seruari possunt:
Secundum Silu. verb. alienatio num. 7. Alia
sunt bona, quae seruando seruari non possunt,
ut sunt vestes detrita, fructus arboris excis-
si, & res, quae vnico consumitur usu: sicut o-
leum, vinum, triticum. Imò & pecunia, nisi in
duobus casibus, primò quando est deputata
pro emendis immobilibus, ita quòd Præla-
tus, & capitulum sic eam inuestire tenean-
tur. Non tamen quando simpliciter, & sine
voto, aut iuramento sic eam inuestire delibe-
rauit. Secundo, quando est in magna quanti-
tate: Secundum Armi. verbo alienatio, nu. 4.
& secundum alios. Licet Silu. hoc non appro-
bet, & meritò. Alias pecunia ista à solo præla-
to alienata posset repeti à conuentu iuxta
dicenda infra.

Prima conclusio. Prælati ipse sine con-
uentu potest alienare bona, quae seruando
seruari non possunt, ut patet ex usu. Semper
tamen debet adesse causa sufficiens. Cùm Præ-
latus non sit dominus, sed dispensator bono-
rum conuentus. Ita armi. ver. alienatio.

De bonis in communi.

Secunda Conclusio. Licitæ est alienatio bonorum Ecclesiæ, aut monasterij etiam bonorum, quæ seruando seruari possunt: cum aliquibus tamen conditionibus. Prima, quod adsit causa sufficiens. V. g. si debita urgeant, & de redditibus monasterij solui non possint. Ita in cap. sicut. 12. q. 2. Item erit causa sufficiens, vtilitas conuentus, vt scilicet, rem meliorem habeat, sicut fabricatio Ecclesiæ, ampliatio monasterij. Ita in cap. sine exceptione. 12. q. 2. & cap. tua nuper de his quæ fiunt à Prælato sine consensu, cap. erit etiam causa sufficiens incommoditas, vt potè, quia res est magis damnosa, vel minus utilis. Ita in cap. terrulas. 12. q. 2. Item erit causa sufficiens, pietas, sicut pro redemptione captiuorum, pro cibis pauperum in tempore famis. Ita in cap. Sacrorum, 12. q. 2. de quo Siluester verbo alienatio, dub. 2.

Secunda conditio est, licentia Prælati superioris. V. g. in nostro Prædicatorum ordine postulatur pro alienationibus istis licentia magistri ordinis. Ita habetur in nostris constitu. d. 2. cap. 1. Et per Paulum. 2. excommunicatur vtraque pars aliter contrahentium cum in validatione contractus. Quia tamè iuxta easdè constitutiones, d. 2. ca. 3. Pro-
uincialis

uincialis in sua Prouintia habet eandem potestatem, quam Magister ordinis in toto ordine, Prouincialis licentia sufficiet: & de facto ita seruatur: de quo Silu. ver. alienatio, nu. 3. Sed nota quòd ex concessione Euge. 4. Bu. 20. procisterciensibus, & ex cõcessione Grego. 13. Bu. 9. quo Augustinis, possunt generales ordinũ ratificare, & reualidare alienationes à suis Religiosis factas sine licentia eorũdem generalium, vel Prouincialium. Et vt notat Manu. Rod. in qq. regul. to. 1. q. 27. ar. 2. cùm generales ordinum sint tantũ dispõsatores bonorum ordinis, non possunt reualidare dictas alienationes sine tractatu, & causæ cognitione. Conceditur enim in dictis priuilegijs Greg. & Eugen. posse ratificare, & reualidare non qualuis alienationes à subditis factas: sed quæ factæ sunt in euidentem eorũ utilitatẽ. Dicitur enim in Bu. Greg. qui, scilicet generalis, diligẽter causa examinata, & euidenter vtili cõprobata, possit ratificare contractus: ita tamen, quòd non sint validi ante dictam ratificationem, nec transferant dominium. Vnde ait Geminian. conf. 48. præby. colu. 3. non posse dictos Prælatos suam authoritatem impartiri sine causæ cognitione. Aliàs nõ erit valida authoritas Prælatorum

latorum præstita, & consequenter nec alienatio.

Tertia conditio, quòd præcedat tractatus inter Religiosos in capitulo congregatos, an expediat talis alienatio. Et licet regulariter præmittantur tres tractatus cum tribus interualis temporis: tamen vnus si lemnis, & diligens fat est. Vt ait Armi. & Silu. verbo, alienatio, nu. 10. cum Panorm. in cap. tua, de his quæ fiunt a Prælato, &c. Vbi etiam ait glossa, quòd tractatus non requirit deliberatum consensum, sed discussionem, & indagationem circa rem alienandam, an expediat, quòd alienetur, & an possit subueniri Ecclesiæ, vel monasterio sine tali alienatione.

Quarta conditio, quòd adsit consensus conuentus ad sonum campanulæ iuxta morem in capitulo congregati. Et consensus iste debet esse expressus: nisi quando agitur de alienatione rei respectu alicuius necessitatis, vbi parum leditur monasterium: tunc fat erit tacitus consensus, & taciturnitas. Ita Rebuffus de alienatione bonorum Ecclesiæ. nu. 118. Vbi not. quòd stando in iure communi fat est consensus maioris, & sanioris partis capituli. Id enim communitas facere censetur, quod facit maior, & sanior pars. Et maior pars

pars totam communitatem representat iuxta
 ca. Cum in cunctis de his quæ fiunt à ma-
 iori parte, &c. Et ca. dudum de elect. Et dici-
 tur maior, & sanior pars illa, quæ iudicatur
 maiori rationi, & pietati, iuxta ca. sane quip-
 pe. d. 9. Standum tamen semper est maiori
 parti; nisi contrarium probetur iuxta ca. du-
 dum el primero de electione. Vel nisi, vt di-
 citur in c. cum in cunctis, minor pars rationa-
 biliter contradicat, & id ostendat. Hæc pro-
 cedunt stando in solo iure communi. Nam
 stando in priuilegijs Clem. VII. vt habetur
 inter priuilegia ordinis Prædicatorum, con-
 cessit Generali Provinciali reformato istius
 ordinis, & prouintiæ reformatæ huiusmodi
 sibi subditis in Italia conuentibus vtriusque
 sexus, vt alienationes fiant de consensu dua-
 rum partium ex tribus partibus vocaliū con-
 uentus. Et sic in constitutionibus istius ordi-
 nis. d. 1. ca. 14. petitur pro alienationibus in
 toto ordine faciendis assensus prædictarum
 duarum partium. Hoc ipsum concessit Au-
 gustinis, & eorum monialibus Greg. XIII.
 Bul. 9. Et idem concessit Leo X. Bul. 26. mo-
 nialibus S. Claræ, & tertiarijs. Sed illæ, & si-
 miles concessiones in Religionibus, quibus
 sunt concessæ debent obseruari. In alijs vero

De bonis incommuni.

Religionibus seruentur quæ illis fuerint concessa, cum alijs de iure communi requisitis, vbi de fuerit priuilegium.

Quinta conditio. Quòd fiat instrumentum alienationis, vbi nomina consentientium scribantur, secundum Bart. in le. i. ff. de albo scribendo. An vero sit necessaria subscriptio Religiosorum. In hoc Panor. relatus: Silue. ver. alienatio, nu. 4. ait: Innocentium dare regulam quòd non requiritur subscriptio: nisi in casibus à iure expressis. Quia regulariter in quavis dispositione sat est còsensus, nec requiritur scriptura. Ita le. pactum, C. de pactis. Et sic in alienatione rei Ecclesiasticæ nõ est necessaria regulariter prædicta subscriptio: nisi in tribus, scilicet in venditione, permutatione, & donatione. Iuxta cap. sine exceptione. 12. q. 2. & cap. 1. & cap. tua nuper, de his qui fiunt a prælato, &c.

Tertia conclusio. Alienatio sine dictis conditionibus facta irritatur in clem. monasteriorum, de rebus Ecclesiæ non aliè. & in extrau. ambiciose, eodem titulo, & alibi sepè. Et incurritur excommunicatio, & suspensio ab officio, ab alienante & ab eo cui, res alienatur. Et Episcopo, & Abbati alienanti in consulto Papa, aut contra tenorem dicte extrau.

trau. ambiciose, inter dicitur ingressus Eccle-
 się. In quo si obdurato animo per sex menses
 perseueret, illis transactis, est suspensus à re-
 gimine Ecclesię, vel monasterij. Et alij infe-
 riores prælati sunt ipso facto, priuati suis offi-
 cijs Ecclesiasticis, secularibus, & regularibus,
 curatis, & simplicibus, dignitatibus, & admini-
 strationibus. Et res alienatę ad Ecclesiam,
 vel monasterium reuertantur, nullo dato
 pretio, vt notat D. Ant. 3. p. ti. 24. cap. 9. Itē
 in cap. omnes. 17. q. 4. omnes raptores Eccle-
 się, atque suarum facultatum alienatores, &
 eis consentiētes à limine sanctę Ecclesię pel-
 luntur, damnantur, & sacrilegos iudican-
 tur.

Quarta conclusio. Generales ordinū ha-
 bent multa priuilegia pro alienatione bono-
 rum ordinis. Primo possunt reualidare alie-
 nationes à subditis factas, alias in euidentem
 conuentus vtilitatem: sed sine solemnitati-
 bus de iure requisitis. V. g. si sint factę sine
 instrumento, in quo fiat mentio de tali, vel
 tali re, &c. Ita Naua. de Spolijs clericorum,
 §. 2. num. 6. Et patet in alienatione facta à
 pupilo sine licencia tutoris, vt ait glossa in l.
 2. ff. de acceptil. Quia, quando in aliquo a-
 ctu requiritur aliqua solemnitas in ordine

ad certum finem, valet obtento fine: licet deficiat solemnitas. Sat est enim, quod solemnitas postea interueniat. Quia iura tantum volūt effectum ad finem. Ita Corfe. in addi. versu. pap. ius. Patet etiam exemplo electionis valide stando in iure naturæ, scilicet, ratione cōsensu eligentium: quæ valet in conscientia, nec electus tenetur renūtiare, licet sit nulla, ob defectum solemnitatum requisitarum de iure positiuo. Ita Innocen. in ca. quia propter, de elec. & Anton. de Butrio, & Panor. relati à Silu. ver. alienatio. nu. 12. & 13. Quia ius positiuum adinuenit istas solemnitates obuitanda scandala, & deceptiones. Et sic ex quo omnia ista cessant, & interuenit verus consensus, satis erit tutus quoad Deum. Et notetur hoc dictum, ait Silu. quia valet in omni actu, in quo est omissa solemnitas iuris positiuo, seruato aliàs iure naturali.

Secundo Greg. XIII. Bu. 20. concessit generali Societatis Iesu, vt accepta informatione à Præpositis, vel Rectoribus domorum, vel ab eorum Vicarijs, vel à Prouincialibus, vel ab alijs sibi bene visis, auditis iuxta eorum institutum consultoribus, possit per se, vel per alterum in euidentem tamen domo-
rum

rum vtilitatem quævis bona vendere, alienare, permutare, & in emphiteusim, seu libellum ad tres generationes, vel ad longum tempus concedere. Et hoc priuilegio cōmunicant, aliorum ordinum generales, iuxta dicenda, lib. 2. cap. 4.

Tartio, Generales ordinum, ac capitula generalia possunt quæuis bona conuētuum pro illorum vtilitate, & necessitate vendere, permutare, alienare, locare, vel in emphiteusim, seu libellum ad tres generationes, vel in longum tempus dare, etiam cum donationis, & inuestitutæ acceptione, ac præsentata pecunia, sine diminutione tamen soliti eorum redditus; nec non generaliter, & specialiter obligare, & hypotecare super illa, census quosuis redimibiles imponere, & vendere, nec non de bonis eisdem compromittere, & quomodolibet de eisdem transigere, illisque simpliciter, aut liti de superhabite, & actionem etiam in non possessorem cedere, & renuntiare, vtilitatemque venditionum, & aliorum huiusmodi, vel etiam necessitatem, vel aliam causam ob quam fiant, simpliciter, & absque forma iudicij cognoscere, iudicare definire, & pœnitus determinare, liberè liciteque, & quod quilibet contractus

De bonis in communi.

super prædictis initi, vsque ad instans cōces-
sionis tempus perpetuo valeant, partesque
ipsæ ad illorum obseruationem omnino obli-
gentur, & ipsi cōtractus quibus generalium,
vel capitulorum generalium consensus, seu
confirmatio accesserit non egeant alia Sedis
Apostolicæ confirmatione, & approbatio-
ne. Ita concessit Societati Iesu, Iulii. III. &
Greg. XIII. vt habetur in cōpen. Societatis,
ti. alienatio, §. 1. & 2. & refertur a Man. Rod.
in qq. reg. to. 1. q. 27. ar. 3. Quo priuilegio cō-
municant aliæ Religiones, & sic earum gene-
rales, ac capitula generalia possunt renuntia-
re cuius adioni, & liti habite super iuribus
pertinentibus ad monasteria etiam sine con-
sensu conuentuum, quibus competunt talia
iura. Et hoc est magnum priuilegium pro se-
dandis litibus interdum non sine scandalo
ortis inter Religiosos ex vtraque parte, & in-
ter Religiosos, & alios. Ex hoc tamen non
debent generales facillè cedere dictis iuri-
bus: nisi re vera hoc redundet in utilitatem
monasteriorum. Aliàs, vt ait Manu. Ro. tene-
buntur satisfacere conuentibus lēsis. Et tan-
dem definitores capitali generalis possunt li-
berè disponere de monasterijs, locis ac eo-
rum bonis, prout utilitatibus ordinis vi-
debitur.

debitur expedire ita concessit Eugenius
IIII. Bul. 5. pro Benedictinis sanctæ lu-
stinæ.

C A P. V.

De voto castitatis.

NOT. Religiosum per votum casti-
tatis abdicare à se omnes venero-
rum delectationes, etiam aliàs sibi
in statu conjugali licitas. Et casti-
tas, quæ ante votum ad solam virtutem tem-
perantiæ, & castitatis pertinebat, per votum
pertinet etiam ad virtutem Religionis. Et sic
violatio castitatis in Religioso habet duplicem
specificam maliciam in confessione necessa-
rio explicandam, vt potè, & contra Religio-
nem, & contra castitatem.

Not. Secundo, votum castitatis esse du-
plex aliud simplex, aliud solemne. Et fit solè-
ne, vel per susceptionem sacri ordinis, etiam
si expressè castitas non veueatur, vt ait Di-
uus Tho. in 4. d. 37. q. 1. artic. 1. vel per pro-
fessionem expressam, aut tacitam ad certam
regulam seu Religionem à Sede Apostoli-

lica approbatam. Ita in cap. vnico, de voto
& vo. redemp. in 6.

Not. tertio, quod cum Religiosi magis
subdantur Pape etiam per votum obedi-
entia, quam Prælati suorum ordinum, & ei po-
tius obedire teneantur; ad eundem Pontifi-
cem spectat statuere leges, quibus status Re-
ligiosus conseruetur. Et sic pro voto castita-
tis, melius seruando statuit leges vetantes in-
gressum secularium in monasteria Religio-
forum vtriusque sexus, & egressum monia-
lium extra clausuram suarum domorum,
quas in hoc capitulo explicari contendi-
mus.

Dub. 1. An liceat mulieribus intrare mo-
nasteria Religiosorum. Not. quod per monas-
terium tantum intelligitur claustrum, dormi-
torium, & officinae interiores. Vt patet pri-
mo ex Inocen. III. nicho. 3. & Grego. IX.
sic explicantibus regulam minorum vetan-
tem dictum ingressum. Et sic mulieres intrā-
tes hortos contiguos monasterijs; & sacrifi-
tiam, dum tamen per istorum portas, & non
conuentus intrent, non violant Pontificum
leges vetantes ingressum in monasteria. Nec
obstat, quod Greg. XIII. in suo proprio mo-
tu, de quo statim, ait quod non liceat intrare

monasteria, & loca. Quia per monasteria, & loca idem importatur. Licet Manu. Rod. exponendo decreta Pij V. & Grego. XIII. dicat intelligi de hortis etiam contiguis, sed contra usum contrarium. Secundo in consti. fratrum Prædicatorum, d. 2. ca. 1. habetur, quod mulieres non intrent claustrum, oratorium, vel alias officinas interiores. Et licet statim in glo. declarando ponatur pœna grauioris culpæ introducentibus mulieres in hortos, in dormitorium, in cameras, vel alias officinas interiores: tamen quantum attinet ad culpâ sola priora loca dicuntur monasterium, de quo loquitur prohibitio Summorum Pontificum.

Prima conclusio. Non licet mulieribus intrare monasteria Religiosorum. Quia Eugen. III. Bu. 9. & 11. pro benedictinis excommunicat mulieres monasteria Religiosorum intrantes, & ductores, & receptores earum si voluntariè id fecerunt. Et si dicas legem istâ per contrarium usum esse abrogatam, vt dicebat sapientissimus, & Religiosus, valdè pater magister frater Petrus Fernandez confessorius Principis Hispaniarum Philippi III. tamen postea Pius V. Bu. 20. excommunicat cum reservatione mulieres monaste-

ria Religiosorum intrantes, prætextu aliquarum licentiarum, quas ibi reuocat, etiam si istas licentias habentes sint Ducissæ, Marquionissæ, vel Comitissæ. Et ibidem præcipit Præfidentibus conuentuum, ac eorum Religiosis sub priuatione officiorum, & inhabilitatione in posterum ad eadem, & similia, & disimilia, & suspensione à diuinis ipso facto, & sine alia declaratione incurrendis: ne eas introducere, admittere vè præsumant. Et postea Greg. XIII. Bu. 41. idem ac Pius V. & sub eisdem pœnis statuit, & confirmauit. Imò & addit imponendo excommunicationem latę sententię prædictis, dictum ingressum sub prætextu dictarum licentiarum permitentibus. Vbi nota, quòd in dictis decretis non comprehenduntur Imperatrices, Regina, Infantæ, quibus ingredientibus licet seruum deferre ancillas ex more eis associates. Quia secundum Panor. tit. de priu. nu. 7. priuilegium alicui concessum, eius etiam socijs fauet. Vt patet in illo, qui in tempore interdicti inter esse potest diuino officio cum associantibus ei ex more.

Secunda conclusio. Licet stando in rigore prædictorum decretorum Pij V. & Greg. XIII. tantum videatur interdictus ingressus

mulierum in monasteria sub prætextu illarū
licentiarum ibi reuocatarum ; tamen stando
in declaratione Pij V. Data Rome, die 27.
Ianuarij anni, 1568. omnibus mulieribus est
interdictus ingressus quocunq̄ue motiuo id
faciant. Et declaratio Pij V. talis est.

Nos Alexander miseratione diuina tituli
S. Ioannis Anteportam Latinam, Præbyter
Cardinalis Cribelus nuncupatus, omnibus,
& singulis præfetes literas inspecturis, lectu-
ris, & audituris fidem facimus indubiā, & in
verbo veritatis attestamur qualiter sanctissi-
mus in Christo pater Pius diuina prouiden-
tia Papa V. viue vocis oraculo nobis factio di-
xit, & declarauit fuisse, & esse mētē suā, & in-
tentionē, quōd eius literę sub forma breuis sub
die. 24. Octob. anni 1566. Pōtificatus sui an-
no. 1. editæ, in quibus mulieribus quibuscun-
que ingressus monasteriorum regularium
cum derogatorijs clausulis, & irritantibus
decretis prohibebatur, nō solum comprehen-
derent, & comprehendant mulieres habē-
tes, & habere prætendentes facultatem, &
indulta ingrediendi huiusmodi monasteria;
sed etiam omnes, & quascunq̄ mulieres,
aliās tam in genere quam in specie, &c. Ita
refert Manu. Rod. inter viua ora. Pij V. &
ita

ita seruant Romæ Papæ penitentiarij, de sententia Greg. XIII. & Nuntius in Hispania. Et in nostro Prædicatorum ordine sic est executioni mandatum. Et intelligitur de mulieribus habentibus sex annos completos, vt etiam notat Manu. Rodr. dum exponit dicta decreta.

Tertia conclusio. In aliquibus casibus licet mulieribus intrare monasteria Religiosorum. Primo in declaratione prædicta Pij V. subiungitur sic, significans nihilominus idē sanctissimus dominus noster eodem viue vocis oraculo nobis factō; quod propter hoc, & per dictas suas literas non intellexit, nec intelligit, quod mulieribus præcludatur aditus accedendi ad monasteria, & loca regulariū, ac eorum claustra, quando in eis Missa, & alia diuina officia celebrantur, ac quando processiones fiunt, & quando fidelium cadauera ibi sepeliuntur, ac etiam pro eis suffragia fiunt. Sed liberè concessit, & concedit eisdē omnibus mulieribus facultatem, vt ad illa loca, in quibus dicta pia opera exercentur cum alijs Catholicis personis accedere liberè, & licitè possint. Et similiter, quod quando diuinum verbum in Ecclesia monasteriorum, & regularium locorum huiusmodi proponitur,

vel

vel propter aliquam causam est tantus con-
 cursus populi, quod commode ingredi non
 possunt per principalem portam Ecclesiæ,
 concedit eodem viue vocis oraculo, vt dictæ
 mulieres vnâ cum alijs secularibus personis
 possint ingredi, & egredi per portam claus-
 tri monasteriorum; & regularium locorum
 huiusmodi; dum tamen recto tramite acce-
 dant ad portâ, qua exitur a monasterio. Non
 obstantibus, &c. hæc Pius V. Vbi notat. r. nō
 licere facere processiones extraordinarias
 hoc animo vt mulieres claustrum intrent. Si
 tamen aliqua mulier petat Missam in aliqua
 capella claustrum, possūt cū ea omnes mulieres
 intrare. Not. secundo, posse mulieres existe-
 re in dictis locis quando prædicta celebra-
 tur: non taliter, quod statim finita celebratio-
 ne egredi teneantur: sed possunt aliquantu-
 lum immorari. Quia res morales non consis-
 tunt in indiuisibili, sed habent latitudinem
 moralem ad arbitrium prudentium. Si tamē
 mulieribus sic ingressis præbeatur ibi pran-
 dium, aut si quando infesto corporis Christi,
 processione facta de mane, mulieres per to-
 tum diem in claustro etiam ornato detinen-
 tur, violant dicta decreta. Secus fit. si proces-
 sio sit in mane, & vespere. Secundō licet mu-
 lieribus

lieribus intrare monasteria Religioforum, Religioso aliquo grauer egritante, & deficiente medico, potest intrare mulier medica, que eum medeatur, si Religiosus exire non potest, cum licentia tamen prioris de consilio discretorum, & cum aliquibus secularibus associata, vt sic vitetur scandalum. Quia conseruare vitam est cuique naturalissimu. Secundo quia egressus monialium a claufura strictius vetatur, quam ingressus mulierum in monasteria Religioforum: sed moniales ob causam legitimam morbi, & aliaru rerum possunt egredi a claufura, vt dicetur latius. dub. 3. ergo.

Quarta conclusio. Officia, quibus priuantur, & ad quæ inhabilitantur violatores istarum legum sunt, quæ habent iurisdictionem annexam, vt sunt Prioratus, &c. Iuxta dicta supra in explicatione decreti de largitione munerum. Et sic possunt esse Definitores, Lectores, Prædicatores, &c. Item isti violatores suspenduntur a diuinis, scilicet, ab exercitio ordinum etiam minorum. Non enim possunt solemniter ministrare aliquod Sacramentum, nec dicere solemniter orationes in choro, nec Euangelium, aut Epistolam solemniter, nec cereos deferre, vel alia

alia annexa ordinibus etiam minoribus exercere. Suspenduntur etiam à diuinis officijs ordinibus non deputatis, etiam si fiant extra Ecclesiam, exceptis horis canonicis, quas priuatim recitabunt. Et officia ordinibus non deputata, sunt psallere in choro, psallere responsos, & letanias, baptizare sine solemnitate extra extremam necessitatem, audire Missam, acceptare electionem, excommunicare, & conferre beneficia. Verum est quòd quando suspensus à diuinis exercet ista non deputata ordinibus non fit irregularis, licet peccet. Ita Naua. in Manu. ca. 27. n. 103. & Coua. in calama mater. 2. p. 5. 2. nu. 2.

An verò iste, & similes poenae incuriatur ipso facto per peccata externa omnino occulta, dixi supra exponendo decretum de largitione munerum. Quis autem possit absoluerè ab istis censuris dicetur ca. 6. dub. 15.

Dubium 2. An liceat, intrare monasteria monialium. Prima Conclusio. Non licet ista loca intrare per se loquendo. Primo quis in Conc. Trid. ses. 25. ca. 5. vetatur sub excommunicatione talis ingressus omnibus personis cuiusuis status, & etatis: nisi in casibus necessarijs, & cum expressa licentia Episcopi
in

in scriptis, pro suis scilicet subditis, aut alterius superioris, pro suis scilicet subditis, pro quibus stetur consuetudini ubi sola licentia superioris istius sine licentia Episcopalis est, iuxta declarationem Cardinalium; de quo Farina. super Conc. Trid. sess. 25. ca. 5. Secundo quia, Greg. XIII. Bul. 40. & 41. reuocat licencias personarum cuiusvis status etiam ducessarum, Comitissarum, & Marquissarum, quarum pretextu dicta monasteria intrare conabantur. Et sub excommunicatione sibi reseruata precipit illis, ne istarum licentiarum pretextu monasteria mortalium, vel earum loca intrare audeant: nisi in casibus necessarijs, & cum licentia superioris in scriptis: iuxta dictum Conc. Trid. Et Abbatissis, Abbatibus, conuentibus, ac alijs monasteriorum superioribus vtriusque sexus, & personis quouis nomine vocentur, precipit sub excommunicatione Pape reseruata, nec non priuationis dignitatum, beneficiorum, & officiorum suorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ne pretextu illarum licentiarum quęquam dicta monasteria, vel loca ingredi faciant, aut permitant.

Secunda conclusio. Prælati regulares possunt per se, & per alios capere, incarcerare, & se-

& secundum arbitrium suum, & delicti quantitatem punire quoscunque repererint intra clausuram monialium sibi subditarum. Ita concessit Bonifa. 9. Prædicatoribus, vt habeatur in eorum consti. d. 2. cap. 17. in glo.

Tertia conclusio. In aliquibus casibus licet intrare monasteria monialium. Primò, id licet Infantibus discretione carentibus; cum ad peccatum incitare non possint. Et quando Conc. Trid. excludit omnes cuiusvis ætatis: loquitur de habentibus vsum rationis, & de illis, qui ad peccatum mouere possunt: vt sunt fatui, qui licet intrando non peccent, peccant tamen moniales eos admittentes. Ita Naua. in ca. statuiimus 19. q. 3. nu. 59. Secundo, licet intrare dicta monasteria, vt supra dixi de licentia inscriptis Episcopi, pro monialibus sibi subditis, aut de licentia alterius superioris pro sibi subditis, & in casibus necessarijs. Aliàs enim sine necessitate etiã cum dicta licentia intrantes, & moniales illos admittentes incurrunt excommunicationem, & alias pœnas, vt habetur in Bulla. 41. Greg. XIII. Et confirmatur hoc ex declaratione cõgreg. Card. in tẽpore Clem. VIII. relata à Manu. Rod. in compen. vbi dicitur, non posse mulieres commorari in monaste-

De voto castitatis.

rijs monialium etiam cum licentia Episcopi, vt moris erat in diocesi Salmantina, ob casus occurrentes litium, scilicet, matrimonialium, adulteriorum, dissensionum inter viros, & vxores, quibus in casibus mulieres ibi sequestrari solent: cum non inueniantur alia securiora loca. Alias si sic intrent, incurrunt excommunicationem, & alias poenas Conc. Trid. Et ibidem declaratur, non licere in monasterijs intra ostium clausuræ, & claustrum, habere cubiculum, quo ex consuetudine intrent mulieres ad colloquendum cum monialibus, sed quod contrarius vsus abusus reputetur, & poenis Concilij puniatur. Verum est, quod Prosperus Farina. ex practica in Curia seruata, refer super Conc. Trid. ses. 25. ca. 5. posse ordinarium puellas in monasterijs collocare ad tempus donec lites finiantur, & mulieres suspectas de adulterio ob quod timent maritos: cum conditionibus infra dicendis circa ingressum viduarum, &c. ad ibi commorandum.

Not. primo quod cum capitulum succedat Episcopo in sede vacante, vt ait Silu. Ver. capitulum, nu. 4. Prouisor à capitulo nominatus erit superior ad dictam licentiam concedendam respectu monialium Episcopo subdis

subditarum: sicut respectu monialium Religiosis subditarum mortuis Generali, vel Procuratori, Vicarij illis succedentes habent omnem eorum authoritatem etiam circa moniales, vt conceditur à Julio II. & habetur in constit. Prædicatorum, d. 2. cap. 3.

Secundò, Not. quòd licet minor causa sufficiat pro ingressu mulierum, quam virorum in ista monasteria monialium, & adhuc minor pro ingressu matris, vel sororis: non tamen est causa sufficiens pro matre visitare filiam mortuam proximam, aut quando profitetur, aut habitum recipit. Ita declarauit congregatio Cardin. vt refert Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 94. art. 11. quia nec est in praxi talis ingressus, nec salutem corporali, aut spirituali filie necessarius.

Not tertio, non esse necessariam licentiã in scriptis pro casibus communiter occurrentibus: vt pro ingressu medici, confessoris, visitatoris, artificis, & aliorum, quorum repentina opera passim sunt necessaria. Potest enim superior hanc generalem licentiã in scriptis committere prioribus, vel confessoribus monialium, vt in similibus casibus ipsi dent licentiã. Vel potest dici non esse necessariã licentiã superioris expressam.

De voto castitatis.

ſam in his, etiam verbo tenus, ſed proriffa ex præſumpta interpretatiua voluntate ſuperioris eam concedere poteſt. Iuxta D. Tho. 2. 2. q. 147. art. 4. vbi ait, non requiri ſuperioris diſpenſatio, quando cauſa non ſeruandi legem, eſt euidentis, aut ſuperior facile adiri non poteſt, maximè ſi conſuetudo ita habet.

Tertiò, licèt Religioſis curam monialiũ gerentibus illarum monaſteria intrare pro exercendo monaſterij opere, pro conſeruandis monialibus a incendio, ac ſimilibus, & pro defendendis à latronibus. Licet etiam Præbytero cum ſocio intrare pro miniſtrandiſ Sacramento in infirmitate monialiũ, aut ſamularum, ac pro cadauera ſepeliendo. Ita conceſſit minoribus Innocen. VIII. Bu. 12. & licet intrare pro miniſtrando ſacramenta, etiam extra articulum mortis, infirmis diuturno morbo laborantibus non valentibus venire ad ratem communem: ne tanta conſolatione diũ priuentur. Ita conceſſit pro monialibus ſanctæ Clare Urban. III. & Adria. VI. vt refert Manu. Rod. in qq. regul. to. 1. q. 47. art. 6. vbi etiam refert Pau. 3. conceſſiſe minoribus, & monialibus S. Clare poſſe intrare ſex fratres ſacris veſtibus induti ad ſepeliendum

dum moniales. Et Vrbanum IIII. concessisse vicario monialium posse intrare pro commendatione animæ monialis in eius exaltatione. Non tamen possunt cadauera extraneorum iatra monasteria monialium sepeliri. Ita Greg. XIII. de quo Farinac. super Cōcil. Trid. .ses. 25. cap. 5. Quartô, licet superioribus monialium intrare earum monasteria in casibus tamen necessarijs, & commitati à paucis personis senibus, & Religiosis, sicut prouisitandis cællis, an sit in eis aliquid contra Religiosam paupertatem, pro videndis rotis, cratibus, & ostijs internis an sint firmę pro imponendis penitentijs in fine visitationis. Ita Greg. XIII. Bu. 42. & ibidem Episcopi sine causa necessaria intrantes in monasteria suarum monialium interdiciuntur pro primo ingressu ab ingressu Ecclesię, & pro secundo ingressu excommunicantur, & suspenduntur à munere Pontificali, & à diuinis. Et alij superiores regulares sine causa necessaria in monasteria monialium suarum intrantes excommunicantur, & officio, & omni ministerio sunt priuati. Vbi not. quôd licet in Conc. Trid. .ses. 25. cap. 5. statuatur, quôd qui preest electioni Priorissę, aut Abbatissę, Episcopus, aut alius superior non intret mo-

naſterium, ſed ante cancelorum feneftelam
 vota ſingularum audiat, aut accipiat; tamen
 lex iſta, & ſi nullam ponat, exceptionem,
 eſt limitanda ſic; niſi Prælati prudenter iu-
 dicent, non poſſe fieri canonicè dictam ele-
 ctionem, iſtis non intrantibus, ob inquietu-
 dinem monialium, & ſuſpicionem ſuborna-
 tionis votorum inter ipſas ſubortæ, aut ob al-
 liis iuſtas cauſas à ſuperioribus prudenter ar-
 bitrandas, & ibi poſſunt vota recipere. Ita
 Naua. loco cit. nu. 59. & Manu. Rod. art. 4. &
 5. Et patet, quia cum ipſi poſſint cū alijs diſ-
 pensare ex cauſa neceſſaria in iſto ingreſſu,
 etiam ſecum idem poterunt, ſecundum Ca-
 ie. 12. q. 96. 2. 5. & Cord. lib. 5. q. 31. Et ita diſ-
 ponitur in Bulla Greg. citata.

Quinto, non obſtante Concilio Trid. ſi
 aliàs nō obſtet ſtatutum alicuius Religionis,
 licet recipere in monaſterijs monialium vi-
 duas, mulieres nobiles, & puellas uſque ad
 vigefimum quintum annum, vt in moribus
 inſtruantur, cum habita ſeculari honeſto, &
 ſine ancillis, & cum licentia ſuperioris mo-
 nialium, & conſenſu Abbatiffæ, & maioris
 partis monialium, & ſeruando legem cōmu-
 nem clauſuræ. Et ſi ſemel è monaſterio egre-
 diaſſentur, iterum illuc intrare ſine noua licen-
 tia

tia non permittatur: nisi ad hoc, vt fiant moniales. Licet tamen, curandæ valitudinis causa, dare licentias ad balnea dictis puellis, & sic cum dicta licentia in monasterium redire possint. Ita refert Prosp. Farin. loco cit. ex practica in Curia seruata. Vbi etiam refert declarationem Cardi. factam Episcopo Abulensi pro monasterio sanctę Annę eiusdem ciuitatis: vbi habetur, non licere ancillis monialium secularibus claustra monasterij intrare, & exire quoties vellint.

Dab. III. An moniales possint, exire à monasterio. Prima conclusio. Non licet moniali professe, etiam conuersę, exire à monasterio, etiam ad breue tempus, quouis pretextu nisi ex aliqua causa legitima per Episcopum approbata. Ita in Conc. Trid. sess. 25. ca. 5. & Pius V. Bnl. 6. Et loquitur Conclusio de monialibus. Episcopo subiectis: nã approbatio causę ad ex eundum pro monialibus Religiosis subiectis, debet fieri per earum generalem, aut prouinciale. Et licet Pius V. in motu, qui incipit, decori, & honestati, edito Kalen. Febru. anni. 1569. requirat pro egressu monialium non tantum licentiam suorum superiorum, sed etiam Episcopi, & ita etiam declarauerit congregatio Cardi. vt refert Minu. Rod. in qq.

De voto castitatis.

reg. to. r. q. 49. art. 6. tamen in Hispania hæc l. x pro hac parte per contrarium usum est abrogata, & cum sola licentia suorum superiorum exeunt moniales. Et intelligitur nostra conclusio, vt statuit Pius V. Bul. 6. etiã de sororibus tertij ordinis prædicatorum, & minorum Collegialiter viuentium. Cum istarum vota, ita solemnia sint, & irritantia matrimonium, sicut & aliarum monialium vota ex cõcessione Sixti III. Bul. 25. & Leo. X. Bul. 16. & Pauli III. Bul. 6. Et eodem rigore tenentur ad castitatem seruandam, sicut & moniales.

Secunda conclusio. Moniales exeuntes à monasterio sine licentia, & superiores sine causa rationabili ad id licentiam concedentes, & qui illas sic egressas committantur, & recipiunt, incurrunt excommunicationem Pape reseruatam. Et vltra hoc, dicti superiores, & moniales ipso facto priuantur officijs, dignitatibus, & administrationibus, & ad obtemperantiam, & in posterum obtinenda inhabilitantur. Ita statuit Pius V. in motu proprio citato. Quis autem possit absoluere ab istis pœnis, dicitur cap. 6. dub. 15. Eadem enim est ratio de istis, ac de pœnis violantium clausuram monasteriorum.

Dub.

Dub. III. Quæ causæ sufficiant, vt superior licitè dispenset cum egressu monialium à monasterio. Prima conclusio. Causa legitima pro isto egressu erit prima, magnum incendiū, lepra, aut epidemia. Ita Pius V. in motu citato. dub. 3. Vbi not. 1. quod existente aliqua istarum necessitatum petenda est licentia à superiore, si in breui haberi possit. Cum sit in iure vetita talis egressio sine tali licentia, in ca. monachum 20. q. 4. & in Conc. Trid. loco cit. Si tamen sit periculum in mora, sat est licentia præsumpta. Et tunc transferrant se moniales ad locum competentem vbi, quantum commodè fieri possit, clausæ morentur, quousque de monasterio sit prouissum. Ita statuit Vrba. III. pro monialibus sanctæ Claræ, vt refert Manu. Rod. in qq. regu. to. 1. q. 49. art. 1. Et à Pio V. loco cit præcipitur, & declaratur, quod ad solū tempus necessarium stare licet monialibus extra monasterium, & non amplius.

Secundo not. quod stando in rigore vocabuli, epidemia potest hic accipi pro morbo multos inuadente, & populariter grassante, etiā sine pernicie, & morte; non enim est restringēda dicta lex Pij V. ad solā epidemiā pestilentē, & mortiferā. Considerauit enim

De voto castitatis.

pater ille sanctissimus, quòd si dicta epidemia etiam absque pernicie, & morte ex vna in alias montales transeat, & per monasterium grafetur, difficilimè seruetur monasteriorum clausura, cùm ad minus necesse sit, illuc introducere mulieres seculares ad monialiù medicamè, & istas ad curationem extra septa monasterij frequenter exire.

Secunda causa legitima pro egressu monialis erit, vt si à suo superiore mittitur ad fundandà alibi monasterium, vel vt in alio cõuentu sit prelata, vel magistra nauitiarum, vel vt ponatur in alio officio in quo maximè confistit honestas Religionis. Ex quo peracto officio ad suum monasterium reuerti potest. Itè ob correctionem potest duci monialis ad aliud monasterium, quando in suo monasterio ob cogatos, aut aliter non potest corrigi, & ita est vsus. Item possunt moniales exire, quando de mādato sui Prelati, primo monasterio ex causa rationabili relicto, totus cõuentus ad aliud monasterium se transfert. Imò si ista translatio fit à locis desertis ad oppida, commendatur maximè à Conc. Trident. ses. 25. cap. 5. Prædicti casus referuntur ab Urban. 4. loco cit. nec sunt renocati à Pio V. in suo proprio motu ponendo tantum incen
dium.

dium, lepram, & epidemiam. Nam præterquam quòd isti casus sunt similes casibus Pij V. cum omnes concernant bonum communitatis, & non bonum monialium in particulari; tamen ex usu etiam comprobatur. Et hoc etiam est conforme Concil. Trident. loco cit. disponenti non licere moniali exire à monasterio, nisi ex rationabili causa ab Episcopo approbanda: sed iam istæ causæ sunt approbate ab Urban. IIII. totius orbis Episcopo, ergo. Vnde superiores dum concedunt monialibus licentiam exeundi à monasterio in istis casibus, solum debent declarare istos met casus esse eorum, qui sunt approbati à Papa.

An verò liceat monialibus exire à monasterio ob alias causas præter iam dictas. In hoc Gutierrez in qq. cano. cap. ait illud esse licitum in causis similibus cum causis exceptis à Pio V. V. g. in casu hostium inuadentium monasterium, in casu aquæ ductus, aut ruinæ domus, & aliorum similitum incendio, & in alijs infirmitatibus contagiosis, & nociuis communitati monialium: sicut sunt lepra, & epidemia. Et hoc tanquam certum ab omnibus acceptatur iuxta dicta à nobis supra explicando motum proprium de largitione

De voto castitatis.

innumerum in principio, de quo etiam vide Silu. verb. alienatio. num. 11. Non tamè erit licitus iste egressus, ait iste Doctor, in infirmitatibus soli moniali nociuis. Quia cum Papa in suis tribus exceptionibus incendij, scilicèt, lepræ, & æpedimæ semper consuluerit, & prouiderit bono communitatis, & nō monialis in particulari: bene colligitur tantum voluisse, commoditatem communitatis esse præferendam clausuræ, & cum clausuræ detrimento esse conseruandam. Secus tamen est de comoditate, & necessitate monialis in particulari, his non obstantibus.

Secunda conclusio fit. Satis pia, & probabilis est sententia Nauarri in cap. statuimus, nu. 4. extendens dictum decretum Pij V. ad infirmitatem soli moniali nociuam, cui exeūdo à monasterio remediū adhibetur; si alias periculum vitæ, aut grauis, & diuturnæ infirmitatis probabiliter timetur. Et hoc maximè habet verum in monialibus non ex voto, sed ex statuto Ecclesiastico ad clausuram obligatis. Lex enim humana non obligat cum tanto rigore, & morali. Periculo mortis, aut grauis, & diuturnæ infirmitatis. Imò nec votum perpetuæ clausuræ, ab aliquibus monialibus emissum, sit ab eisdem cum isto rigore modificandi

riendi potius, quia exeundi à monasterio. Nec in earū regula hoc postulat, sicut postulat in regula carthusiensium potius esse moriendum, quam carnes gustandum. Et cōfirmatur ex doctrina Baldi in rubr. C. de consti. parti. & aliorum iuristarum communiter asserentium, statuta regularium non esse ita rigurose interpretanda, ut apices iuris seruentur, sed debent ampliari ex bono, & equo, hoc est, secundum æquitatem naturalem. Licet non adhibitum, sed prudenter secundum terminos iuris naturalis, & gentium. Et hoc maximè debet verificari in nostro casu, ubi agitur de periculo vitæ, aut grauis, & diuturnæ infirmitatis.

CAP. VI.

De voto obedientiæ.

Not. I. Quòd per votum obedientiæ obligatur Religiosus obedire Prælato secundum statuta suæ Religionis, & nō maiori rigore, quo ibi obligatur. Si enim inter sua statuta aliqua nō obliget sub peccato, non tenetur ex vi illius voti illa sub peccato seruare. Ex quo patet

De voto obedientie.

tet non teneri Religiosum obedire Prælato præcipienti aliquid contra Dei mandata, aut Ecclesiæ ordinationes, aut si aliquid præcipiat contra regulam, aut statuta suæ Religionis, vt quòd sanus comedat carnes. Item non tenetur obedire, si præcipit aliquid supra Regulam, vel sua statuta: vt quòd ieiunet in pane, & aqua; nisi aliàs hoc sibi imponatur, in pœnam suorum defectuum. Item non tenetur obedire quando præcipit ea, ad quæ non se extendit prælaturæ authoritas, vt quòd sibi reuelet suum peccatum occultum, aut quòd confiteatur peccatum iam confessum. Ita habetur in consli. fratrum Prædicatorũ d. 1. cap. 15.

Secundo not. quòd Religiosus per votum obedientiæ subijcit se plenariè suo superiori vt patri vt iudici, & vt Prælato: vt in sequentibus videbimus.

Artic. I. De potestate paterna Prælatis regularium.

DVB. I. Quanta sit ista paterna potestas. Prima conclusio. Potestas ista extendit se ad corrigenda, & punienda delicta

Et a subditorum etiam leuia, nulla p̄missa de illis accusacione, ut denunciacione, nec f̄ et a super istis aliqua informatione; como do, quo p̄ter familias respectu suorum filiorum ad ista puniendā procedit, & possunt etiam per alios sibi subditos verberare illos. Ita concessit minoribus Alexā. 6. & Leo. 10. inter viua ora. n. 9.

Secunda conclusio. Prælati Religiosorū, sicut prior, & alij similes, & superiores Prælati possunt per potestatem dominatiuam irritare omnia suorum subditorum vota, & iuramenta: exceptis tribus vetis solemnibus paupertatis, scilicet, castitatis, & obedientie. Et excepto voto transcundi ad archiorem Religionem, ex dispositione iuris in cap. licet, de regu. vt est communis sententia: de quo latius in materia de veto. Possunt tamen hoc votū dispensare, vt dicitur dub. 2.

Artic. II. De potestate prælati regularium in quantum iudex.

DVB. II. An Religiosi sint exempti à potestate iudicium secularium. Prima conclusio. Omnes Religiosi, & Ecclesiastici

De voto obedientiæ.

stici ex iure humano canonico, & civili sunt exempti à potestate, & iurisdictione seculari: tam in causis civilibus, quam in criminalibus. Patet ex Conc. Trid. sess. 25. ca. 20. & in authen. statuimus, de Episcopis, & Cler. & ex iure Hispano. lib. 5. tit. 6. par. 1. & lib. 1. ord. reg. tit. 3. le. 6. Et in Bulla Cœnæ excommunicantur iudices seculares se intronittentes ad cognoscendas causas Ecclesiasticarum, vel vocantes ad sua tribunalia Ecclesiasticos. Et si aliquando religiosi, aut laici ad consiliū regale recurrunt, quando vident se grauari aliquibus literis Apostolicis aliquid sub grauibus pœnis præcipientibus, & tunc regale consilium detineat literas: præcipiendo ne executioni mandetur, non ideò fit quia consilium regale de hoc vult iudicare, nec etiã præcipit quòd literis Apostolicis non obediamus: sed quòd non mandentur executioni, quousque Papa certificetur de inconuenientibus talium litterarum executioni obstantibus, & videat, quid facto opus sit. Et ista litterarum detentio licitè fit, siue ex privilegio, vt fertur à Vañes. 2. 2. q. 67. art. 1. dub. 2. conc. 5. siue ex causa rationabili, quia ita expedit paci, & bono regimini, vt ait Baldus in cãdi. 2. p. de Bulla Cœnæ, n. 22. Cob. in prac.

q. 35. nu. 4. & alij quos refert Manu. Rod. in qq. reg. to. r. q. 6. art. 8. Et eadem authoritate auditores cancellariorum, & consilij regalis sæpè præcipiunt iudicibus Ecclesiasticis, vt absoluant a censuris iudices secularis, aut alios ad eos confugientes per via de agrauio, o fuerça; dum examinatur, an iudex Ecclesiasticus legitimè procedat.

Secunda conclusio. Et si Religiosi, sicut & Clerici teneantur seruare leges ciuiles in bonum reip. ordinatas, cuiusmodi sunt leges taxantes prætia rerum, vetantes aliquod genus vestium, arma aliqua, venationem in certis temporibus; tamen istarum legum transgressionem punire, spectat ad superiores delinquentium, & non ad iudices seculares.

Tertia conclusio. Religiosi, etiã conuersi, & nouitij, sicut & clerici non possunt cogi ad iurandum, vel testificandum in extraneis secularium tribunalibus. Imò nec in tribunalibus aliorum ordinariarum Ecclesiasticorum extra ordinem. Licet eorum testimonia etiã pro ipsorum Religiosorum causis, in omni tribunali Ecclesiastico, & seculari sint legitima, & admittenda, prout concessit Celestius Eug. III. Bul. 7. & Benedictinis, Bul. 9. & 17.

De voto obedientie.

Dub. III. An superiores Religiosorum sint eorum iudices. Prima conclusio. Superiores Religiosorum sunt eorum iudices ad puniendam eorum delicta iuxta sua statuta. Et Bonifa. VIII. & IX. concesserunt Prælati ordinis Prædicatorum, ad quos spectat Religiosorum punitio, posse eos liberè punire secundum constitutiones approbatas, & instituta ordinis generalia facta, & siæda, relictis rimulis, & apicibus iuris, etiam iuris ordine postposito. Ita habetur in constitu. istius ordinis d. 2. ca. 17. Vbi nomine rimulorum, & apicum iuris non venit intelligenda acusatio, & citatio. Hæc enim in causis grauibus necessario debet præcedere. Aliàs sententia lata sine his, etiam inter Religiosos, erit nulla. Ita Naua. lib. 2. consi. 1. tit. de sententia, & re iud. & Manu. Rod. in sum. tract. de ordi. iudi. ca. 12. nu. 7. non tamen est necesse, quod ista acusatio fiat per Religiosum offensum, aut etiam per alium Religiosum. Sicut enim iudex secularis, saltem in criminalibus, etiam non accusante iniuriato per se, vel per alterum, tenetur ex officio procedere, dum ad sit aliquod suplens vicem accusatoris, ut potest clamorosa in sinuatio, publica infamia per maiorem partem viciniam, vel communitatis

tis sparsa, vel euidencia patrati sceleris corā iudice exiltente cum alijs, vt ait Caie. 22. q. 67. art. 3. ad secundum D. Tho. ex ca. euidencia de accusa. à fortiori ad id tenetur superior, regularium in eisdem casibus. Alias Religiosorū cōmunitas, & Religio, quæ semper petit satisfactionem maximè laederetur. Et cum Religiosi non ita facilè conquerantur apud superiorem de iniurijs sibi illatis, sed ferant patienter; obseruantia regularis paulatim corrueret delictis impunè manentibus. Item inter rimulos, & apices iuris non comprehenditur, quod dicta testium declarètur sub præcepto, iuramento, vel ex cōmunicatione: & quòd non scribantur à iudice, sed à secretario, vel notario, vel saltim ab ipsis testibus hæc enim omnia cum alijs de iure substantialibus necessàriò debent interuenire etiam in causis regulariū: vt notat Manu. Rod. in qq. regu. to. 1. q. 13. art. 1. & 2. Secus sit de alijs non substantialibus, quæ nomine apicum, & rimulorum intelliguntur.

Secunda conclusio. Religiosus sine licentia ab ordine recedens potest per suam superiorem compelli censuris ad hoc vt reuertatur. Et istū detinet: post denuntiationem priuilegiorum, quæ regulares habent

De voto obedientia.

circa hoc, sunt excommunicati. Ita concessit
Prædicatoribus Sixtus 4. Bu. 33. & Iulius 2.
Bu. 26. Et ordinarij locorum à Religiosis re-
quisiti tenentur denunciare tanquam excom-
municatos eos, qui dictum Religiosum deti-
nent, auxilium, aut fauorem apostatandi ei
præbent. Ita concessit minoribus. Clemens
4. Bu. 15.

Tertia conclusio. Religiosus fugitiuus,
vel qui transijt ad alia monasteria, aut seui-
tia, etiam alicuius Cardinalis sine licentia sui
superioris, potest per ipsum, etiam cum auxi-
lio brachij secularis, si opus sit, capi, incarce-
rari, & censuris compelli. Ita concessit Bene-
dictinis Eug. 4. Bu. 8.

Quarta conclusio. Ordinarij à Religiosis
requisiti examinare debent licentias Reli-
giosorum ab ordine exeuntium, & si non in-
ueniantur verè, reuocentur, aut saltem nō per-
mittant eos morari, vbi sunt monasteria suo-
rum ordinum. Ita concessit minoribus Iulius
2. Bu. 12.

Dub. 4. An liceat Religiosis appellare à
correctione suorum superiorum.

Prima conclusio. Non valet appellatio
Religiosorum ad iudicē extra ordinem. Pri-
mò, quia Iulius. 2. prohibet appellationes fra-
trum

trum, & monialium ad curias Ecclesiasticas, aut seculares. Et præcipit sub excommunicatione iudicibus quarumlibet curiarum, ne istas appellationes vllō modo recipiant, vel cognoscant: & aliter factę ab eo irritatur. Nō obstantibus ordinationibus Apostolicis, vel dicti ordinis, scilicet, Prædicatorum statutis in contrarium. Ita habetur in consti. ordinis Prædicatorum. d. 2. cap. 8. Secundo ex Bonifa. 8. loco cit. habetur, quōd nullus frater, vel soror ordinis prædicti coram iudice extraneo ex quavis causa conuenire, nec à correctione quavis, seu aliàs ab aliquo Prælate, aut fratre dicti ordinis quavis occasione appellare, aut contra eos querelam proponere audeat: nisi prius coram Priore, seu Prouinciali, seu Magistro ordinis causam, & querelam suam proposuerit verbo, aut scripto. Tertio Greg. 13. Bu. 2. prohibet fratribus minoribus sub excommunicatione, appellationes ad secularia tribunalia.

Maiores difficultates est, an liceat appellare ad Papam, aut ad Prælatos superiores eiusdem ordinis. Et videtur, quod non. Primò quia est vetita Religiosis talis appellatio in cap. ad nostram, & cap. reprehensibilis, de appellationibus. Secundo quia Bonifa. 8. Bu. 1.

De voto obedientie.

pro minoribus, & Bu. 10. pro cisterciensibus, & Eug. 4. Bu. 9. pro Benedictinis dicunt, non licere Religiosis appellare a correctionibus suorum superiorum etiam ad Papam, & irritant appellationem si fit.

Tertio in constitutionibus ordinis Predicatorum. d. 2. cap. 8. habetur sic, declaramus quòd licet appellatio sit de iure naturali vnusquisque potest iuri suo renuntiare, & eo ipso, quo quis obedientiam profitetur secundum nostras constitutiones, secundum quas non licet appellare, ex hoc renuntiat iuri sibi a natura competenti de appellatione, sicut & iuri possidendi aliquid vt proprium. Vnde in cap. apud carcasonam celebrato anno 1312. sic dicitur. Volumus, & ordinamus, quòd quicumque frater repertus fuerit, iudicio eius ad quem spectat, sine causa rationabili à suo superiori appellasse, incarcerationetur. Denūciātes fratribus vniuersis, quòd de iure communi, & ex priuilegio ordinis speciali nulli licet à correctione, vel officiorum remotione appellare. Et iterum, ne delicta maneāt impunita, & obedientia per appellationes friuolas infringatur, qui contra obedientiā appellare præsumit: nisi infra duos mēses renūtiēt, vel infra annū prosequi non

incipiat, vel incepta profectiōne nō desit
tat, vel in ipsa succūbat, sit ipso facto carceri
adictus. Et iterū, qui appellat ab absolute
facta, aut faciēda Prouintiatus, Vicariatus,
Prioratus, etiam p̄textu grauaminis, sit ip
so facto, ab illo officio absolutus.

Pro parte affirmatiua sunt etiā aliqua ar
gumēta. Primō ex titulo ca. ad nostrā citati in
opposittū, vbi sic habetur, à correctione le
gitima nō appellatur: nisi modus excedatur.
Et hoc etiā ita videtur iuxta ca. super quēstio
nū, & ca. de Priore, de appellatione, & gl. in
ca. ad nostrā. Secūdo quia in cap. generali ce
lebrato in conuētū sancti Pauli Valeoletani
anno 1605. sub magistro fratre Hieronymo
Xauiere, p̄cipitur, quōd in appellationibus
seruetur constitutionis modus, vt potē, quōd
appellatio fiat gradatim, vt disponitur in
cap. Romæ anni. 1569. & in cap. Romæ anni
1589. ex decreto cōgrega. Card. idē p̄cipi
tur fratribus, & monialibus sub excōmunica
tione, & priuatione officiorum, & vtriuf
quē vocis. Et in cap. Bononiæ, anni. 1615.
sic dicitur. In appellationibus fratrum, statu
ta Sixti V. quæ extant in actis capitulorum
generalium, seruentur, ergo iam admituntur
appellationes.

De voto obedientia.

Tertio Greg. 13. Bu. 2. concessit minoribus, p. esse appellare ad Generalem, ad Protectorem, v. ad Papam. Item à congregatione Cardinalium præceptum est, anno 1587. vt appellatio gradatim hoc ordine prosequatur: à Guardiano, ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem, à Protectore ad sacram Cardinalium congregationem. Et ista appellatio permittitur in constitutione Sixti V. de quo Manu. Rod. in qq. reg. to. 2 q. 29. ar. 2.

Propter ista argumenta Naua. lib. 2. cõf. 4. de appella. Ludou. Lopez in sum. 1. p. cap. 284. Aragon. 22. q. 69. ar. 3. Silu. verb. appellatio. num. 9. Arm. ver. appellatio. num. 15. & Manu. Rod. loco cit. dicunt probabiliter, quod quamuis non liceat Religiosis appellare à correctione suorum superiorum iustè facta secundum sua statuta, aut ad efugiendam Ecclesiasticam disciplinam, & hoc intendant testimonia in primo loco adducta, maximè priuilegia Bonifacij, & Eugenij: licet tamen Religiosis in causis grauissimis à mandatis, aut à correctionibus excessiuis recurrere per viam appellationis, aut simplicis querelæ, aut defensionis ad superiorem; non tantum intra ordinem, sed etiam ad Papam, ad
pro

protectorem, ad sacram Cardinalium cōgregationem, ad legatos Papæ habentes iurisdictionem, & potestatem, in regulares.

Et ad argumenta in contrarium adducta, ex cap. ad nostram dicunt, non loqui de correctione excessiua, vt ait Silu. & constat ex tit. dicti cap. sed de correctione iustè facta, vel de correctione leui, & hoc ipsum intendunt priuilegia Bonifacij, & Eugenij. Testimonia verò ex cōstitutionibus ordinis Prædicatorum alata intendunt remouere appellationes factas sine causa rationabili, & appellationes friuolas, quibus obedientia infringitur: vt patet ex contextu, & appellationes circa res leues, in quibus parum iniuriæ Religioso irrogatur. In his enim Religiosus patienter ferat, & humiliter pareat, vt si in ordine nostro Prædicatorum damnetur quis, etiam iniustè ad pœnas grauis culpe, scilicet, ad tria ieiunia in pane, & aqua, & totidem disciplinas: quæ solent infligi pro negligentijs, quæ non sunt peccata etiam venialia. Appellationi enim ab istis, & similibus, videtur Religiosum renuntiasse. Secus esset si in dicto ordine damnaretur quis iniustè ad pœnas grauioris culpe: cum ex hoc magnam incurrat infamiam, quam sine culpa pati non debet.

Debet, sed habet ius à natura defendendi se medijs licitis, qualis tunc est appellatio pro- tuenda fama ad virtutem conseruandã ma- ximè necessariam: secundum illud *Ecles. 41.* curam habe de bono nomine, hoc enim ma- gis permanebit tibi quam mille thesauri præ- ciosi, & magni. Imò, quando sic esset fama ne- cessaria pro virtute conseruanda, vt regulari- ter contingit, & insinuat, *Ecles. loco cit.* non posset homo cedere iuri appellandi, quã- do hoc medio sibi recuperat famam iniuste ablatam, sicut licet homo sit dominus diui- tiarum, sit tamen illis opus habet pro alenda da familia, non potest illas pròlibito prodi- gere. Sic etiam à fortiori non posset fame re- nuntiare, quando est necessaria ad virtu- tem conseruandam, his tamen non obstan- tibus.

Secunda conclusio fit. Non licet Religiosis maximè Dominicanis appellare. Patet hoc argumentis in primo loco factis. Secundò, quia appellatio suspendit sententiæ execu- tionem, vt patet ex lib. 6. tit. 23. p. 3. & alibi sæpè: sed non suspenditur executio senten- tiæ in Religionibus ergo, &c. Religiosus enim potest omni appellationi renuntiare, maxi- mè quando aliter potest recuperare famam,

pro bono Religionis altiori. Sicut & Carthusia nus pro eodem bono licitè renuntiat comestioni carniū, etiam quando hic, & nūc esset necessaria pro vitę conseruatione.

Tertia conclusio. Licet Religiosis, si quando sentiunt se iniuste in causis grauissimis grauari recurrere ad superiores per viam simplicis querelę, aut defensionis. Sic enim recuperant sibi famam, dum superiores talem querelam admitendo, maturo consilio, agendo potius patrum, quam iudicum officii, & misericordiam cum iustitia cōiungentes, pœnarum temperant rigorem, aut innocentiam accusati declarant.

Artic. III. De potestate superioris regularium in quantum prelati.

DV B. V. An Religiosi sint exempti ab obedientia, & iurisdictione Episcoporum. Prima conclusio. Religiosi erant olim subiecti Episcopo Diocesis, vbi morabatur. Ita patet ex cap. qui vere 16. q. 1. & ex Cōc. Toleta. 4. c. 50. & ex Cōc. Calce. c. 4. & ex D. Tho. 2. 2. q. 186. a. 5. ad 3. Et tūc Episcopus sicut modo generales ordinū admitebāt

De voto obedientia:

Religiosos ad professionem vt habetur in
ca. viduitatis. 27. q. 1.

Secunda conclusio. Religiosi iam nunc
ex priuilegio sunt exempti à iurisdictione
Episcoporum, & aliorum ordinarij, &
Sedi Apostolice immediatè subiecti. Bonifa.
8. & Marti. V. exemit ordinem Prædicatorum,
ac eorum moniales ab ordinarijs. Vt ha
betur in monū. ordi. concess. 681. & Manuel
Rod. in qq. reg. to. 2. q. 63. Et idem Manuel
in bullario authenticato multa refert pri
uilegia circa hoc. Primò refert priuilegium
Benedict. 12. Bu. 1. concedentis, nullum præ
ter Papam, vel Cardinalem legatum posse
censuris ligare monachos Benedictinos: imò
nec Clericos Ecclesiæ suorum monasterio
rum. Secundò Euge. 4. Bu. 7. exemit celesti
nos cum suis bonis ab omnibus legatis, & E
piscopis, & à habentibus iurisdictionem ordi
nariam. Et contra hoc facientes excommuni
cantur, si moniti nō desistant intra tres dies.
Tertiò Sixtus 4. Bu. 33. & Iuli. 2. Bu. 25. con
cesserunt ordini Prædicatorum, ne ratione
delicti, aut alterius rei possint conueniri co
ram ordinarijs. Imò & idem Sixtus 4. conces
sit minoribus Bu. 14. & Prædicatoribus Bu.
33. quòd Ecclesiæ Parrochiales apud istos

Religiosos constructa, & capellanei seculariter per istos Religiosos deputati, sint liberi ab omni ordinariorum superioritate. Sed postea Leo. 10. Bu. 45. edita in Concil. late, statuit posse Episcopos visitare Ecclesias Parochiales monasterijs vnitas. Et idem statuit Conc. Trid. ses. 25. cap. 11. excipiendo tamē monasteria, vbi capita ordinum sedem ordinariam principalem habent, & monasteria vbi Prælati regulares exercent iurisdictionē Episcopalem, & temporale in Parrochos & Parrochianos; & excipiendo etiam monasterium Cluniacense cum suis limitibus. Alias Bullas ad hoc refert Manu. Rod. loco cit.

Tertia conclusio. Religiosi in Conc. Trid. & alibi in aliquibus subduntur Episcopis tanquam delegatis Sedis Apostolicæ, vt ex dicendis constabit.

Dub. 1. An Religiosi habeant intra ordinem suos Prælatos. Prima conclusio affirmatiua. V.g. in nostro Prædicatorum ordine, præter Papam qui est omnium fidelium pastor, proprii Prælati sunt Magister ordinis pro toto ordine, Prior Prouincialis pro sua prouincia, et Prior conuentualis pro suo conuentu, et quolibet istorum mortuo, vel amoto, Vicarius eis succedens. Quia Iulius 2. cō-

cc fsiit

cessit istis Vicarijs omnem potestatem, tam
Apostolica auctoritate, quam quomodolibet
concessam, aut concedendam illis quorum
sunt Vicarij, exceptis illis tantū, quæ in suis
constitutionibus eis inhihentur. Ita habetur
in constitut. prædicatorum, d. 2. ca. 3. Et no-
tetur ista concessio pro multis casibus. Ex
quo colligitur, quod Vicarius Magistri or-
dinis, & Vicarius provincialis habent ean-
dem potestatem in moniales, quam habe-
bant dum viuerent Magister, & provincia-
lis, & possunt etiam, sicut illi, creare Vicarios
pro monialibus.

Secunda conclusio. Licet superior ex offi-
cio suo nec habeat curam animarum, nec sit
prælatus, vt dicitur in prologo constitutio-
num fratrum prædicatorum: tamen mor-
tuo, vel amoto priore, vices eius in omnibus
plenariè obtinet, quousque prior electus, &
confirmatus in domo præsens sit: nisi provin-
cialis aliter ordinauerit. Ita colligitur ex di-
cto priuilegio Iulij II. Cum superior sit Vica-
rius prioris. Et ita habetur in constit. præd-
icatorum, d. 2. ca. 2. vbi glossa conformiter ad li-
mitationem in dicto priuilegio contentam,
scilicet, exceptis illis, quæ in suis cõstitutioni-
bus eis inhihentur, declarat esse intelligendū
de his

De his quæ iure ordinario cōpetunt priori: vt sunt creare Vicarium, eligere sibi, & subditis confessorum, recipere Religiosos ad habitum, & professionem in his enim succedit superior priori. Non tamē succedit superior priori in illis, quæ cōpetunt priori ex commissione: sicut sunt præsentare Religiosos Episcopis pro ordinibus recipiendis, aut pro confessionibus seculariū audiendis, &c. & cura monialiū, imo congreg. Card. ita cēsuit ab Iente priore a conuentu confessor monialiū gerat curam monasterij, ita in summa const. monialium prædi. ca. 19. Verum est tamen Benedictum XII. ante Iulium. II. concessisse Vicario conuentus de Guadalupe in sede vacante omnia, & singula in spiritualibus, & tēporalibus, quæ prior quomodolibet facere poterat, vt ipse etiam facere valeat: nulli limitādo sicut limitauit Iulius II. vt vidimus. Ita habetur in cōpen. D. Hier. ver. Vicarius, 6. 1. & sic iuxta hoc priuilegiū dictorū Religiosorum Vicarij, illos præsentant Episcopis pro ordinibus recipiendis. Quo etiam priuilegio cōmunicant aliæ Religiones, iuxta dicēda a nobis lib. 2. ca. 4. nisi consuetudo per centū annos præscripta iuxta dicēda a nobis, lib. 2. cap. 3. dub. 2. obstat in contrarium, vel alia

lex,

De voto obedientiæ.

sex, quæ hoc priuilegium Benedict. 12. de-
getur.

Dub. 7. Quanta sit Prælatorum regula-
rium potestas, & ad quæ se extendit. Prima
conclusio. Prælati isti habent in sibi subditos
tantam potestatem, quantâ Episcopi in suas
oues. Sunt enim vere Prælati habentes ple-
nissimam potestatem in utroque foro Ecce-
siastico ad ligandum, etiam censuris, & sol-
uendum. Secundo, quia Eugen. 4. Bu. 9. con-
cedit Abbatibus, Rectoribus, & Prioribus Be-
nedictinorum vnâ cum eorum conuentibus,
in omnibus casibus auctoritatem ordinarij
de iure necessariam. Ex quo colligitur, quod
ea quæ in iure communi de nouo concedun-
tur Episcopis, consequenter censentur con-
cessa dictis Prælati sibi subditis: nisi op-
positum exprimat. Ita Panormio cap. at
si clerici. §. de adult. num. 18. de iuditijs, se-
quendo Benedictum, & Fredericum. Alijs
subditis istorum prælatorum non esset, ita ac
secularibus prouissum. Cum alijs ne cogatur
egredi extra septa monasterij debeant esse
melioris conditionis.

Secunda conclusio. Religiosi quantumuis
exempti, & licentiati ad seruiendum alicui
beneficio sunt subiecti superioribus suorum

ordi-

ordinum. Nisi aliàs per Sedem Apostolicam habeant Ecclesias Parrochiales, aut earum perpetuas vicarias illis actualiter seruiendo. Ita concessit ordini Prædicatorum Leo X. Bu. 32. Imò & Religiosi assumpti in Capella neos Papæ manent subiecti suis prælatis. Ita concessit Greg. XI. Bu. 1.

Tertia conclusio. Religiosus non potest assumi in socium prælatorum, aut aliorum, nisi assignatus à suo Generali, vel Prouintiali: qui aduc eisdem subdatur, & per eosdem, aut per suos Vicarios corrigatur, & amouetur, & alius substituatur. Ita concessit minoribus. Innocē. 4. Bu. 5. Iul. 2. Bu. 25. & Alexād. 4. Bu. 1. Et idem potest prouintialis circa Inquisitores, & Prædicatores Cruciatæ, eos amouēdo, & alios substituendo. Ita Greg. 9. vt habetur in fine, 4. centurię ordinis Prædicatorū, & idem Iul. 2. & Sixtus 4. Bu. 33. pro prædicatoribus. Item per Leo. X. Bu. 4. nullus legatus, nisi delatere, potest vllum Religiosum ad secum commorandum, vel pro suis negotijs, assumere.

Quarta conclusio. Literæ, vel exemptiones Religiosis à Papa concessæ nullo modò eis suffragantur sine expresso consensu Vicarij generalis. Ita cōcessit minoribus. Leo. X.

De voto obedientia.

Bu. 4. Quod etiam antea concesserat prædicatoribus Innocen. 8. **Bu. 3.** Et potest generalis reuocare gratias etiam a Papa concedendas sine licentia superiorum regularium, cum limitatione de qua dicemus lib. 2. cap. 6. dub. 2.

Quinta conclusio Religiosus sine sui ordinis licentia non potest in Episcopum assumi. Ita concessit minoribus Alexand. III. **Bu. 5.** Et in cõstit. ordinis prædicatorum, d. 2. ca. 13. in glo. habetur tres Papas concessisse isti ordini, ne quis Religiosus sine licentia Magistri ordinis, vel prouincialis speciali, vel mandato Sedis Apostolicæ, electioni, vel postulationi ad quamuis dignitatem extra ordinem de se facte audeat consentire, a liter factum sit irritum. Et ibidem. statuitur in textu, quòd Prouincialis, acceptans Episcopatum sine licentia Magistri ordinis, & quiuis alius sine licentia Prouincialis, manet priuatus suffragijs, Societate, ac omnibus beneficijs ordinis in vita, & in morte: nisi per talem cogatur acceptare, quòd sit peccatum mort. non obedire.

Sexta conclusio Episcopus Religiosus est iam ab obedientia sui ordinis exemptus, & quãdo iam est consecratus, licet Episcopatû
de se

deserat, non potest in suo ordine officium tenere. Ita concessit, & statuit pro Episcopis cuiusvis Religionis Paul. III. Bu. 4.

Dub. VIII. An iurisdictio Prælatorum regularium sit ordinaria, & consequenter delegabilis.

Prima conclusio. Non tantum iurisdictio competens Prælati regularium ex iure cōmuni, vel particulari suarum legum est ordinaria, ac subinde delegabilis: sed etiam iurisdictio illis concessa ex priuilegio Principis perpetuo. Ita Naua. in manu. ca. 27. nu. 42. Bart. Bald. & Panor. citati à Manu. Rod. in qq. regu. to. 1. q. 17. art. 11. An verò delegatio talis potestatis spiret morte delegantis, dicitur lib. 2. ca. 3. dub. 1.

Secunda cōclusio. Si alicui etiam prælato committitur certum, vel nudum ministeriū sine iurisditione, vt prædicare, &c. non potest illud subdelegare: nisi aliās sit delegatus Papæ, vel nisi illud ministerium sit leue, & parui momenti. Ita Silu. cum Panor. & Innocen. ver. delegatus, nu. 10. Sicut nec etiam potest subdelegare ille, cui aliquid cōmittitur, quādo per verba rescripti, seu cōmissionis sibi factæ deprehēditur electa fides, & industria istius, sicut quādo dicitur in rescri-

De voto obedientie:

pto confidimus de tua industria, vel si dicitur personaliter exequaris, vel quando negotium non est per alium bene expedibile. Hoc autem, ait Siluest. non currit in delegato Papæ, qui adhuc in istis casibus subdelegare potest.

Tertia conclusio. Etiam in nostro Prædicatorum ordine, & idem est in alijs ordinibus, Prouincialis in sua prouintia habet eandem authoritatem, quam Magister ordinis in toto ordine, vt habetur in nostris constitu. d. 2. cap. 3. tamen authoritas quam de iure communi, vel particulari habent Prælati regulares, potest limitari non tantum à Papa, sed etiam authoritas prælatorum inferiorum potest limitari per superiores iuxta sua statuta. Quia licet vtrisque prælatis sit concessa talis potestas iure communi, vel etiam diuino, secundum aliquos Doctores citatos à Manu. Rod. art. 1. & 6. tamen concessa est ordine hierarchico, ita vt minores pendeant à maioribus, vt ait Manu. Rod. art. 7.

Dub. 9. An prælati regularium possint reseruare casus. Prima conclusio affirmatiua. Declarauit enim Alexand. 6. Bu. 4. posse Generales, Prouinciales, ac Guardianos reseruare casus. Et quod ab illis sine istorum licentia

sentia absolventes nil faciunt, sed incurrunt in excommunicationem latam in cap. Religiosis, de priui. contra absolventes à reseruat. Et in nostro prædicatorum ordine Vicarij in capite, ac suppriori in Sede vacante reseruant casus. Cum succedant Priori in cōpetentibus ei ex officio secundum dicta dubi. 6.

Secunda conclusio. Olim dicti prælati poterant quos vellent reseruare casus: sed iā ex decreto Clemen. 8. edicto 16. die Maij anni. 1593. solus casus infra scriptos reseruare possunt. Primò beneficia, sortilegia, incantationes. Secundò apostasia etiam retento habitu, quando eo peruenit, vt extra septa monasterij fiat egressio. Tertiò nocturna, ac fortia egressio à conuentu, licet non fiat animo apostatandi. Quartò proprietas contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale. Quintò, lapsus carnis voluntarius opere consumutus. Sexto occisio, vulneratio, seu grauis percussio alicuius grauis personæ. Septimo, malitiosum impedimentum, retardatio, vel apertio literarum à superioribus ad inferiores, aut ecōtra. Octauò, iuramentum falsum in iudicio regulari, seu legitimo. Nono, auxilium, consilium, aut procuratio ad

De voto obedientia:

aborsum post animatum factum, etiam effectum non secuto. Decimo falsificatio manus, aut sigili officialis conuētus. Undecimo furtum de rebus monasterij in quantitate, quæ sit peccatum mort. Et declaratum est ab eodem Papa, esse intelligendum etiam de rebus applicatis ad usum alicuius Religiosi. Et addit Papa, quòd si quod aliud pro Religionis conseruatione oporteat reseruare, id fiat de consilio capituli prouincialis pro tota prouincia, matura decussione, & consensu; & nõ aliter.

Item præcipit Papa superioribus regularium, ne confessiones subditorum audiant; nisi quando habent casum reseruatum, aut ipsi subditi id sponte petant, & quòd superiores in singulis domibus deputent duos, tres, aut quatuor pro absoluendo à non reseruatis, & quibus etiam absolutio reseruatorum committatur iudicio maximè confessorij, & derogantur contraria priuilegia, consuetudines in memoriales, constitutiones, vel ordinationes Apostolicæ. etiã Cõcilij generalis, & cõstitutiones ordinũ, sed postea idẽ clem. viua voce concessit Societati. Primo quòd quãdo vetatur superioribus audire cõfessiones subditorum: nõ intelligitur pro superiore

Magister nouitiorum. 2. Quòd non teneatur in singulis domibus preter confessarium ordinarium deputare duos, aut plures confessarios pro referuatis. 3. Ne iudicium absoluedi à referuatis, absolutè relinquatur confessarijs: sed liceat interdum superiori pro ratione sui officij istam facultatem denegare in casibus in quibus constat, esse denegandam iuxta quæ Doctores, & discreta docet charitas. Ita habetur inter ordinationes generalium Societatis, pagi. § 1. quibus etiam gaudent alie religiones. Iuxta dicenda infra, lib. 2. cap. 4.

Dub. 10. An casus referuati à prælatis regularium, sint etiam referuati pro suis nouitijs. Prima conclusio. Probabilis est pars affirmatiua. Ita Cordo. lib. 1. q. 3. & Manuel Rod. in expositione Bullæ §. 9. num. 26. Quia cū nouitij sint exempti à iurisdictione Episcoporum, ut ait Silu. ver. Religio. 2. §. 11. & 12. manebunt sub iurisdictione prælatorum sui ordinis.

Secunda conclusio. Multo probabilior est pars negatiua. Ita ledes, in sum. cap. 13. de pœnitentia, dub. 14. Quia ante professionem non sunt Religiosi, ergo nec sunt astricti legibus religiosorum. Secundo inter casus refer-

De voto obedientia:

uatos prælatis Religionum solent aliqui reseruari, qui supponunt professionem, sicut peccata contra votum paupertatis, &c. Quæ in nouitijs non imputantur ad culpam, ergo.

Si arguitur nouitij gaudent priuilegio, cap. si quis suadente diabolo, vt habetur in cap. Religioso, de senten. excommunicatio- nis, si enim illos percutias excommunicaris; & gaudent alijs fauoribus circa absolutionē à peccatis, & censuris reseruatis, ac si essent verè Religiosi, vt infra videbitur ergo. Ad hoc dico quòd nouitij, & si non sint Religiosi participant aliqua Religiosorum: cum sint in via ad religionem, & sic secūdum ius gaudent fauoribus religiosorum. In odiosis tamē cum non sint professi, non se habēt sicut Religiosi: & sic non sunt subiecti iurisdictioni Prælatorum religionum. Ex quo patet nouitios posse absolui à casibus Episcopo reseruatis & cōmissis ante religionis ingressum, & per confessorem ab Episcopo expositum, & per confessorem expositum à prælato sui ordinis. Et cum Bulla possunt absolui per confessorem approbatum ab ordinario, & per confessorem approbatum à solo prælato sui ordinis, sicut & alij religiosi professi. Imò quando

quando religiosi professi ob aliquod speciale decretum Papæ non gaudent Bulla Cruciatæ quo ad clausulam de eligendo confessorem: non debet hoc intelligi de nouitijs, qui in odiosis non intelliguntur nomine religiosorum. Ita ledes.

Dub. 11. An prælati regulares possint sibi subditis concedere licentiam, ut dum sunt extra conuentum possint confiteri idoneo Sacerdoti seculari, aut alterius ordinis regulari. Et ratio dubitandi est, quia in constitutionibus minorum cauetur, ne religiosi istius ordinis præterquam suis prælatis, & decorum licentia fratribus sui ordinis confiteantur.

Secundò, in constitution. prædicatorum. d. 1. cap. 14. habetur non posse priores concedere sibi subditis licentiam confitendi Sacerdoti alterius ordinis, sed solus magister ordinis hoc potest concedere, quando non adest confessor ordinis. Per quod limitatur auctoritas ordinaria istorum prælatorum, iuxta dicta dub. 8.

Prima cõcl. Prælati regulares possunt concedere sibi subditis dictam licentiam. Ita cõcessit minoribus Sixtus 4. Bu. 30. hoc tenore. *Ut fratres vestri, vel aliorum prælatorum, & suorum,*

rum, qui pro tempore erunt, licentia, solummodo tamē, cum itinerauerint, vel extra conuentus fuerint, prout eis concedetis, confiteri possint, &c. Concedimus. Secundo. Innoc. 7. Bulla vnica concessit prædicatoribus hoc tenore. Innoc. Episcop. &c. Nos igitur supplicationibus inclinati, fratribus huiusmodi, quos itinerare, & per eorum superiores mitti contigerit, vti aliquem præbyterum idoneum, ex professoribus dicti ordinis habere non possint, quemcumque alium præbyterum idoneum, & discretum, Religiosum, vel secularem in eorum confessorem eligere valeant. Qui confessiones eorum audire, & eorum confessionibus diligenter auditis, pro commissis, eis debitam absolutionem impendere, ac poenitentiam salutarem iniungere licitè possit: nisi talia commiserint, propter quæ Sedes Apostolica sit meritò consulenda, autoritate Apostolica tenore præsentium, indulgemus. Ex quo colligitur contra Manu. Rod. in qq. regul. tom. 1. q. 62. ar. 5. posse dictos prælatos concedere sibi subditis existentibus extra conuentum, licentiam vt absoluantur à sibi reseruatis. Cum in hoc priuilegio solum excipiantur casus Pape reseruati. Imò in eodem, cum sola licentia itine-

itinerandi, aut existendi extra conuentum, videtur concessa facultas confitendi, & absolue[n]di à prædictis sine alia speciali licentia prælati circa hoc. Et licet in illo priuilegio concedatur ista facultas confitendi extraneo Sacerdoti, in absentia idonei Sacerdotis proprii ordinis: tamen in priuilegio Sixti III. non limitatur.

Not. idoneum Sacerdotem pro Religiosis absoluendis reputari, quilibet Sacerdos aliàs non suspensus, aut excommunicatus. Ita D. Ant. 3 p. tit. 1. c. 7. Silu. ver. confessor. 1. §. 3. Soto d. 18. q. 4. art. 3. Et idem isti censebant de confessore idoneo pro secularibus ante Conc. Trid. Vbi iam ses. 23. c. 15. statuitur, quòd pro secularibus etiã Sacerdotibus ille solus idoneus reputetur, qui est parochus, aut ab ordinario approbatus: at pro Religiosis nihil, ibi innouatur. Ex dictis patet solutio ad rationes dubitandi, illæ enim procedunt secluso priuilegio.

Secunda conclusio. In licentia data Religioso itinerandi clauditur virtualiter licentia confitendi: maximè si ex naturali obliuione non petitur licentia confitendi idoneo Sacerdoti. Non tamen poterit cum sola ista licentia, & secluso priuilegio, imò nec cum
expres-

De voto obedientia.

expressa licentia confitendi cui vult, absolui à reseruat, iuxta. cap. si Episcopus, de poen. & rem. Vbi sic dicitur, in generali concessione non veniunt, quæ non esset quis verosimiliter in specie concessurus. Et sic si Religiosus existens extra conuentum, & habens peccata reseruata celebrare debeat, respectu reseruatorum gerat se, ac si non haberet copiam confessoris. Ita quòd licet teneatur illa confiteri cum alijs peccatis non reseruat, & indirecte ab eis absoluator, sed tamen cum obligatione illa iterum confitendi legitimo confessori, quando adsit oportunitas.

Tertia conclusio. Religiosi hospites in conuentibus sui ordinis possunt absolui etià à reseruat suo prælato per priorem, seu præfidentem talium conuentuum. Ita concessit prioribus prædicatorum, ac eorum Vicarijs. Gregor. 11 & Clemen. 4. vt patet in monu. ord. concess. 318. 319. & 348. Et in prolo. cõstiti. prædicatorum habetur. Quòd Vicarius prioris absente priore potest absoluere omnes fratres ordinis etiam hospites à peccatis, & censuris, tam à iure quam ab homine generaliter latis, exceptis Pape reseruat. Et vt dicitur in cap. 14. dictarum constitution. d. 1.

d. r. ista potestas non potest eis limitari per superiores prælatos: cum sit eis à Papa concessa. Ex quo sequitur, quòd cum ista potestas, & iurisdictio sit ordinaria, vt potè, ex priuilegio perpetuo obtenta, iuxta dicta dubio 8. potest delegari cuius Sacerdoti, etiam à nullo ordinario approbato. Nec hoc est contra Concil. Trident. loco cit. cum vt dixi, loquatur de confessoribus secularium etiam Sacerdotum, relinquendo religiosos dispositioni suorum prælatorum, & statutorum.

Quarta conclusio. Prælati Ecclesiarum, & alij confessores extra ordinem nō possunt religiosorum confessiones audire, eorum superioribus inuitis. Ita concessit minoribus Sixtus. IIII. Bulla 14. & prædicatoribus Bul. 33. & Cisterciensibus, Alexand. IIII. Bul. 29.

Dub. 12. An religiosi possint sine licètia suorum superiorum vti priuilegijs eligendi confessorem.

Not. quòd in aliquibus priuilegijs conceditur religiosis, vt per confessorem à suo prælato deputatum absoluantur. Sicut Eugen. 4. Bul, 1. multa concedit, de quo infra, dub. 13. conclu. 2. & Sixtus 4. inter viua oracula concessit minoribus etiam nouitijs habentibus

De voto obedientiæ.

animum profitendi, ac foribus Sanctæ Clara, ac tertiarijs vtriusq; sexus, & istorū famulis semel eligere cōfessorē de huiusmodi obseruantia, qui eorum confessione audita, absoluat eos ab omnibus peccatis, & censuris, ab omni ab irregularitate, homicidio voluntario, & mutilatione exceptis. Et idem concessit pro articulo mortis. Secundo idem Sixtus concessit prædicatoribus, & minoribus etiam nouitijs, plenissimam absolutionem à peccatis semel in vita, & in articulo mortis per idoneum confessorem ordinis de licētia suorum superiorum electum. Ita habetur in monu. ord. concessione. 360. Tertio Leo. X. inter viua ora. concessit monialibus Sanctæ Clara, vt per confessorem à suis superioribus deputatum, quatēr in anno absoluantur ab omnibus peccatis, & dispensentur in omnibus votis, exceptis substantialibus, dum tamen sub spe huius gratiæ non peccent. Quarto idem Leo. concessit dictis monialibus sub cura minorum obseruantia existētib; vt in omnibus solemnitatibus Domini Sabbath. B. Virginis, omnium Sacerdotum, B. Francisci, ac Sanctæ Clara, earum confessores in absolutione suarum confessionum eas plenarie absoluant. Ita in monu. ordi. concess. 132.

Et idem concessit fororibus. B. Virginis sub cura minorum existentibus; pro diebus festis, & pro festo sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, & pro tota hebdomada maiori, ut patet concessione. r 37. De diebus privilegijs non est difficultas: cum postulent confessionem à prælato deputatum, aut de eius licentia electum, quod de confessoribus ordinariè deputatis à prælato, etiam verificatur, licet alias seclusis istis privilegijs, non possent absoluerè à reservatis. Ista enim privilegia aliquid debent concedere, scilicet, absolutionem à reservatis. Nam alias, sine illis posset prælatus concedere absolutionem saltim à sibi reservatis. Iuxta dicta dub. 8. Et r r.

In alijs tamen privilegijs religiosorum non ponitur, quod confessio fiat confessori deputato à prælato, vel de eius licentia electo. Sicut Innocen. 8. id concessit pro articulo mortis sine ista limitatione, ut habetur in quodam privilegio Benedictinorum, relato à Manu. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 62. art. 6. Secundò, Leo. 10. concessit minoribus quod in festo S. Catherinz Martiris plenariè absoluantur. Ita habetur inter viua ora. Tertio, idem Leo. concessit religiosis de Vcles, & S. Marci Legionensis, & eorum seruatoribus familiaribus domes-

De voto obedientiæ:

domesticis eligere sacerdotem idoneum se-
cularem, aut alterius ordinis regularem qui,
exceptis scilicet referuatis in Bulla Cœnæ,
absoluat eos ab omnibus censuris, & pœnis:
â iuramentorum sine preiudicio tertij, â voto
rum, ieiuniorum, penitentiæ transgressio-
nibus, & periuriorum reatibus, & omissioni-
bus horarum canonicarum, & ab omnibus
criminibus, excessibus, & delictis, etiam Pa-
pe referuatis semel in vita, & in periculo
mortis probabili, licet mors non sequatur, &
ab alijs casibus Pape, scilicet, non referuatis,
possunt absolui per predictos quoties fuerit
opportunum: & eorum vota, ieiunia, & alia
precepta etiam vltimarina, excepto solo
voto castitatis, religionis Compostelæ, & Ro-
mæ in alia opera pietatis commutari, & que
uis iuramenta relaxari, cum iniunctione sa-
tisfactionis si opus sit, per penitente m sivi xerit,
vel per alterum implendę. Nec valet ista
concessio peccantibus ex confidentia istius
gratiæ, vel recedentibus â fide, & vnitatis Ec-
clesiæ, ac obedientia Papæ ita habetur incõ-
uentu de Vcles in Bulla authenticata inci-
piente religionis Celus. edita 6. Kalend. Iu-
nij; anni. 1514. Quarto in Bulla Cruciatæ cõ-
ceditur sumentibus illam posse per sacerdotem

ab ordinario approbatum semel in vita, & in morte, absolui à casibus Pape referuatis sola hæresi excepta, & ab alijs casibus non referuatis Pape, quoties opus sit.

Dubium ergo est, an Religiosi in consultis suis Prælati possint uti, istis priuilegijs.

Prima conclusio. In aliquibus ordinibus speciali Papæ concessione cautum est, ne religiosi utantur dictis priuilegijs, sine licentia suorum superiorum. Ita concessit prædicatoribus Iul. 2. Bu. 16. & Pius V. Bu. 13. Secundô, Leo. X. Bu. 24. concessit minoribus, ne fratres absoluantur à referuatis virtute cuius suis priuilegij, aut Bullæ etiam Cruciatæ. Tertio. Greg. 13. concessit non posse Religiosos Societatis sine expressa suorum superiorum licentia uti facultatibus Iubileorum, Bullarû Cruciatæ, confessionalium, vel aliorû Apostolicorum indultorum, quæ communitatibus, personis, vel Pijis locis quouis modo concessa sunt, aut concedentur, licet in eis exprimatur, quod omnes regulares etiam mendicantes illis uti valeant. Ita habetur in compen. Societatis. tit. absolutio. §. 11. Quartô. Sixtus IIII. idem concessit Hieronymis, ut habetur in eorum compen. Innocenc. 8. idem

De voto obedientiæ:

cōcessit minoribus, & Augustinis, & Iul. 2. Cisterciensibus, & Greg. 11. cōcessit sic cōgregationi mōtis Oliueti, si quis monachus, vel monialis, quodcūq; cōfessionale impetrauerit, vel eo absque sui superioris licētia, vti præsumpserit, eo ipso, impetratis caret, ac pœnis constitutionū, & definitionū, scilicēt, inhabilitatis, & suspēnsionis subijcitur, à quibus à nullo, nisi à Papa dispēsari potest, prout cōcessit Clem. 7. cōgregationi S. Georgij de Alcala. Prædicta priuilegia latē refert Man. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 62. a. 4. Quinto Innocē. 8. Bu. 3. concessit prædicatoribus, & Leo. 10. Bu. 4. cōcessit minoribus, ne litere, & exēptiones religiosis à Papa concessæ eis suffragentur sine expresso consensu Vicarij generalis.

Tandem, Clem. 8. Bu. 9. decernit concessionem Cruciatæ, & aliorum indultorum particularium quantum ad articulum eligendi confessorem, & absoluedi à reseruatis cum religiosis vtriusque sexus locum nō habere, sed ait Papa, nostræ intentionis esse, quòd dicti religiosi in prædictis, dispositioni suorū prælatorum sint subiecti, authoritate Apostolica tenore presentium perpetuò declaramus. Vbi nota, quòd hic Clem. 8. solūm declarat suam intentionem, vt patet, ex contextu

textu pro Bullis scilicet, & indultis particula
 ribusa se cōcessis, & cōcedendis: nō tamē est
 absoluta, & generalis declaratio pro cōceden-
 dis, a suis etia successoribus, quidquid alij dicāt.
 Sed difficultas est, an ista priuilegia suspē-
 dātur per Bullas Cruciatę cōcessas post talia
 priuilegia ab alijs Pōtificibus. Nā certū est
 nō suspēdi per Bullas eorūde Pōtificū etiā cō-
 cessas, post dicta priuilegia. Cū in eis habeat-
 tur, nō posse religiosos vti Bullis cōcessis, aut
 cōcedendis, ab eisde, scilicet, Pontificibus, vti
 ex concessione Greg. 13. citata constat.

Secunda cōclusio. Probabile est, quōd pri-
 uilegia primę cōclusionis, nō suspēdūtur per
 Bullā Cruciatę, & sic religiosi sumentes Bul-
 lā, licet gaudeant gratijs sue regule nō contra-
 rijs, vt sunt indulgētia, & sus orōrū, &c. non
 tamen priuilegio eligendi confessorem. Et
 patet primo, quia quando in Bulla suspen-
 duntur omnes indulgētia, gratia, & fa-
 cultates, expresse excipiuntur gratia, in-
 dulgētia, & facultates concessę superiori-
 bus mendicantiū quōad sibi subditos: quali-
 videntur esse dicta priuilegia. Secūdo patet,
 quia Episcopo Valentia consulenti, an mo-
 niales sibi subditę possent per Bullam eli-
 gere confessorem. Resp. cōgregatio Cardina-

lium in tempore Gregorij. 13. sic. Congregatio Concilij censuit, quatenus gratia ex Bulla Cruciatæ pertinet ad moniales, non posse vigore facultatis in eadem Bulla concessæ, alios eligere confessores, præter eos qui ad audiendas confessiones earum ab ordinario sunt approbati. Ita refert Manu. Rod. in expos. Bullæ. §. 9. nu. 24.

Tertia conclusio. Probabile etiam est, privilegia primæ conclusionis suspendi per Bullas concessas ab alijs Pontificibus. Et sic religiosi sumendo Bullam Cruciatæ, possunt eligere confessorem, & absolui à reseruatissimis iuxta tenorem eius. Ita Enriq. to. 1. lib. 7. ca. 22. & glos. x. Antolinez de indulg. & ita fertur tenuisse Vañes. Ioannes Vincen. Luna, & alij. Qui etiam dicunt, quod quando Bulla post suspensionem omnium indulgentiarum, gratiarum, & facultatum, excipit concessa superioribus mendicantium quoad suos Religiosos, ista exceptio intelligitur respectu tantum indulgentiarum: ut patet ex contextu dum dicitur, quo ab sibi subditos, quod verificari debet de indulgentijs. V. g. de indulgentia plenaria concessa visitantibus nostras Ecclesias in die. B. Dominici patris nostri, quæ suspenditur, quoad seculares, nõ tamẽ quoad

Religiosos, sed sine Bulla lucrantur illam, & sic de alijs similibus. Secundo patet Conclusio, quia hæc doctrina, vt ait Manu. Rod. in expositione Cruciatæ. §. 9. dub. 7. practica- tur in consilio Cruciatæ. Et patet etiam ex vsu sapientium, & timorum, videntibus, dissimulantibus, & consequenter consenti- entibus prælatis, quorum est tollere à subditis ignorantiam rei ita necessariæ ad salutem, & oppositum executioni mandare, tandem probatur conclu. Quia vt videbimus, lib. 2. cap. 3. dub. 5. Paulus V. confirmauit predicta & omnia alia regulariũ priuilegia aliàs non contraria Concilio Trid.

Dub. 13. An prælati regularium possint eos absoluerè à reseruatis Pape extra Bullæ Cœnæ.

Prima conclusio. Ante publicationem Bullæ Cœnæ poterant prælati regulares, ac eorum Vicarij perse, & per alios absoluerè suos religiosos, & hospites sui ordinis ab omnibus casibus etiam Pape reseruatis, & etiã commissis ante religionis ingressum. Exceptis tantum hæreticis relapsis, scismaticis, falsarijs literarum Apostolicarum, & deferentibus prohibita ad infideles. Ita declarauit, & moderauit Sixtus IIII. Bulla. 14.

pro minoribus, & Bu. 33. pro prædicatoribus. Et idem antea concesserat, vt constat ex bul-
li Sixti, Clemens. 4. Generalibus, Prouincia-
libus, & custodibus minorum. Et licet Sixtus
4. Bu. 20. quæ dicitur Bulla aurea, abstulisset
dictam potestatem antea commissam priori-
bus prædicatorum, & eorum Vicarijs: tamen
postea idem Sixtus, Bu. 12. & 22. illam iterum
concessit prioribus, & eorum Vicarijs Pro-
uincie obseruantie, Hispanie, Lombardie.
Quo etiam iam gaudent omnes priores, &
eorum Vicarij totius ordinis per commu-
nicationem. Iuxta dicenda, libro. 2. cap.
4.

Secunda conclusio. Dicti prælati, & mo-
nachi ab eisdem deputati, & ad nutum reuo-
candi possunt religiosos, etiam nouitios ad
reincidentiam si non profitentur, conuer-
sos perpetuo donatos, & oblatos absolueret,
& ab omnibus criminibus, censuris, inhabilitati-
bus sententijs Ecclesiasticis, & pœnis à iu-
re, vel ab homine quouis modo latis, etiam
Pape reseruatis semel inuita, & si ex igno-
rantia, vel in aduertentia talia incurrerint,
possunt absolui quoties opus sit. Et prælati
possunt sibi eligere predictos ad predicta.
Ita concessit Benedictinis. Eugenius III.
Bul-

Bulla 1. & iterum minoribus inter viua ora
 eul. numer. 9. Imò absolute possunt absol-
 ui quoties opus sit iuxta dicenda dub. 15. de
 censuris.

Tertia conclusio. Generales ordinum,
 ac ab eis deputati possunt prædictos quoties
 opus sit absoluere à prædictis, exceptis tan-
 tam casibus Sixti. IIII. in prima conclusio-
 ne numerati. Ita concessit Societati Iesu,
 Paul. III. Bul. 8. Et intelliguntur dicta priui-
 legia, & alia similia de calibus etiam reser-
 uitis post dictas concessiones, & priuilegia:
 nisi alias in alicuius casus reservatione illa
 expresse derogentur, sicut iam derogantur
 in reservatione casuum Bullæ Cœnæ. Item,
 per dicta priuilegia possunt absolui supra di-
 cti, etiam si peccent in contēptum clauium,
 vel ex confidentia istorum priuilegiorum.
 Cum in illis non excipiantur isti sic peccan-
 tes, sicut in alijs solent excipi.

Quarta conclusio. Generales ordinum, &
 prouintiales, & istis a motis eorum vicarij
 (iuxta dicta dub. 6. ex concessione Iul. II.)
 & cōfessores ab istis deputati possunt absolue-
 re mortales sibi subditas ab omnibus pec-
 catis, & censuris, à quibus possunt absoluere.

suos religiosos, Quia Sixtus IIII. concessit monialibus sanctę Clarę, ac sancti Domini omnia priuilegia à suis prædecessoribus concessa, & à se concessa, & concedenda minoribus, Augustinis, Carmelitis, Seruitis, ac Minimis. Ita in monum. ordi. concess. 362. & Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 55. ar. 13. Item Bonifa. 8. Bu. 4. Leo. 10. Bu. 16. & 21. cōcessit monialibus S. Clarę, ac alijs ordinis minorum omnia priuilegia cōcessa, & concedenda omnibus ordinibus.

An vero nouitię dictarum monialiũ gaudeant priuilegijs professorũ. Ad hoc dico, quod licet pro illis non stet speciale priuilegium, si cut pro religiosis nouitijs, vt patet ex secũda conclusione, possunt tamen absolui, tum per priuilegium Paul. 3. Bu. 7. concedentis Religiosis Societatis posse absoluere omnes fideles à casibus, & cęnsuris etiam Pape extra Bullam Cœnæ reseruatis, tũ etiã quia Generales, & Prouintiales, &c. habent potestatem ordinariam in suos nouitios, vt latẽ ostendit Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 17. ar. 11. ergo eandem etiam habent potestatem in nouitias ad eas absoluendum, & in votis, ac alijs legibus Ecclesiasticis, cum illis dispensandum.

Dub. XIII. An prælati regulares possint
absoluere sibi subditos à casibus Bullæ Cœnæ.

In hoc Manu. Rod. cum alijs ab eo relatis
in qq. regu. to. 1. q. 20. art. 9. tenet, quòd sic.
Et probat primò, quia Iulius 2. Bul. 17. con-
cedit prælati ordinis prædicatorum posse ab-
soluere sibi subditos à casibus Bullæ Cœnæ,
exceptis casibus Sixti 4. citatis dubio præce.
& excepto peccato conspirationis in Papâ.
Imò secundum Panor. & alios citatos a Ma-
nue. Rod. ibi, possunt absoluere ab hæresi oc-
cultâ. Quia istius absolutio conceditur Epif-
copis in Conc. Trid. ses. 24. c. 6. de refor. sed
quæ in iure conceduntur de nouo Episcopis,
censentur etiam concessa dictis prælati pro
sibi subditis: nisi oppositum exprimat: cū
isti prælati in sibi subditos habeant iurisdi-
ctionem, quasi Episcopalem, ergo, &c. Ita
etiam Naua. li. 5. cõs. 23. de priuil. & Panor.
in ca. atsi clerici, §. de adult. n. 18. de iudicijs,
sequens Benedictũ & Fredericum. Alias, ait,
istorum prælatorum subditis non esset, ita ac
secularibus prouissum; eum aliàs ne cogatur
egredi extra septa monasterij, debeant esse
melioris conditionis.

Secundò, quia Pius 5. bul. 13. data ad pe-
titionem Prouincialis Hispaniæ ordinis præ-

dicatorum sic concedit. Insuper quia factum
 Conc. Trid. concessit Episcopis, posse absol-
 uere in foro conscientie ab omnibus peccatis,
 & dispensare in irregularitatibus prout ha-
 betur, ses. 24. c. 6. ne prior conuentualis, &
 superiores prelati dicti ordinis, tam in dicta
 prouincia, quam extra, deterioris conditionis,
 quam clerici, aut seculares existant, eisdem
 priori conuentuali, & superioribus prelati-
 bus, ut ipsi per se ipsos, idem omnino possint in
 sibi subditos fratres, & moniales quod Episco-
 pi in clericos, & seculares quoad absoluendi,
 & dispensandi huiusmodi, & quoad alias quas-
 cumque facultates, eisdem. authoritate, tenore
 etiam perpetuo concedimus, & indulgemus.
 Idem etiam concesserat pro foro conscientie
 in casibus heresis, Iuli. 3. Preposito generali
 Societatis per se, & per alios professo suos.
 Idoneos ut habetur in istorum compen. His
 non obstantibus.

Prima conclusio. In tempore Iuli 2. Pij 5. &
 aliorum Pontificum, qui concesserunt prelati-
 bus regularium posse absoluere sibi subditos a ca-
 sibus Bullae Coenae poterant isti prelati uti dicta
 facultate absoluendi: ut constat ex dictis con-
 cessionibus Et hoc probant argumenta facta.

Secunda conclusio. Probabile videtur posse
 dictos

dictos prelatos absoluere à casibus Bullæ Cœ-
 næ: ob rationes, & Doctores citatos: sed pro
 habilius reputo oppositâ. Si quidē ista Bulla
 quotannis promulgatur, & in illa expresse re-
 uocantur cōtraria priuilegia etiam mendicā-
 tiū, & aliorum ordinū sub quouis forma con-
 cessa. Et de hæresi specialiter patet, quia
 olim etiam ab Episcopis erat ablatâ potestas
 absoluendi ab hæresi, & in Conc. Trid. loco
 cit. solis Episcopis restituitur. Ad illud Pa-
 nor. quod concessa de nouo in iure cōmuni
 Episcopis, censentur concessa prelatis regu-
 lariū pro sibi subditis: nisi oppositum expri-
 matur, dico quod iam exprimitur oppositum
 in Bulla Cœnæ: dū reuocantur contraria pri-
 uilegia etiam Religiosorum. Et sic reuocan-
 tur priuilegia Iulij 2. Pij V. & aliorum. Ad
 illud quod Religiosi non debent esse peioris
 conditionis, dico, quod pro talium absolutio-
 ne possunt Religiosi cum licentia suorum su-
 periorū subijcere se iurisdictioni Episcoporum
 iuxta doctrinam Frederici Senensis, quâ
 sequitur Nauar. lib. 5. cōf. 13. tit. de priuil.
 Enriq. to. 1. lib. 6. c. 16. n. 8. & alij ab eo ci-
 tati in gl. Et colligitur ex Bul. 14. Sixti 4. pro
 minoribus, & ex Bul. 33. pro prædicatoribus.
 Vbi innibetur prelatis Eccl. statū, ne cōtra
 volun:

De voto castitatis.

voluntatem prælatorum regularium, audiãt
suorum subditorum confessiones. Vbi insi-
nuatur, quòd cum illorum licentia benè pos-
sunt.

Circa censuras.

DV B. XV. An prælati regularium pos-
sint sibi subditos absoluere, ab excom-
municatione, suspensione, interdictò, ac ab
alijs priuationibus, & inabilitatibus.

Prima conclusio. Prælati regularium non
possunt absoluere sibi subditos ab excom-
municatione casu Bullæ Cœnæ, sicut dixi dub.
14. Quia in casibus Bullæ Cœnæ, sicut & in
casibus Pape extra Bullam Cœnæ reserua-
tis, excommunicatio est, quæ principaliter
reseruatur: & ob illam reseruatur casus, ta-
liter quòd ablata excommunicatione, licet
peccatum non remittatur, vt potè, si excom-
municatio tolatur extra Sacramentum, aut
in Sacramento inualido, peccatum non ma-
nebit reseruatum. Ita D. Ant. Palud. & alij,
quos refert & sequitur Cano. 5. p. de pœnit.
Naua. in manu. c. 26. nu. 13. & c. 27. n. 154.
& Manu. Rod. in sum. 1. p. c. 55.

Secunda conclusio. Prælati regularium, ac
istis

Istis absentibus, eorum Vicarij possunt ab-
 soluere in foro conscientiae sibi subditos ab
 omni excommunicatione Pape extra Bullam
 Coenae reservata. Ita concessit benedictinis
 Marti. 5. vt refert Manu. Rod. in qq. reg. to.
 1. q. 20. art. 2. & idem Marti. 5. concessit prio-
 ri Benedictino Valeoletano absoluere
 quos in suo monasterio propossuere Deo per-
 petuum redere famulatum, ab omni peccato ex-
 communicatione, suspensione, interdicto, & dis-
 pensare in omni irregularitate, etiam si ta-
 lia sint, obque Sedes Apostolica sit consulenda,
 praemissa satisfactione, & cum poenitentia;
 ita in compen. Benedictinorum, concess. 7. &
 intelliguntur excepti casus Bullae Coenae, mo-
 do dicto dub. 14. Et quod dicitur in foro con-
 scientiae, non intelligas, quod debeat fieri ab-
 solutio praemissa confessione in foro Sacra-
 mentali; cum absolutio a censuris non sit an-
 nexa absolutio in peccatis. Sed sensus est,
 quod illa absolutio illis sufragetur in foro
 conscientiae, & non in foro externo Eccle-
 siae, siue impendatur absolutio ista in Sacra-
 mento, siue extra. Ita Enriq. to. 1. lib. 7. cap.
 13. vbi citat pro se victoriam; Poenitentiam, &
 Med. Dominicanae familiae, & idem tenet
 de Bulla Cruciatz.

De voto obedientiæ.

Tertia conclusio. Dicti prælati possunt absoluerè suos Religiosos, etiam nouitios ad reincidentiam si non profitentur, & hospites sui ordinis, ab omni excommunicatione, suspensione, ac interdicto à iure, vel ab homine generaliter latis, etiam incurfis ante Religionis ingressum. Ita concessit Clemen. 4. Generali, Prouincialibus, ac custodibus minorum, vt ait Manu. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 20. art. 21. vbi refert aliam similem concessionem eiusdem Papæ extensam ad priores conuentuales ordinis prædicatorum. Et licet Leo. 10. Bul. 45. vbi moderatur priuilegia regularium exigat satisfactionem ante professionem in excommunicato pro aliquo interesse tamen postea Paul. 3. Bul. 8. idem concessit sine tali limitatione, Præposito generali Societatis, & alijs ab eo deputatis. Et ibidè concedit præposito isti, & ab eo deputatis posse absoluerè prædictos ab omnibus censuris, pœnis, & inhabilitatibus, etiam Pape reseruatis, quoties opus sit, exceptis casibus Sixti 4. de quibus dubio. 13. conclusione. 1. & exceptis ià reseruatis in Bulla Cœnæ iuxta dicta dub. 14.

Quarta conclusio. Prouincialis, & eo absente, eius Vicarius, & alij ex istorum com-

missione possunt absoluere, etiam volentes ordinē intrare, licet de facto non intrent, & nouit os licet retrocedant ab omnibus excommunicationibus, sententijs, censuris, & peccatis, etiam Pape extra Bullam *Cœnæ* referuatis. Ita concessit Clemen. VII. Prouinciali Prædicatorum S. Crucis de la Española, vt refert Manu Rod. q. 20. art. 21. Qua concessione gaudent omnes orbis Prouinciales, & ipsis absentibus eorum Vicarij, & alij ex istorum commissione iuxta dicenda lib. 2. c. 4. Et iuxta istam, & illam Mart. V. concessionem possunt prædicti in hac, & secunda conclusione absoluere à censuris à iure, vel ab homine etiam specialiter latis. Quia concessis casibus, & censuris Papæ, consequenter concedantur censuræ aliorum inferiorū. Cui enim licet plus, licet etiā minus, vt habetur de regal. iur. in 6.

Quinta conclusio. Priores & ab istis professione de putati, & ad uotum reuocandi, possunt semel absoluere, & negligētes, ignorātes, aut in aduertētes quoties opus sit, Religiosos etiā nouitios cū animo profitēdi, cōuersos, perpetuō donatos, & oblatos ab omni cēsurā, pēna, & sentētia Ecclesiastica à iure

De voto castitatis:

vel ab homine, & in habilitate ad dignitates, administrationes, & officia ordinis, etiã habetia curã animarũ: etiã si istã inhabilitatẽ cõtraxerint ob violationem legum Papalium ponentium istam pœnam, & licet dicta censura sint Pape, scilicet, extra Bullam Censuræ reservatã. Ita concessit minoribus Eug. 4. inter viua ora. n. 9. Et prælati possunt sibi eligere prædictos ad prædicta. Et postea Iulius 2. bul. 2. extendit hoc indultum ad totam familiam minorum. Simile etiã indultum concesserat, iterum pro benedictinis, & pro semel inuita Eug. 4. bul. 1. licet nouitij secundum istũ indultũ, reincident in censuras si nõ profiteantur, sicut etiã dixi dub. 13. Conclusionẽ 2.

Et Not. 1. quod etsi facultas istius quintæ Conclusionis, non detur Vicarijs priorum, aut aliorum superiorum in eorum absentia; tamen mortuis, vel a motis dictis prælati, Vicarij eis succedentes, iuxta cõcessionem Iulij 2. dub. 6. succedunt illis in omni potestate quouis modo concessa, aut concedenda dictis prælati, scilicet, ordinis prædicatorũ, exceptis illis, quæ in suis statutis eis inhihentur, vt ibi dixi. Quo etiã priuilegio communicant aliæ Religiones, vt dicitur lib. 2. c. 4.

Et

Et hoc indultum notetur pro similibus concessionibus factis prælatis, & non eorum Vicarijs.

Secundo Not. quòd in concessione Eugen. 4. inter viua ora. petitur pro habilitatis, si sint satis literati, recitatio septem psalms poenitentiae, cum letania per annum in singulis septimanis: dum non sint legitime impediti. Et si non sint sufficientis literaturae recitatio aliarum orationum arbitrio confessorum taxandarum. Et si ista non recitent in vna septimana ob impedimentum, aut obliuionem suppleantur in septimanis sequentis anni. Ista tamen satisfactio non est conditio, qua cessante, absolutio, aut dispensatio erit nulla. Et colligitur ex eo quòd ibi conceditur absolutio a peccatis, & censuris, quae sui valore non pendet ex impletione dicte satisfactionis, ergo idem erit de illa habilitatione. Si tamè habitandus non acceptet istam satisfactionem, non est absolueendus, etià in sententia asserente non teneri poenitentem acceptare poenitentiam sibi à confessorio iniunctam. Quia sub peccato mortali tenetur acceptare, & implere dictam satisfactionem ob preceptum à Papa impositum. volentibus gaudere dicto indulto. Ita Man. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 20. ar. 20.

De voto obedientia.

Sexta conclusio. Generales, & Prouin-
tiales, & istis amotis eorum Vicarij, iuxta
supra dicta, possunt etiam in foro externo,
restituere priuatos ab officijs, & perpetuò
inhabiles ad illa, per constitutiones A posto-
licas ob crimina grauia: si aliàs Papa non re-
seruat sibi talem dispensationem. Quia in
cap. atsi clerici, de iuditijs. Dicitur, quòd in
adulterio, & alijs minoribus delictis potest
Episcopus dispensare cum clericis, peracta
pœnitentia, in pœnis taliũ delictorũ, quãdo
aliàs illæ pœnæ nõ reseruãtur: etiãsi in illo-
rũ tenore ponãtur ista verba, ipso facto sit
perpetuò priuatus. Et ita docet doctissimi iu-
ristæ Salmãticenses, quos refert & sequitur
Man Ro. in qq. reg. to. 1. q. 24. a. vlt. sed Ge-
nerales, & Prouintiales respectu suorũ sub-
ditorum habent iurisdictionem quasi Epif-
copalem, iuxta dicta dub. 8. & 14. ergo sicut
Episcopi, possunt isti dispensare.

Ex dictis sequitur primò, posse dictos præ-
latos dispensare in foro externo cũ sibi sub-
ditis in pœnis introducentium mulieres in
monasteria. Cum hoc non sit grauius adul-
terio, cum hoc sit prohibitum, quia malum:
illud vero est malum, quia prohibitum, &
aliàs istæ pœnæ non reseruãtur Pape, de
quibus

quibus vide supra cap. 5. dub. 1. & 2. Secundo sequitur, non posse dictos prælatos in foro externo dispensare in pœnis subornatiû in electionibus, cuiusmodi est priuatio vtriusque vocis per sex menses. Tû quia ista priuatio est reseruata Pape specialiter: tû etiã quia subornatio est peior adulterio: cum ledat immediatius bonum commune. Et ebeãdem rationem nec dispensare possunt in pœnis motus proprii delargitione munerû. Cû transgressio illius legis, aliã etiã prohibita, quia mala, sit peior adulterio.

Septima conclusio: Generales ordinû possunt cû sibi subditis dispensare aliã ad ordines malè promotis etiam dum erant in seculo, vt ministrent in ordinibus malè susceptis & vt vltèrius ad ordines promouèantur. Ita concessit Generali prædicatorû Honorius 3. Bul. 5. Si obijcias, quia Sixtus 5. in motu, qui incipit, Sanctum, & salutare, edito nonis ianua, anni. 1583. imponit malæ promotis ad ordines, scilicèt, per saltum, sine eate, vel dimissorijs, &c. pœnam suspensionis ab exercitio ordinum, etiam minorum susceptorû, & sine spe ascendèdi ad vltiores ordines. Et si ministrare præsumût, facti irregulares manèt priuati omni beneficio

officio, & administratione, & inhabiles ad hæc, & familia, & dissimilia. Et ultra hoc si sint regulares priuantur vtraque voce. Et prædictorum absolutio, & dispensatio, etiã in foro cõscientiæ referuatur Pape. Non obstante quouis indulto, Iubileo, Cruciata, vel mari magno. Imo & reuocatur Concilium Tridentin. se. 24. cap. 6. vbi conceditur Episcopis in foro tamen conscientiæ dispensare in omni suspensione ex delicto occulto orta, &c.

Ad hoc respondetur, quod post hæc Clemens VIII. Bulla. 21. reducit dictum decretum Sixti ad Consilium Tridentin. & ad constitutionem Pij. II. qui incipit cum ex sacrorum, quæ est Bulla. 8. Pij II. & vult Clemens. VIII. quod poenæ contentæ in illo decreto Sixti cum dicta reservatione, tantum habeant robur in symonia ce ordinantibus, & ordinatis, ita quod cum istis, nec Episcopus, nec prælati regularium, etiam in foro conscientiæ dispensare valeant, benè tamen cum alijs aliter male promotis, imo & iam etiam cum predictis iuxta dicenda, lib. 2. cap. 3. dub. 5.

Circa irregularitatem.

DVb. 16. An prælati regularium possint dispensare in irregularitate orta ex dicto.

Prima cōclusio. Isti prælati iam possunt dispensare in irregularitate orta ex celebratione symoniacè ordinati, in ordine, scilicèt, symoniacè recepto. Licèt ista irregularitas, etiam occultè contracta esset olim Pape reservata, etiam in foro conscientiarum: iuxta dicta dub. 15. in fine, & vide ibi.

Secunda conclusio. Prælati regulariū, & eorū vicarij in suis cōuētibus possunt cū sibi subditis, & hospitibus sui ordinis dispensare in alijs irregularitatibus ortis, non tantū ex delicto oculto aliàs non deducto ad forum contentiosum: cum hoc concedatur Episcopis in Conc. Trid. se. 24. cap. 6. sed etiā ex delicto notorio. Et ipsis prælatis potest idē bene ficiū impertiri ab eorū cōfessoribus. Ita concessit prædicatoribus Clem. 4. vt habetur in eorum mari magno de quo Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 26. ar. 1. Et sola ista cōcessio extenditur ad hospites. Imo & à Sixto 4. Bu. 14. cōceditur ista facultas custodibus minorū, & superioribus prælatis pro nouitijs.

De voto obedientie.

nitijs. Dum tamen istæ, & aliæ censuræ ibi concessæ, sint latæ à iure, vel ab homine generaliter, & non specialiter contra Isthū. Licet postea ab eodē Sixto, vt habetur in mon. ordi. conce. 151. sit ablata ista restrictio, & pro eisdem nouitijs, ad reincidentiam si non profitentur, cōcedatur prædictarū irregularitatū dispensatio. Et non est modo sermo de irregularitate orta ex delicto homicidij, uel mutilationis: de his enim postea dicitur, sed de illa quæ contrahitur ab excommunicato, suspenso, interdicto, vel in loco interdicto celebrante.

Tertia conclusio, Generales ordinū, & ab istis deputati possunt quoties opus sit dispensare cum sibi subditis, etiam nouitijs ad reincidentiam si non profitentur, in dictis irregularitatibus. Ita concessit præposito generali Societatis Paul. 3. Bu. 8.

Quarta conclusio. Religiosi, etiam nouitij cum animo profiteendi, & religiosorum famuli possunt dispensari semel in vita in omni irregularitate, & homicidio, & mutilatione volūtarijs exceptis, per confessorē eiusdem ordinis ab eis electum, audita prius eorū confessione. Ita concessit minoribus Sixtus 4. vt refert Manu. Rod. tom. 1. q. 62. art. 13.

Et

Et licet hic non excipiatur irregularitas bigamiz, semper tamen intelligitur excepta. cum etiam excipiatur à Pio. 4. in concessione facta Minorum prælati, vt patet in lib. monu. ordi. concess. 252.

Quinta conclusio. Dicti religiosi per aliã concessionem Euge. 4. inter viua ora. nu. 9. possunt semel dispensari ad ordines, dignitates, administrationes, & officia ordinis etiam per confessorem monachum à suo prælato deputatũ, & ad nutũ reuocadũ in omni irregularitate, & inhabilitate excepta bigamia, homicidio, & mutilatione voluntarijs. Et si dicta ignorãter; aut in aduerteter cõtraxerint, absoluantur quoties opus sit, & cũ one re recitãdi in singulis septimanis septẽ psalmos, modo dicto dubio præcedẽti, cõcl. 4. & prælati possũt sibi eligere predictos ad predicta, & idẽ Papa idẽ pro semel in vita concessit iterũ Benedictinis Ba. 1. sed sine one re recitãdi dictos psalmos.

Sexta cõcl. Prælati regulares possũt dispẽsare in irregularitate, cũ illis qui in monasterio propossuere deo perpetuũ reddere famulatu. Ita cõcessit Mart. 5. de quo supra. du. 11

Dubium 17. An prælati regularium possunt dispensare in irregularitate cum sibi

De voto obedientia.

subditis, bigamis, orbatis, aut nouiter conuerfis.

Prima conclusio. Prælati regulariū posunt dispensare ad ordines, & ad prælatias cum sibi subditis bigamis similitudinarijs, scilicet, cum religioso, vel initiato maioribus ordinibus, qui contraxit, & consumauit matrimonium. Iste enim dicitur bigamus similitudinarius, vt ait Silu. ver. bigamia, & cōmuniter. Et patet conclusio, quia Episcopi posunt dispensare cum sibi subditis in ista bigamia orta aliās, ex delicto occulto, & non deducto ad forum contentiosum, prout sibi conceditur in Conc. Trid. se. 24. cap. 6. sed prælati regularium pro sibi subditis habent auctoritatem Episcoporum: vt patet ex dictis dub. 7. & 14. in principio, maximè ex declaratione Pij V. ibi relata, & idem declarauit concedendo Abbatibus Cisterciensibus Hispaniæ Greg. 13. anno 1574. vt habetur in compen. dicti ordinis, ver. absolutio quoad fratres, §. I. I. ergo & prælati regularium poterunt cū suis dispēfare in ista irregularitate aliās orta ex delicto occulto, & non deducto ad forum contentiosum.

Secunda conclusio. Dicti prælati possunt cū sibi subditis dispensare in irregularitate

habentis membrum abscisum, etiam manifestum, & sua culpa. Dum tamen cesset homicidij præsumptio, ut si caret pede, oculo dextro, vel digito, qui aliàs nõ sit pollex. Quia cum prædictis sibi subditis potest Episcopus dispensare, ergo & dicti prælati cum sibi subditis sic orbatis. Et ex hoc sequitur posse dictos prælatos dispensare, etiam cū infami infamia facti, in irregularitate. Cū ista irregularitas ab Episcopo dispensetur, ut ostenditur in tract. de irregularitate.

Tertia conclusio. Dicti prælati possunt dispensare ad ordines, & beneficia cum no uiter conuerso sibi subdito, sicut & Episcopi id possunt. Ita Couar. in Clem. si furiosus, r. p. 6. 2. n. 7. & patet ex dictis in prima conclusione.

D V B. XVIII. An prælati regularium possint cum sibi subditis dispensare in irregularitate illegitimatæ.

Prima conclusio. Illegitimi sunt irregulares & ad ordines, & ad dignitates, ut constat ex cap. r. & ult. de filiis presbyt. Et sic non possunt habere officia quibus possibiliter sit annexa iurisdictio ordinaria: ut officium Superioris cui in nostro prædicatorum ordinæ competit iurisdictio ordinaria mortuo,

vel amoto priore, & idem est de Vicario in capite. Non tamen vetatur eis iurisdictio delegata, & sic possunt esse vicarij prioris absentis. Dum tamen ista delegata iurisdictio non sit superior aliqua iurisdictione ordinaria: qualis est iurisdictio vicarij generalis, vel prouincialis, qui est superior prioribus. Et sic illegitimi non possunt esse visitatores conuentuum, vel prouinciarum; nec vicarij generales, vel vicarij prouinciales, nisi dispensentur. Ita Sylu. ver. prælatus, n. 3. & Man. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 13. ar. 20. vide supra c. 3. in motu de largi. munerum, quid intelligatur nomine dignitatis.

Not. quod ille dicitur in præfenti illegitimus, qui est genitus ex parentibus inter se non cõiugatis. Et licet naturalis filius, vt potest genitus ex soluto & soluta non habentibus impedimentum dirimens ad matrimonium, per sequens matrimoniũ, etiam in senectute, vel post aliud inter medium matrimonium celebratum, legitimetur: secundum Bart. in l. cum mihi, Couar. in epito. 4. p. ca. 8. §. 2. nu. 10. & Sarmiento lib. 1. selec. cap. 9. an. 9. tamen si isti haberent impedimentum dirimens, eorum filius nec dicitur naturalis, nec legitimabitur, licet postea dispensa-

to impedimento matrimonium inter eos cōtrahatur. Nisi aliās ante filij concepti natalem parentes ad matrimoniū dispensentur. Ita Couar. Sarmiēto, Sylu. ver. de filijs legitimis, q. 7. & Ledes. in sum. c. vlt. de matrim.

An vero filij geniti ex soluta à Cōmendatarijs Sancti Iacobi, Alcantaræ, & Calatrauæ sint sacrilegi, nec legitimabiles persequens matrimonium. Ad hoc aliqui Doctores quos refert & sequitur Manu. Rodr. in qq. reg. to. 1. q. 13. art. 2. dicunt esse sacrilegos, & a veris Religiosis genitos. Sed oppositum tenet D. Thom. 2. q. 186. art. 4. ad 3. iuxta dicta cap. 2. dub. 3. Secundò, quia licet in l. 1. Taur. inter sacrilegos comprehendantur, *Los hijos de los Frayles y de los Freyles*, tamen iam in noua Recop. lib. 5. tit. 8. l. 7. ablata sunt illa verba, *Y de los Freyles*. Ex eo, quòd isti Commendatarij, per dispensationem Papæ non emittunt votum solenne omnimodæ castitatis, sed vxorantur. Et sic eorum filij dicto modo geniti sunt naturales, & legitimabiles persequens matrimonium.

Secunda conclusio. Illegitimi per professionem in religione approbata manēt dispensati ad omnes ordines, vt patet ex c. 1. de filijs presby-

presbyt. & Eug. 4. & concessit Benedictinis Casinensibus, vt habetur in istorum compendio concess. 37.

Tertia conclusio. Prælati regulares dispensant cum sibi subditis illegitimis, ad personatus, administrationes, officia, & dignitates: qualia sunt, prælaturæ & officium definitoris. Ita concessit minoribus Sixtus 4. Bul. 14. & prædicatoribus Bul. 33. & Eug. 4. Bul. 1. & 9. pro Benedictinis Casinensibus, & interuiua ora. n. 9. Et licet post hæc, non possent isti illegitimi ad prædicta dispensari; nisi per generalem, vel prouincialem cum generali, vel prouinciali, seu inter medio capitulo, vt concessit Greg. 14. data bulla anno 1590. idibus Martij, quam refert Man. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 23. art. vbi Gregor. 14. moderauit rigorem Sixti 5. qui in suo motu contra illegitimos, qui incipit: Cum de omnibus Ecclesiasticis ordinibus dato 6. Kalendas Decemb. anni 1578. tollebat ab omnibus sibi inferioribus facultatem dispensandi cum illegitimis, tam ad ordines, quam ad officia, de quo iterum dicemus, cap. 8. dub. 1. Tamen iam confirmatū est priuilegium Sixti & Eugenij, iuxta dicenda à nobis, lib. 2. c. 3. dub. 5.

Quarta conclusio. Licet Papa sine causa dispensans cum illegitimo peccet, valet tamen dispensatio ob plenitudinē potestatis. Secus sit, si dispensatio fit à prælatis religionū sine rationabili causa. Quia in dicta bulla Gregor 14. conceditur istis prælatis dispensare cum illegitimis, suffragantibus eorum meritis, & non aliàs. Verum est, quòd examinatio, & iudicium de his relinquitur arbitrio boni viri.

Quinta conclusio. Secularis dispensatus ad quævis beneficia, intrando religionem non eget noua dispensatione ad prælaturas ordinis. Secus sit, si tantum sit dispensatus ad beneficium simplex, vel curatum. Quia cum illa dispensatio sit limitata, & secundum Naua. libr. 4. consi. 1. tit. qui filij sunt legitimi, stricti iuris, erit strictè interpretanda iecundum ius cōmune, vt tenet Panor. in decre. in cap. de multa, nu. 4. Gemina. consil. 47. nu. 3. Nec in dispensationibus valet extensio, etiam ad casum maiori ratione pollentem. Vt docent Doctores in cap. postulastis de rescrip. cum Panor. in e. ad aures nu. 7. eod. tit. Et secundum hoc dispensatus ad curatum, non potest habere beneficium simplex, vel dignitatem.

De voto obedientia.

Ex dictis sequitur, quod cum dicti prælati tantum possint modo dicto dispensare ad beneficia in religioné obtinenda, vt patet ex Bul. Greg. 14. consequenter, si isti à religioné recedant, egent alia dispensatione ad beneficia Ecclesiastica. Imò si dispensati in vna religioné ad ad aliã se transferãt, egēt in illa, noua dispensatione pro prælatijs illius religionis. Cum per priorem dispensationem in priore religioné factam, non sint absolutè legitimati: sed tantum ad dignitates prioris religionis.

Sexta conclusio. Non valet legitimatio per facultatem Principis obtentam: nisi legitimanti manifestetur omne id, quod cum potest retrahere à tali legitimatiōe concedenda; aliàs surrepticia iudicabitur. Secus tamē est de legitimatiōe in religioné facta. Prima pars patet ex multis capitulis citatis à Cou. in 4. 2. p. c. 8. §. 9. nu. 1. Manifestã dū enim est legitimanti, an legitimãdus sit spurius: & si ex adulterio, incestu, vel sacrilegio: & si ex adulterio vtrimque: & in quo gradu incestus: & si ex sacrilegio cū Sacerdote, religioso moniali, aut vtrimque: & an concurrant simul sacrilegium, adulteriũ, vel incestus. Ita Couar. Panor. in cap. per venerabi-

nerabilem, qui filij sint legitimi, Sylu. ver. legitimus, nu. 8. & alij ab istis citati. Si tamen Princeps in tali dispensatione dicat, ex quo viscoitu conceptū legitimo te, valet dispensatio, licet prædicta reticeatur. Nisi alias illegimitas sit talis, de qua præsumitur quod in particulari explicata nõ dispensaretur. Secunda pars patet, quia in religionibus verissimiliter creditur, prælatos earum, velle dispensare cū illegitimo in quouis gradu, maximè quia cū religiosis facilius, quàm cum secularibus est dispensandū. Et ius cõmune, vt dixi, eos habilitat per professionẽ ad sacros ordines, multum confidens de eorum continentia.

D V B. XIX. An prælati regulariũ possint cum sibi subditis dispensare in irregularitate homicidij, aut mutilationis membri.

Prima conclusio. Prælati regularium possunt dispensare cum sibi subditis iustè occidentibus homines, & ad ordines minores, & ad beneficiũ simplex. Cum hoc ipsum possit Episcopus, vt ait Medina in sum. & alij communiter in tract. de irregularitate. Imò dicti prælati possunt cum prædictis dispensare ad ordines maiores, & ad dignitates, & prælatias, &c. Quia Sixtus 4. Bul. 14. pro
 minori-

minoribus & hui. 33. pro prædicatoribus, concessit prælatis istorum ordinum posse dispensare cum sibi subditis in omni irregularitate, excepta irregularitate bigamiæ, homicidij, & mutilationis. Et Iul. 2. inter viua ora. tantum excipit bigamiam, & homicidium voluntarium. Quod intelligitur de bigamia vera, & homicidio propriè, scilicet, de iniusta hominis occisione, hoc enim significat homicidium, ergo, &c. Et ita sentit Caiet. ver. irregularitas in fine, quem sequitur Couar. in Clem. si furiosus, 2. par. §. 3. nu. 7. Naua. in manu. ca. 27. nu. 217. & 240. Vañes 2. 2. q. 40. art. 2. & Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 24. art. 6.

Secunda conclusio. Dicti prælati possunt dispensare ad ordines maiores cum sibi subdito iniusto mutilatore, & cum homicida causali ad minores ordines. Quia vt ostenditur in materia de irregularitate, Episcopus potest in hoc dispensare cum sibi subditis, ergo & dicti prælati idem possunt, iuxta dicta dub. 17.

Tertia conclusio. Dicti prælati possunt ad omnia dispensare cum sibi subditis in irregularitate homicidij iniusti aliàs occulti. Et dicitur occultum, secundum Nau. in manu.

cap. 27. num. 250. quod non est notorium: ita quod à multis sciatur, licet iniudicio probari possit. Et patet conclusio, quia Marti. 5. concessit Abbati Benedictino Valeolano posse cum sibi subditis dispensare in omni irregularitate, quam Papa solet sibi reseruare, vt potè, in irregularitate homicidij, volūtarij & mutilationis, & enormi sanguinis effusione: dum tamen hoc non sit notorium ob scandalum. Ita habetur in quardā Bulla quæ seruatur in dicto Conuentu. Et Iul. 2. idem concessit ordini prædicatorum, vt habetur in compend. Societatis, ver. dispensatio, §. 1. vide dub. 15. conclusione 2.

Si obijcias. Quia post Mart. 5. concessit Sixtus 4. facultatem dispensandi cum homicida casuali, excipiendo homicidium, & mutilationem voluntariam, vt dixi conclusione prima. Ad hoc dico, quod ista exceptio Sixti, tantum procedit respectu concessionum eiusdem Sixti, & non aliorum Pontificum; cum hoc non exprimat. Nullum enim priuilegium reuocatur, etiam per legem communem contrariam, nisi de illo fiat expressa mētio; saltem in communi dicendo, quibusuis priuilegijs in contrarium non obstantibus. Et ita habet vsus, vt patet

De voto obedientiæ.

ex Concil. Trid. sess. 33. cap. 15. vbi quando statuitur, quod nullus, nisi ab ordinario approbatus, audiat sæcularium confessiones: statim subitur, quibusuis priuilegijs in contrarium non obstantibus. Et sic in alijs locis, quod latius ostendemus, lib. 2. ca. 3. dub. 6.

Si obijcias secundò. Quia ista priuilegia Mart. 5 & Iul. 2. videntur per non usum abrogata. Ad hoc dico; quod hoc, non constat, ex eo quod prælati non dispensant in plateis, & coram omnibus. Cùm ista priuilegia concedantur pro casibus occultis, nec tot se offerrant casus ad dispensandum. Præterquam quod Veracruz in suo compendio manu scripto refert, religiosos ordinis Prædicatorum vsos esse ista facultate in suo primo capitulo celebrato in Guatimala ano 1553. Item etiam, vt cesset aliquod priuilegium per non usum, multa requiruntur. De quibus dicetur lib. 2. cap. 3. dub. 2. Vide ibi dub. 5. vbi ostenditur priuilegia regularium, etiam per non usum reuocata, esse iam nunc à Paulo

V. confirmata.

*De potestate circa vota, iuramenta
leges Ecclesie, officium Divi-
num, ieiunia, & cibos.*

DV B. XX. An prælati regularium pos-
sint cum sibi subditis dispensare in vo-
tis, & iuramentis.

Prima conclusio. Iulius. 2. inter viua ora.
absoluit moniales à votis, & iuramentis. Et
statuit quòd de cetero istarum vota, aut iura-
menta, si fiant, non valeant, nec obligent
ad peccatum mortale.

Secunda conclusio. Dicti prælati possunt
dispensare omnia suorum subditorum vota,
& iuramenta, etiam transeundi ad arctio-
rem religionem, solis tribus votis essentialibus
exceptis. Ita Caiet. 2. 2. q. 88. art. 8. quia vo-
tum arctioris religionis non est simpliciter
votum religionis, sed religionis arctioris.

Ex quo sequitur, posse istos prælatos ista
vota commutare. Cum sit minus commu-
tare, quam dispensare; ex eo quòd per
dispensationem tollitur omnino vinculum
voti: non sic autem per commutationem; sed
obligatio voti mutatur in aliam materiam;

De voto obedientiæ.

ratione cuius minor causa sufficit pro commutatione.

Tertia conclusio. Dicti prælati non possunt suorum nouitiorum vota irritare. Cum non sint sibi per professionem, & votum obedientiæ traditi. Ob potestatem tamen, quam in eos habent spiritualement, possunt vota eorum & iuramenta dispensare, & commutare in exercitia ab eis in religione regulariter facta. Et patet hoc ex Bul. 21. Eug. 4. ubi concedit Abbatibus Cisterciensibus posse absolueri in foro confessionis ab omni voto excepto voto religionis, omnes donatos, oblatos, & commissos, id est, nouitios cum reincidetiâ, si non profitentur. Itē, idem Eug. bul. 11. idem, & eodem modo concedit respectu commissorum, præsidentibus, visitatoribus, abbatibus, prioribus, & rectoribus conventus sanctæ Iustiniæ ordinis S. Benedicti in Roma. Et ibidem eisdem concedit, posse dispensare cum vouente religionem arctiorem; dum tamen ipsorum dispensatum religionem solemniter profiteatur. Et licet ad dispensandum requiratur semper causa rationabilis, sufficiet nunc pro causa, si dispensandus putet Deo mollus in hoc ordine, quā in arctiori famulaturum.

Quarta

Quarta conclusio. Omnia vota cōmutantur cū professione in religione approbata. Ita D. Thom. 2. 2. q. 88. art. 12. ad 1. & in 4. d. 38. q. 1. art. 4. & Armi. ver. votum.

D V B. XXI. An prælati regulariū possint cum sibi subditis dispensare in legibus Ecclesiæ.

Prima conclusio. Stādo in iure, & secluso privilegio, dicti prælati possunt cum sibi subditis dispēsare in legibus Ecclesiæ. Nisi quādo specialiter, vel ex consuetudine dispensatio reservatur Pape. Et patet, quia iuxta dicta dub. 6. 7. & 14. prælati regulares habēt in sibi subditos potestatem Episcoporū; sed Episcopi, licēt nō possint cū aliquo generaliter dispēsare in legibus Ecclesiæ, sed hoc sit supremi capitis Ecclesiæ: tamē ex causa rationabili possūt cū sibi subditis dispēsare in omnibus casibus sibi aliās nō prohibitis expressē, vel saltim ex cōsuetudine, iuxta Clē. ne Romani, de electione, cū gl. ibi, & c. vnico de eta. & quali. præficiēdorū in 6. & habetur etiā. l. 20. ti. 17. p. 1. ergo id ipsum possunt dicti prælati cū sibi subditis.

Secunda conclusio. Si certò cōstat iudicio periti medici, aut aliter obseruātiā legis nocere cōmuni, vel particulari saluti proprię,

De voto obedientia:

vel alienæ potest omitti, etiã in consulto superiore, secundũ D. Tho. 1. 2. q. 96. ar. 6. & 2. 2. q. 147. ar. 4. Potest enim comedere quis carnes die vetito, si nõ habet alium cibum. Quod enim pro charitate institutũ est, contra charitatẽ, militare nõ debet. Imõ vt ait D. Tho. 1. 2. loco, cit. licet sit recurrendũ ad superiõrẽ pro dispõsatione, vel interpretatione legis: quando seruare legẽ nõ habet ita subitum periculum; si tamen periculum fit ita subitũ quõd illam morã non patiatur: ipsa necessitas dispõsationem habet annexã. Necessitas enim non subditur legi. Vbi Caiet. & Medina pro maiori declaratione dicunt, quõd in casu dubij, an lex obliget in aliquo casu, consulatur superior si fieri potest, si minus seruetur lex: nisi aliã dubiũ sit de periculo salutis. Quia quãdo res est dubia, & vtrinq; periculosa eligatur minus periculũ, cuiusmodi est nõ seruare legẽ. Imõ secluso periculo salutis, si sit verisimile viro prudẽti, quõd si adesset legislator, nõ obligaret illũ, nõ tenetur tũc seruare legẽ. Quia licet dubium sit speculatiuum, tamen certum est moraliter, licere tunc vti epicheia.

D V B. 22. An prelati regularium possint cũ sibi subditis dispõsare in recitatione horarũ

horarum, in ieiunijs, & in qualitate ciborum, vide dub. 12.

Prima conclusio. Dicti prælati possunt dispensare cum sibi subditis senibus, vel infirmis non valentibus siue tedio horas canonicas recitare, vt in tēpore infirmitatis, vel conualescentiæ loco horarum recitent aliquid ad arbitrium prælatorum. Et similiter cū ipsis prælatis presbyter monachus ab eis electus dispensare potest. Ita concessit Abbatibus Cisterciensibus Eug. 4. Bu. 21. Et idem concessit Hieronymis Martinus 5. vt habetur in compend. mendicantiū de quo Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 42. art. 7. Et licet iuxta dicta dubio 21. posset prælatus regularium, sicut Episcopus dispēfare cum suis in recitatione horarum in casu necessitatis absque priuilegio; valet tamen priuilegium ad maiorem claritatem, & securitatem, vt dicitur lib. 2. cap. 1. dub. 1. Item dicti prælati possunt pro horis canonicis in iungere religiosis non presbyteris aliquas orationes, quando ob causam vtilem, aut honestam nō dixerint officium diuinū. Ita Eug. 4. concessit Benedictinis, vt habetur in eorum cōpend. concessi. 51. & Clemens. VII. vt habetur in compend. minorum, ver. mo-

niales concessit, monialibus nesciētibus p̄fecte recitare horas, ob in peritiam iudicio prælatorum, confessorum, aut abbatissarum, quōd satisfaciant dicendo officium laicarum sororum vide lib. 2. c. 8. dub. 2.

Secunda conclusio. Prælati regularium, possunt cum sibi subditis, de consilio medici si commodè haberi potest sin minus sine illo, dispensare in esu carniū, ouorum, & lacticinorum. Et idem potest vicarius absente priore. Et id ipsum potest cōcedi istis prælati ab eorum confessoribus. Ita concessit Hieron. Eug. 4. vt habetur in cōpen. medican. tit. ieiunium, c. 7. Imo Leo. 10. in bulla incipiente religionis cælus edita. 6. Kalē. Junij anni 1514. concedit religiosi S. Iacobi de Spata, & eorum familiaribus, & seruitoribus comedere in quadragesima, & alijs dubus vetitis, etiam per sua statuta, butiram oua, & similia lacticina, & de cōsilio vtriusque que medici etiam carnes, quo communicāt aliæ religiones, iuxta dicenda lib. 2. cap. 4. Et seruetur ista Bulla in conuētū de Vesles. Et idē, locis citatis, cōceditur dictis superioribus pro familiaribus monasterij, licēt quantum ad istos hoc priuilegium per Bullam Cruciatæ suspendatur. Vt ibi patet,

tet, vbi in generali suspensione indulgentiarum, gratiarum, facultatum excipiuntur concessa superioribus mendicantium quo ad suos tātū subditos. Item, idē Sixtus 4. Bu. 37. concessit Carmelitis esum carniū tribus diebus septimanæ extra aduentum, & quadragesimam, & extra alios dies generaliter vetitos.

Tertia conclusio. Dicti prælati, & ipsis absentibus, eorū vicarij possunt cū sibi subditis, & familiaribus monasterij (modo explicato in secunda conclusione) dispensare etiam sine medico, in ieiunijs Ecclesiæ. Et idem possunt istis superioribus concedere eorum confessores. Ita concessit Eugen. 4. loco cit. Imo & Sixtus. 4. concessit minoribus non valentibus bono modo ieiunare ob infirmitatē, vel debilitatē, quōd ad id nō teneantur. Ita in lib. monumen. ordinum, concess. 99. & Manu. Rod. in su. r. p. c. 24. n. 4. Et sic religiosi non tenentur adire prælatum pro hac dispensatione.

Quarta conclusio. Religiosi maximè actu prædicantes, possunt, seruato ieiunio, anticipare, & retardare horam comestionis, & collationis. Ita concessit minoribus Leo. X. inter viua ora. num. 57. & num. 60. conce-

dit minoribus itinerantibus posse transferre ieiunia diei itineris in alium diem. Et Pius 5. inter vna ora. n. 11. concedit pedester itinerantibus posse in die ieiunij de mane ieiunari, & vespere cœnare. Et hoc vt habeant meritum ieiunij.

Quinta cōclusio. Religiosi possunt cœnare in natali domini, & duobus diebus sequētibz quouis die occurrētibus, & in alijs diebus solēnibus, qui à clero, & populo seruantur quando in feria sexta non occurrunt. Ita concessit Eug. 4. Benedictinis. vt habetur in eorum compen. concess. 31.

Cap. VII. De competētibus religioso, vt sunt mendicare, predicare, docere, transire ad aliā

Religionem, & portare habitum suum.

DVb. 1. An liceat religiosis mendicare.

Prima conclusio. Licet religiosis mēdicare, nectenētur manib⁹ laborare. Ita definitur contra Ybicleph in Conc.

Cōc. Cōstatiē. & D. Tho. 2. 2. q. 187. 2. 5. Et licet religiosi (quod absit) male viuāt, nō tenentur, sicut nec alij pauperes, restituere eleemosynas sibi etiam hoc animo datas vt pro benefactoribus orent. Cū in hoc non interueniat pactum. Et sic licet peccent non orando contra virtutem gratitudinis, non tamen contra iustitiam.

Secunda conclusio. Ordinarij, aut alij impediētes, scilicet, per vim, aut dolum, ne eleemosynae dentur religiosis sunt ipsos facto excommunicati. Ita cōcessit Agustinis Sixt. 4. Bu. 74. & Carmelitis, Bu. 37. Vbi etiam praecipitur, quod ad petitionem religiosorum procedatur contra sic impediētes, sicut contra haereticos.

Dub. 2. An liceat religiosis docere, & praedicare.

Prima conclusio. Et si praedicare ex officio competat solis habentibus curam animarum: licet tamen committitur religiosi praedicationis munus. Ita D. Tho. 2. 2. q. 187 a. 1. Et definitur in cap. moderamine, & ca. ex autoritate. 16. q. 1. Et in Ecclesia sūt institutae religiones ad praedicandum: sicut ordo. SS Patriarchae Dominici. Et iuxta doctrinam D. Tho. 2. 2. q. 188. a. 6. religio ad praedicandum insti-

De voto obedientia.

Instituta inter omnes primatum tenet, ut potest, cum attingat contemplationis supremum gradum: qui est contemplata alijs tradere, ex quo propius statui Apostolorum accedit.

Secunda conclusio. Parochus poterat olim in sua parochia committere religiosi, aut alijs prædicationis munus iuxta Clem. dudum, de sepul. sed iam in conc. Trid. se. 5. cap. 2. de refor. statuitur, quod nullus religiosus prædicet in suo monasterio, sine licentia saltem interpretatiua sui superioris, & alijs Episcopo non contradicente, ut habetur se. 24. cap. 4. de reformat. quando, scilicet, Episcopus vult prædicare, aut facere prædicare coram se iuxta extraua. inter cunctas, aut quando concionator errores, aut scandala, difeminat iuxta idem Conc. Triden. se. 5. cap. 2. alias enim à congregatione Cardin. decretum est liberum esse religiosi prædicare in suis Ecclesijs quando vellint ita in summa constitutio. præd. 2. p. cap. 37. tamen ad prædicandum in Ecclesijs extra ordinem, cum licentia sui superioris, debet etiam habere religiosus licentiam Episcopi. Vnde si prædicet sine vlla dictarum licentiarum, peccabit. Cum hoc sibi sub excommunicatione

tionē ferenda inter dicatur in cap. excommunicamus. r. §. quia vero, de hereticis. Si tamen habet licentiam saltim interpretatiuam alicuius ex dictis prælatis, peccabit tantum venialiter, si de consensu parrochi, & aliàs Episcopo non renuente, prædicet in sua parrochia. Quia quo ad hoc verba Concilij non important tantum rigorem, vt ex vsu comprobatur. Not. tamen, quòd si religiosus prædicet absque vlla dictarũ licentiã non potest ab Episcopo, sed à suo superiore puniri. Ita declarauit congregatio Card. in tempore Clemen. 8. vt refert Manu. Rod. in compen.

Tertia conclusio. Licet per dictum decretum Concilij Trident. sit reuocatum priuilegiũ concessũ religiosis Societatis à Pau. 3. bu. 7. quo vbique prædicare poterant: cū hoc priuilegium sit concessum anno. 1545. & illa sessio. Concilij Trident. sit celebrata anno 1546. non tamen est reuocatum priuilegium postea eidem Societati cōcessum à Gregor. 13. bu. 28. vbi reualidat dictum priuilegium Pauli 3. Et concedit religiosis istis Societatis, aliàs idoneis, etiam sola tonsura initiatis vbique prædicare verbum Dei de licentia suorum prælatorum. Non obs̄a-

De veto obedientiæ.

te quouis Concilio generali. Et ibidem mādatur ordinarijs, ne eos impediunt. Et hoc priuilegio gaudent aliæ religiones iuxta dicenda lib. 2. c. 4.

Caueant tamen religiosi, ne ponendo os in Coelum in suis concionibus detrahant sacerdotibus eos specialiter nominando, aut equiualepter dicēdo, alias peccabunt mort. Secus si si in genere, & sine scandalo eos reprehendunt. Ita Nauz. in manu. cap. 25. n. 142. Imo in clem. religiosi. de priuile. præcipitur religiosi in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interminatione maledictionis æternæ, ne in concionibus suis detrahāt prælati Ecclesiarum, eos scilicet, nominando, vel per circumlocutionem, quæ vicem habeat proprii nominis, vt explicat glossa, & armi. verbo, prædicare, numero 6.

Dub. 3. An liceat religiosi transire de vna in aliam religionem.

Prima conclusio. Transitus iste seclusa magna necessitate, vel vtilitate non approbatur à D. Tho. 2. 2. q. 189. art. 8. Quia facilius, ait, proficit quis in religione quā cōsuevit: quā in alia, quam non est expertus.

Secunda conclusio. Transitus iste sine causa, & licentia factus est peccatum mort.

cum

tū in iure, maximé in Cōcilio Trid. se. 15. c. 4. & 19. sub grauissimis pœnis vetetur. Imò in extraua. viam ambiciose, excommunicatur cum reseruatione ad Papam mendicantes transeūtes ad monachales, excepta Carthusia. Et qui illos recipiūt, & ipse receptus nihil faciunt: sed sunt in malo statu, dum receptus ad priorem religionem non reuertitur. Hæc habentur de iure communi.

Tertia conclusio. Omnibus ferè religiosus est vitatus dictus transitus ex privilegio. Primò, Benedictini ad nullam religionem preter Carthusiam transire possunt: & aliter facientes, & eos recipiētes: nisi post dies sex à suis prælatis vocati redierint: sunt excommunicati cum reseruatione ad Papam & possunt cum brachio seculari reduci, ita Eug. 4. vt habetur in istorum compen. concess. 22. Secundo, Cistercienses sine licentia sui generalis, vel capituli generalis nō possunt ad aliū ordine trāsire. Ita Mart. 5. bu. 6. Tertio, religiosi ordinis prædicatorū ex cōcessione Bonif. 9. nō possūt recipi in alio ordine mēdicatiū, nec ecōtra etiā vigore cuiusuis licētię; nisi in ea fiat mētio ordinis a quo recedit, & ad quem se vertit. Ita habetur in cōsti. prædicatorum, d. 2. c. 17. Item, prædicatores

atores sub excommunicatione Pape reser-
uata non possunt recipere minores, nec
isti, prædicatores: & aliter factum est irritum.
Ita concessit minoribus Innocen. 4. Bu. 3.
& prædicatoribus Alex. 4. Bu. 20. & Clem.
4. Bu. 12. Quarto, Mercenarij non pos-
sunt recipere, aut retinere Minores, aut al-
ios strictoris regulæ prætextu cuiusvis pri-
uilegij, aut quarti voti. Ita Clem. 5. Bu. 13.
vbi declarat regulam esse iudicandam stri-
ctorem ab alio, quam à quarto voto. Quinto
minimi sine licentia sui Generalis transeun-
tes ad alium ordinem, & illos retinentes ex-
communicantur à Iul. 2. Bu. 27. & à Leo. 10.
Bu. 42. Et ab eodem Iul. 2. Bu. 11. præcipi-
tur istis minimis ne recipiant, aut retineant
minores. Sexto, religiosi Societatis, & etiã
voti simplicis, sine licentia sui Generalis nõ
possunt intrare, aut recipi in alia religione,
excepta Carthusia, aliàs possunt reduci cen-
suris, & brachio seculari. Ita concessit Pau.
3. Bu. 8. & Greg. 14. Bu. 2. aliæ etiã religio-
nes possunt se iurare dictis priuilegijs per
communicationem.

Quarta conclusio. Religiosus habens li-
centiam transeundi ad alium ordinem, si in-
tra tres menses, vel intra tempus in licen-
tia

etia taxatum nō transit, eius prælatus potest procedere contra ipsum, sicut contra apostatam. Ita concessit Benedictinis Eug. 4. Bul. 9. Et idem est si exuto habitu de licentia sumpto, non reuertitur ad priorem religionē, ita Iulius 2. Bul. 25. & Sixtus 4. Bul. 33. pro prædicatoribus.

Quinta conclusio. Mendicantes transeūtes, etiam cum licentia Papæ, ad non mendicantes priuantur in Clem. 1. de regula, vtraque voce, & loco in capitulo; licet ista ab alijs sibi liberè concedantur. Nec possunt habere administrationes, prioratus, vel officia etiam sicut vicarij: nec pro alijs curam animarum exercere, & aliter factum est irritum. Item religiosus ordinis minorum, ex priuilegio Nicol. 4. Bul. 4. si intret aliam religionem, etiam cum licentia, non potest ibi aliquam habere administrationem, prælaturam, personatum, vel officium cum cura animarum absque expressa licentia Papæ inscriptis facientibus memoriam de hoc statuto.

Sexta conclusio. Religiosus, etiam cum licentia, transiens ad alium ordinem non potest ferre secum bona ad proprium, vel commune bonum deputata. Et potest cen-

De voto obedientia.

Turic compelli à priore religione, vt illa sibi restituat. Ita concessit Greg. 11. Bu. 3. Et idē est de religiosis ad dignitates assumptis, qui omnia sua resignare debent; nisi eis à suo ordinae ad tempus concedantur. Ita Alexan. 4. Bu. 3. Et Clem. 4. Bu. 5.

Septima conclusio. Religiosi Episcopi nō possant consecrari antequam resignēt quæ habēt ab ordine: nisi prior cū conuētū vsū illorum ad tēpus sibi concedat. Alias suspēduntur ab executione Pontificalis ministerij. Inter ista tamen bona non comprehenduntur quaterni sermonum, aut aliarum rerum notabilium. Ita declarant Alexan. 4. & Clem. 4. locis cit.

Octaua conclusio. Religiosi expulsi, aut proprio motu egressi à religione nisi de licētia Papæ, aut sui ordinis, alium ordinem intrent alieni sint, à promotione dignitatis, administrationis Ecclesiasticæ, aut secularis, nec presumant prædicare, confessiones audire, aut docere in quauius facultate; & aliter temerè atentantes possunt excommunicari, à prælatis suæ prioris religionis. Ita concessit minoribus Innocent. 4. Bu. 8. Et Alex. 4. Bu. 9. & Celestinis Euge. 4. Bu. 18. Iul. 2. Bu. 26.

Et isti expulsi sine licentia suorum generalium, aut prouincialium, aut priorum, seu vicariorum istorum non possunt in alio ordine recipi. Ita concessit minoribus Sixtus. 4. Bu. 14. & predicantibus Bu. 33. & minimis Iul. 2. Bu. 26. An verò religiosi de licentia ad seculum redeuntēs potiantur religiosorum priuilegijs. In hoc reputo certam partē negatiuam cū ista, vt constat ex eorum fine, & tenore sint concessa in authoritatem religionū, & leuamen, seu subsidiū spirituale religiosorū sub obediētia, & obseruātia regulari militatiū, & quibus etiā fauoribus incitati seculares ad religionis securū portam cōuolare cōnētur. Itē certò cōstat predictos nō esse in munesā decimis soluēdis: nec creare posse iudicē cōseruatorē pro sibi debitis. Et idem est de alijs: cū omniū sit eadē ratio.

Dub. 4. An religiosi teneantur portare habitum suæ religionis, & de Episcopis an ad id teneantur, dixi iam c. 2. dub. 4.

Prima conclusio. Religiosus tenetur publicē portare habitum suæ religionis. Ita dēcernitur in Conc. Trid. ses. 25. cap. 19. Imo qui animo vagādi occultat habitū suū taliter quōd à prætereuntibus propiūs accedētibus non cognoscatur, incurrit excommunic-

De voto obedientia:

tionem latam in cap. vt periculosa, ne clerici, vel monachi, contra dimittentes temerariè habitum suæ religionis. Ista enim habitus occultatio ad liberè vagandum est formalis dimissio habitus secundum Caiet. ver. excommunicatio. cap. 61. Sylu. & Armi. ver. habitus, Vañes, 2. 2. q. 12. art. 1. & communiter Canonistæ. Licèt Panor. in cap. Deus qui, de vita & honest. cler. satis probabiliter oppositum teneat. Quia ait, illa pœna fertur contra dimittentes temerariè habitum, ergo non est extendenda ad occultates habitū. Et dicitur temeraria dimissio habitus, quando dimittitur habitus ad patrandū aliquod malum, verbi gratia, furtum homicidium, aut aliquam turpitudinem, quæ sit peccatum mort. alio habitu assumpto, etiā alterius religionis. Nam si non assumit aliū habitum quo occultatus liberè possit vagare, aut si dimittit suum habitum, & assumit alium ex motiuo tantum peccati venialis, non incurrit dictam excommunicationem. Vt si religiosus nocte vt transeat de vna in aliam domum sine malo sine mortali, sed ad euitandum scandalum assumit pallium quo occultetur. Secūs esset si ille trāsitus ex aliqua quacūque circumstantia fieret peccatum

atum mort. Ita Vanes loco cit. communi-
ter.

Ex hoc sequitur, quod si religiosus assu-
mithabitum alterius religionis de licentia
prælati talis religionis ad præstandum ali-
quod obsequium pro tali religione. V. g. ad
prædicandum, vel disputandum, & non ad
ibi profitendum, nec peccat, nec incurrit di-
ctam excommunicationem capituli, vt peri-
culosa, cum non sit dimissio proprii habitus
temeraria, vt potè, ad liberè vagandum, vel
scelus patrandum.

Secunda conclusio. Qui portat habitum
alterius religionis, aut ei consimilem cog-
tur censuris ab ordinario per talem religio-
nem requisito, vt dimitat illum. Nec etiam
potest quis cum habitu religiosorum sine is-
torum licentia extra eorum Ecclesias sepe-
liri. Ita concessit minoribus Sixtus 4. Bu. 14
& prædicatoribus Bu. 20. & 33. Item Alexã.
4. precepit Augustinis deponere habitum
album consimilem habitui prædicatorum, &
postea Clem. 8. præcepit eisdem Augustinis
ne vnquam deponant habitum nigrum iux-
ta suas constitutiones, maximè in Ecclesijs,
etiam suis, dum confessiones audiunt, præ-
dicant, aut ad populù legunt, & extra claus

tra: nisi in solis xdibus, & p̄diorum suorū
viridarijs. Ita in summa consti. p̄di. i. p.
cap. 59.

C A P. VIII.

De recipiendis in religione.

D Vb. i. An illegitimi possint, ad-
mitti in religionibus.

Prima conclusio. In tempore
Sixti 5. illegitimi, vt potē, sacrile-
gi, & incestuosi intra tertium gradum, erāt
inhabiles ad religionē, & alij illegitimi po-
terāt admitti certis conditionibus: & habita-
prius informatione de eorū vita, & moribus
& aliter facta professio erat nulla. Ita statu-
it Sixt. 5. in motu qui incipit. Cū de omnib?
Ecclesiasticis ordinib?, sexto Kalēdas Decē.
anni. 1587. Vbi tamē nō cōprehēdebantur
legitimati per sequē matrimoniū: sed habi-
les censebantur ad professionem, ad gra-
dus, honores, & dignitates, sicut alij legiti-
mi. Ita declarauit idē Sixtus in motu qui
incipit, ad Romanum spectat Pontificem,
edito die. 12. Nouemb. anni. 1583.

Secunda conclusio. Post Sixtum. 5. eius successor Gregor. 14. in bulla quæ incipit circumspecta Romani Pontificis providentia edita idibus Martij anni. 1590. reduxit decretum Sixti predictum ad ius commune. In iure tamen communi illegitimus non est inhabilis ad professionem, sed ad ordines, & dignitates, &c. Et ad ista dispensatur iuxta dicta c. 6. dub. 18. Prohibet tamen predictus Grego. ne dictus illegitimus, patre viuente, admittatur in religione in qua eius pater ante, vel post filij natalē fuerit professus. Si tamē de facto admittitur, & profitetur valet professio: cum ibi non irritetur.

Dubium. 2. An maiores sexdecim annorum sint ad religionem admittendi.

Prima conclusio. In dicto motu Sixti. 5. habetur, quod nullus maior sexdecim annorum ad habitum religiosorum admittatur: nisi prius de eorum parentibus, patria, vita & moribus diligenter inquisitus, & eōpertū sit ex fide digna relatione eos, non aliquorum criminum, sicut sunt homicidia, furta, latrocinia, vel similia, aut grauiora reos, vel suspectos existere; vt propterea damnati sint, vel ne damnentur formident; nec

De votoobedientia.

ingenti ære alieno supra vires suarū facultatum grauatos, vel reddēdis ratiocinijs ita obnoxios, vt ex hoc lis, vel molestia eis iam illata, vel timendum sit ne inferratur: & nisi constet eos non humana aliqua ratione, sed tantum deuotionis, & pietatis feruore vitam religiosam spontē, & ex animo elegerisse. Et quod de his omnibus in generali, vel prouintiali capitulo, plena, & indubitata fide facta, tam generalis, siue prouintialis, quam diffinitorum consensu approbati, & ad habitū admissi fuerint. Et omnes dicti criminosi, vel suspecti, aut ære alieno oppressi, vel ratiocinijs obligati ad religionem inhabilitantur. Et istorum receptores, tã religiosi quicūque, quã eorū superiores voce actiua, & passiuā, officijs, gradibus, honoribus & dignitatibus quibusuis per eos obtentis, ipso facto priuantur. Et ad illa, & alia obtinenda perpetuō inhabilitantur. Et postea idem Sixtus in motu, qui incipit. Ad Romanum spectat Pontificē edito. 12. Kalendas Nouemb. anni. 1388. declarauit circa criminosos. &c. debere intelligi, quando actibus publicis constiterit ipsos iudices, & Curiam secularē ante susceptum habitum de ipso crimine aduersus eos accusationē suscepisse,

se, vel inquisitione instituisse.

Secunda Conclusio. Post hæc Greg. 14. In decreto cit. dub. 1. statuit. quòd modus recipiendi istos maiores sexdecim annorum iuxta decretum Sixti, factò prius examine sufficièti, de eorum vita & moribus modo à Sixto explicato, sub eisdem pœnis in eodè maneat robore. Excepto, quòd istorum approbatio non spectet ad capitulum, sed ad eos quos prouintialis designauerit. Post hæc idè Greg. statuit pro monasterijs vbi est perpetua religiosorù filiatio, vt receptio istorù ad tale monasteriù pertineat. Et approbatio informationis istorù ad examinatores eiusdem conuentus, qui omnia referant in capitulo corà superiore. Et post hæc Clem. 8. Bu. 7. red. cit. ad ius commune receptionem maiorum sexdecim annorum quo ad hoc, quòd si recipiantur sine dicta informatione de moribus, valet eorum receptio, & professio: tamen illorum receptores manèt obnoxij pœnis contentis in Bul. Sixti, & Gregor. 14.

Postea idem Clem. decret. de nouitorum institutio. vltra statuta à Sixto. 5. addit, illud etiam superiores inquirât, vt nullus admittatur qui ex honestis parentibus non sit,

&c. Et iterum, & ne eorum parentes ope, & subsidio ipsorum indigentes deserant. Et postea concessit, in ligni monasterio Salmantino Dominicano: quod prædicti, recepto ab eis iuramento, quod non sunt criminosi, &c. Possint ad habitum recipi, & ante professionem per scrutinium secretum fiat de prædictis informatio per aliquem religiosum, & presidentem, & magistrum nouitiorum, & studentium à quibus approbari possit, fideliter referatur. Ita refert Man. Rod. in qq. reg. to. 3. q. 10. a. 1. Et hoc privilegio gaudet alia monasteria eiusdem ordinis, ac aliæ religiones iuxta dicenda infra lib. 2. c. 4. Et hætenus dicta non procedunt de transiuntibus de vna in aliam religionem: cum in istis non verificentur verba decreti Sixti 5. vt patet. Illi autem qui in locis à sua patria remotissimis, aut patria ab infidelibus oppressa, detinentur, & si non liquidò constat supradicta: si tamen diligentia adhibita, nil appareat eos impediens, habiles reputentur. Ita Sixt. 5. loco supra citato.

DVB. 3. An in receptione uouitiorum, possint monasteria aliquid recipere. Prima conclusio. Licet sit symonia recipere aliquid in precium pro ingressu religionis: vt ostenditur cum D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 3. licet tamen aliquid recipere, etiam ante professionem, pro

alimētis recipiendi. Ita permittitur in Cōc. Trid. ses. 25. c. 16. & ita habet vsus in aliquibus religionibus, maximé inter moniales.

Secūda cōclusio. Ante professionē, præter victū, & vestitū est vetita cū excoꝛmunicatio ne datio, & receptio ex bonis nouitij, vel nouitię: ne hac occasione descendere nequeat, quód totā, vel maiorē partē suę substantię monasteriū possideat. Ita in Cōcil. Trid. loco citato. Vbi etiam præcipitur, quod nouitio ante professionem recedenti omnia sua integrē restituantur, ad quod si opus sit religiosi ab Episcopo censuris cogantur.

Tertia conclusio. Conuentus, & capitula sub suspēsiōe: prælati, & singulæ personæ regulares vtriusq; sexus sub excoꝛmunicatio ne Pape reseruata nō possunt in receptione nouitiōrū vtriusq; sexus, vel post receptionē petere, aut exigere, etiā indirectē, pastus, prandia, cenas, pecunias, vel alia iocata, etiam ad Ecclesiasticum, vel alium piū vsū. Ita præcepit ante Cōcil. Triden. Greg. X. bul. 2. Sed hic tantū vetatur prædictōrū petitio, sed non receptio eorū, quæ liberē donātur, sed conceditur in extrauag. sanē, de iuronia. Item vetatur hæc petitio ex pacto. Ita Cietan. ver. excoꝛmunicatio.

catio. cap. 73. Imò & licet petere solitas dō
tes, lectis ternia, & similia; cum ista titulo
alimentorum exigantur.

D V B. 4. An ad professionem sit neces
saria etas sex decim annorum.

Prima conclusio. In omni religione vi
rorum, & mulierum non fiat professio ante
decimum sextum etatis annum expletum;
nec qui minori tempore quam per annum
in probatione steterit post susceptum habi
tum. Aliter facta professio irritatur in Con
cil. Trid. ses. 25. cap. 15. Post hæc Pius V.
Bul. 11. concessit pro nouitijs monialium
ordinis prædicatorū posse profiteri in arti
culo mortis ante annū probationis expletū,
vt indulgentiā cōsequatur. Sed hoc videtur
iā reuocatū, iuxta dicendalib. 2. c. 3. dub. 6.

Secunda conclusio. Religiosus prætendēs
per vim, aut metum, scilicet, cadentem in
virum constantem religionem intrasse, aut
aliud simile; vellitque habitum dimittere
quacumque de causa, aut cum habitu disce
dere sine licentia superiorum, nō audiatur:
nisi intra quinque annos a die professionis
causas deduxerit, quas prætendit coram
ordinario, & suo superiore. Et si ante hoc
spontē habitum dimisserit, non admittatur

ad alegandum quamcumque causam ; sed ad monasterium redire cogatur , & sicut apostata puniatur. Interim tamē nullo privilegio suæ religionis iubetur , ita statuitur in Concilio Trid. ses. 25. c. 19.

Not. quôd qui cogit mulierem , præterquam in casibus in iure expressis, ad ingressum monasterij, vel ad suscipiendum habitum cuiusvis religionis, aut profitemdum ; & ad id consilium, auxilium , aut fauorem dantes : & qui coactionem scientes quouis modo eidem actui præsentiam, consensum, vel auctoritatem interposuerint excommunicantur in Concilio Trid. ses. 25. cap. 18. Et eadem pœna imponitur ibi impediētibz mulierem nē velum accipiat , vel votum emittat. Et Eug. 4. Bul. 7. pro Celestinis, & Bul. 8. pro Benedictinis, excommunicat nō tantum extrahentes, vel retinētes religiosos professos sine suorum superiorum licētia ; sed etiam impediētes alios (scilicet vi, aut dolo) religionem intrare. Item in Concil. Trid. ses. 25. cap. 17. dicitur, quôd Episcopus, vel eius Vicarius, aut alius eorū sumptibus ante mensem professionis monitus à præfecta monasterij exploret monialis volūtatem, an liberē, an coactē profiteatur.

LIBER SE-
CVNDVS, DE PRIVI-
LEGIIS REGVLARIVM.

PROLOGVS.

 VAMVIS In primo libro multa sint regulariũ adducta privilegia: quibus status religiosus maxime illustratur, in hoc tamen libro ad particularia descendentes, ex professo tractabimus de privilegijs, eorum naturam ostendentes: ¶ specialiter explicantes multa privilegia regularibus concessa, pro sibi ¶ pro secularibus: tam circa spiritualia ¶ sacramenta, quàm circa temporalia.

CAP.

C A P. I.

De natura priuilegiij.

D V B. I. Quid sit priuilegium.
 Prima conclusio. Priuilegium,
 (quod ut dicitur in c. priuilegia, d.
 3. & in D. Th. 1. 2. q. 96. ar. 1. ad 1.

priuatorū lex, seu priuata lex nuncupatur) est singulare ius cōtra ius cōmune indultū. Ita Sylu. ver. priuilegiū, ex c. Abbat. de verbo. sing. Semper enim priuilegiū operatur aliquid cōtra ius cōmune; ut dicitur in l. fin. C. de inoffic. test. ff. de vsuris. Et licet aliquādo non tribuat aliquid contra ius cōmune, aut præter ius cōmune; tamen ut verè dicatur priuilegium, sat est, quòd tribuat clarius, & facilius idē ius, quod tribuit ius cōmune. Et sic priuilegia continentia ius commune, hoc contra ius commune operantur.

Secunda conclusio. Priuilegium differt à dispensatione in hoc, quòd priuilegium solet concedi sine causa: at dispensatio est prouida iuris relaxatio, seu moderatio utilitate, siue necessitate pensata. Ita Panor in cap.

De natura privilegij.

ca. cum in cunctis. i. de electione. Sic adeo quod dispensatio facta sine causa, etiam à Papa, circa legem pendentem à iure diuino erit nulla; sicut dispensatio in votis, aut iuramentis. Et tam dispensantes, quam idè procurantes peccat. Ita Caie. q. 12. 96. ar. 5. & q. 97. ar. 4. & Soto. 1. de ius. q. 7. ar. 3. Imo licet dispensatio circa legem pure humanam, sicut circa ieiunia, qualitatem ciborum, & circa impedimenta matrimonij, facta à legislatore sine causa, sit valida; & dispensatus possit uti illa absque peccato saltem mortali: ut ait Soto. 1. de iust. q. 3. Nauar. in manu. cap. 23. nu. 42. & Victo. de potestat. Papæ. nu. 15. contra Cajet. tamen si talis dispensatio fit à prælatis inferioribus, taliter pedit à causa iusta, quod illa deficiente, dispensatio erit nulla: ut ait Nau. in manu. prelud. 9. n. 13. & 14. Quæ tamen censeatur causa iusta in particulari, arbitrio prudentium relinquatur: ut ait Silu. ver. religio. 4. §. 1. & 2. Omnis tamen causæ iustitia est sumenda in ordine ad bonum commune. Nam cum lex non fit iusta, nisi ad bonum commune referatur; sic nec dispensatio circa eam. Et iuxta istam doctrinam numerantur in Concil. Trid. se. 23. c. 1. de refor. quatuor causæ, ut præ-

prælatuſ licitè diſpenſet, vt in obligatione reſidèdi de iure diuino, & naturali cum ſuis ouibus: quæ omnes ad commune bonum referuntur. Quarum prima eſt, Chriſtiana charitas, vt pro liberanda altera Eccleſia ab hæreſibus: quibus proprius Epiſcopuſ reſiſtere non valet; vel ad componèda deſidia inter Epiſcopuſ, & cleruſ. Secunda, vrgens neceſſitas Eccleſiæ, vel Epiſcopi. Tertia, debita obedientia, vt ſi vocetur à Papa, vel à Rege pro negotijs Regni, vt pro iurando, vel baptizando Principe: tunc poteſt Epiſcopuſ illuc accedere pro paruo tempore. Quarta, euidens Eccleſiæ, vel reipu. vtilitas, &c. Ex dictis ſequitur, quòd ex eo quòd diſpènſatio requirit cauſam, eſt ſtrictiùſ interpretanda, quam priuilegium, vt latè oſtendit Rebuf. citatuſ à Man. Rod. in qq. reg. tō. 1. q. 22. art. 2. vide dicta ſupra lib. 1. c. 6. dub. 18. cōcl. 5.

D V B. II. An priuilegium ſit dandum inſcriptis.

Prima conſuſio. Vt priuilegium in iudicio probetur, debet dari in ſcriptis aliàs ſi vix vocis oraculis eadem fides, quæ literis Apoſtolicis, adhiberetur, multæ fraudes paſſim euenirent.

Secunda cōcluſio. Scriptura, ſeu bullatio

M

non

non est de essentia privilegij. Ita in Clem. dudum, de sepul. in fin. cum glos. & Innocen. c. constitutus de rescriptis, Archid. & Ioan. And. in proœ. sexti. Itē, Leo. X. inter viua ora. nu. 4. die 15. Aprilis. anni 1516. concessit minoribus, quod vtatur secura cōsciētia omnibus cōcessis a Sede Apostolica, & a Romanis Pontificibus, siue per bullas, siue per breuia, siue per viue vocis oracula, prout in libris ordinis reperiūtur: ac si omnia tunc essent specie expressa, & pro maiori conscientiarum securitate omnia de nouo concedit. Item, quod non sint minoris efficaciz viue vocis oracula, quam si per breuia, aut per bullam ad perpetuā rei memoriam essent concessa. Vide Sylu. & Armi. ver. gratia.

Tertia conclusio. Priuilegia regularium, siue facta in forma breuis, siue per supplicationes expedita, in quibus placuit vt sola signatura sufficiat, eandem omnino habēt efficaciam, etiam in iudicio: ac si plumbeo sigillo essent signata. Ita concessit Augustinis, Iul. 2. bul. 22. vbi sic dicitur. Præterea, vt omnia firmissima sint, &c. volumus vt hæc nostra concessio, & quęcumq; alia tibi, vel tuo ordini facta, siue per se, siue per cō-

muni-

communicationem cum alijs ordinibus, eandem vim, & efficaciam habeant, tam in iudicio, quam extra, ac si plumbeo sigillo signatæ essent. Quod intelligi volumus, tam de his quæ in forma brevis, quam de his quæ per supplicationes expedita sunt: in quibus placuit vt sola signatura sufficeret. Quamobrè, tam omnia præmissa, quam quæcûque alia fuerunt tuo ordini vt cumque concessa, siue ipsa exemplaria, siue ipsorum trascripta ostendantur, prælati alicuius, vel publici notarij manu signata, vel etiam generalis ordinis sigillo firmata, eodem motu, scientia, & potestate, mandamus eandem omnino & vim esse, & fidem adhiberi: ac si plumbi signum haberent, hæc Iulius II.

D V B. III. An ad valorem privilegij, sicut & ad valorem legis, sit necessaria eius promulgatio.

Prima conclusio. Promulgatio est de ratione legis. Leges enim instituuntur cû promulgantur, vt habetur in cap. in istis d. 4. Ita D. Tho. & communiter Thomistæ 12. q. 99. ar. 4. Et patet inductiuè in omnibus legibus. Lex enim naturalis satis omnib⁹ promulgatur per lumè rationis. Lex vetus fuit promul-

De natura privilegij.

gata Exod. 20. quando populus Israeliticus
audiebat voces, videbat fulgura, montem q;
fumantem. Lex etiam Evangelica a Chri-
sto dum viueret, & indie Sancto Penteco-
stes fuit Hierosolimis solemniter promul-
gata. Et de legibus humanis canonicis, &
ciuilibus experientia constat earum pro-
mulgatio.

Secunda Conclusio. Vt lex humana di-
catur satis promulgata, non sat est, quod
in curia promulgetur: nec requiritur, quod
singulis notificetur; sed sat est, quod in lo-
cis insignioribus promulgetur. Patet ex au-
thent. vt facte constitutiones, vbi præcipi-
tur, quod leges ciuiles proponantur in om-
nibus prouintijs: & quod post promulgatio-
nem non valeant vsque post duos menses
elapsos: vt sic ad omnium notitiam perue-
niant. Lex etiam Ecclesiastica debet pro-
mulgari in omnibus diocesibus. Et hæc do-
ctrina non tantum habet verum in legibus
præceptiuis; sed etiam in legibus reuocan-
tibus gratias, & priuilegia; quæ nullam vim
habent, quo vsque promulgentur non tan-
tum in prouintia, sed etiam in diocesi. Ita
Soto 1. de ius. q. 2. art. 4. Sylu. & Armi. ver.
gratia, Med. 12. q. 90. art. 4. Manu. Rod. in

qq. reg. to. 1. q. 2 1. art. 10. Facta tamen sufficienti promulgatione, lex incipit obligare etiam ignorantes. Licet ob ignorantiam inuincibilem à culpa, & poena excusentur.

An vero interposita supplicatione suspendatur obligatio legis, dum legislatori fit relatio de inconuenientibus obstantibus executioni legis. In hoc aliquibus viris doctissimis, & timoratis visum est, quòd sic: & ita obseruarunt absque scrupulo in motu de largitione munerum supra explicato lib. 1. cap. 5. dub. 5. Ad hoc tamen dico, quòd licet executio literarum Papæ, aut alterius, etiã cum excommunicatione super aliquo negotio missarum, suspendatur interposita supplicatione, obediendo illis literis, & alegando causas executioni obstantes: vt habetur in c. si quando, de rescriptis, & ibidem Felin. Bart. & Innocen. secus tamen est de legibus generalibus latis pro conseruatione Ecclesie, vel reip. Quia cum legis sit consulere bono communi, & sit lata iuxta dictamen rationis, vult Papa, aut legislator, quòd nò suspendatur eius executio interposita supplicatione, licet aliqui ex illa grauentur. At præceptum literarum particularium fa-

Facit quoddam ius particulare secundum al
legata ex parte petentis: vel proponentis:
in quo cum possit esse error ob malam rela
tionem, non mirum si velit superior, quod
spectetur secunda iussio ipsius, vt execu
tioni mandetur.

An vero efficacia legis pendeat ex eius
acceptatione. Ad hoc dico, quod lex quæ
reuocat gratiam aliquam, aut privilegium,
quale est decretum P. pæ statuentis, ne re
ligiosi vtantur aliqua gratia bullæ Cruciatę,
verbi gratia, facultate eligendi confesso
rem in illa contenta, &c. non pendet ex
acceptatione. Quia cum istæ gratiæ, & pri
uilegia ex mera Principis voluntate conce
dantur; ex eadem volūtate sine ordine ad
acceptationem possunt in toto, vel in par
te reuocari. Lex tamen præceptiua, vel pro
hibitiua non obligat, dum non recipitur per
maïorem partem reip. vt ait Nau. in ma. nu.
cap. 23. nu. 41. & alij quos refert & sequitur
Manu. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 6. ait. 10. Et
dicitur lex non recipi, vel quando ignoran
te Principe per decennium illi contraueni
tur, vt ait Cou. 2. variarum nu. 6. Aut quan
do sciente, & tacente Principe, per binos,
aut trinos actus, illi contrauenitur. Cum ad
indu.

inducendum consuetudinem sufficiant isti actus: vt ait Panor. cap. de tregua & pace, Bart. Casaneus, & alij relati à Manu. Rod. Imò sat est, quòd isti actus fiant, scientibus, & non còtradicientibus auditoribus Regijs, & Principis correctoribus, si lex sit civilis: & si est Ecclesiastica, scientibus Nuntio Apostolico, & ordinario, vel superiore, quibus incumbit prædicta executioni mandare: vt ait Burgos in l. i. Tauri, nu. 152. & 133.

Tertia conclusio. Non est necessaria notitia priuilegij in illo contra quem obtinetur, ad hoc quòd suum effectum operetur. Ita Bart. in l. omnes populi, q. 1. §. par. principalis nu. 37. ff. de iust. & iur. Requiritur tamen scientia eius in priuilegiato; nisi oppositum constet de voluntate concedentis. Ita Cardi. in proce. Clem. c. 1. de cõcessione præbendæ, in 6. Bar. & communiter in l. penul. C. decurio. lib. 10. Imò si quis per se, vel per alterũ obtinet aliquod priuilegiũ, verbi gratia, ne ab ordinario possit excõmunicari, statim bullato priuilegio, incipit habere suos effectus: licet priuilegiatus ignoret tale priuilegium. Nam tunc iam concurrunt voluntas Papæ concedentis, & voluntas priuilegiati tale priuilegium acceptantis per

De interpretatione priuilegij.

se, aut per alterum. Ita Sylu. ver. priuilegium num. 14.

C A P. II.

De interpretatione legum, & priuilegiorum.

DVB. I. Quis possit leges, & priuilegia interpretari.
Prima cōclusio. Iudicialis istorum interpretatio soli legislatori reseruatur in cap. cum venissent de iudicijs. Et aliquando alijs à Papa committitur. Sicut interpretatio dubiorum emergētium circa Concil. Trid. commissā est Congregationi Cardinalium, quorum declaratio authenticata sigillo Congregationis, aut alio iuridico, obligat in consciētia, & in iudicio. Habet enim dicta Congregatio authoritatem declarandi ista dubia: maximē, quia consulit Papam, vt constat ex commissione sibi data relata à Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. quæst. 11. art. 1. quæ est Sixti V. & talis est.

Congregatio octava pro interpretatione, & executione Conc. Trid.

DEo autem patri misericordiarum gratias agentes, qui in œcumenico Cœcilio Triden. Spiritus sancti lumine diffusio, Catholicam veritatem omnibus patefecit, hæreses nostrorum temporum confutavit, mores, & disciplinam restituit. Eiusdēque Concilij decreta ab omnibus observari volentes: cum ad singularem Romani Pontificis authoritatem tantummodo spectet generalia Concilia indicere, confirmare, interpretari, & vt ubique locorum serventur curare, & præcipere, eorum quidem decretorum, quæ ad fidei dogmata pertinent interpretationē nobis ipsis reseramus. Cardinalibus verò præfectis interpretationi, & executioni Concilij Trident. si quando in his quæ de morum reformatione, disciplina ac moderamine, & Ecclesiasticis iudicijs, alijsquē huiusmodi statuta sunt, dubietas, aut difficultas emerferint, interpretandi facultatem, nobis tamen consultis, impartimur, &c.

De interpretatione privilegij.

Secunda conclusio. Doctrinalis declaratio legum, & privilegiorum licita est Doctoribus, & literatis, & iudicibus in tribunalibus pro communi utilitate: iuxta tradita in Cōc. Trid. se. 25. c. 2. de reform. Qui sepe per epicheiā temperant legum rigorem iuxta præsumptā legislatoris interpretationem, ut docet Coua. in regula possessor. 2. p. 5. 6. n. 2. Caiet. & aliter communiter cum D. Tho. 1. 2. q. 97. & 2. 2. q. 6. a. 5. Soto. 1. de ius. q. 7. a. 3. Et hoc ita expedit, maximè quando superior adiri non potest pro interpretatione suæ legis.

Si obijcias, quia Pius. 4. in bulla confirmationis Concilij, quæ incipit. Benedictus, &c. præcipit prælatis sub pœna interdicti ingressus Ecclesiæ, & alijs sub excommunicatione ne commētarios, glossas, scolia, vltū vè interpretationis genus super ipsius Cōcilij decretis quouis modo çdere, vel statuere audeāt, etiā prætextu maioris corroborationis, vel executionis ipsius Cōcilij. Ad hoc dico, quòd in hoc decreto nō vetamur facere annotationes, vel commentarios ad iuuandā memoriam, sed ne fiant ista commentaria, & scolia ad publicandum, sicut qui imprimunt libros eo animo, ut ad omnium notitiā deveniāt. Sic etiā Doctores licitè in suis
libris

libris incidenter declarant aliqua decreta Concilij. Cū hoc non sit eūdem cōtarios glossas, &c. super decreta Concilij.

Dub. 2. Quis possit interpretari statuta, & priuilegia dubia religiosorum.

Prima conclusio. Archiepiscopi, & alij inferiores prælati illud non possunt. Ita concessit prædicatoribus, & minoribus Clem. 3. Bu. 13. & Pau. 5. in Bu. d. qua infra, c. 3. du. 5.

Secunda conclusio. Generales ordinum possunt interpretari omnia dubia occurrentia in ordine, regula, statutis, & consuetudinibus, & in omnibus alijs, vt potē in priuilegijs. Ita concessit Tertiarijs Clemens. 7. Bu. 5. & Iul. 2. idem concedit etiam circa priuilegia. Ita in summa cōsti. prædica. 3. p. c. 25. & in istis potest moderari, seruato substantiali, & sano intellectu, ne dissolutio sequatur. Ita concedit Eug. 4. Benedictinis Valcoleti, vt habetur in istorū cōpē. cōce. 51. Item Iul. 3. viue vocis oraculo cōcessit magistro ordinis prædicatorū, qui tūc erat frater rothefanus Vfusmaris, vt quæcūq; in capit. Romæ anno. 1553. per eum sint instituta, cōcessa, & approbata pro reformatione, & bono sui ordinis statu valida sint; derogando pro hac tantum vice omnia oracula, & lite-

De interpretatione privilegij:

ras Papæ in contrarium. Ita habetur inter acta istius capituli. Et in virtute istius indulti, in secunda declaratione dicti capituli sic habetur. Declaramus nullum breue, vel oraculum Apostolicum esse ponendum in vsu in aliqua prouintia; nisi de licentia magistri ordinis obtentum, & ab ipsa prouintia prius petitum, vel saltem postea acceptatum. Et acta istius capituli sunt acceptata in eodem anno. 1553. à prouintia Hispaniæ in capitulo Burgis celebrato. 22. Octobris.

Tertia conclusio. Difinitores capituli generalis possunt declarare, moderare, tollere, mutare, ampliare ordinem, & directionem officij diuini, & circa regimen ordinis, & addere constitutiones quoties eis in capitulo expedire videatur. Ita Alexand. 6. pro Benedictinis Valeoleti, vt habetur in eorum compen. concess. 69. & idem aduc clarius, concessit Eugen. 4. Bu. 5. Benedictinis. S. iustiniæ, absque variatione tamen regulæ.

Quarta conclusio. Prior prouintialis de consensu maioris partis capituli prouintialis potest declarare, an sit abstinendum ab vsu alienius viue vocis oraculi. Et post talē declarationem non possunt subditi vti tali concessione, ac si esset reuocata. Ita concess-

cessit Leo. 10. inter viua ora.

Quinta conclusio. Vicarius generalis cum aliqua persona in dignitate constituta, & duobus iuriconsultis potest interpretari dubia circa leges, & priuilegia exorta. Et religiosi subditi possunt secure stare istis declarationibus. Ita concessit fratribus predicatoribus Hispaniæ. Innoc. 8. inter viua oracula.

Sexta conclusio. In rebus dubijs, & scrupulosis conscientias minorum tangentibus corum generales, prouintiales, & custodes cum consilio aliquorum patrū, si res sit magnæ importantiæ, possunt in his determinare: & istorum determinationi subditi secure conscientia, possunt & debent stare. Ita concessit minoribus Leo. 10. inter viua ora. nn. 14. Imo. Et n. 61. cōcedit, quod fratres nimis scrupulosi possint stare in omnib; dubijs declarationi, & determinationi sui guardiani, vel cuiusuis alterius prælati.

Ex dictis patet declarationem prælati in dubijs esse optimam ad quietandas timoratas subditorum conscientias. Et religiosus debet captiuare intellectuū, tali declarationi acquiescendo. Iuxta D. Tho. & Caieta. 2. 2. q. 147. a. 4. & Naua in manu. cap. 21.

22 *De interpretatione privilegij:*

n. 22. vbi ait imprudenter agere prelatos: qui dubitantibus subditis, an ad ieiunia teneantur, hoc suis conscientijs relinquunt. Et idem ait Caiet. de qualitate ciborum.

Dub. 3. An sint aliquę regule pro legum, & privilegiorum interpretatione.

Prima conclusio. Multę à iuristis datur regule pro interpretandis legibus, & privilegijs. Ex quibus communiores, & magis necessarias referam.

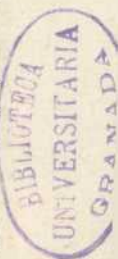
Prima, quod attendatur intentio legislatoris, quę ex proœmio legis, aut privilegij indagatur. Proœmia enim ista causam finalem continent. Ita in cap. Marciom. l. q. 1. & cap. sedulô, d. 38. & cap. intelligentia, & cap. in his, de verb. signi. & in le. fin. ff. de hered. insti. & ibi Bart. Bal. & Angel. Et huc tēdit illa regula ab aliquib⁹ assignata, scilicet. verba legū, & privilegiorū sunt intelligēda secundū id, ad quod principaliter proferuntur à legislatore. Et sic verba posita ad vnū finem, in ordine ad illū sunt interpretēda. Ita in ca. intelligētia, & c. fin. de verb. sign. Et sic quādo in Cōcil. Trid. se. 6. c. 4. definitur nos iustificari per gratiā, & charitatē in cordibus nostris diffusā, non intēditur nos iustificari per habitus infusos, sed quod non iusti-

justificamur ab extrinseco per non imputatione peccati: vt dicebat Lutherus, sed per Internam renouationem.

Secunda regula. Vna scriptura declaratur & per vnā partem eius, & per alias partes omnino ab ea separatas. Ita August. 3. de doc. cap. 26. vbi ait, cum verba scripturæ aptius in vno loco ponantur, ibi discendum est, quomodo in locis intelligatur obscurioribus. Et in c. secundo requiris, de appellat. dicitur. Vtriusque iuris argumenta nos docēt, ea, quæ in principio ad medium, & ad finē, & quæ in medio ad finem, & principium sepe referri contingat. Quod sumat Bald. ibi, his verbis, per media declarantur extrema, & per vnum extremum declaratur aliud.

Tertia regula. Voluntas legislatoris à verosimili indigatur: ita in le. non est verosimile, ff. de eo quod metus causa. Nam qui arguit à verosimili, arguit à ratione naturali. Cum similitudo sit cognata naturæ: vt ait Bald. conf. 180. n. 3. vol. 3. Et pro lege habetur, vt ait Oldradus conf. 13. & Crauetta consil. 292. nu. 6. vbi refert cum qui habet verosimile profecti, habere causā legis profecti. Vnde verba generalia constitutionum

ad

De interpretatione priuilegij.

ad uerosimilia extenduntur. Ista tamen regula deficit in legibus pœnalibus. Nam pœnæ legum potius sunt molliendæ ex declaratione legum, quam exasperandæ. Et sic primum casum non excedunt. Ita in le. in his, ff. de condit. & demonstrat. Secus est in alijs legibus. Quia alie leges nō pœnales taliter pendent a ratione, quōd ratio legis dicitur mens, & anima legis. Et sic Panor. in le. fin. de rescrip. & Bald. in le. non dubium, C. de legibus, dicunt, quōd lex non est aliud, quā ratio eius: ita quōd ubi illa eadem ratio inuenitur, ibi etiam eadem habeatur lex. At lex pœnalis non pendet omnino a ratione, sed ex legislatoris voluntate, in quantum certam pœnam decreuit. Quia licet ex recta ratione procedat, quōd crimina puniuntur, nulla tamen ratio cogit, quōd tale crimen tali pœna puniatur, sed hoc pendet ex sola legislatoris voluntate.

Quarta regula. Leges fauorabiles sunt ampliandæ, & odiosæ restringendæ iuxta regulam uulgarem. Et illa lex censetur fauorabilis, quæ principaliter intendit fauorem, licet ex consequenti in alicuius damnum cedat. Ita glo. in c. sciant cuncti, de elec. secundum Naua. lib. 3. conf. 32. de regu. de quo

Felin. in ca. non dubium, de elect. Et secundum hoc, lex quæ excommunicat percussores clericorum, est fauorabilis. Quia intendit præcipuè fauorem Ecclesiæ: licèt sit pœnalis delinquenti.

Quinta regula. Lex taliter interpretetur, quòd inutilis non reddatur. Ita in le. nò dubium, C. de legi. Et sic licèt lex sit pœnalis, & consequenter strictè interpretanda, debet etiam ampliari, ne inutilis, & ridicula reddatur: & eius verba sunt propriè intelligenda, vt eius mens seruetur. Ita Sarmiento lib. 1. selec. cap. 12. num. 7. & 8. Vnde licèt in expositione legum pœnaliū semper præsumitur pro parte per quã pœna vitatur, vt dicitur in le. proximè, ff. de his quæ intest. delin. non tamen quando casus est clarus, vt potè, quia si proprietates verborum importaret pœnam, staremus proprietati: vt dicitur in le. cum lege, vbi Aretinus, ff. de regul. iuris. Et confirmatur ex doctrina Panormit. in ca. 1. de constitu. vbi ait, quòd licèt in dubio præualeat interpretatio legis, quæ est benignior; tamen plurimum debet attendi verborum proprietates.

Sexta regula. Vbi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus; nisi auctori-

De interpretatione privilegij.

tate alterius legis. Ita Bart. in le. vnica, C. quorum leg. Quia constitutio generalis per aliam specialem limitatur. Ita Bart. in le. quæsitum. §. fur. n. 12. ff. de fide instruc.

Septima regula. Lex non includit id, ad quod mens, & ratio authoris non se extendit. Ita in le. cum pater, §. dolo, ff. de leg. 2. & Panor. in cap. suggestum, & in cap. meminimus, de appellat. Et in dubijs mēs principis sepe præsumitur esse talis, qualis de iure debet esse. Vt notat Bal. ex le. ex facto, not. 4.

Octaua regula. Verba legis intelliguntur iuxta subiectam materiam: vt dicitur in ca. cum intelligentia, de verbor. signifi. Vnde quando Clemens 8. præcipit, quod informationes intrantium religionem fiant coram notario: nō est necesse, quod sit notarius regius, vel Apostolicus. Sat est enim, quod sit notarius ordinis creatus à generali, vel prouinciali, prout est cōsuetum in religionib⁹. Cōcessū enim est à Pio. 5. Bu. 12. generali, & prouincialibus ordinis prædicatorum posse creare quinque, aut plures religiosos sui ordinis ab eis approbatos, in notarios publicos, pro intimandis mandatis, & rescriptis Apostolicis publicis, aut priuatam vtilitatem dicti ordinis concernentibus.

Secunda conclusio. Aliæ etiam regulæ sunt specialiter pro interpretatione priuilegiatorum.

Prima regula sit. Priuilegia recipiunt interpretationem à supplicatis. Cum mente eam supplicantis præsumitur, se conformare concedens. Ita in c. inter dilectos, §. cæterum, de fide instrumentorum cum glo. ibi.

Secunda regula. Quando priuilegium est obscurum, & contra ius, debet strictè interpretari: vt minus quàm possit deroget iuri communi. Ita in cap. cum dilectus, de consuetud. Vt si cum illegitimo dispensetur ad ordines, intelligitur de ordinibus minoribus tantum, secundum Panor. in cap. si quis quæ, de cohabitatio. cleri. & mulie. Siluef. & Armi. verb. priuilegium. Imò si non exprimitur causa concessionis, vel non fit ex certa sciëntia, vel motu proprio, nõ præsumitur de uoluntate principis, le. 1. C. de peti. bono. Imò per importunitatē obtentū, per le. 1. C. de fūdis limit. & uult Bal. & alij in c. licet causā, d̄ prob. quòd ponatur simul ex certa sciëntia, & motu proprio. Et idem est de rescripto tollente ius tertij: vt de priuilegio ad beneficia: vt habetur in ca. quæuis, de preb. in 6. Et

hoc: nisi consuetudo aliter interpretetur: & notatur in cap. quôd dilectio, de consang. & affi. n. vel nisi verba aliud exprimant. Quia ab illorum propria significatione non debemus recedere; nisi de mente aliter constet, vt in cap. olim, & in cap. in his, de verb. signifi.

Tertia regula. Priuilegium enormiter ledens Ecclesiam, aut alios non valet: nisi fiat mentio de ista enormi læsione. Quia in dubio non præsumitur principem concedere aliquid cum alterius graui dispendio, le. quoties, C. de præben. in per. offi. & Panor. in cap. cū ad hæc, de cleri. non resi. Vnde de priuilegium immunitatis ab oneribus alicui cōcessum non liberat eum ab oneribus; quæ potest leuiter, & breuiter expedire: vt est casus in le. decurio, C. de decurio.

Quarta regula. Priuilegium largè sumptum pro omni concessio præter ius largissimè interpretetur in præiudicium concedentis: strictè tamen si est in aliorum præiudicium. Ita in cap. quia circa, de priui. in gloss. vlt. & Innocen. in cap. olim, de verbor. signific. sed non interpretetur ita strictè, quod nihil operetur semper enim priuilegium debet aliquid operari. Ita in cap. si Papa, de pri-

priui. in 6. Et seruetur proprietate verborū. Quia quando in priuilegio sunt verba lata, vniuersalia, & præcisa, est latè interpretandum secūdum Anton. de Butrio in c. olim, de verb. signi. Et licet materia sit odiosa nō excluditur lata interpretatio, quæ ex proprietate verborum nascitur: vt insinuat Panor. in dicto c. olim: vbi ait, quod priuilegiū latè est interpretandum; vbi verba hoc patiuntur, & quando priuilegium concessum persone, loquitur simpliciter, intelligitur secundum conditionem personæ. Ita ca. si placuit, & ca. si viue. 16. q. 1. Et quando constat de mente legis, vel priuilegij debet seruari, secundum Panor. in ca. quanto, in gl. fin. In dubio recurrendum est aduerba. reg. fina, de reg. iuris in 6.

Quinta regula. Priuilegium latissimè interpretetur, quantum fieri possit. De donat. cū dilectus, ff. de consti. princ. le. beneficia: nisi præiudicet iuri alieno. Quia tunc reducitur ad ius commune. Ita in ca. dilectus, de consue. §. penul. & fin. Dum tamen aliquid operetur. Ita Innoc. Bernar. Gose. relati à Silu. ver. priuilegium.

Tertia cōclusio. Aliæ etiam regulæ solēt specialiter assignari pro interpretandis priuilegiis.

De interpretatione priuilegij.

uilegijs, & statutis regularium. Prima regula. Priuilegia dubia regularium dubietate orta ex ambiguitate verborum, & ex iuristarum interpretatione, in fauorem regularium sunt intelligenda. Ita concessit Camaldulensibus Leo. 10. & Iulius. 1. Congregationi Montis Oliueti, vt habetur in compen. Societatis, ver. priuilegia, §. 4. & Alexā. 6. Benedictinis Casinensibus, vt habetur in istorum compen. conce. 49. Et hæc regula notetur a regularibus pro decisione multorum dubiorum.

Secunda regula. Statuta regularium non ita rigurose interpretentur, vt apices, iuris feruentur, sed ampliari debent ex bono, & æquo, hoc est secundum naturalem æquitatem, non ad libitum, sed secundum terminos iuris. Vt ait Bald. in rubr. C. de consti. pecu. quod humanæ æquitates in se vim statuti minimè habent: nisi aliquo statuto, & consuetudine legitimè prescripta sint munitæ. Et sic, ait, debent interpretari, quæ ad regulares pertinent; non secundum apices iuris, sed ex bono, & æquo, secundum terminos iuris naturalis, & gentium, & non ad libitum cuiusque.

C A P. III.

De cessatione privilegij.

DVb. I. An gratia, vel privilegium concessum cesset morte concedentis.

Not. quôd gratia, aut privilegium dupliciter cōceditur. Primò, absolutè. Secundo, cū limitatione, vt potè, ad beneplacitū concedētis, aut eius dignitatis, vel donec illud reuocet. Itē, privilegium, aut gratia, alia dicitur facta, quæ scilicèt, perfectè conceditur ei, in cuius gratiā datur, & in dependenter ab eo cui faciēda cōmittitur: alia dicitur gratia faciēda, quando non conceditur absolutè ei, in cuius fauorē datur, sed dependenter ab alio cui faciēda committitur: vt si in fauorem certæ personæ, cum qua dispēsandum est, committitur alicui potestas dispensandi cum illa.

Prima conclusio. Gratia concessa cum limitatione, vt potè, ad beneplacitum personæ cōcedētis, eius a motione spirat. Quia volūtas personæ morte perit, & cōsequēter peribit gratia cōcessa, dū ea volūtas duraue

rit. Sicut etiam privilegium concessum pro certo tempore cessat elapso tali tempore; & privilegium concessum ex certa causa cessat cessante causa, iuxta cap. suggestum, de decimis. Vbi habetur, quod privilegium concessum de decimis non soluendis certis monachis cessavit, ex eo, quod postea creuerunt monasteria illius ordinis: & concessum fuit ex eo, quod cum à principio essent pauca monasteria illius ordinis, paruum præiudicium sequebatur his, quibus de iure competebant. Ita Panor. cum communi in cap. cum accessissent.

Secunda conclusio. Gracia concessa etiam cum limitatione, sed ad beneplacitum sedis, vel dignitatis, scilicet, perpetuæ, & habentis successorem non spirat morte concedentis. Quia cum dignitas sit perpetua, eadem reputatur in successore: & sic idem erit de gratia ad eius beneplacitum concessa. Ita in c. si gratiose, de rescript. in. 6. De quo Sanchez lib. 8. de matrimonio, disp. 28. nu. 49. & 59. to. 3.

Tertia conclusio. Gratia absolutè concessa, si est gratia facta, non spirat morte concedentis, etiam re integra. Si tamen sit gratia facienda perit morte concedentis re integra.

gra.

gra. Secus si res non esset integra. Patet ex cap. si cui nulla, de præben. in 6. Vbi habetur, facultatem alicui concessam concededi beneficia, non spirare obitu concedentis, etiam re integra. Secus si detur potestas conferendi personis expressis, non in gratiam, & fauorem, collaturi: sed eorum quibus beneficia conferenda sunt. Ea enim facultas spirauit morte concedentis re integra. Et glos. dat rationem ex textu deductam: quia in primo casu erat gratia facta, & omnino perfecta, nulliusque executione egens respectu eius, in cuius fauorem concessa est, scilicet, respectu collaturi beneficia: at in secundo casu non erat gratia facta, sed facienda. Mādabatur enim fieri in cuius fauorem conceditur: & sic habet vim commissionis, & mandati, quod perit morte mandantis re integra. Ita colligunt, glos. Ancha. Bald. & alij quos refert & sequitur Sanchez nu. 64. Rose. & Sylu. ver. gratia, & Naua. in manu. cap. 27. n. 253. Et intelligitur primò, nisi sit gratia facienda sub nomine dignitatis concedentis, vel ad beneplacitum sedis. Tunc enim non perit morte concedentis, etiam re integra, cum sedes illa non moriatur. Secundo, nisi potestas executoris, cui

est facta commissio. sit accessoria gratiæ iã facte. Tunc non spirat morte concedentis re integra: sed sequitur naturam principalis gratiæ. Ita in cap. super gratia, de officio deleg. in 6. de potestate data executori ad exequendam gratiam à Sede Apostolica concessam: & datur ibi dicta ratio. Et idem est de executore gratiæ ab alijs inferioribus concessa: cum sit eadem ratio. Tertio intelligitur, licet gratia facta tempore mortis concedentis non esset acceptata ab eo cui est facta, non spirat. Sic Doctores quos refert, & sequitur Sanchez num. 43.

Ex dictis sequitur primò. Licentiam de legatam audiendi confessiones nō spirare, mortuo, vel à moto delegante. Ita Freder. Ioan. Andr. Panor. & alij quos refert, & sequitur Sanchez nu. 80. Ange. Rose. Sylu. Armi. Tabie. ver. gratia, & Naua. lib. 5. cōf. 1. de priuileg. Quia licet ista licentia sit data in fauorem pœnitentium; cum non concedatur in fauorem personæ determinatæ, aut ad eius petitionē, reputatur potius gratia facta ipsis sacerdotibus, & in fauorem eorum. Et sic statim ac illis conceditur est perfectè concessa, & à nullius executione pendens. Et hac ratione potestas dispensandi

di cum personis incertis, non spirat morte concedentis. Quia cum in gratiam dispensaturi, sit concessa, est gratia facta, vt in simili casu de potestate conferendi beneficia personis incertis dicitur in cap. si cui nulla, de præben in 6. Patet etiam ex vsu, mortuo enim Episcopo, confessores ab eo expositi audiunt confessiones sicut antea, donec licentia à successore, vel capitulo reuocantur.

Si arguitur, iurisdictio contentiosa cessat morte delegantis re integra. Quia delegatus non habet illam iure proprio, ac in se radicatum ante eius vsu; sed ea est in delegante, & cessatur vna, & eadem cum delegantis potestate: quæ cum eius morte spirat, sed idem est in nostro casu, quando tali potestate uti non ceperat ergo. Cõfirmatur licet iurisdictio vicarij sit ordinaria, spirat morte Episcopi, ex eo quod ab eo est participata, ergo à fortiori iurisdictio confessorum cum sint quasi vicarij Episcopi. Ad hoc dico illam non esse rationem adæquatam; sed supposita dispositione iuris statuentis iurisditionem delegatam contentiosam spirare morte concedentis re integra, Doctores tradunt illam congruentiam rationem. Quæ nõ est applicanda his, in quibus est contraria iuris dispo-

dispositio: vt contingit in gratijs iam factis, inter quas computatur licentia audiendi confessiones. Secundo dico, quòd cum istæ gratiæ a tempore concessionis sint iam omnino factæ, transferunt ex tunc efficaciter potestatem in delegatum. Ad confir. dico Episcopum, & eius vicarium constituere vnum, & idem tribunal: Et ita re etiam non integrè perire potestatem vicarij cum morte Episcopi.

Si arguitur secundo, quia cap. super gratiam. de offic. deleg. in 6. & cap. si cui nulla, de p. præb. in 6. agunt de gratijs à Papa concessis. Qui ob supremam potestatem potest privilegia perpetua concedere. Non sic autem Episcopus, vel alius. Ob hoc, tenet oppositum Palud. in 4. d. 17. q. 4. art. vlt. D. Anton. n. 3. p. tit. 17. c. 9. & Nau. in su. Hispana, c. 2. 7. nu. 264. solùm excipit quando nomine dignitatis delegantis concessa esset. Sed ad hoc dico, idem etiam esse de gratijs concessis à Pape inferioribus. Nec dicti textus iniunguntur supreme potestati Papæ, sed eo quòd illæ gratiæ factæ iam sunt, quæ non pereunt morte concedentis. Vt enim colligitur ex cap. si cui nulla, de p. præb. gratia absolutæ, & sine temporis limitatione concessa, nō spirat

rat morte concedentis re integra. Si tamen sit gratia facienda perit morte concedentis re integra. Secus si res non esset integra. Quæ verificantur de licentijs Episcopi pro audiendis cōfessionibus; cum inter gratias factas computentur. Et idem est de licētia data alicui absoluendi à reseruatīs. Ita Sa, ver. gratia, & Suarez de pœnit. disput. 26. sect. 3. num. 9.

Secundo sequitur, licentiam datam sacerdoti audiendi confessionem pœnitētis determinati, & in illius fauorem spirare morte concedentis re integra, hoc est, quo ad confessionem nondum ante mortem inceptam. Quia cum ista gratia sit concessa in illius pœnitentis fauorem, & nondum perfecta, sed per confessorem exequenda, nō habet rationem gratiæ factæ, sed gratiæ faciendæ: quæ morte concedentis, re integra, spirat.

An verō licentia data à prælato, vel ab alio valente eam iure ordinario concedere alicui eligendi confessorem spiret morte concedentis. In hoc Panorm. Angel. Sylu. Cord. Felin. & alij citati à Sanchez tenent quōd sic. At Sanchez. nu. 74. & 75. tenet nō spirare morte cōcedentis, etiam re integra.

Quis,

De cessatione privilegij.

Quia, ait, ista facultas non tanquam delegatio, sed tanquam gracia facta reputatur, ut etiam contrarij sententur. Alias, etiam si esset à Papa concessa periret. Et patet, quia in hoc casu non datur directè facultas confessori, sed pœnitenti; & consequenter cōfessori electo indirectè: & sic statim ac conceditur, censetur gratia absoluta, & perfectè facta respectu pœnitentis cui cōceditur.

Si arguitur, iurisdictio non datur sacerdoti eligendo quousque actu eligatur: at quando eligitur non potest ei dari iurisdictio ab Episcopo mortuo, nec à pœnitente, qui solet esse laicus ergo. Ad hoc dico quòd datur à concedente licentiam, cuius virtus moraliter manet in privilegio, vel gratia ita concessis. Quia concedens istam facultatem ex tunc transfert iurisditionem in alium, quantū est ex efficacia voluntatis, quam tūc habet; quæ dum non retractatur à concedente, vel successore, fat est absque noua voluntate: & sola applicatio quasi materialis ad talem personam deest; quæ sufficienter fieri potest virtute privilegij permanētis. Ista est sententia Nauar. in cap. placuit nu. 162. de pœnit. d. 6. Manu. Rod. in qq. reg. to. 2. q. 46. art. 8. Enriq. to. 1. li. 7. ca. 21.

nu. 9. Suarez de pœni. disp. 27. sect. 4. n. 8.
& 9. Sa, ver. gratia, nu. 4. & alij quos refert
Sanchez, loco citato.

Tertio sequitur, licentiam celebrandi in
priuato oratorio concessam ab Episcopo
non spirare eius morte: cum sit gratia facta.
Ita Nauar. ex decis. Rotæ in cap. placuit, n.
163. de pœni. d. 6. Et idem est de licentia fa-
ciendi, aliàs, vetita: vt comedendi carnes,
non ieiunandi, aut prædicandi. Iste enim
sunt gratiæ factæ. Ita Naua. lib. 5. conf. 6. de
priui. Item non spirat facultas dispensandi
cum personis incertis, & indeterminatis.
Quia cum in gratiam dispensaturi sit cõces-
sa; censetur gratia facta; vt in simili de po-
testate cõferendi beneficia personis incer-
tis statuitur, in cap. si cui nulla, de præben.
in 6. Cum enim hæc non sit potestas ad iu-
risdictionem contentiosam exercendã, nu-
meratur inter gratias factas. Ita Fred. Ioan.
Andr. Panor. Felin. & alij quos refert, &
sequitur Sanchez num. 80. Angel. Rese.
Sylu. Armi. Tabie. ver. gratia, & Nauar. in
man. c. 27. n. 253. Idem etiam dicendũ de
licentia testandi concessa Episcopo mona-
cho, est enim gratia facta. Ita Couar. Naua.
Enriq. Gutier. & alij quos refert & sequitur
Sanchez

De cessatione privilegij.

Sanchez num. 82. Et ob eandem rationem idem die de dimissorijs ad ordines concessis ab Episcopo, capitulo, vel prælatis religionum. Ita Doctores cit. & Ledesm. cap. 8. de ordine. Item, licentiæ ad omnia concessæ à quouis superiore absolutè, & non ad certum usum temporaneum, vel ad certum tempus, sunt perpetuæ: dum à concedente, successore, vel superiore non reuocantur. Cum sint gratiæ factæ. Ita Panor. Cardi. & alij quos refert & sequitur Sanchez, nu. 85.

Et intellige prædicta stando in iure communi, & seclusis peculiaribus statutis alicuius status, aut religionis: quæ semper erunt seruanda. Sicut in religione Seraphica inter acta capituli generalis Toleti celebrati anno 1583. cap. 6. §. de casibus referuatis habetur, quod gratia alicui à generali, vel prouinciali concessa pro absoluendo à casibus referuatis non spirat mortuo concedente, si alius eius loco non sit electus. Itaque secundum hoc, quando alius concedentis loco sit electus, spirat.

D V B. 2. An privilegium cesset per non usum, aut renuntiationem.

Prima conclusio. Privilegium concessum Ecclesiæ, cessat per non usum quadraginta

ginta annorum, secundum Innocen. 3. in cap. accedentibus, de priuil. Et contra Ecclesiam Romanam est necessaria præscriptio, seu non vsus centum annorum.

Secunda conclusio. Contra monasteria, loca, personas, vel alia bona religiosorum non currit præscriptio nõ vsus nisi post 60. annos. Ita concessit Benedictinis Eugen. 4. Bul. 7. Imò Bul. 17. concedit Benedictinis Romæ, quòd sicut contra Romanam Ecclesiam non nisi centenaria currit præscriptio: ita dicto monasterio minoris temporis præscriptio non obsistat. Et iam hoc priuilegiũ est ad totũ ordinem extensum, ac alijs ordinibus communicatum, iuxta dicenda. c. 4.

Tertia conclusio. Priuilegium concessum personæ priuatæ cessat per non usum decem annorum iuxta l. 1. de iurisdic. Armi. ver. priuilegium. Et idem tenet Bart. cù communi de priuilegio concessio communitati in cap. cum accessient, secluso, scilicet, priuilegio circa hoc, & stando in iure communi.

Quarta conclusio. Ut eurrat dicta præscriptio requiritur. Primò, quòd habeatur notitia talis priuilegij, & voluntas non vtendi

De cessatione priuilegij:

illo. Secundô, quôd occurrat casus de quo loquitur priuilegium infra tempus talis præscriptionis. Aliâ si non occurrat, non amittitur priuilegium.

Quinta conclusio. Non potest Prouincialis renuntiare priuilegio ordini cōcesso. Ita Sylu. & Armi. ver. exemptio. Et patet ex cap. cum tempore, de arbi. vbi dicitur, exemptum non posse renuntiare, quando, scilicet, cedit non tantum in suum fauorē, sed etiam in fauorem aliorum. Et in consti. ordinis prædicatorum. d. 1. cap. 18. imponitur pœna grauioris culpæ renuntianti ali cui priuilegio ordini concessio sine assensu capitali generalis. Et ibi dicitur, quôd renūtiatio sine tali licentia facta, est nulla.

Sexta conclusio. Quando Papa confirmat aliqua priuilegia hoc tenore, scilicet, quatenus sunt in vsu, hoc est quæ adhuc sunt in vsu; per ista verba fit, quôd si sint aliqui anni transacti pro præscriptione contra talia priuilegia, incipiāt denouo priuilegia ex instanti talis confirmationis: ac sit tunc denouo concederentur: & sic anni transacti nil deseruiūt præscriptioni. Ita Cord. in addi ad compen. tit. absolutio, quo ad sæculares. 2. uersu, quôd ad §. 15. Item

si in confirmatione priuilegiorum addatur ista verba, scilicet, denouo concedimus, intelligitur de priuilegijs alijs non reuocatis. Ita declarat Iulius 2. bul. 9. Nisi alias addatur ista verba, scilicet, non obstantibus reuocationibus Apostolicis: tunc enim per ista verba viuificantur, & denouo conceduntur, etiam priuilegia reuocata. Ita Cord. & Panorm. in cap. cum super, de causa pos. & & propri. Rose. tit. absolutio. 1. §. 122. & 123. & multi Doctores Salmantini ita determinarunt, vt testatur Manuel. Rodr. in qq. regul. tom. 1. quæst. 8. art. 2. Alias illa verba, non obstantibus reuocationibus Apostolicis, &c. nil operarentur. Cum tamen verba posita in literis Apostolicis aliquid debeant operari, vide ca. 5. dub. 4. in fine.

D V B. 3. An priuilegiũ cesset per vsum contrarium.

Prima conclusio. Stando in iure communi priuilegium cessat vnico actu contrario directe facto à habente potestatem renuntiandi priuilegio. Sic enim censetur ille renuntiare. Nisi alias fiat protestatio in contrarium, iuxta doctrinam Bart. communiter receptam, in leg. 1. C. de his qui spon.

Et intelligitur conclusio. Primò, de privilegio habente actum non tantum, sicut in casu cap. cum accessissent, de constitut. Si enim alicui Ecclesie conceditur non habere primicerium; & canonici contraueniant huic privilegio eligendo etiam semel primicerium: amittitur illud privilegium. Non tamen intelligitur conclusio de privilegio habente actum successivum. Vt si conceditur alicui privilegium non solvendi decimas, aut alia tributa, semel illa solvendo, etiam sine protestatione, non amittitur privilegium. Ita Bart. in leg. fin. infra de consi. principum, & Alexand. cons. 193. qui citat Bosium in pract. crim. tit. de princ. & priui. nu. 320. Vbi etiam aduertit, quòd siue privilegium consistat in faciendo, siue in nò faciendo non amittitur, quòdo potest capi alia coniectura, quàm coniectura renuntiationis privilegij, secur dū glo. cōmuniter receptam in cap. cum illorum, de prabend. Secundo intelligitur cōclusio de privilegio concessio persone private, non de concessio cōmunitati, aut Ecclesie. Ita Armi. ver. privilegium ex glos. in c. cum accessissent. Et si obijcias quia decisio istius cap. cum accessissent, procedit de privilegio non eligendi pri-

primicerium concessio canonicis Ecclesie Tulienfis: quod tamen ibi decernitur amitti per vnā contrauentionem. Ad hoc dico, quod hoc priuilegiū nō est datum fauore Ecclesie, sed fauore, & intuitu personarum, & sic amittitur vna contrauentione. Ita ibi in glos.

Secunda conclusio. Priuilegia religiosorum non amittuntur per vnā, aut plures contrauentiones. Ita concessit Benedictinis Eug. 4. bul. 9. & Celestinis bul. 11.

D V B. 4. An priuilegia cessent per reuocationem.

Prima conclusio. Affirmatiua, & omnibus certa. Not. tamē quod quādo gratia, seu priuilegiū concessum reuocatur, non spirat ante certificationem de reuocatione: nisi quando Papa vult expressē statim nō valere. Ita Sylu. ver. gratia, & Gemini cap. 1. de concessione præben. in 6. & iuxta dicta cap. 1. dub. 3. Secundo not. quod gratia iam facta, seu dispensatio, aut priuilegium non tollitur per legem contrariam sequentem, etiamsi effectus pendeat à futuro euentu. Sicut forma data pro testamentis faciendis non comprehendit testamenta iam facta; licet nondū sint sortita effectum. Præterita

De cessatione priuilegij.

enim perfectè acta non tolluntur per dispositionem sequentem, etiam si effectus eorum pendeat à futuro euentu. Ita Naua. lib. 4. conf. 1. tit. qui filij sunt legi. cum Panor. Imola, Felin. & Bart.

Secunda conclusio. Priuilegia regulariũ non reuocantur per generalem reuocationem omnium priuilegiorũ. Quia cum ista ob merita concedantur, non reuocantur: licet in reuocationibus verba generalia, & geminata ponantur. Ita Mandos. in reg. Cance. 3. q. 8. num. 6. Secundò, Leo 10. inter viua ora. num. 19. concessit minoribus die. 15. April. anni 1516. quòd per reuocationem omnium priuilegiorum etiam mendicantium, non intelligantur reuocata, vel suspensa, priuilegia, indulta, vel gratiæ minorum: nisi de illis fiat expressa mentio specificè, & nominatim. Et ista concessio saltim quoad illa verba specificè, & nominatim, tantum verificantur respectu reuocationum priuilegiorum mendicantium ab eodem Leone promulgatarum, non respectu Pontificum successorum. Iuxta modo dicenda.

Tertia conclusio. Ad hoc quòd regulariũ priuilegia reuocentur, nõ est necesse, quòd illo-

illorū fiat expressa mētio de verbo ad ver-
bū, licet hoc in eorū concessionibus aliquā-
do postuletur. Sat est enim quod eorum fiat
mētio subquavis forma generali. Et iste est
stylus Curix, nec in vllis ferē reuocationi-
bus priores literæ inferuntur. Nisi fortē ali-
quando ad abundantiore cautelā. Alias si hoc
esset necessariū, manus Pontificum essent
ligatæ ad reuocandū concessa à suis præde-
cessoribus. Cum sit moraliter impossibile
omnia scire, ad hoc, quod in literis reuoca-
torijs priores literæ inserantur. Ita Armi.
ver. priuilegiū. Et idem ait de testamētis re-
uocātibz aliqua ex prioribus testamentis.

D V B, 3. An priuilegia regularium re-
uocata a Leone 10. aut ab alijs sint postea
reualidata.

Prima conclusio. Leo 10. in Concil. La-
teran. anno 1516. die 19. Decēb. (& refer-
tur à Manu. Rod in buliario bul. 45. inter
bullas Leonis) reuocat aliqua priuilegia re-
gularibus antea cōcessa. Primò, Alexan. 4.
bul. 25. concesserat, quod p̄c̄ta, & conuen-
tiones factæ in præiuditiū ordinum, & suo-
rum priuilegiorū cum prælatis, rectoribus,
& clericis Ecclesiarū, aut cum alijs sint irri-
tæ, siue licentia generalis, vel prouincialis

factæ, aut nisi acceptentur à generali, aut à capitulo generali. Ita etiam concessit Honorius 4. bul. 1. Et licet hoc sit postea reuocatum à Bonifa. 8. tamen post hæc Iulius 2. bul. 26. declarat nullas esse transactiones, & concordias super funeralibus, & quartis, etiam si fiant cum licentia prouincialis, vel vicarij generalis, sine cōsensu generalis, vel capituli generalis, aut sine confirmatione eorundem, sed in bul. 45. prædicta Leo. 10. statuitur pacta, & cōventiones factas inter religiosos, & prælatos, atque curatos valere: nisi per sequens capitulum generale, vel prouintiale refutentur, & talis refutatio sit debito tempore intimata.

Secundò, statuitur presbyteros sæculares posse in Ecclesijs regularium deuotionis causa celebrare, & quòd regulares libenter eos recipiant. Tertiò, contra eis concessa in extranea. intercunctas, quòd religiosi non intrent processionaliter, cum Cruce in alienas parochias ad leuanda corpora defunctorum in suis domibus sepelienda. Nisi vbi de hoc sit consuetudo. Vel nisi clerici requisiti ad defferendum corpus, id facere recusserint, vt etiam concesserat Sixti 4. inter viua ora. Quarto, quòd

quòd non possint religiosi absoluerè laicos, & clericos à sentijs ob homine latis. Sed de hoc cap. 7. dub. 1.

Quintò, quòd religiosi ordinandi possint per ordinarios examinari, & per eosdem si competenter respondeant liberè admitti. Ac in eorum domibus ab alio, quam à diocesano Episcopo (nisi ipso, aut eius vicario super hoc cùm debita instantia requisito, & sine causa rationabili contradicente, vel eo à diocesi absente) ad dictos ordines nō promoveantur. Sed de hoc c. 8. dub. 1.

Sexto, quòd Ecclesiæ, aut altaria religiosorum consecrentur, & benedicantur ab Episcopo diocesano: nisi bis, vel ter requisitus cum debita reuerentiâ, & instantiâ venire recuset. Et sic manet reuocata bulla. 1. Urb. 2. & bu. 5. Innoc. 8. concessa Abbati Cister. & cōnunicata à Greg. 14. bu. 3. alijs Abbatibus dicti ordinis: quibus poterât prætati regulares Ecclesias altaria etiam de nouo constructa, translata, restaurata, aut mutata, chrismate sacro ab aliquo antistite Catholico recepto consecrare. De quo cap. 5. dub. 9.

Septimo, quòd non possint religiosi sine consensu curatorum sponfos benedicere.

De cessatione privilegij.

Octauo, quod religiosi sub pœna centum ducatorum non pulsent campanas in Sabba-
to sancto, antequam campana Cathedralis,
vel Matricis Ecclesiæ pulsetur. Et nomine
Matricis Ecclesiæ intelligitur Ecclesia Ca-
thedralis, vt habetur in cap. venerabili, de
verbor. signi. Nono, quod religiosi moneant
seculares, vt soluant decimas. Decimò, quod
cōseruatores religiosorum sint in dignitate
Ecclesiastica constituti, nec vllum reum tra-
hant vltra duas dietas à loco suæ solitæ habi-
tationis. Sed de hoc dicemus, cap. 10. dub. 1.
& 5. Vndecimo, quod excommunicati ob ali-
quod interesse ordinem mendicantium in-
trare volentes non possint absolui; nisi præ-
uia satisfactione. Procuratores etiam, opera-
rij, & famuli religiosorum subint senten-
tias excommunicationis Episcoporum. Sed de
hoc cap. 5. dub. 4. Duodecimo, quod fratres,
& sorores tertij ordinis, mantelati, corrigia-
ti, pinçocheræ, cordelati, & alij quouis nomi-
ne nuncupati in proprijs domibus habitan-
tes, scilicet, qui nec tria essentialia religio-
nis vota, nec etiam votum simplex castita-
tis emitunt, non gaudeant privilegij colle-
gialiter viuentiũ, & castitatem vouetiũ. Et
post hæc idẽ Leo. 10. Bu. 44. apud Manu. Ro-
drig.

drig. quæ est posterior quam dicta Bulla. 45: vt patet ex eorum datis: ista magis declarat sic, quòd dicti fratres, & sorores licèt possint eligere sepulturam vbi vellint, tenentur tamen Eucharistiam in Paschate, extremam vñtionem, ac alia sacramenta, præter pœnitentiam, à proprio sacerdote recipere. Et tenentur ad alia onera laicorum, nec sunt admittendi ad diuina, quādo interdicto causam, vel dantibus causam dederunt auxiliū consilium, aut fauorem. At collegialiter viuentes, ac mulieres virginalem, seu celibē, aut castam vidualem expresso voto, etiam simplici, vt ibi declaratur, & sub dicto habitu vitam ducentes, priuilegijs quibus fratres ordinis, cuius tertiæ regulæ habitum gestant, gaudere debent. Prout in Conc. Lateran. continetur, etiam si habitent in proprijs, vel consanguineorum domibus. Et de istorum priuilegijs vide infra cap. 4. concl. 1. in fine, sed Manu. Rod. in qq. reg. to. 3. q. 73. a. 1. refert Pium. 5. Bu. 36. & Grego. 13. Bu. 1. hoc limrtasse pro tertiarijs cum trib⁹ votis solemnibus collegialiter viuentibus: tamen in istis Bullis, & si istis tertiarijs dicta priuilegia conceduntur, non tamen denegantur alijs ibi. Imo vt refertur in summa
consti.

consti. tertiarorum ordinis præd. c. 7. congregatio Cardi. declaravit, tertiaros voti simplicis, etiam in proprijs domibus habitâtes, iuxta declarationē Leo. 10. potiri dictis privilegij, sicut, & tertiarj collegialiter viuentes. Sed adhuc in hoc stetur consuetudini.

Ultimò in dicta Bu. 45. statuuntur alia quæ postea in Conc. Trid. iterum reuocantur, vt dicemus dub. 6. Primò, quòd Episcopi possunt visitare Ecclesias Parrochiales monasterijs vnitas. Secundo, quòd religiosi ab Episcopis, & prælatis requisiti vadât ad processiones solemnes. Tertio, qualiter religiosi debeant ordinarijs præsentari pro confessionibus sæcularium audiendis. Quarto, quòd suis tantum famulis dum durant in eorum obsequio (cum limitatione dicenda dub. 6.) possint viaticum, poenitentiam, extremam unctionem ministrare. Quinto, quòd teneantur publicare, & seruare in suis Ecclesijs cõsuetudines ab ordinario in eius Ecclesijs promulgatas: quando ab eisdem ordinarijs sint requisiti. Prædicta omnia statuuntur in dicta Bulla reuocâdo cõtraria privilegia religiosorum Et de istis dubitatur, an adhuc modo sint reuocata Et nõ procedit dubiũ de modo numeratis in Cõcilio Trid. iterum reuocatis: de

his enim, ac de alijs ibi reuocatis dicetur du-
bio sequenti, sed de solis reuocatis, aut mo-
deratis in dicta bulla 45. aut alibi.

Secunda conclusio. Aliqua ex priuilegijs
in dicta bulla reuocatis, sunt postea à Pō-
tificibus successoribus, iterum religionibus
concessa in toto, vel in parte, vt notabimus
in suis locis.

Tertia conclusio. Certissimum puto esse,
iā reualidata priuilegia à Leo. 10. in Bu.
45. prædicta & alia extra Cōci. Trid. reuo-
cata. Et ad hoc moueor nō propter rationes
Man. Rod. quibus in qq. reg. to. 1. q. 8. tenet
& probat istam sententiam, sed ex eo, quod
multi Pontifices post Leonē diuersorū ordi-
nū priuilegia cōfirmarūt: excipiēdo tantum
quæ per nō vsū sunt reuocata, & quæ sunt
cōtraria decretis Cōc. Trid. ac sacris Canoni-
bus eiusdem, scilicet, Concilij Trident. cū in
illo decreta, & canones contiueantur. Sic
confirmat Greg. 13. Bu. 1. priuilegia mino-
rum. Eodem etiam tenore confirmat idem
Greg: Bu. 10. priuilegia Cisterciensium; &
Bu. 13. priuilegia sancti Hieronymi Iesua-
torum: & Bul. 14. priuilegia Militiæ sancti
Ioannis: & Bu. 15. priuilegia Præmōstratē-
siū: & sic de alijs. Et excipiēdo tantum quæ

De cessatione privilegij.

non sunt in usu, & quæ sunt contra Concil. Trid. firmat magis nostram conclusionem. Nec valet dicere, quòd dicta privilegia erant reuocata saltim per non usum: quia ad istam reuocationem per non usum, vt constat ex dubio tertio, est necessarius non usus centum annorum: quos certum est non transisse à reuocatione Leonis vsque ad primam confirmationem dictorum privilegiorum post Leo. Imo nec sexaginta. Item per hoc quòd Concilium Triden. reuocat aliqua ex privilegijs reuocatis in dicta Bulla Leo. 10. virtualiter insinuat, & vult alia non esse reuocata, sed in suo robore permanere: sicut ex eo, quòd apponendo Pius. V. in suo proprio motu de censibus aliquas condiciones ex appositis à Martino. 5. Et Calisto. 3. in suis decretis de censibus omittendo alias, colligunt Theologi istas condiciones omittas à Pio. 5. non esse iam necessarias pro censibus.

Tandem ista cōclusio, efficacius comprobatur, tum ex quadam Bulla Pauli. 5. quæ incipit: Ad perpetuam rei memoriam. Data Romæ. 1. die Decemb. anni. 1609. vbi confirmat, & innouat, tam pro foro consciētice, quàm pro foro externo, omnes gratias, indul.

Indulgentias, priuilegia, &c. minoribus, etiã per communicationem cum alijs ordinibus, concessa: ac etiam à Clem. 8. ex certa scientia antea confirmata, non excipiendo priuilegia, quæ non sunt in vñu, sed illa tantũ quæ aduersantur decretis Concilij Trident. Et saluis etiam decretis ab eodem Clem. 8. concessis in fauorem fratrum reformatorum. Tũm etiam adhuc fortius ostenditur conclusio ex quibusdam literis monitorialibus Auditoris Cameræ Apostolicæ ad fauorem, & pro manutentione priuilegiorum ordinis prædicatorum incipientibus. Ioannes Dominicus Spinulz, datis Romæ die. 11. Octob. anni. 1612. Vbi fidem facit, Paulum 5. ad instantiam procuratoris generalis dicti ordinis manutene re, & velle in suo robore manere omnia priuilegia quomodolibet à prædecessoribus, etiam per viam communicationis. dicto ordini concessa. Et præcipit ordinarijs, & omnibus alijs sub grauissimis censuris excommunicatione, suspensione, &c. ne eos impediãt, quominus eisdem priuilegijs, gratijs, immunitatibus, & exèptionibus vti valeant. Et signanter manutenet priuilegium Iul. 3. die. 10. Iulij anni. 1556. in quo amplissimam facit communicatio-

nem

De cessatione privilegij.

nem ordini prædicatorum privilegiorum omnium ordinum, &c. & est Bulla. 3. relata in fra, cap. 4. conclus. 1. Et specialiter communicat dicto ordini omnia privilegia congregationi. S. Mariæ Fulienſis concessa, in quibus inter alia ab ordinario eximuntur, & immediatè Sedi Apostolicæ subduntur, & à decimarum, talliarum, & exactiõnum aliarum solutione liberantur. Itē, ibi, tollitur ab omnibus facultas interpretandi illorum privilegia, & soli Papæ istorum interpretatio reseruat. Deinde præcipitur, ne quis per se, vel per alios audeat istos religiosos, cõventus, Ecclesias, domos cõtra formam dictarum litterarum Apostolicarum molestare, vexare, vel perturbare, aut in eos aliquam iurisdictionem villo prætextu exercere, visitare, punire, corrigere, seu emendare, aut de redditibus, & bonis conventus fratrum, & monialium, aut receptis, & expositis eorundem aliquam exigere rationem, &c. hæc & alia communicat Paul. 5. in ista Bulla ordini prædicatorum. Et tam ista, quam omnia alia ab alijs Pontificibus concessa sine exceptione aliqua vult in suo robore permanere. Vbi nota, quod licet in hac bulla, sicut, & in Bulla. 26. Greg. 13. vbi privilegia Societatis Iesu

confirmantur, non excipiantur priuilegia contraria Concilio Tridétino tamen ex stilo Curia Romane semper ista priuilegia intelliguntur excepta. Vt testantur Naua. & alij curiales.

Dub. 6. An priuilegia regularium à Concilio Trid. reuocata, adhuc sint etiam pro foro conscientia reuocata.

Prima conclusio. In Concilio Triden. multa decreta statuuntur expressè reuocando priuilegia regularium contraria dictis decretis. Primò, in sessione 5. cap. 2. de reformat. præcipitur religiosis ne prædicent, etiam in suis Ecclesijs, sine superiorum approbatione: & cum ista approbatione Episcopo se præsentent: & ab eo benedictionem petant. Et quòd in Ecclesijs, quæ non sunt suorum ordinum non prædicent sine Episcopi licentia, nec in Ecclesijs suorum ordinum prædicent contradicente Episcopo. Sed de hoc dixi, libro. 1. cap. 7. dub. 2. Secundò ibidem dicitur, quòd si prædicator quis errores, vel scandala disseminet, etiam in suo monasterio, Episcopus ei prædicationem interdicit: Et si hæreses prædicet, secundum iuris dispositionem, aut loci constitutionem procedat. Licet

De cessatione privilegij.

prædicator ipse generali, vel speciali privilegio exemptum se esse prætendat. Tertio, in se. 14. c. 11. dicitur, quod nullus superior regulariũ, etiam vigore cuiusvis facultatis, religiosum alterius ordinis ad habitum, vel professionẽ admittat: nisi in ordine ad quẽ transfertur sub obediẽtia superioris in claustris perpetuõ viuat. Et sic translatus, etiam si sit canonicus regularis, ad beneficia etiam curata incapax existat. Quarto, in se. 22. de creto de obseru. in Missa præcipitur Episcopis, vel alijs ordinarijs, ne patiantur Missam celebrari, etiam à regularibus in domibus priuatis: atquẽ omnino extra Ecclesiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata oratoria ab eisdem ordinarijs designanda, & visitanda. Sed de hoc dicitur, cap. 5. dub. 7. Quinto, in se. 23. cap. 10. dicitur, quod non liceat Abbatibus, aut alijs quãtuvis exẽptis, infra fines alterius diocesis, vel subditis alterius, sed tantum suis regularibus tonsuram, & ordines minores conferre. Sexto, ibi c. 12. dicitur, quod nullus ad subdiaconatum ante vigesimũsecundũ ætatis annũ, nec ad diaconatum ante 23. nec ad præbyteratum ante 25. promoueatur, etiam si sint regulares: quo reuocatur privilegiũ Benedicti. 13. cõceden-

cedentibus Benedictinis Valeoleti posse in
 ætate. 22. annorū ad omnes sacros ordines
 promoueri, ac in eis ministrare. Ita in com-
 pen. Benedicti. concess. 4. Nec sine diligen-
 ti examine ordinentur isti, non obstante
 quouis priuilegio quo reuocatur contrariū
 priuilegium Eugen. 4. pro Benedictinis. S.
 Iustinæ Bu. 11. & Sixti. 4. Bu. 33. pro prædi-
 catoribus. Septimo, ibi, cap. 13. dicitur,
 quod nemini, etiam regulari, duo sacri or-
 dines eodem die conferrantur vide cap. 8.
 dubio. 1. Octauo, ibi, cap. 15. dicitur, quod
 nullus etiam regularis audiat confessiones
 sæcularium etiam sacerdotū, nisi sit paro-
 chus, vel ab Episcopo per examen et iudi-
 catur, vel alias idoneus iudicetur, &
 approbationem, quæ gratis datur, obti-
 neat. Et in omnibus prædictis expressè
 reuocatur regulariū priuilegiū ut ibi patet.

Nono, in session. 25. multa præci-
 piuntur regularibus reuocando eorum pri-
 uilegia in contrarium. Primo, in cap. 2. dicitur,
 quod religiosi non habeant bona
 immobilia, imo nec mobilia ut propria,
 vel nomine conuentus; sed conuentui in-
 corporentur, & superiori tradantur. Sed
 de hoc dixi, lib. 1. cap. 3. dubium. 2. Se-

De cessatione privilegij.

tundo, in cap. 3. præcipitur, quod non fundetur conuentus sine Episcopi licentia obtēta. Sed de hoc, ca. 9. dub. 1. Tertio, in ca. 5. vetatur ægressus monialium à conuentu, & ingressus ad eas. De quo dixi lib. 1. c. 5. dub. 2. & 3. Quarto, in c. 6. ponitur modus seruāndus in electionibus, scilicet, per vota secreta, & nō supplendo absentiuū voces. Quinto in c. 7. ponitur modus seruāndus in electione prælatę monialium, scilicet, quod eligatur non minor annis quadraginta: & quæ octo annis post professionem expressam laudabiliter vixerit. Et si nulla talis in conuentu reperitur, ex alio conuentu eiusdem ordinis eligi potest. Et si hoc incommodum præsidēti electioni videatur, ex his, quæ ibi annū trigessimū excesserint: & quinque saltim annis post professionē rectē vixerint: Episcopo, vel alio superiore, scilicet, monialium consentiente eligatur. Et quod præsidens electioni, claustra monasterij non intret, sed ante cancellorum fenestelam vota singularum audiat, vel accipiat. Sed de hoc dixi, li. 1. c. 5. dub. 2. Sexto, in cap. 10. dicitur, quod Eucharistia intra chorum, vel intra septa monasterij monialium, & non in publica Ecclesia, minimē seruetur, non obstante
quor

quouis priuilegio. Septimo, in c. 11. dicitur; quod in monasterijs habentibus curam animarum sæcularium, præter eas, quæ sunt de eorum familia, regulares, & sæculares istam curam exercentes subsint immediatè in pertinentibus ad istam curam, & sacramentorum administrationem iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi in cuius diocesi sunt sita. Nec ibi aliqui etiam ad nutum amouibiles deputentur, nisi de consensu Episcopi, & præuio examine per eum, aut eius vicarium faciendo. Excepto monasterio cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis monasterijs, in quibus capita ordinum sedem ordinariam principalem habent: & exceptis monasterijs, vbi prælati regulares Episcopalem, & temporalem iurisdictionem in parochos, ac parochianos exercent. Saluo tamen Episcoporum iure, qui maiorem in dicta loca, vel personas exercent iurisdictionem. Vbi not. 1. non posse Episcopos visitare sacristias, paramenta, vasa sacra, altaria, Eucharistiam in Ecclesijs regularium, quibus non incumbit cura animarum sæcularium. Ita declarauit Congregatio Cardinalium in tempore Clementis, VIII. vt refert *Manu. Rodrig. in compen.* Secundo not. quod

De cessatione privilegij.

religiosi, & vicarij etiam sæculares Ecclesiarum monasterijs unitarum in vacatione istarum Ecclesiarum: non sunt vocandi ad concursum per prædicta, iuxta Conc. Trident. sed presentati à præiatis religiosorum approbentur ab ordinarijs. Ita concedit Sixtus. 5. Bul. 22. Et in Bul. 24. cōcedit, quòd isti vicarij, seu parrochi sint adnutū amouibiles per monachos. Et taxato eis seruentibus salario decenti, reliqui fructus monasterio cedant. Octauo: in cap. 12. dicitur, quòd censura, & interdicta etiam ordinariorum, mandante Episcopo à regularibus in eorum Ecclesijs, & publicentur, & seruentur. Et dies festi ab Episcopo præcepti seruentur etiā à regularibus. Nono. in ca. 13. dicitur, quòd Episcopus, a mota omni appellatione breui, scilicet, manu, sumarie, & de plano, sine strepitu, et figura iudicij, cōponat regularium cōtrouersias, etiā circa præcedentiā in processionibus, et alijs exortas, et pendentes: Sed iā finitas innouare non potest: Ita Pius 5. Bul. 7. Et quòd exempti omnes tam clerici sæculares, quam regulares, et monachi ad publicas processiones, id est pro bono publico, vocati accedere compellantur ab Episcopo, scilicet, censuris, et alijs pœnis. Ita Fari. ibi, his tã
tum

tum exceptis qui strictiori clausura perpetuò viuunt. Et exceptis etiam illis qui distāt à ciuitate per dimidium milliare, vt declarauit congregatio Card. in tempore Clem. 8. vt refert Manu. Rodrig. in compen. Et Pius 5. Bulla 7. eximit collegia religiosorum non canentium in choro, nec ad mortuos accedentium, sed studijs vacantium. Et nota Pium. 5. statuisse ordinem prædicatorũ inter mendicantes, vbi quẽ honorabiliore locũ tenere. Et licet post hoc Greg. 13. Bu. 7. decreuerit, quòd seruetur antiquitas cõuẽtuũ vbi oppositũ pacifica possessione nõ probatur: tamen postea Clem. 8. declarauit vt in Hispania seruetur ordo Romæ, vbi in omnibus actibus ordo prædicatorũ digniorem obtinet locũ. Et hoc precipit seruandũ sub excommunicatione latę sententię. Et ita etiam censuit congregatio Card. anno. 1593. vt habetur in summa. consti. prædi. 1. p. ca. 23. Decimo, in cap. 14. dicitur, quòd regulares extra claustra monasterij ita notorie delinquentes quòd populum scandalizant, instãte Episcopo, à suo superiore intra tempus ab Episcopo taxatum seuerè puniantur, ac de punitione Episcopum certiore faciat, si mi nu s à suo superiore ab officio pri uetur,

De cessatione privilegij.

tur, & reus ab Episcopo puniri possit. Vnde
c. no, in cap. 15. dicitur, quod professio re-
gularium vtriusque sexus non fiat ante de-
cimusextum annum expletum, & nisi habitu
suscepto per annum in probatione steterit,
alias professio sit nulla. Duodecimo, dicitur
in cap. 16. quod renuntiatio novitij vt va-
leat, fiat de licentia Episcopi, aut eius vicarij.
Et infra duos menses proximos ante profes-
sionem. Ac non aliter suum effectum for-
tiatur, nisi professione secuta. Nec ante pro-
fessionem præter victum, & vestitum ali-
quid à parentibus, propinquis, vel curatoribus
ex bonis novitij monasterio detur. Ne
sic discedere nequeat, quia monasterium to-
tã, aut maiore partem suam substantiam possideat
nec facile si discedat recuperare possit. Et
sub anathemata præcipitur datibus, & acci-
pietibus, ne hoc villo modo fiat. Et quod ab-
euntibus ante professionem omnia sua resti-
tuantur, & ad hoc per censuras, si opus sit,
ab Episcopo compellatur. Sed de hoc dixi. li. 1.
c. 8. du. 3. Tertio decimo, in c. 19. præcipitur
regularibus, ne transeant ad laxorem religio-
ne, de quo li. 1. c. 7. du. 3. nec possit alicui cõ-
cedi licentia ferendi occulte habitum sui ordinis
De quo dixi lib. 1. cap. 7. dub. 4. Et statim

in cap. 22. subditur, hæc omnia, & singula in superioribus decretis contenta præcepit sancta Synodus obseruari, in omnibus Cœnobijs, monasterijs, collegijs, &c. non obstantibus eorum priuilegijs, &c. Vbi illa verba in superioribus decretis contenta; loquuntur de decretis istius. 25. sessionis, non de alijs aliarum sessionum. Et sic priuilegia decretis istius sessionis contraria, tantum reuocantur in illis verbis, non obstantibus eorum priuilegijs. Ita Manu. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 8. art. 6.

Decimo, in ses. 25. cap. 11. de refor. ventantur locationes bonorum Ecclesiæ anticipatis solutionibus in damnum successorum. Vndecimo, ibi cap. 13. statuitur de quarta funerali soluenda Cathedralibus, & parochialibus Ecclesijs, quæ solita est persolui ante annos quadraginta, sed de hoc dicetur latius supra cap. 9. dub. 5.

In prædictis ergo decretis expressè reuocantur regularium priuilegia. Et ita tantum priuilegia sic reuocata censentur contraria Concilio Trid. de quibus fit sermo, quoties in confirmatione priuilegiorum regularium, excipiuntur priuilegia contraria Concilio Trid. ita sentiunt multi sapientissimi

De cessatione priuilegij:

quos refert, & sequitur Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 8. art. 6. Ex hoc sequitur, quod licet in eodem Concil. Trid. ses. 23. cap. 8. de refor. statuatur, quod ordines celebrentur temporibus à iure statutis: quia tamen ibi non reuocantur regularium priuilegia, quæ habent circa hoc; possunt religiosi iuxta illa ordinari extra tempora statuta pro ordinibus celebrandis. Et ita declaratum est à Congregatione Card. in tempore Greg. 13. de quo Man. Rod. in compen. Nec ista, & similia priuilegia censentur cõtraria illi decreto, nec per illud reuocari. Cum lex generalis non reuocet priuilegium paucorum, quando de illo saltim in generali non fit expressa reuocatio. Iuxta dicenda cap. 6. dub. 1. Et ita tenent multi sapientissimi Theologi, & Iuristæ, quos refert, & sequitur Manu. Rod. Quam sententiam ait, secutus quiddam Episcopus, ordinauit extra tempora quosdam religiosos. Secundo sequitur, quod licet in ses. 24. cap. 4. de reform. statuatur, quod nõ subdiaconus voce careat in capitulo: quia tamen ibi non reuocantur priuilegia religiosorum, nec eorum statuta, aut consuetudines, possunt religiosi, si circa hoc habent priuilegium, uocem habe-

re prædictam, etiam non subdiaconi. Et ita declarauit Congregatio Card. fratri Gaspari Paraselo generali minimorú, anno 1573. quòd, scilicèt, Concilium non contrariatur constitutionibus regularium: si in aliquo ordine non subdiaconi de consuetudine, constitutione, vel priuilegio ad actus capitulares admittantur.

Dubium ergò præsens procedit de priuilegijs modo explicato contrarijs Concilio Trid. an per illud sint ad huc, etiam in foro conscientie reuocata, vnde ad hoc fit.

Secunda conclusio. Prædicta priuilegia, saltem pro foro externo sunt adhuc reuocata in dictis decretis: & clarius in Bulla Paul. 4. quæ incipit: In principis Apostolorum sede, & habetur in eodem Concilio. Secundo, quia quoties Pontifices post Cōcil. Trid. confirmant priuilegia regularium, addunt expressè, dum tamen non sint contra Concil. Trid. Ita confirmat priuilegia minorum Gregor. 13. bul. 1. Et Clem. 4. Bul. 9. sic confirmat priuilegia Hieronymorú, & Bul. 20. priuilegia Præmōstratensium, & bul. 21. & 22. priuilegia Benedictinorum. Et idem de alijs confirmationibus, vna excepta confirmatione Gregor. 13. bul. 26. priuilegiorum Socie-

Societatis Iesu de qua dixi dubio. 5. Nec obstat, quod post Pium. IIII. Pius. V. Bulla 7. quæ incipit. Et si mendicantium ordines, multa concedit religiosis ex priuilegijs in Concilio Triden. reuocatis: quia postea Gregor. XIII. in Bulla. 38. quæ incipit. In tanta rerum, & negotiorum mole, statuit, de prædictis, & alijs literis Pij, V. de eisdem rebus pro quorumlibet regularium ordinibus æditis: eam dispositionem, ac decisionem haberi de cætero, quæ siue ex iure veteri, siue ex sacris decretis Concilij Tridentini. siue aliàs legitimè ante æditionem dictarum literarum erat, ac si ipsæ non emanassent, adquam dispositionem illa omnia reducit.

Tertia conclusio. Certissimum puto, non posse religiosos vti etiam in foro conscientie priuilegijs modo explicato contrarijs Concilio Triden. Ista conclusio est contra Enriq. to. 1. lib. 6. c. 6. n. 6. lit. R. & c. 10. lit. P. in glos. & contra Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. quaest. 8. art. 9. vbi suam sententiam probat ex quodam viuæ vocis oraculo Pij. V. anno. 1569. vbi Pius. V. confirmat priuilegia minorum pro foro conscientie, & consequenter aliorum religiosorum: etiam il-

la, quæ sunt contra Concil. Trid. Nec ista concessio (ait Manuel) reuocatur à Greg. XIII. loco citato, quia ibi (ait) tantum reuocantur literæ, & constitutiones concessæ mendicantibus contrariæ Concilio Trid. ex quibus perturbatio inter Episcopos, & religiosos solet oriri: at ex istorum priuilegiorum vsu in foro tantum conscientie nulla perturbatio oriri potest. Secundo probat, quia in dicta bulla Gregor. non reuocantur (ait) viue vocis oracula, etiam contra Concil. Trid. concessa: sed solæ literæ, & constitutiones, ergo, possunt religiosi in virtute viue vocis oraculi Pij prædicti, vt priuilegijs sibi concessis etiam contrarijs Concilio Trid.

Sed istæ rationes nil conuincunt. Quia vt ait Lud. Lop. in sum. r. p. cap. 8. de Bulla Greg. 13. in sua bulla non tantum reuocat priuilegia scripta, & literas, sed etiam reliqua indulta, etiam sine literis expedita: dicitur, quin etiam abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, & quæcûque alia nostris statuto, ordinationi, & reductio ni contraria. Ecce quomodo abrogantur quæcumque alia, &c. Vbi per ista verba satis intelligitur reuocatum illud viue vocis oraculum.

Secun-

De cessatione privilegij:

Secundò, quia Gregor. 13. in dicta bul. etiã meminit confessionum audiendarum, pœnitentiarum iniungendarum à religiosis: quæ pertinent ad forum conscientia. Et etiã, quia nō fiunt ista ita secretè, quin factum in publicum prodeat, & ad aures Episcoporum deueniat: ex quo oriuntur turbationes, & lites. Has cupiens Papa vitare, & confessiones, & iniunctiones pœnitentiarum, quæ in foro conscientia fiebant ex indultis Pij 5. contra decreta supra dicta Concilij Trid. concessas: voluit reuocare illa. Ex dictis patet nostra conclusio, & argumentorum Manuelis solutio. Si tamen verum esset, quod Enriq. refert ex Naua. alias fide dignissimo bullam, scilicet, Greg. 13. non fuisse promulgatam, & sic nec eius reuocationem vsu receptam saltem pro foro conscientia, sententia Manuelis esset satis probabilis. Ita asserit Nauar. in manu impresso anno 1582. & anno 1584. cap. 7. in fine.

D W B. 7. An privilegia regularium suspendantur per bullam Cruciatæ in regnis ubi ista bulla prædicatur.

Not. quòd inter privilegia regularium, quedam conceduntur prælatis regularium

pro

pro sibi subditis: alia conceduntur religiosis pro sibi ipsis, ut quod tali die lucrētur tales indulgentias: alia cōceduntur religiosis pro sæcularibus, ut quod possint eos absoluerē a talibus peccatis, & censuris.

Prima conclusio. Quando in bulla, vel alibi suspenduntur, aut reuocantur omnia priuilegia, intelligitur de priuilegijs similibus, priuilegijs bullæ, qualia sunt priuilegia assistendi diuinorum celebrationi in tempore interdicti, eligendi confessorem, lucrā di indulgentias, edendi lactinia, &c. Secus est de priuilegijs circa alias materias dissimilibus, illis quæ in bulla conceduntur. Ita Angel. ver. excommunicatio, 5. casu. 31. Felin. Panor. & alij quos refert & sequitur Man. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 13. art. 23.

Secunda conclusio. Priuilegia, aut gratiæ &c. concessa prælatis religionum pro sibi subditis, & quæ conceduntur religiosis pro sibi ipsis non suspenduntur in bulla: sed potius ibi excipiuntur à generali suspensione priuilegiorum. Et Leo. 10. bul. 43. concessit, quod non intelligantur suspēsa per bullam Cruciatæ, aut alias indulgentias, indulta concessa quoad personas minimorum.

Tertia conclusio. Priuilegia concessa religiosis

De cessatione privilegij.

giosis pro sæcularibus non suspenduntur in
bulla. Ita Manu. Rod. in qq reg. to. 1. q. 61.
art. 14. vbi retractat oppositum, quod docue-
rat in expositione Cruciatæ: & ait, istam ef-
se sententiam sapientissimorum. Et patet,
quia in bulla tantum suspenduntur gratiæ
concessæ, aut concedendæ alicui monaste-
rio, hospitali vel alteri loco pio, vniuersita-
ti, confraternitati, aut alicui singulari per-
sonæ: sed privilegia ista tertiæ conclusionis
sunt concessa ordinibus in eorum fauorem,
& authoritatem, ergo non suspenduntur:
sed possunt religiosi absoluere secundum il-
la privilegia à peccatis, & censuris, dispen-
sare, & commutare vota, & iuramenta, licet
sæculares absoluendi, aut dispensandi ca-
reant bulla Cruciatæ. Sicut etiam per sua
privilegia possunt religiosi in suis domibus
ministrare Eucharistiam fidelibus, etiam ca-
rentibus bulla Cruciatæ. Quia licet hoc, &
alia privilegia cedant in bonum sæculariū,
sed immediatiūs, & principaliūs respiciunt
authoritatem, & fauorem religionum.

Si obijcias, quia in bulla tantum excipiū-
tur à generali privilegiorum suspensione,
privilegia gratiæ, &c. concessa superioribus
regularium quoad sibi subditos, ergo manet
suspensio.

suspensa privilegia illis pro sæcularibus concessa. Ad hoc dico, quòd illud dictum bullæ, exceptis gratijs, &c. concessis superioribus mendicantium, &c. non est exceptio gratiarum concessarum religionibus: cum istæ, vt dixi, non suspendantur in bulla; sed est exceptio suspensionis gratiarum, &c. concessarum monasterijs; verbi gratia, indulgentia plenaria concessa visitationibus nostras Ecclesias in die S. Dominici patris nostri suspenditur pro sæcularibus, qui sine bulla illâ non lucrantur; non tamen suspenditur pro religiosis; sed sine bulla lucrantur illâ. Et ita etiam declaravit Leo. 10. inter vna. orationum. 19. quòd, scilicet, per bullam aut alias indulgentias reuocantes generaliter, vel suspendentes alia privilegia, etiam mendicantium, non intelligatur reuocata, vel suspensa indulta, privilegia, & gratiæ concessæ quoad personas fratrum minorum de obseruantia, & quoad suspendendum interdictum in festis sanctorum sui ordinis. Nisi de his specificè & nominatim fiat mentio. Hoc autem quomodo sit intelligendum dixi dub. 3.

D V B. 8. An excommunicationes contra statuta, privilegia, benefactores, seruitores religiosorum sint validæ & idè de alij licentis.

Q

Prima

De cessatione privilegij:

Prima conclusio. Quævis privilegia, & literæ obtentæ à Sede Apostolica, contra religioforum statuta sunt nullæ. Ita concessit Cisterciensibus Clem. 4. bul. 1.

Secunda conclusio. Censuræ latæ contra privilegia religioforum sunt nullæ. Ita concessit Minimis Julius 2. bul. 26.

Tertia conclusio. Excommunicationes latæ contra benefactores vt sic religioforû, vel quia communicant cum religiosis, aut ab eis Sacramenta recipiunt, à quocumque sint latæ, irritantur ab Eug. 4. bul. 9.

Quarta conclusio. Familiæ, seruitores religioforum, molentes in eorum molendinis, vel coquentes in eorû furnis, aut aliter cum religiosis cõmunicantes nõ possunt excommunicari in fraudem privilegiorû religioforum: & aliter factum est irritum. Ita concessit Cisterciensibus Inocen. 4. bul. 16.

C A P. III.

De communicatione privilegiorum.

DV B. An omnes religiones communi-
cent in privilegij, id est, an eo ipso
quod

quando alicui religioni conceditur aliquod priuilegium, censetur alijs religionibus concessum.

Prima conclusio. Omnes religiones, etiã non mēdicantes, cōmunicant in priuilegijs Leo enim 10. bul. § 3. communicauit. & de nouo concessit ordini prædicatorũ, & illius Ecclesijs, & oratorijs, & ista loca visitantibus, & contribuentibus pro earum manutentione, & ornatu, & domibus ipsis, generali, prouinciali, priori, fratribus, sororibus, monialibus, conuersis, oblatis, ac vtriusque sexus personis de pœnitentia nominatis, & alijs personis eiusdem ordinis omnes, & singulas gratias, concessiones, indulgentias, remissiones peccatorum, prærogatiuas, fauores, immunitates, exemptiones, facultates, priuilegia, & indulta spiritualia, & temporalia qualiacumque illa sint, concessa ab ipso, vel à suis prædecessoribus: & concedenda ab ipso, vel à suis successoribus coniunctim, vel diuisim in genere, vel in specie ordini Minorum Augustinorum, Carmelitarum, seruorum sanctæ Mariæ, ac Minimorum, & eorum Ecclesijs, & oratorijs, ac ipsas Ecclesias, & oratoria visitantibus, & domibus, & præsentibus,

De communicatione priuilegij.

generalibus, prouincialibus, & prioribus conuentualibus, fratribus, sororibus, monialibus, conuersis, & oblatis, ac vtriusque sexus personis de pœnitentia, seu tertij habitus nuncupatis. Et licet per hoc priuilegiũ tantum cõmunicentur ordini prædicatorũ expresse priuilegia gratiæ, &c. Minorum, Augustinorum, Carmelitarum, Seruorum B. Mariæ, ac minorũ; tamen Clemens. 7. bul. 2. communicat minoribus priuilegia, indulgentias, indulta, &c. concessa, & concedenda mendicantibus, & non mendicantibus. Et sic prædicatorum ordo, ac alij quibus minorum priuilegia communicantur, gaudent eisdem per priuilegia communicationis. Cum concedantur eis priuilegia Minorum, Augustinorum, &c. qualiacumque illa sint in genere, vel in specie coniunctim, vel diuisim concessa, & concedenda. Præterquam, quod Iulius 3. bul. 3. concessit ordini prædicatorum, domibus Ecclesijs, ac alijs locis eius & alijs supra nominatis personis, omnia priuilegia, indulgentias, &c. ab ipso, & prædecessoribus quomodolibet concessa alijs mendicantibus, alijsquẽ ordinibus, congregationibus, confraternitatibus, fratribus

bus, & personis vtriusque sexus Ecclesijs, monasterijs, domibus & oratorijs ac alijs locis pijs: &c. vide supra cap. 3. dub. 5. in fin. hæc de priuilegijs communicationis prædicatorum, & minorum.

Aliæ etiam religiones mendicantes habent similia communicationis priuilegia. Ita concessit Augustinis Alexan. 6. bul. 12. Et Carmelitis Sixtus 4. bull. 37. & 38. Et Minimis Pius 5. bul. 19. & 20. vbi enumerat illos inter mendicantes. Et idem statuit ibi de ordinibus Seruorum B. Marij; & de ordine Iesuitarum B. Hieronymi, ac de ordine Societatis Iesu. Hos enim quatuor ordines facit mendicantes Pius 5. ibi. Et gaudent priuilegijs aliorum mendicantium. Religiones etiam monachales, & alij non mendicantes habent etiam similia priuilegia communicationis. Ita concessit Benedictinis Eugen. 4. bul. 7 & Cisterciensibus Greg. 14. bul. 3. Et Carthusiensibus, Gregor. 11. & Pius 5. vt refer Manu. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 55. art. 8. Et ordini S. Hieronymi Pius 4. & 5. & Sixtus 5. vt refert Manu. Rod. loco citato, art. 9. Et Adria. 6. bul. 4. fecit amplam communicationem pro fratribus, & monialibus SS. Trinitatis, & Redemptoris captiuorum

De communicatione priuilegij:

Et pro Mercenarijs Leo. 10. & Sixtus 5. vñ refert Manu. Rod. art. 12. Et refert in hac quæstione alia priuilegia communicationis pro alijs religionibus etiam militaribus. Itē Greg. 13. communicat Societati Iesu, domibus & personis omnia priuilegia immunitates gratias indulgentias, &c. alijs ordinibus, congregationibus, domibus, capitulis Ecclesijs, cōfraternitatib⁹ hospitalibus, pijs locis, ac personis secularibus, & regularibus concessa, & in posterum concedenda, ita in istorum compen. ver. de vsu facultatum. Item, moniales prædicatorum vt cōstat ex priuilegio Leo. 10. citato in principio, & moniales minoribus subiectæ ex concessione Bonifa. 8. bul. 5. habent etiam similia cōmunicationis priuilegia cum mēdicantibus, & non mendicantibus; etiam si dictæ moniales sint tertix regulæ. Ita concessit Leo 10. bul. 16. & Paul. 3. bul. 6.

Secunda conclusio. Cōmunicatio priuilegiorum, & aliorum prædictorum sic intelligitur, quòd ea, quæ conceduntur, ver. g. magistro generali ordinis prædicatorum, censeantur communicata generalibus aliorum ordinum. Et quæ conceduntur prouincialibus, vel prioribus, censeantur

communicata similibus prælatis aliorum ordinum. Et quæ conceduntur vni religioni, & festis eius censeantur communicata alijs religionibus, & festis eorum: ita quòd concessa pro festis sanctorum ordinis prædicatorum iunctim, aut cuilibet eorum, intelligantur communicata minoribus pro festis suorum sanctorum & e contra. Non obstante quòd plures sancti in vno ordine, quam in altero celebrentur, ita concessit Sixtus 4. Bul. 33. pro prædicatoribus, & clarius Iul. 2. bul. 18. pro minoribus, & Leo. 10. inter vna. ora. n. 6. ita declarauit, & concessit prædicatorum ordini Iulius 2. bul. 18. & Sixtus 4. bul. 33. Et sic priuilegia, & indulgentiæ concessæ pro festis Sanctorum ordinis minorum, intelliguntur communicata prædicatoribus pro festis suorum Sanctorum, nõ obstante quòd plures Sancti in vno, quam in alio ordine celebrentur.

Tertia conclusio. In cõmunicatione priuilegiorum non communicatur vsus, vel nõ vsus priuilegij; sed ius vtendi priuilegio. Et sic licet vnus non vtatur priuilegio multis concessõ, non præiudicat alijs vtentibus illo. Ita Panor. in cap. cum accessissent, de const. & Sylu. ver. priuilegiũ, s. 11. Vnde

De communicatione privilegij.

privilegia vni ordini concessa, quæ per communicationem alijs ordinibus sunt communia, non amittuntur; nisi legitimo tempore contra illa præscribatur modo dicto cap. 3 dub. 2. vt habetur in cap. accedentibus de priuil. Et cum contrariorū sit eadem ratio: si aliquis ordo vtitur aliquo privilegio, alius ordo vbi contrarius viget vsus sufficiens ad præscriptionem cōtra tale privilegium, non potest iuari ex alterius vsu ad gaudēdū privilegio præscripto. Quod enim à Papa impetratur per viam communicationis, & exteasionis est ius vtendi privilegio. Nō tamen vsus, vel non vsus: cum ista non in iure, sed in facto contingant.

Ex dictis sequitur primò, quòd cum Pius 4. ad instantiam Catholicissimi, & prudentissimi Philipi. II. Hispaniarum Regis, de quo Mena. Rod. art. 9. & Clem. 8. bul. 19. privilegia, gratias, & indulta spiritualia, & temporalia concessa vni monasterio D. Hiero. cōmunicauerit toti ordini: & idem Clemēs bul. 20. idem, & eodem modo concesserit Præmonstratensibus: & in bulla. 22. gratia, & privilegia monasterij Mōtis ferrati ordinis S. Benedicti cōmunicauerit toti ordini S. Benedicti, & ante hæc Iulij 2. bu. 26. concessa

Vni monasterio minimorum, toti ordini cō-
 municauerit: consequenter aliæ religiones
 per priuilegia communicationis, eodē gau-
 dent extensionis indulto, ac si eis speciali-
 ter concederetur. Et sic priuilegia, & gratiæ
 concessæ vni monasterio nostri ordinis præ-
 dicatorum, eo ipso ad alia extēditur monas-
 teria eiusdem ordinis, sicut indulgentia ple-
 naria, & liberare animam à purgatorio
 concessa celebrando pro defunctis in altari,
 B. Virginis Rosarij Ecclesiæ S. Dominici de
 Caceres, cuius originale ibi seruatur, cōmu-
 nicatur omnibus cōuētib⁹ ordinis prædica-
 torū pro celebratib⁹ in altari. B. Virginis Ro-
 sarij. Priuilegia tamē singulis religiosis con-
 cessa, non communicantur alijs etiam eius-
 dem ordinis. Alias tota religionis obser-
 uantia funditū euerteretur. Et sic quo ad
 hoc manet in suo robore declaratio L. co. 10,
 quōd fratres ordinis hæremitarum gau-
 deant priuilegijs generaliter concessis con-
 gregationibus, personis, & locis congrega-
 tionum; non domibus, & personis par-
 ticularibus congregationum, seu ordinum
 concessis. Ita in supplem. concessio. 157.
 & Manuel Rod. drig. art. 8. verum est; quōd
 postea Greg. 13. vt supra vidimus commu-

De communicatione privilegij.

nicavit Societati privilegia, &c. personarū
ſæcularium, & regularium.

Secundo ſequitur, omnes religioſos gau-
dere omnibus privilegijs Societatis Ieſu per
privilegia communicationis: tum in illis cō-
municentur privilegia conceſſa, & conce-
denda. Nec obſtat, quōd quando Leo. 10. &
Iulius 3. conceſſerunt, V.g. prædicatoribus
privilegium communicationis, ordo Socie-
tatis nondum erat fundatus: ratione cuius
aliqui tenent communicationem iſtam nō
extendi ad privilegia concedenda ordinib⁹
nondum fundatis, ſed ad concedenda ordi-
nibus iam tunc exiſtentibus. Ad hoc enim
dico, quōd poſtea Paul. 4. Bu. 1. pro minori-
bus: & Pius. 4. Bu. 2. pro eiſdem, & Pius. 5.
Bu. 7. pro mendicantibus: & Greg. 13. Bu. 1.
pro minoribus: & Bu. 10. pro Ciſterciēſi-
bus: & Bu. 13. 14. & 15. pro alijs ordinibus:
& Sixt. 5. bu. 14. 18. 19. & 20. approba-
runt, & de novo conceſſerunt privilegia dictōrū
religioſorū: quādo ordo Societatis erat fun-
data. Et poſt hæc Greg. 14. Bu. 3. determina-
vit ordinē Ciſterciēſium frui poſſe privile-
gijs Societatis: dum ei concedit communica-
tionem omnium privilegiorum, &c. omniū
ordinum congregationum, collegiorum, &

yniuerſitatum, confraternitatum, &c. etiam ſi ſpecialeſ, & indiuiduam requirant mentionem, ac particularem inſertionem. Et vt refert Manu. Rod. loco cit. ar. 7. idem Greg. 14. ſpecialiter conceſſit ordini Crucifigero- rum: vt fruantur priuilegijs Societatis. Et ſic aliæ religiones gaudent iſta conceſſione; cum communicent in priuilegijs Cifterciien- ſium, & Crucifigero- rum. Ex quo patet, quòd ſi ante Greg. 14. conceſſum fuit Societati Ieſu aliquod priuilegium tollendo eius com- municationem pro alijs ordinibus; tamen iã per dictam communicationem, & extenſio- nem Greg. 14. manet communicatum. Cũ abſolutè à Greg. 14. concedantur, & commu- nicentur omnia priuilegia Societatis prædi- ctæ abſque vlla reſtriſtione. Et nota quòd inter ordinationes generalium Societatis, pag. 13. cauetur ne priuilegiorum ſuorum compendium cum externis communicetur. Quia, ait, ſi alij religioſi participes noſtro- rum priuilegiorũ eis vti volluerint, cum nõ eam limitationem, & moderationem ſerua- turi ſint, quæ noſtris proſcripta eſt facilè in tanto numero fieri poſſet, vt ex illorum in moderato, & minus circunſpecto vſu apud prælatos, & Pontificem odioſa redderetur, atque

De communicatione priuilegij.

atque ita in periculo etiam nostra adduce-
rentur. Ita ibi.

Tertiò sequitur, quòd licet religiosi Sicie-
tatis Iesu non possint uti suis priuilegijs, ni-
si à præposito generali, vel ab alio per ip-
sum deputato eis communicentur, prout il-
lis concessit Greg. 13. cuius indulti tenorè
refert Man. Rod. ar. 5. probabile tamen est,
posse utitalib⁹ priuilegijs Societatis alios re-
ligiosos absq; eo quòd à suis generalib⁹, vel
ab alijs sibi cōmunicetur. Ita tenet Man. P. o.
Et patet, quia Greg. 14. cōcessit Cisterciēsi-
bus, & Cruciferis cōmunicationē priuile-
giorū Societatis absolutè, & absq; dicta de-
pēdētia; & nobis etiā absolutè ac si esset nos-
tra cōceduntur per cōmunicationē sine restri-
ctionib⁹, quib⁹ ab alijs ordinib⁹ ob eorū pe-
culiare regimen, sunt à Papa impetrata.

C A P. V.

De priuilegijs regularium circa Sacra- menta.

Circa Baptismum.

DVb. 1. An religiosi possint baptiza-
re. Et non est sermo de baptismo in

necessitate. Certum est enim licere tunc cuilibet etiam infideli, & non baptizato viro, vel feminae baptizare: vt docet D. Tho. 3. p. q. 67. a. 3. & 4. Sed sermo est de baptismo extra casum necessitatis.

Prima conclusio. Stando in iure diuino cuilibet sacerdoti, etiam monacho, competit ex officio baptizare. Ita D. Tho. art. 2. Et colligitur ex cap. diachonos, d. 93. Et patet, quia soli sacerdotes consecrantur ad conficiendum Eucharistiam, quae est sacramentum Ecclesiae unitatis, ergo ad solum sacerdotem spectat conferre baptismum, quo homo fit particeps Ecclesiae unitatis, & acquirit ius accedendi ad mensam Dei.

Secunda conclusio. Stando in iure communi canonico, soli parochio competit ex officio baptizare. Ita in ca. placuit. 16. q. 1. vbi dicitur, hoc esse ministerium parochi, & non aliter, etiam sacerdotis, ergo peccat mortaliter sacerdos, qui baptizat inuito parochio, & volente baptizare: cum usurpet eius officium in re graui. Ita Soto cum communi. d. 4. q. 1. a. 3. conc. 3. Non tamen est excommunicatus, vel irregularis: cum nulla talis poena imponatur in iure, nisi delicto.

Tertia conclusio. Cuilibet sacerdoti etiam

De privilegij circa Baptis.

monacho, imô & diacono potest à parochio committi, vt etiam extra necessitatem, & cum solemnitate baptizet. ita in cap. diaconos. d. 39. Et si obijcias, quia in cap. placuit. i 6. q. 1. prohibentur monachi baptizare: ad hoc dico quòd intelligitur sine licentia parochi.

Quarta conclusio. Religiosi Indiarum possunt ibi omnia sacramenta infidelibus, & nouiter conuersis ministrare. Ita confesit Leo. bu. 3. duobus fratribus minoribus eũtibus ad Indos. Et Adrian. 6. Bu. 1. concedit prouincialibus, & religiosis, quibus ipsi commiserint, posse baptizare filios etiam Hispanorum, & alios citra necessitatem cum limitationibus ibi positis. Vt potè concedit istis, vbi non sint Episcopi creati, vel si creati sint infra duas dietas ipsi, aut officiales eorum inueniri non possint, tam quo ad suos fratres, & alios cuiusuis ordinis, vbi sunt deputati, ac super Indos ad fidem conuersos, quam quo ad alios Christicolas ad dictum opus eosdem mittentes vt omnimodam auctoritatem suam in vtroque foro habeant, tantam quãtam ipsi, & per eos deputati de fratribus suis iudicauerint opportunam, & expedientem pro conuersione dictorum Indorum,

& manutione, ac profectu eorum, & aliorum præfactorum præfactorum in fide Catholica, & obedientia Sanctæ Romanæ Ecclesiæ uiuentium. Et quod dicta auctoritas extendatur, etiam quo ad omnes actus Episcopales exercendos; qui non requirunt ordinem Episcopalem. Idem postea concessit Pau. 4. inter viua ora. fratribus predicatoribus de Mexico, de Chiapa, & de Peru: ut fidem fecit Cardinalis Alexandrinus, qui fuit postea electus Papa Pius. 5. & confirmauit omnia suorum prædecessorum priuilegia pro Indorum conuersione: præsertim, quod possint fratres medicantes omnia Sacramenta ministrare infidelibus, & nouiter conuersis: & de nouo roborauit Apostolicam auctoritate non obstantibus, &c. Et sic manent roborata priuilegia Leo. 10. & Adria. 6. Et idem postea concessit dictus Pau. 4. inter viua ora. cuidam religioso ordinis minorum.

Quinta conclusio. Religiosi Indiarum non debent baptizare in aliena parochia: aliâs confunderetur Ecclesiasticus ordo contra sacros canones in cap. peruenit. 11. q. 1. sed in suis Ecclesijs debent baptizare, nec aliter colligi potest ex dictis priuilegijs.

Num.

De priuilegio circa Baptis.

Numquam enim Papa in generali concessione visus est alicui præiudicare. Imò & Pius. 5. Bu. 4. concessit religiosis Indiarum, vt in suis monasterijs, & locis sibi deputatis ibidem possint baptizare, & alia Sacramenta, sicut parochi, ministrare. Quo priuilegio gaudent omnes prouintiæ Indiarum. Et sic religiosi omnes in suis Ecclesijs, & locis suorum monasteriorum possunt baptizare nō tantum Indos suos subditos, sed etiam non subditos. Et ita est obseruatum, vt testantur viri graues.

Dub. 2. An dicti religiosi possint vtī in baptismo Oleo sancto, & Chrismate antiquis. Prima conclusio. Licet chrisma, & oleum cathecumenorum, & infirmorum sit quotannis in die cœnæ conficiendum, & vetus comburendum, vt dicitur in cap. literis, de conse. d. 7. non tamen debet vetus comburi, quousque nouum sit alatum. Nam præoccupate morte potest sacerdos veteri chrismate baptizare. Quia licet sit peccatum mort. secundum Naua. in manu. cap. 25. nu. 75. & glo. in cap. quoniam, de senten. excōmunicationis, vtī dictis materijs veteribus regulariter, secūs est in articulo mortis. Ex quo sequitur, licere semper vtī veteri chrismate

mate in baptifmo paruulorū ſi nondūm ve-
nit nouum. Cum illi ob eorum tenebram æ-
tatem ſemper ſint in periculo mortis. Et ob
hoc mandatur iam, quod in omni tempore
anni poſſint pueri baptizari. Quod olim
non licebat extra tempora ab Eccleſia ſta-
tuta, ſcilicet, in paſchate, & pēthęcoſte, niſi
in articulo mortis.

Secunda concluſio. Religioſi in Indis
ex conceſſione Leo. 10. Bulla. 3. poſſunt
vti oleo, & chrifmate trium annorum.
Imo & quatuor annorum ex conceſſione
Gregor. XIII. vt refert Manuel Rodrig.
in qq. regul. tom. 1. q. 31. art. 5. Quia in illis
partibus oleum, & baſamum difficilē ha-
bentur.

Circa Euchariftiam.

DVb. 3. An liceat religioſis Eucharif-
tiam fidelibus miniſtrare. Et non eſt
fermo de articulo mortis. Tunc enim,
abſente parochio, aut nollēte eam miniſtra-
re, illud licet cuilibet ſacerdoti. Imo ſacer-
dote deficiente, aut nollente Euchariftiam
cōferre, id poteſt diachonus. Ita D. Tho. in
4. d. 13. q. 1. art. 3. quæſt. 2. & iuxta dicta

De priuil. circa Eucharist.

ab eodicta 3. p. q. 82, ar. 3. adi. & Soto d. 13. q. 1. ar. 4. quę sequitur Suarez. 3. p. disp. 72. sec. 1. & Manu. Rodriguez in qq. regul. to. 1. q. 56. artic. 8. contra Cardin. & Silu. quos refert, & sequitur Naua. in manu. cap. 21. n. 52. Sermo est hic de ministracione Eucharistie extra mortis articulum. Prima conclusio. Stando in iure diuino omni, & soli sacerdoti competit Eucharistiam ministrare. Vt late probat D. Tho. 3. p. q. 82. ar. 3.

Secunda conclusio. Stando in iure communi canonico, soli parochio ex officio competit Eucharistiam ministrare. Patet ex Clem. 1. de priui. vbi etiam excommunicantur religiosi Eucharistiam, extremam vnctionem ministrantes, vel matrimonia solemnizantes sine parochi licentia speciali, vel generali iuxta declarationem Eug. 4. vsu etiam comprobata: de qua fit mentio in supplem. concess. 4. Secundo, quia sacramentorum administratio (vt ait Soto) est actus iuridicus, ergo qui administrat illa, debet habere iurisdictionem ex iure communi, vel priuilegio, vel ex commissione concessam, in eos quibus illa ministrat.

Tertia conclusio. Religiosi ex priuilegio possunt vbiquę, saltim extra tempus Pasche

eucharistiā fidelibus ministrare. Quia
 Nicho. 5. Bu. 2. & Sixtus. 4. Bu. 11. concesserunt
 minoribus ut quorum confessiones au-
 dierint, eisdem Eucharistiaui ministrarent in
 omni tempore, excepto die Paschatis Re-
 surrectionis. Et postea Leo. 10. inter vna
 oracula, extendit illam concessionem ad
 omnes religiosos sacerdotes. Imo & postea
 Julius. 2. ut habetur in supplem. concess. 160
 de qua Mann. Rod. loco cit. ar. 3. concessit
 minoribus, ut in suis Ecclesijs quoties opus
 sit ministrarent, vel ministrare faciant Eucha-
 ristiam. Et sic sacerdotes seculares de licen-
 tia religiosorum in istorū Ecclesijs idē præ-
 stare possunt, quoties religiosi illud facere
 licet. Ita Medi. in su. lib. 1. cap. 11. §. 13. &
 Enriq. to. 2. de Euchar. li. 8. c. 55. r. 13. in glo.
 Vide quādo possūt religiosi uti istis privile-
 gijs, etiā extra sua loca supra. c. 6. du. 5. cō. 5

Dub. 4. An liceat religiosi ministrare in
 Paschate Eucharistiam fidelibus. Et sumitur
 modo Pascha pro toto tēpore ab Ecclesia ta-
 xato ad communionem annualem, scilicet,
 à Dominica in Ramis vsq; ad Dominicam
 in Albis inclusivē.

Prima conclusio. Licet religiosi minis-
 trare, etiam in Paschate, & in articulo mor-

De priuilegio circa Eucharistiam.

tis omnia sacramenta familiaribus, & seruis
toribus actualiter religiosis seruientibus, &
intra monasteria, aut loca religiosorum cō-
morantibus, & sub eorum obedientia viuē-
tibus. Patet ex concessione Clem. 4. & Six-
ti. 4. pro Benedictinis, vt habetur in monu.
ord. concess. 315. Et confirmatur hoc à Con-
cilio Trid. se. 24. ca. 11. respectu istorum sic
seruiētū. Vbi etiā à iurisdictione ordinarij
eximūtur. Licet sit ibi reuocata dicta cōces-
sio, respectu familiarium extra septa, ac do-
mos religiosorū cōmoratiū. Quibus in dictis
priuilegijs, etiā erat cōcessū recipere dicta sa-
cramēta à religiosistūc. Secūdo, cōsulti Car-
dinales in tempore Greg. 13. vt refert Ma-
nu. Rod. in compen. an prælati regularium
possint audire confessiones sæculariū, qui
sunt de sua familia, aut aliās deseruiunt in
eorum monasterijs absque licētia, & appro-
batione Episcoporū. Et similiter cōfessores
aliorum religiosorū idē possint. Respondet
sic. Congreg. Concilij censuit dictos religio-
sos audire posse confessiones sæculariū, qui
sunt de sua familia, & continui cōmēsales;
non tamen eorum, qui deseruiunt in eorū
monasterijs. Et idem est de Eucharistia, &
extrema vnctione. Vide cap. 6. dub. 1.

Secunda conclusio. Licet religiosis ministrare etiam in Paschate, Eucharistiam fidelibus communicantibus ob deuotionē. Nam quādo in dictis cōcessionibus excipitur cōmuniō Paschalis; sermo est de cōmuniōne impletua præcepti cōmuniōnis. Hęc enim siue fiat in Paschate, siue intra dies taxatos pro impletione præcepti communionis, debet fieri in propria parochia: vt ait Suarez. 1. p. disp. 32. sec. 2. Secūs sit, de cōmuniōne quę fit ob deuotionem. Hęc enim etiam in Paschate, licite fit in Ecclesijs religiosorum: contra Naua in manu. cap. 21. nu. 52. & Enriq. to. 2. lib. 8. cap. 55. nu. 1.

Tertia conclusio. Licet religiosis ministrare fidelibus in suis Ecclesijs Eucharistiam in Paschate, etiam ad implendum præceptum communionis. Ita concessit fratribus de Guadalupe Nicho. 5, & Iulius. 2. vt habetur in compen. istius ordi. §. 2. & 6. Et eisdem concessit Paulus. III. inter viua oracula, quōd tam intus, quam extra in oratorijs, grāgijs, & locis monasterij, nō contradicēte priore, vel vicario in absentia prioris, possint ministrare Eucharistiā, etiā in Paschate, subditis monasterij, & ab eo dependētib; & illuc cōfluētibus vtriusq; sexus, licē

De priuilegijs circa Euchar:

tia curatorum, vel rectorum, vel locorum dice-
cesanorum minimè requisita, & sic Ecclesie
precepto satis faciant. Non obstantibus con-
trarijs quibuscumque, &c. Ita in compend.
istius ordinis, titul. Eucharistie Sacramentū
§ 6. Et cū hoc, & alia priuilegia vni mo-
nasterio D. Hieron. concessa, sint toti ordini
communicata; iuxta dicta. c. 4. alijs ordinib⁹
censentur communicata.

Nec ista priuilegia sunt per non vsū
reuocata. Tum, quia priuilegia minorum, &
cōsequenter aliorū ordinū, sunt à Pio. 4. Bu.
2. confirmata ex certa scientia, & depleni-
tudine potestatis. Quæ verba, vt ait Manu.
Rod. in qq. reg. to. 1. q. 8. ar. 3. confirmāt pri-
uilegia per nō vsū reuocata, nō tamē ali-
ter reuocata, iuxta dicta. c. 3. dub. 2. Tū etiā,
quia idē Papa non tantū cōfirmavit, sed &
de nouo concessit dicta priuilegia. Et sic de
nouo concessit minoribus per communica-
tionem priuilegia dicta Nicho. 5. Iul. 2. &
Paul. 3. Tū potissimè, quia Pau. 5. confir-
mavit, & de nouo roboravit priuilegia mi-
norum, & prædicatorum, etiam per non vsū
reuocata, iuxta dicta. c. 5. dub. 5.

Dub. 5. An liceat religiosis ministrare
Eucharistiam fidelibus in articulo mortis.

Pri-

Prima conclusio negatiua in sententia asserente non licere religiosis ministrare Eucharistiam fidelibus in Paschate, eo quod talis communio est impletiuæ præcepti. Cui etiam sumptio Eucharistiæ in articulo mortis sit etiam impletiuæ præcepti. Ita Suarez sec. 2. dub. vlt. & ait esse cõmunẽ sententiam, & refert priuilegium Pau. 3. concessum Societati Iesu, vbi illis cõcedit posse Eucharistiam fidelibus ministrare, excipiendo cõmunionẽ in Paschate, & in articulo mortis.

Secũda cõcl. In sententiã asserente licere religiosis ministrare fidelibus Eucharistiam in Paschate, idẽ videtur dicẽdũ de ministratio-
ne Eucharistiæ in articulo mortis, maximẽ, quia Leo. 10. inter viua ora. n. 1. & 2. tantũ excipit communionem Paschatis, vide Enriq. 10. 2. lib. 8. c. 55. n. 1.

Circa Missam.

DVb. 6. An liceat religiosis Missas celebrare ante horam, & post horam ab Ecclesia statutam. Prima conclusio. Interstitium tẽporis, intra quod est Missa celebranda, est ab initio auroræ vsque ad meridiẽ. Ita cõmunitè cũ D. Tho. 3. p. q. 83. a. 2.

De privilegijs circa Missam;

ad. 4. Et initium auroræ est initium crepusculi diei, & prima lucis irradiatio. Et adhuc hoc moraliter taxetur. Licet enim crepusculum non sit æquale in omni tempore, tamen in omni tempore licet incipere Missam hora, & dimidia ante ortum solis. Ita tenent Suarez. 3. par. disput. 8. sec. 4. & Ledes. cap. 19. de Eucharistia.

Secunda conclusio. Religiosi ex causa rationabili possunt, Missam celebrare ante horam & post horam ab Ecclesia statutam. Ita concessit minoribus Sixt. 4. inter viua ora. Et Pius. 2. etiam inter viua ora. concessit generali minorum posse concedere suis religiosis licentiam celebrandi Missas per unam horam ante auroram. Et Alex. 6. bu. 13. concessit Benedictinis Montis Serrati, ac alijs presbyteris etiam secularibus, posse in isto monasterio celebrare Missas immediatè post duas horas post mediã noctem. Et Leo. 10. inter viua ora. n. 53 & 54. concessit minoribus, posse illic post matutinum Missam celebrare, & post meridiem quando habet ambulare, siue quando itinerando non potuerunt venire ad locum, ubi commodè celebraret, vel Missam audiât, maximè in festis aut alijs ad hoc causas subsistete. Et committit scientiæ discretioni superiorum indicare, & statuere

re quomodo & qualiter sit ut edū ista gratia. Itē Eug. 4. bul. 11. concessit Celestinis itinē rātibus, posse Missas celebrare vsq; ad nonā inclusiue, id est intra tres horas post meridiē. Imo inter viua. ora. absolutē concedit minoribus posse Missas sine scrupulo celebrare vsque ad nonam.

D V B. 7. An liceat religiosis extra Ecclesiam celebrare. Prima conclusio affirmatiua. Ita Soto, d. 13. q. 2. art. 3. & de prædicatoribus, & minoribus habetur in cap. in his, de priuilegijs.

Secunda cōclusio. Licet religiosis Missas celebrare in grangijs, & alijs locis monasterij. Ita concessit prædicatoribus Sixtus 4. bul. 33. & Iulius 2. bul. 20. & Innocen. 4. bul. 24. Et Alexand. 6. bul. 14. concessit Cisterciensibus, posse in grangijs, & alijs locis monasterij capellas, Ecclesias, & oratoria construere, vbi sine licentia ordinarij, vel alterius possint Missas, & diuina officia celebrare, & vassallorum, Colonorum, incolarum ibi commorantium confessiones audire, pœnitentias iniungere, Eucharistiam, & alia Sacramenta sine parochiæ præiudicio per monasteriorum abbates, & suos monachos ad id deputatos ministrare. Et per

De privilegijs circa Missam.

parochiæ præiudicium intelligitur, quoad
exactionem decimarum, & primitiarum,
quæ solent clericis exhiberi. Si enim in
hoc nullum sequitur clericis præiudicium,
possunt religiosi prædicta exercere. Ita de-
claravit Sixtus. 4. vt habetur in lib. monum.
ord. concess. 465.

Si obijcias ex Cōcilio Trid. sess. 22. decre-
tō de obser. in Missa, vbi præcipitur Episco-
pis, ne patiantur Missas celebrari, etiam à
regularibus, in domibus priuatis, & omni-
no extra Ecclesiam, & oratoria ad diuinum
cultum dedicata designanda, & visitanda
ab eisdem Episcopis. Ad hoc dico, quòd ibi
tantum intenditur, quòd in domibus priua-
tis non erigantur oratoria sine approbatio-
ne ordinarij vbi Missa celebretur. Secus
est de grangijs monasteriorum: vbi sicut in
corum infirmarijs erigi possunt oratoria. Et
patet ex contextu, dum dicitur, non pati-
antur Episcopi, vt Missæ celebrentur, etiam à
regularibus, omnino extra Ecclesiam. Ora-
toria enim, & altaria portatilia in grangijs,
& infirmarijs religiosorum erecta, non cē-
sentur esse omnino extra Ecclesiam. Quia
secundū Doctores cōmuniter, nomine Ec-
clesiæ monasteria intelliguntur. Ita Manu.
Rod.

Rod. in qq. reg to. 2. q. 75. art. 1. Et confir. quia Eug 4. vt habetur in cōpen. Cister. tit. grangia, §. 2. cōcessit, istorū grangias, sicut & Ecclesiarū atria, prauorū hominū incur- su, & violentia debere esse liberas, & quie- tas: ita vt nemo in eis possit hominem cape- re, spoliū, & ruinam exercere præsu- mat: & hoc in virtute Spiritus sancti inhibē- do statuit, ergo non debemus de istis grāgijs iudicare, sicut de domibus priuatis, vbi Con- cilium vetat diuinorum celebrationem: Cū domus priuata non gaudeat prædicta im- munitate. Et Leo. 10. vt habetur in supple. concessione. 186. concessit, quōd infringē- tes aut violētiam facientes in Ecclesijs, aut locis religiosorum sint excommunicati; nec possint absolui, nisi à Papa, aut à conserua- toribus religiosorum. Grangia autem inter loca religiosorum computantur.

Tertia conclusio. Licet religiosi in ca- stris, & arcibus, ad quæ obbela confugiunt, altare portatile erigere, & ibi Missas, & of- ficia diuina celebrare, saluo iure parochia- lium Ecclesiarum, & cuiusuis alterius. Ita concessit Cisterciē. Urb. 5. bul. 1.

Quarta conclusio. Religiosi vbique, etiā in priuatis domibus sæcularium, possunt
Missas

De privilegijs circa Missam.

Missas celebrare. Ita concessit minoribus Sixt. 4. bul. 14. Et Alexand. 6. inter viua. ora. concessit eisdem posse Missas celebrare in cameris secularium, & in plateis, dato quod non videantur loca honesta, quia in cameris secularium dormiunt coniugati, & in plateis fiunt multa prophana.

Si obieciat decretum Concilij Trid. supra relatum. Ad hoc Nauar. in manu. cap. 25. num. 8. & alij dicunt, dicta privilegia esse reuocata per hoc decretum. At Manu. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 28. art. 3. tenet oppositum. Sed ad hoc dico, quod Conciliū aliquo modo reuocat ista privilegia. Licet enim religiosi antequam ab Episcopo moneantur, possint uti dictis privilegijs: nō tamen post monitionem. Quia in Concilio sic dicitur, non patiantur Episcopi, quod sacerdotes, etiam regulares in domibus priuatis, & omnino extra Ecclesiam, vel oratoria, &c. celebrent, ergo dum Episcopi illud non vetāt, poterunt religiosi ibi celebrare. Secus tamē erit post prohibitionem: cum ibi expressē reuocentur contraria privilegia, etiam religiosorum. Ex dictis patet à fortiori, licere re-
ligiosis celebrare, iuxta dicta privilegia, in Ecclesia violata. Nec hoc vetatur in dicto
decreto

decreto Concilij Trid. sed celebratio in domibus priuatis, & omnino extra Ecclesiam.

Not. Primò, quòd Alexand. 6. concessit monasterio Montisferrati posse recipere omnes elemosynas, legata, donationes, ac alia cum onere missarum, aniuersariorum, & aliorum suffragiorum, & si tot sint, quòd per monachos dicti monasterij impleri non possint, dū tamē isti monachi quauis hebdomada vnam faciant commemorationē pro defunctis benefactoribus, & per singulos menses, vnum solemne aniuersarium, & quòd Missæ quotidianæ dicantur etiam pro ipsis benefactoribus, & recipiantur ad participationem omnium Missarum, & spiritualium bonorum, quæ in monasterio fiunt. Itā habetur inter priuilegia istius monasterij, & Iulius 2. ibi cōcedit, quòd licet Alex. 6. præcipiat omnes Missas esse dicēdas pro benefactoribus ad consecutionē dictæ gratiæ: hoc non obstāte possint monachi prædicti dicere Missas pro multis defunctis, & alijs, iuxta morem ordinis. Et quòd his Missis sic dicendis consequantur dictā gratiam, dum tamen in illis orant semper pro benefactoribus.

Not. Secundò, quòd Iulius 2. bul. 28. concessit

De priuilegijs circa Missam.

concessit generali minorũ, qui tunc erat, posse dispensare, vt valeant collectæ promissis vsque ad nouem, tam pro Ecclesiarũ fabricis, quam pro alijs fratrum necessitatibus: quando inuenerit conuentus ita grauatos multitudiue Missarum, vt eas celebrare non possint; applicando etiam porrigentibus alium eleemosynas Missarum alia suffragia, beneficia, & satisfactiones. Et postea Leo. 10. anno. 1513. in cõstitutione quæ incipit. Exposcit dilectorum, idem extendit, & concessit cuilibet generali dicti ordinis pro tempore existenti, vt refert Paraselus in lib. priuil. fol. 45. & 58.

Tertio not. quòd licet Gregor. 13. concesserit omnibus religionibus, posse celebrare solemniter cum processione festum SS. Corporis Christi in Dominica infra octauas eiusdem solemnitatis, reuocando priuilegium Pij 5. nostro prædicatorum ordini concessum, vbi soli nostro ordini illud concedebatur, vt videre est in bulla 39. Gregor. 13. tamen post hæc, Clem. 8. nostro ordini maxime affectus, in bulla quæ incipit: Dudum felicitis recordationis Pius Papa V. edita die. 8. Martij, anni. 1529. & habetur authenticatum transumptum
istius

istius bullæ in conuentibus nostri ordinis, reuocat bullam Gregorij, & soli nostro prædicatorum ordini concedit, posse tunc dictum festum celebrare, & posse tunc deferre Eucharistiam per vicos, et plateas, et per loca à nobis electa, et semel tantum eligenda, et concedit indulgentiam plenariam astantibus tali solemnitati. Et meritò hoc nostro ordini conceditur, ex eo quòd noster Doctor Angelicus D. Thomas officium de SS. Eucharistiæ Sacramento, ab omni Ecclesia receptum, et decantatum, et diuinis refertum sententijs diuino numine in lucem protulit.

Quartò Not. congreg. Cardi. censuisse, licere regularibus in suis monasterijs Eucharistiam processionaliter circumferre, et super altare publicè adorandam exponere ex quauis causa publica, aut priuata, ita in summa const. prædi. r. p. cap. 24.

D V B. 8. An liceat regularibus benedicere vestes sacerdotales, & corporalia. Prima conclusio. Religiosi sacerdotes possunt benedicere omnes vestes sacerdotales. Ita concessit Sixtus 4. minoribus inter viua. ora.

Secunda conclusio. Prælati regularium, &

De privilegijs circa Missam.

Istis absentibus eorum vicarij et qui habent principale regimen monasterij possunt benedicere non tantum vestes sacerdotales, et alia ornamenta Ecclesiae, sed etiam corporalia. Ita concessit minoribus pro vestibus, et corporalibus pro eorum usu tantum, Leo. 10. bul. 6. sed Pius 5. et Innocen. 8. pro Hieronymis idem absolute, et sine vlla limitatione concessit, vt refert Manu. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 19. art. 2.

Not. posse religiosos, etiam laicos, tangere calices, et corporalia cum reuerentia tamen. Ita concessit Sixtus 4. inter viua. ora. Possunt etiam lauare corporalia, et alia Ecclesiastica ornamenta ex concessione Calix. 3. inter viua. ora. Et idem Sixtus concessit etiam monialibus sub claufura, et in congregatione viuentibus posse tangere corporalia, et purificatoria prius a religiosis lota.

D V B. 9. An liceat religiosis consecrare calices, benedicere, & reconciliare Ecclesias, & chrisma conficere.

Prima conclusio. Praelati regularium possunt consecrare calices, & patenas suorum monasteriorum, grangiarum, & beneficiorum. Ita concessit Benedictinis Iulius. 2. bul. 25. Imo iuxta concessionem Innocent. 8. bul.

bul. 5. factam abbati Cister. & alijs primis coabbatibus dicti ordinis, & iam communicatam per Greg. 14. bul. 3. omnibus abbatibus dicti ordinis, possunt consecrare calices etiam extraneos.

Secunda conclusio. Prælati regularium possunt in suis terris conficere cluina. Ita concessit Vrba. 2. bul. 1. Nec hoc priuilegium, sicut nec alia primæ conclusionis, sunt reuocata per non usum. Tum, quia ut priuilegium per non usum reuocetur, requiritur notitia talis priuilegij, & non usus centum annorum: iuxta dicta cap. 3. dub. 2. Tum etiam, quia iuxta dicta cap. 3. dub. 5. priuilegia, etiam per non usum reuocata, iam sunt per Paulum. 5. reualidata.

Tertia conclusio. Prælati regulariū, possunt consecrare Ecclesias, vel altaria christi-
nate sacro ab aliquo antistite Catholico recepto. Ita concessit Innocen. 8. & Vrba. 2. locis cit. Et licet postea Leo. 10. vt dixi c. 3. dub. 5. statuit, quod Ecclesie, vel altaria religiosorum consecrentur, & benedicantur ab Episcopo diocesano; nisi bis, vel ter cum instantia, & debita reuerentia requisiti venire recuset (per quod etiam reuocabatur priuilegiū concessum Augustinis a Sixto 4. bul.

De priuilegijs circa Missam.

bul. 34. Eug. 4. bul. 9. quod quilibet Episcopus, & que diocesani licentia possit Ecclesias monasteriorum, & altaria consecrare, & cimen- tiam Paul. 5. ut dixi loco citat. in o. & alij ante ipsum ut ibi probaui, confirmariunt, & revalidarunt priuilegia à Leo. 10. bulla 45. reuocata. Et ad minus certissimum est, non esse reuocatum priuilegium post Leo. 10. à Paulo 3. bul. 3. concessum pro religio- sis Societatis, ut eorum Ecclesiarum, & cimite- ria consecrentur à quouis Episcopo, si dice- cesanus ultra quatuor menses illud facere differat. Imò si diocesanus ter requisitus modo dicto venire recuset, potest quilibet Episcopus iuxta priuilegium Sixti 4. & Eugen. 4. dictas Ecclesias, & altaria conse- crare, nō spectatis dictis quatuor mensibus.

Quarta conclusio. Prælati regularium possunt reconciliare Ecclesias, etiam conse- cratas, cimiteria, & oratoria quouis modo polluta: & hoc cum aqua ab eis benedicta: maximè in locis remotis, ubi Episcopum per duas dietas adire non possunt pro aquæ be- nedictione. Ita concessit minoribus Leo. 10. bul. 6. Et Iul. 2. idem concessit minimis: ut habetur in supplem. cōces. 30. Quod etiam intelligitur iuxta concessionem Leo. 10. Quā

do Episcopus non existit intra duas diætas. Et vna diæta continet viginti milliaria: seu septem leucas, secūdū Sylu. ver. beneficiū. 2. §. 1. & Mandos. in Cancel. reg. 3. q. 2. nu. 20. Imō secūdū. l. 8. tit. 3. lib. 2. fori, & l. 25. in preg. vna diæta continet decem leucas.

Quinta conclusio. Religiosi in terris infidelium possunt Ecclesias erigere, & reformare, vestes, corporalia, calices, cimiteria (si Episcopus non ad sit) benedicere, ac ecclesias violatas reconciliare, & statuta necessaria facere, & ea mutare, & bis in die celebrare. Ita concessit religiosis Societatis Iesu Paul. 3. bul. 8. & supra c. 5. dub. 1. conclus. 4. adduxi priuilegiū Adria. 6. concedentis religiosi ordinis minorum in terris Indiarum omnem Episcoporum autoritatē pro actibus non requirentibus ordinem Episcopalem, cum limitationibus ibi positis.

C A P. VI.

De priuilegijs circa sacramentum pœnitentiæ.

D V B. 1. An religiosi cum sola licentiâ suorum prælatorum, & sine licentiâ
S 2 ordi-

De privilegijs circa *Miffam*:

ordinarij poffint abfoluere ſæculares. Prima conclusio. Religioſi cum ſola licentia ſuorum prælatorum poſſunt, etiam in Paſchate, & in articulo mortis, miniſtrare ſacramenta pœnitentiæ, Eucharistię, & extreme unctionis ſuis famulis, qui in eorum morantur obſequijs. Et poſſunt eos in ſuis domibus ſepelire. Et gaudent iſti famuli in articulo mortis privilegijs, & indulgentijs religioſorum. Ita conceſſit Auguſtini Innocen. 6. bul. 1. & Carmetiſi Sixtus 4. bul. 37. & Minimis Leo 10. bul. 41. Et Cōgregatio Cardinalium, ut refert Manu. Rod. in compen. in tempore Gregor 13. declaravit, poſſe religioſos audire cōfeſſiones ſæcularium, qui ſunt de ſua familia, & continui commenſales; non tamen eorum, qui deſerviunt in eorum monaſterijs, iuxta dicta cap. 5. dub. 4.

Secunda conclusio. Religioſi omnes, præter prædicatores, & minores, non abſoluunt validè ſæculares, qui iuxta modo dicta non ſunt de ſua familia; ſi non habent licentiam ordinarij ipſorum ſæcularium. Patet ex Cōcilio Trid. ſeſ. 23. cap. 15. ubi dicitur, quòd nullus ſacerdos, etiam regularis, audiat cōfeſſiones ſæcularium, etiam ſacerdotū, niſi ſit parochus, aut ab ordinario approbatus.

Nō obstante quouis priuilegio, & consuetudine etiam immemoriali in contrarium. Dixi præter prædicatores, & minores: nam de istis disponitur in Clem. dudū de sepul. quod electi à suis prælatis coram ordinario se præsentent, humiliter petentes, vt suo placito liceat suorum ouium audire confessiones. Et si ordinarius ex causa rationabili aliquem expellit, non potest confessiones audire. Si tamen sine causa expellatur, nō manet expulsus; sed à Papa tunc sibi conceditur ibi iurisdictio. Imò si non spectata præsentatione dicta, ordinarius præmonens dicat non præsentis aliquos religiosos: quia non admitteremus, secundum Cardi. ibi, possunt qui erant præsentandi confessiones audire absque alia præsentatione. Nec reuocatur dicta Clemētina in Concilio Trid. loco citato, quia ibi tātum reuocantur mera priuilegia, & cōsuetudines contrariæ, vt ibi exprimitur: at illa facultas prædicatorum, & minorum est inserta in iure communi illius clementinæ, sicut alię leges Ecclesiæ. Et iuxta morem loquendi Iuristarum, nomine priuilegij, non intelligitur quod est in corpore iuris insertum. Secundo, quia lex de nouo instituta nō reuocat priuilegia in

De priuilegijs circa confes.

iure inferta; nisi de illis fiat expressa mētio; licet apponat quaslibet non obstantias generales, & reuocet omnia priuilegia. Cum priuilegia in iure inferta uedicent sibi aliud nobilius nomen; & sint iam leges communes. Ita commaniter Iuristæ in le. hæref. absens, ff. de iudicijs, Felin. cap. 1. de rescript. nu. 12. Naua. lib. 3. conf. 87. tit. de regu. Bar. ver. vel diuersus in authen. qua in prouintia, & alij quos refert & sequitur Man. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 59. art. 2.

Si arguas ex cap. licet de consti. in 6. ubi habetur; quod princeps condens legem, censetur abrogare priorem contrariam: cū præsumatur habere totum ius in scrinio pectoris sui. Ad hoc dico, quod hoc decretum non intelligitur generaliter, ita quod ferente Papa aliquam legem negatiuam, deroget omnes affirmatiuas circa eandem materiam. Hoc enim est contra Doctores communiter sentientes, quod nulla lex posterior absolutè lata derogat legem specialem, vel priuilegia in iure inferta, si nulla sit istorum mentio. Sicut lex concedens nobilibus noctu arma desferre, non reuocatur per legem postea absolutè præcipientem, quod nullus tunc arma desferat, sine
reuo-

reuocatione prioris legis. Et patet hoc ex regul. 34. de regul. iuris in 6. quæ sic ait, generali per speciem derogatur, id est, legi generali per specialem derogatur. Et secundum hoc ait Nauar. lib. 3. conf. 1. de clericis non residentem, quòd leges generales limitantur per particulares. Intelligitur, ergo, illud decretum quando duæ leges contrariæ conduntur. Et dicuntur contrariæ, non quando vna est negatiua, & altera affirmatiua. Sed quando sunt incompatibiles, vt istæ, compatres possunt contrahere matrimonium; compatres non possunt contrahere matrimonium. Tunc enim, quando vna istarum legum editur, altera reuocatur, licet non fiat mentio illius. Bene tamen compatiuntur inter se duæ leges, quarum vna est vniuersalis negatiua altera particularis affirmatiua. Vt iste nullus regularis sine approbatione ordinarij, audiat sæcularium confessiones: fratres prædicatores, & minores, sine tali approbatione audiant sæcularium confessiones. Præterquam quòd Concilium tantum procedit contra audientes sæcularium confessiones ex consuetudine, aut priuilegio: vt patet ex textu, dum subditur, quibusuis consuetudinibus, & priuilegijs in contrarium non

obstantibus: quod est priorum verborum explicatio. Non tamen loquitur contra fratres prædicatores, & minores, qui ex iure communi dictæ Clem. dudum de sepul. cū sola præsentatione coram Episcopis modo ibi declarato, illud (vt iam dixi) præstare possunt.

Tertia conclusio. Religiosi ab Episcopo approbati, etiam parochio renuente, possunt audire confessiones ouium talis Episcopi. Ita concessit minoribus Alexand. 4. bul. 24. vbi eis concedit posse prædicare, & confessiones audire, assensu parochorū minimè requisito. Et Clemens. 4. bul. 10. concedit minoribus, quod si talis licentia prædicandi, & confessiones audiendi detur eis à legatis Papæ, possint ea vti sine consensu inferiorum prælatorum, & curatorum. Et à Ioanne. 22. bul. 7. damnatur Ioannes de Polizzo asserens, quod confessi religiosis expositis, tenentur iterum eadem peccata confiteri proprio sacerdoti, aut parochio. Et Sixtus 4 bul. 33. pro prædicatoribus, committit inquisitoribus hæreticæ prauitatis hoc punire. Ex dictis patet, quod licet clerici ab Episcopo expositi cum limitatione confessiones audiant renuente parochio,

non possint confessiones audire, parochus renuente, cum iurisdicatio istorum sit à solo Episcopo, & sic ab eo limitabilis: secus tamè est de religioso exposito cum eadem limitatione. Quia dicta Pontificum privilegia religiosis concessa hoc illis concedunt expresse. Quæ concessio non potest ab Episcopo tolli, aut limitari.

Dub. 2. An religiosi cum sola licentia ordinarij, & sine præsentatione facta per suos superiores possint audire confessiones cuius talis ordinarij.

Prima conclusio. Religiosi nostri ordinis prædicatorum sine dicta præsentatione, etiam cum licentia ordinarij, non absoluunt validè. Cauetur enim in constitutionibus istius ordinis, ne isti religiosi audiant extraneorum confessiones sine licentia, & approbatione sui ordinis. Ita dis. 2. cap. 12. Et in capitulo Romæ, anno. 1589. statuitur auctoritate Apostolica, quòd nullus admittatur ad confessiones fratrum, aut sæcularium: nisi per quinque examinatores. Et ubi tot non suppetunt idonei patres, per tres ad minus, idoneus iudicetur. Et præcipitur examinatores in virtute Spiritus sancti, & sancte obedientiæ, & sub excommunicatione late sen-

De priuilegijs circa confes.

tentia, vt per vota secreta sua dantes suffragia, seclulo omni particulari affectu, in sufficientes excludant, & sufficientes admittant tantum. Et in capitulo Venetijs c. l. brato anno. 1592. idem etiam statuitur, & suspenduntur nō approbati vt supra ab audientia confessionum, quousque per quinque examinatores per vota secreta sint approbati. Secundo, in quadam bulla Iulij. 2. intimata in capitulo generali Salmaticæ, anno 1551. sub Francisco Romeo Castellionensi tunc Magistro generali, & in isto capitulo acceptata, annullantur omnes licentiæ obtentæ, & obtinendæ ab ordinarijs, per dictos religiosos ad confessiones audiendum, sine licentia, & consensu suorum prælatorum. Ita etiam refert Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 60. ar. 3. Et licet alię religiones possint vti ista bulla per communicationem; cum continet priuilegium concessum in fauorem iurisdictionis prælatorum regulariū; ad quos spectat præsentare suos religiosos ab ordinario approbandos: Si tamen tales prælati ista bulla non vtantur: eorū religiosi possunt absolueri sæculares iuxta potestatem sibi ab eorum ordinarijs concessam. Non tamen poterunt absolueri à casibus tali ordinario

referuatis. Quia privilegia Pape concedenda religiosis posse absoluere à casibus ordinario referuatis, supponunt, quòd sint ordinario præsentati per suos superiores. Ita cõmuniter Doctores in. 4. d. 17. Naua. in manu. cap. 9. num. 6. Enriq. tom. 1. lib. 6. cap. 6. num. 6. Et idem sentit Manu. Rod. de casib⁹ Bape referuatis. Nõ enim est credibile Pappam concedere absolutionem à suis casibus & non à casibus Episcoporum.

Secunda conclusio. Taliter est necessaria omnibus religiosis dicta præsentatio, quòd si semel per suos superiores præfætati, & ab ordinario expositi, iuridicè, & legitimè per suos prælatos inhibiti, & suspensì ab audientia confessionum intentent absoluerenihil faciunt. Ita Enriq. Siluest. verb. confessor. 2. §. 11. Lud. Lop. to. 2. c. 8. de bulla, & Man. Rod. a. 2. Et patet ex privilegio Leo. 10. concessõ prædicatorib⁹ ad istaria sui generalis Stephani V fusmaris. Dato Romæ die. 7. Ianua. anni. 1515. Vbi reuocatur licentiæ cõcessæ, & cõcedendæ suis religiosis ad cõfessores eligendum, & confessiones audiendum; quas ipse magister generalis reuocandas iudicauerit, & vnde cumque emanaturas gratia, sine licentia superiorum conceden-

De privilegijs circa confes.

ecclesias annullat; nisi manu Papæ, aut Cardinalis protectoris sint signatæ, ergo religio si ordinis prædicatorum, & alij etiam per communicationem non faciunt confessiones validas contra prohibitionem iuridicam suorum prælatorum. Dixi si iuridicè inhibeantur: nam si per prohibitionem extrajudicialem interdicitur religiosus à suo superiore, ne audiat confessiones, peccabit illas audiendo secundum Soto d. 18. q. 4. art. 3. circa fin. Enriq. & Ludou. Lop. contra cano. relec. de poenit. p. 5. tamen absolutiones saltem non reservatorum erunt validæ. Et ita intelligitur Ledes. cap. 13. poenit. dub. 12. Et patet, quia iam iste est adeptus legitimam approbationem: sed in religionibus bene, & suaviter omnia disponentibus nõ potest quis privari officio prædicatoris, vel confessoris; nisi per sententiam latam in convictum: cum privatio ista inter poenas grauioribus computetur, ergo per simplicem prælati prohibitionem non manet religiosus dictis officijs privatus.

Dub. 3. An approbatio regularium possit ab ordinario limitari ad certum tempus, locum, & personas. Prima conclusio. Si ordinarius sine rationabili causa limitat regularium

riusa

rium approbationem, manet limitata quantum ad iurisdictionem ab eo delegatam; non tamen quantum ad iurisdictionem ex privilegio Papæ concessam ipsis religiosis semel approbatis; sed quantum ad hoc sunt habendi veluti absolute approbati. Ita Enriq. to. 1. lib. 6. c. 6. n. 8.

Secunda conclusio. Si ordinarius ex rationabili causa, sicut ex defectu scientiæ pro mercatoribus, &c. restringat regularium approbationem, valet restrictio; nec potest religiosus etiam per bullam, aut sua privilegia agere contra illam restrictionem. Ita Angles. ti. confessor. 4. num. 25. Conceditur enim Episcopis in clem. dudum, de sepul. posse ex rationabili causa non approbare religiosum à suo prælato præsentatum, ergo a fortiori possunt limitare approbationem ex causa rationabili, ita ut sit approbatus ad certum locum, & non ad alia, ubi maiori scientia opus est, & sit approbatus ad certum tempus, ut vacet studijs.

Ex dictis patet, quod sicut approbatus pro omnibus, exceptis negotiatis ex defectu scientiæ, non est ab istis, etiam per bullam, aut aliud privilegium eligibilis in confessore; sic nec approbatus pro omnibus, excep-

De privilegijs circa confes.

exceptis mulieribus ex deff. etu atatis, est ab istis etiam per bullam, aut aliud privilegium eligibilis in confessorum; nec pro illis idoneus censetur. Quia idoneitas confessoris consistit non tantum in scientia peritia, sed etiam in probitate vitæ, in morum venustate, modestia, & discretionem, vt colligitur ex clem. dudum de sepul. Quæ idoneitas regulariter non reperitur in sacerdote iuveni respectu foeminarum. Ita tenet Lud. Lop. 2. p. c. 8. de bulla. Et hoc reputat securius Led. c. 13. de pœnit. & Man. Rod. in su. 1. p. c. 60. n. 4. Licet alij aliter probabiliter sentiât, sicut Antolinez in expositione Cruciatæ, Enriq. to. 1. lib. 6. c. 6. n. 8. Vega to. 1. c. 62. casu. 75. in fin. Et Sanchez to. 3. de matrim. disput. 74. n. 16.

Dub. 4. An approbatio, seu expositio regularium ad confessiones audiendum sit perpetua. Primacôclusio. Sacerdos secularis aut regularis expositus pro certo tempore, illo tempore finito, finitur eius expositio: nisi in casu quo quis sit expositus vsque ad Dominicam in albis, verbi gratia, & audita infra illud tempus alicuius confessione, oportuit differre absolutionem per aliquos dies, tunc potest iste sacerdos illum pœnitentem

tem

tem absolueret, etiam post Dominicani in
 Albi. Ita Ledes. cap. 12. de pœnit. licet op-
 positum reputet securius. Sed patet, quia
 confessor ille habuit tunc iurisdictionem
 ad audiendam illam confessionem, & disse-
 rendum absolutionem pro tempore sibi vis-
 so conuenienti, iuxta cap. omnis vtriusque
 sexus, de pœnit. & rem. ergo potest postea
 perficere sacramentum. Licet enim spiras-
 set licentia audiendi nouas confessiones, nõ
 tamen licentia finiendi inceptas.

Secunda conclusio. Religiosi semel expo-
 siti ad confessiones audiendum in aliqua
 diœcesi, si inde exeant, & iterum reuertan-
 tur, non tenentur se iterum præsentare eidẽ
 Episcopo pro noua licentia. Ita cõcessit Eu-
 gen. 4. inter viua ora. de quo Soto. d. 18. q. 4.
 ar. 3. & Naua. in manu. cap. 27. n. 262. Imo
 nec tenentur se præsentare Episcopo suc-
 cessori, dum non reuocat eorum licentias: vt
 ait Silu. ver. confessor. 2. n. 4. & Ange. ver.
 confessor. 4. n. 25. Et idem etsiam est de quo
 uis confessore, etiam seculari, vt ait Ledes.
 & Enriq. to. 1. lib. 6. c. 6. n. 7.

Maior difficultas est, an talis expositio
 possit reuocari ab Episcopo, qui exposuit,

De priuilegijs circa confes.

vel saltem ab Episcopo succedente, & ad hoc sit. Tertia conclusio. Expositio regularium non potest reuocari ab Episcopo qui exposuit, neq; a capitulo in Sede vacante. Ita concessit Clem. 4. Bul. 4. Potest tamen reuocari ab Episcopo succedente. Ita Pius. 5. Bul. 10. vbi decernitur, quod religiosus semel ab Episcopo prauo examine approbatus, ab eodem iterum non posse examinari; bene tamen ab Episcopo successore. Non obstantibus priuilegijs, &c. Vbi reuocat quo ad hoc, quod antea concesserat inter viuam ora, die. 23. Martij, anno. 1567. reuolidando priuilegia minorum in foro conscientie; licet sint contra Concil. Triden. Item, similis declaratio facta a Congregatione Cardi. refertur a Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 59. artic. 4. Et talis est, Congregatio Concilij censuit, regulares semel ab Episcopo prauo examine approbatos, iterum ab eodem Episcopo non esse examinandos. Bene tamen a successore iuxta constitutionem predictam Pij. 5. Quae a Gregorio. 13. non est reuocata per reductionem priuilegiorum mendicantium ad terminos iuris, & Concilij Trid. Et ista declaratio Cōgreg. Cardin. in tempore Sixti. 5. & post Gregoriū. 13. facta est; &

122. anno
1571.

sic a Gregor. XIII. non potuit reuocari.

Quarta conclusio. Probabile est expositionem fratrum prædicatorum, & minorum esse perpetuam. Ita tenet Manu. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 59. art. 4. & probat primo, ex extraua. inter cunctas, ubi ista perpetuitas istorum ordinum pro confessionibus audiendis videtur insinuata, dum dicitur. Data vero licentia (prædictis, scilicet, religiosis) per diocesanos morte nonnullum terminari. Quæ verba videntur approbari in Clem. dudum de sepult. dum cõceditur prædicatoribus, & minoribus eadem auctoritas quam habent parochi; sed Episcopi a parochis tollere auctoritatem absoluendi minime possunt; cum de iurè diuino illam habeant: ut patet ex Concilio Trid. ses. 23. ca. 15. id insinuante, ergo idem videtur dicendum de prædictis religiosis. Si dicas dictos religiosos habere extensiuè tantam auctoritatem, quantam parochi: & hoc probare argumentum; non tamen quòd illam habeant eodem modo, quo parochi aliàs de iure diuino illam haberent. Ideo probatur secundo, quia Pius 5. bul. 12. declarat expositionem prædictorum religiosorum esse perpetuam. Nec reuocatur ista declaratio a Greg. 13. bul. 38.

De priuilegijs circa confes.

vbi reuocatur omnia concessa mendicanti-
bus per Pium. 5. contraria Concilio Tridē.
Tum quia declarationes Pij. 5. cum sint de-
clarationes Concilij Trid. non sunt contra
Conciliū Trid. vt dicemus. c. 9. dub. 5. Tum
etiam, quia Greg. 13. reducit istam reuoca-
tionem ad terminos iuris communis, & Cō-
cilij Trid. sed concessio, & declaratio Pij. 5.
prout concernit prædicatores, & minores
nō est contraria decretis iuris, vel Concilij
Trid. iuxta dicta dub. 1. ergo.

Si obijcias, quia ex declarationib⁹ allatis
in tertia conclusione, sequitur prædicatores
& minores posse iterum examinari ab Epif-
copo successore; cum ibi reuocentur cōtra-
ria priuilegia Ad hoc dico, quōd si de clara-
tio Pij. 5. allata in tertia cōclusionē sit à Gre-
gor. 13. reuocata & reducta ad ius cōmune,
iam secundū ius cōmune, clemētinae dudū,
de sepulturis non reuocatum in Conc. Trid.
prædicatorum, & minorum expositio est
perpetua. Si tamen non sit reuocata dicta
declaratio, vt declarauit congregatio Card.
adhuc ista prædicatorum, & minorū exposi-
tio est etiam perpetua. Cū ista perpetuitas
cōpetat illis ex iure cōmuni dictæ clemēti-
nae, & nō ex priuilegio: sicut alijs religioni-
bus.

bus. In declaratione enim prædicta Pij. 5. sicut, & in Cōc. Trid. nō reuocatur ius cōmune: vt ibidē patet, nec privilegia in iurē cōmuni inserta. Quia cū ista vēdicēt sibi aliud nobilius nomē, & sint iā leges cōmunes; nō manēt reuocata per generalem reuocationē omniū priuilegiorū. Ita cōmunitē Iuristę, in le. hæres absens, ff. de iudicijs, Felin. c. 1. de referip. n. 12. & Naua. lib. 3. conf. 87. tit. de regularibus. Secus tamen est de alijs priuilegijs. Ex dictis patet, quōd licēt ante declarationes allatas in. 3. conc. clem. 6. dudū esset extensa, & cōmunicata Agustinis per clem. 5. & Carmelitis per Ioannem. 22. vt refert Manu. Rod. quia tamen extensio ista nō competit illis ex iure cōmuni, sed ex mero priuilegio reuocato iam per istas declarationes si valēt, vt certum puto, vel per Conc. Trid. si dictæ declarationes sint reuocatæ & reducētæ ad ius cōmune, & ad Cōci. Trid. iam non fauet eis, vt patet.

Deb. 5. An expositio regulariū pro vna diocesi valeat pro alijs diocessibus. Prima conclusio negatiua stando in iure communi. Ita Archidi. in ca. perlectis. 25. d. 17. Silu. ver. confessor. 1. §. 14. Soto. d. 18. q. 4. a. 5. & cōmunitē, & quādo in Cōc. Tri. se. 23. c. 15

De privilegijs circa confes.

dicitur, quod confessorius sit ab Episcopo approbatus, intelligitur ab Episcopo eius cuius confessionem audit. Nec est audiendus Cord. in addi. ad §. 16. vbi ait, quod regularis in vna diocesi approbatus, est pro omnibus approbatus: ex eo, quod Clem. 7. ut habetur in cōpen. mediūti. absolutio quo ad sæculares. 1. §. 16. cōcessit minimis alicui Episcopo presentatis non debere iterū presentari, licet ad aliam trāscāt diocesim. Sed ista concessio Clem. 7. est similis illi cōcessioni Eug. 4. de qua dub. præc. conclus. 2.

Secunda conclusio. Religiosi ex privilegio possunt aliquando audire confessiones ouium diocesis, vbi nō sunt approbati. Primo, Nico. 5. bul. 2. & Leo. 10. inter viua ora. concesserunt minoribus obseruantie vt in diocesi, vbi sunt expositi, audiant confessiones quorumlibet fidelium. Secundo, Sixt. 4. inter viua ora. concessit minoribus posse audire confessiones sæcularium vnde quaque venientiu, ea authoritate quā habēt ab Episcopo diocesis vbi existunt. Tertio, Paul. 3. bul. 7. concessit præbyteris Societatis Iesu (alias, iā nunc iuxta Conc. Trid. se. 23. c. 15. approbati ab ordinario) posse absoluerе omnes fideles, etiam à reseruatīs Pape ex-

tra bullam Coenæ. Et not. quòd licèt ista cō
cessio vniuersaliter loquatur de omnibus fi
delibus, non tamē intelligitur de religiosis
quidquid aliqui improbabiler dicant. Cum
isti ex vi suorum statutorū, & priuilegiōrū
non possint absolui sine licentia suorum su
periorum, aut alio clariori indulto, iuxta di
cta lib. 1. c. 6. dub. 11. & 12. Nec in cōcessio
nibus generalibus vnquam Pape videantur
derogare statuta, quæ ignorant: iuxta nota
in cap. ex parte, de foro cōpetenti. Ita Silu.
ver. confessor. 2. n. 6. Armi. ver. absolutio. n.
23. Quarto, Greg. 13. cōcessit confessoribus,
& prædicatoribus Societatis semel ab ali
quo ordinario approbatis, & à suis superio
rib⁹ ad ista officia deputatis, vt quoties iter
faciunt possint, non repugnantibus paro
chis, prædicare, & quorumlibet fidelium cō
fessiones audire. Dummodo hoc non faciāt
in locis vbi ordinarij existunt; nisi cum eo
rum licentia. Ita in compend. Societat. tit.
confessores. §. 2. Quinto, in bulla plumbea
Cruciatæ conceditur sumentibus illam, posse
eligere in confessorem ex regularibus se
mel tantum approbatum, hoc est, approba
tum semel ab aliquo ordinario.

Tertia conclusio. Religiosi possunt vti

De privileg. circa confes.

dictis privilegijs, etiam extra sui monasteria. Quia secundum Panor. ea tuarum, & in cū capella, de privileg. quādo datur exēptio ratione loci, scilicēt, ratione alicui⁹ Ecclesie, aut monasterij sicut sūt privilegia concessa religiosis ad celebrandū in suis Ecclesijs in tempore interdicti, non habent locum, nisi in suis Ecclesijs. Attamen quando datur exēptio ratione personæ, sicut privilegia dicta supra, committantur ipsam personam. Secundo, quia Pius. 4. Bul. 3. & Pius. 5. Bul. 7. concesserūt religiosis, aliàs scilicēt, approbatis iuxta Conc. Trid. se. 23. ca. 15. ubique etiam extra conventū, ministrare fidelibus sacramentum pœnitentię & Eucharistię.

Dub. 6. An religiosi approbati, possint absoluerē à casibus Papæ.

Prima cōcl. Regularis, sicut & alius sacerdos ab ordinario approbatus potest absoluerē habentes bullam Cruciatæ à casibus Papæ, sola hæresi excepta, semel in vita, & in articulo mortis. Ita habetur in Bulla. Vbi etiam conceditur bis summenti Bullam intra annum, posse bis in vita à prædictis (excepta hæresi) absolui.

Secunda cōclasio. Regulares, aliàs approbati iuxta Conc. Trid. se. 23. ca. 15. possunt
iuxta

juxta sua priuilegia absoluere quoties opus sit omnes fideles à casibus, sententijs, cenfuris, & pœnis Ecclesiasticis etiam Pape, extra Bullam Cœnæ, reseruatis. Ita habetur in priuilegio Paul. 3, bul. 7. de qua dub. præce conc. 2. Et intelligitur satisfacta parte modo explicando, c. 7. dub. 1: Nec hoc priuilegium suspenditur per bullam, iuxta dicta c. 3. dub. 7.

Tertia conclusio. Religiosi in terris infidelium remotissimis à Sedē Apostolica positi sunt omnes fideles absoluere, etiam à reseruatis in bulla Cœnæ. Ita concessit religiosis Societatis à Pau. 3. bu. 8. Et Adria. 6. bu. 1. iā concesserat ad instantiam Caroli. V. Imperatoris, quòd prouintiales Indiarum, & fratres quibus ipsi commisserint, possent omnes Indos, & omnes Christicolas committentes ad opus conuersionis absoluere in utroque foro, & Papæ auctoritatem, quantam iudicauerint expedire pro conuersione Indorum, & manutentione, ac profectu illorū, ac aliorum præfactorum in fide Catholica, & obedientiæ Romanæ Ecclesię uiuentium. Vide c. 5. dub. 1.

Dub. 7. An religiosi approbati possint absoluere à casibus Episcopo reseruatis.

De priuil. circa confes.

Prima conclusio. Regularis, sicut & alius sacerdos ab ordinario approbatus, potest, quoties opus sit, absolueri habentes bullam Cruciatam a casibus Episcopo reservatis. Patet in bulla.

Secunda concl. Probabilius est posse religiosos, stando in solo iure communi, & seculo priuilegio, absolueri a casibus extra ius commune Episcopo reservatis. Ita D. Ant. 3. p. ti. 17. c. 11. Silu. ver. casus, & ver. confesio. n. 28. Tabie. ver. dispensatio, §. 15. Armi. ver. absolutio, n. 25. Panorm. in c. super specula, ne cleri. vel monachi. Bonif. in clement. dudum, de sepult. & alij. Contra Naua. in manu. c. 27. n. 363. & contra alios. Secunda conclusio patet, quia quando alicui conceditur priuilegium ad instar aliorum non limitatur isti, si postea alijs limitatur, sed in clement. dudum, de sepult. conceditur prædicatoribus, & minoribus, & consequenter alijs religionibus per communicationem, iuxta dicta, dub. 4. in fi. facultas absoluendi a casibus, a quibus curati de iure possunt absolueri: & tibi datur facultas curatis absoluendi ab omnibus, exceptis casibus in iure Episcopo reservatis ergo licet post hoc sit limitata curatis ista potestas per Episcopum, vel Papam, non ex hoc li-

mita-

tur religiosis; sicut e contra si extenderetur curatis, nō ex hoc extenderetur religiosis; secundum Bonif. loco. cit. Secundo, quia in dicta clem. datur religiosis à Papa tanta facultas, quanta in iure cōceditur curatis: nec habuit Papa respectū ad statuta Episcoporum quæ pro loco, & tempore variantur. Maxime, quia Episcopi tunc habebāt alios casus ex consuetudine sibi reseruatos, vt patet ex extraua. inter cunctas, de priuile. quæ præcisit dictam clem. dudum.

Tertia conclusio. Religiosi, iuxta sua priuilegia, possunt absoluere ab omnibus casibus Episcopo etiam in iure reseruatis. Patet primo, ex concessione Pau. 3. citata. du. 5. vbi conceditur religiosis Societatis posse absoluere ab omnibus casibus, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, solis casibus bullæ Cœnæ exceptis. Secundo, Eug. 4. bu. 11. concessit Benedictinis, posse absoluere fideles ab omni peccato ex cōmunicatione, suspensione ac interdicto, exceptis Pape reseruatis. Et inter vna ora. cōcessit cōfessorib⁹ ordinis prædicatorū, vt dū sunt in itinere, aut alibi, ita quōd nō possūt petere cas⁹ Episcopales, eo eo ipso possint vti plenariè authoritate Episcopi. Tertio, Verba. 4. vt cōstat ex bu. 37 Six

ti 4. concessit Carmelitis posse audire confessiones fidelium; nisi talia commiserint, ob quæ Sedes Apostolica sit merito confu-
 lenda. Et Eug. 4. ut constat ex eadem bul. Sixti, concessit eisdem Carmelitis eandem in hoc potestatem, quam habent ex officio minores pœnitentiarij Romanæ Curix. Nec obstat si Carmelitæ nō vtantur isto privilegio ad hoc, quōd alij religiosi illo uti valeāt per communicationem: cum per communicationem non communicetur privilegiorū vsus, aut non vsus; sed ius vtendi privilegij, iuxta dicta lib. 2. cap. 4. Ex dictis patet, quōd licet Pius 2. & Sixtus 4. bul. 42. sicut & Eug. 4. bul. 25. & Iulius 2. bul. 23. cōceserint Benedictinis Valeoleti, posse absolue-
 re seculares in suo cōuentu à casibus Episcopi; tamen in dictis privilegijs nulla ponitur restrictio. Et sic religiosi possunt absolue-
 re à cōcessis in illis, etiam dum existunt extrâ sua monasteria, vide cap. 7. dub. 1.

Si arguas primo, quia videntur dicta privilegia reuocari in Concilio Trid. ses. 14. c. 7. vbi declaratur, posse Episcopos reseruare casus, à quibus inferiores absolue-
 re nō possunt. Ad hoc dico, quōd in Concilio Trid. non reuocantur regularium privilegia, &
 multo

multo minus Clementina dudum, de sepul. vbi prædicatoribus, & minoribus, & consequenter alijs per communicationem conceditur posse absoluere à casibus Episcopo extra ius reservatis: cum non fiat expressa mentio istorum privilegiorum; sicut fit semper quoties in aliquo decreto intenditur alicuius privilegij reuocatio iuxta dicta c. 3. duob. 6. Nec ista Episcoporum reservatio est impertinens. Tum quia est aliàs necessaria de lege ordinaria, & efficaciam habens secluso privilegio. Tū etiam, quia vim habet respectu nō habentiū privilegium, scilicet, clericorū.

Si arguas secundo, quia consultus Papa cum Congregatione Cardin. An, religiosi per sua privilegia possint absoluere à casibus Episcopi. Respondet Gregorius. 13. Romæ die. 10. Septemb. anni. 1577. quod nō. Itē Episcopo Caietæ cōsulēti Cōgregationē Card. An per bullas ordinarias in quibus cōceditur posse absolui à casibus Papæ, cōprehendantur etiā casus reservati Episcopis, & prælatis religionū. Respōdet quod non: nisi de eis fiat expressa mentio. Ad hæc respōdetur. Gregoriū 15. die. 10. Maij anni 1583. declarasse nō esse mentis suæ, quod per dictā reuocationē sit derogata facultas religiosorū

De privilegijs circa confes.

Societatis Iesu, absoluendi à casibus referuatis, eaq; quatenus opus est confirmat & de nouo cōcedit, ita refert collector priuilegiorū Societatis tit. absolutio. §. 1. Ex quo sequitur religiosos istos, & alios cū illis cōmunicantes posse virtute suorum priuilegiorum absoluere à casibus Episcopi, iuxta dicta c. 4. concl. 3. maximé in. 2. corolario.

Si arguas tertio. Quia post hæc congregatio Card. ex mandato Clem. 8. die. 9. Ianua. anni. 1601. præcipit sub excommunicatio-
ne, & priuatione officiorum, & dignitatum, & in habilitatione ad prælatias, ipso facto, confessarijs secularibus & omnibus regularibus, etiam Societatis Iesu, ne prætextu quorumlibet priuilegiorum absoluant à referuatis, aut referuandis, ordinarijs, aut à referuatis Papæ, scilicet, in Bulla Cœnæ (vt posthæc viua voce moderauit) nec ab iniectio-
ne manus violente in clericum, nec à violatione immunitatis Ecclesiæ, aut clausuræ monialium ad malum finem, nec à pro-
uocatione, aut pugna in duello, nec à symonia reali scienter contracta, nec à confidentia beneficii sine noua ordinarij licentia, aut sine licentia Papæ ordinarijs ostendenda. Ita refertur in suma consti.
prædi.

prædi. 2. p. cap. 69. Ad hoc dico, post Clem.
8. esse de nouo confirmata, & innouata di-
cta. & alia regularium priuilegia eis, quouis
modo, etiam per communicationem indul-
ta, alias non contraria Concilio Trid. iuxta
dicta supra cap. 3. dub. 5.

D V B. 8 An religiosi in sacramento pœ-
nitentię possint cum fidelibus dispensare in
votis, & inramentis. Prima conclusio. Reli-
giosi ad confessiones expositi ab ordinario,
possunt dispensare in votis etiam Episcopo
reseruatis. Quia Eug. 4. bul. 25. & Iul. 2. bul.
23. hoc concesserunt priori, seu præidenti,
& quatuor monachis ab istis deputatis, vel
ad nutum deputandis, & remouendis conuē-
tus Benedictini Valeletani. Et licet iste cō-
cessiones petant talem dispensationē fieri
debere in istorum conuentu: tamen Marti-
nus 5. idem eisdem sine tali restrictione cō-
cessit. Ita habetur in compen. Societatis tit.
de pœn. §. 10. Imò licet religiosi non pos-
sint dispensare in votis Pape seruatis, sci-
licet, in votis simplicibus omnimodæ & per-
petuæ castitatis, religionis, & peregrinatio-
nis Hierosolimitanæ, Romanę, & Cōpostel-
lanæ, quādo sunt absoluta; benè tamen quā-
do ista vota sunt pœnalia, aut conditionata.

Quia

quia vt sic non sunt Pape reservata, vide
conclu. sequenti concessionem Sixti 4.

Secunda conclusio. Licet qui potest etiam
ex privilegio dispensare in votis, possit illa
à fortiori commutare: cum sit minus con-
mutare, quam dispensare; tamen ultra hoc
possunt religiosi commutare in quoduis opus
pium omnia vota, præter illa quinque Pape
reservata. Ita concessit Benedictinis Eug.
4. bul. 11. & 25. & Iulius 2. bul. 23. Paul. 3.
Societati bul. 7. Imò Eug. 4. bul. 11 non ex-
cepit illa quinque vota. Et Greg. 13. vt re-
fert Manu. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 63. ar. 5.
extendit prædictam concessionem ad vota
iurata eiusdem materiæ; dum tamē nō fiat
commutatio in præiudicium tertiæ personæ.
Non tamen fit in præiudicium tertiæ perso-
næ, quando iuramentum factum Deo de
dando calicem vni Ecclesiæ, commutatur, aut
applicatur alteri Ecclesiæ: vt cum communi
sententia tenet Nauar. Et ista concessio
Gregorij est pecculiaris. Quia licet qui po-
test dispensare, & commutare vota; idem
possit circa iuramenta votiua: cum idem
sit, & simul reserventur, & concedantur, vt
ait Soto. 8. de iur. q. 1. ar. 9. & est contra Na-
uar. c. 27. n. 272. non tamen potest ex hoc
dispen-

dispensare, aut commutare vota iurata: ob duplex vinculum voti, scilicet, & iuramenti: ita d. Tho. 2. 2. q. 89. art. 8. Enriq. to. 5. lib. 7. c. 30. n. 5. in fin. & Man. Rod. loco cit. Secundo, Sixtus 4. & Leo. 10. vt dicetur ca. 7. dub. 1. conconc. 1. inter alia cōcedunt Minimis, posse omnia vota commutare, & relaxare, sicut potest dicecesanus.

Tertia conclusio. Qui potest dispensare, & commutare vota, melius faciet vt edo in hoc vtraq; potestate, ita Enriq. loco cit. vt sic de defectus in assignando sufficientem materiam pro commutatione suppleatur per dispensationem: & causa sufficiens maior pro dispensatione, quam pro cōmutatione suppleatur per commutationem.

D V B. 9. An religiosi ad confessiones expositi possint cum cōiugibus incestuosis, aut voto castitatis astrictis dispensare in petitione debiti. Prima conclusio. Isti religiosi excōmisione suorum prouintialium possunt, in foro tantum conscientie, dispensare cum coniugibus, qui carnaliter peccauerunt cū consanguineis alterius sui coniugis, vt possint petere debitū à suo coniuge. Ita concessit Pius 5. inter viua. ora. Imò & Iulius 2. bul. 23. cum Mart. 5. iam concesserunt

rat priori, seu præsidenti monasterij Benedictini Valeoletani, & tribus, aut aut quatuor monachis eiusdem conuentus per priorem, seu præsidentem deputandis, & adnotum reuocandis, vt possint in suo monasterio, inno & extra, vt ex contextu coligi videtur, cum prædictis dispensare. Et ista cõcessio, vt in eadem bulla habetur, est iam extensa ad alia monasteria dicti ordinis. Et consequenter alijs ordinibus communicata iuxta dicta cap. 4.

Secunda conclusio. Dicitur religiosi ab ordinario expositi, ex commissione superiorum prouincialium possunt, in foro tantum conscientie, dispensare cum eo, qui ante matrimonium vouit castitatem; vt possit à suo cõiuge petere debitum. Ita concessit Pius 5. inter vicia. ora. Sed aduertant confessores dispensato, quod si soluto matrimonio superuixerit, non potest aliud matrimonium cõtrahere. Et si defacto peccando illud contrahat; non potest petere debitum à nouo coniuge sine noua dispensatione.

Tertia conclusio. Prædictorum dispensatio non potest fieri sine causa legitima. Et erit pro nunc causa legitima, si coniuges nõ se possunt cõtinerere. Ita Manu. Rod. in sum. 1. par. cap. 238.

Quar-

Quarta conclusio. Religiosi ab ordinario expositi designati à suo generali, aut de istius licentia ab alio superiore, dicto generali subordinato possunt aperire literas sacre pœnitentiariæ obsignatas, & directas in foro conscientie Doctoribus in Theologia, vel iure canonico; & absolvere, & dispensare iuxta earum tenorem. Ita concessit Societati Iesu Greg. 13. bul. 33.

C A P. VII.

De privilegijs regularium circa censuras Ecclesiæ.

D V B. I. An religiosi possint absolvere a censuris. Prima conclusio. Religiosi ab ordinario approbati possunt quoties opus sit absolvere ab omnibus censuris, sententijs, & pœnis Ecclesiasticis, etiam Pape extra bulam cœnæ reservatis. Patet ex dictis cap. 6. dub. 6. & 7. Et consequenter possunt absolvere manifestos percussores clericorum, & nominatim excommunicatos, & alijs sententijs

De privilegijs circa censura.

tentijs latis ab homine ligatos. Non obstante quòd Leo. 10. in bul. 45. de qua supra ca. 3. dub. 5. decreuit non posse religiosos absoluerè sæculares à sententijs ab homine latis, reuocâdo cõtraria priuilegia. Tum quia iuxta dicta ibi priuilegia in illa bulla reuocata iam sunt iterum per alios Pontifices, maxime per Paulum 5. confirmata, & reuolidata. Tum etiam, quia alij Pontifices post Leonem, vt patet ex cap. 6. dub. 6. & 7. absolutè concesserunt religiosis posse absoluerè à censuris, non excipièdo censuras ab homine latis, sed tantum reseruatias Pape in bullæ Cœnæ. Et sic præter istas, alias à Papa, & alijs inferiorib⁹ latis tollere possunt, iuxta dicta lib. 1. ca. 6. dub. 15. Item, Sixtus. 4. concessit Minimis posse absoluerè ab omni excommunicatione suspensione, interdicto, ac irregularitate tam à iure, quàm ab homine reseruatis quoties opus sit, ac omnia vota cõmutare, & relaxare sicut potest diœccesanus. Et quia posset dubitari an ista concedatur religiosis pro secularibus: ideo Iulius 2. in cõfirmatione ordinis minimorũ ait; quòd dicti minimi quarũlibet personarum Ecclesiasticarum, & sæcularium vbilibet possint audire confessiones, & ipsi auditis, perso-

nas

nas ipsas iuxta tenorē priuilegij Sixti 4. mi-
nimis dandum concessi, ac confirmati ab-
soluere, & pœnitentiam salutarem illis in-
iungere possint. Ita refert Manu. Rod. in qq.
reg. tom. 1. q. 61. art. 3.

Secunda conclusio. Prædictæ absolutio-
nes, sicut & absolutiones factæ per bullam
Cruciata, aut aliud priuilegium valent etiã
pro foro externo præmissa satisfactione: &
sine illa quando non est possibilis, pro foro
conscientiæ tantũ. Ita Medina in sum. lib. 2.
c. 12. contra Manu. Rod. q. 61. art. 6. contra
Gut. & Couar. ab eo relatos, & cõtra Naua.
lib. 5. cõf. 47. de sent. excõmu. Et confir. ex
declaratione Pij. 5. in quodã iubileo ab eo cõ-
cesso 15. Kalen. Nouẽb. anni. 1568. vbi sic
ait, declarantes insuper tam præsentis,
quam alias quascumque concessiones simi-
lium, & dissimilium indulgētiarum à nobis,
& prædecessoribus nostris emanatas, & in
futurum quomolibet emanandas literas
Christi fidelibus, ipsis nisi ad earum effectũ
in foro conscientiæ, & pœnitentiali con-
sequendum dumtaxat, non tamen in foro
contentioso, nisi satisfecerint, vllatenus
suffragari. Vbi duo insinuantur. Primo,
quod satisfacta parte, possunt absolui etiã a

De privilegijs circa interd.

cēsuris ab homine latis in foro etiam contē-
tioso. Secundo, quòd possunt in foro conf-
cientiæ absolui sine satisfactione: maximè
cum cautione de satisfaciendo: cum commo-
dè fieri possit; sicut cum subscriptione pœ-
nitentis, fideiussore, pignore, vel saltem
præstito iuramento si alia nō sint possibilia.

Circa interdictum.

DV B 2. An religiosi habeant aliquot
privilegia circa interdictum, & cessatio-
nem à diuinis. Et an sint reuocata. Pri-
ma conclusio. Religiosi in hoc habent multa
privilegia. Primo, in conuentibus separatis
à populo possunt religiosi in tempore inter-
dicti generalis diuina celebrare alta voce,
campanis pulsatis, ianuis apertis; exclusis
tamen interdicti, scilicèt, specialiter, & ex
communicatis, scilicèt, non tolleratis. Ita
cōcessit Cisterciens. Vrba. 4. bul. 3. Et iuxta
hoc Iulius 2. bul. 9. pro minoribus conces-
sit, quòd si in aliquo oppido promulgetur in-
terdictum, extēdendo illud ad tria miliaria,
vt sic comprehendat aliquod monasterium
religiosorum: non teneantur religiosi illud
seruare. Nisi ali s monasteriū existat intra
termi-

terminum ex more præscriptum, vt iuxta
ius cōmune teneantur religiosi illud serua-
re. Secundo, Ecclesiæ religiosorum non pos-
sunt interdici specialiter, nisi religiosi de de-
rint causam interdicto, vel nisi ille ad cuius
instantiam interdicuntur, prouideat religio-
sis de victa. Ita concessit minoribus Leo.
10. Bul. 29.

Tertio, religiosi in tempore interdicti,
aliàs, non Apostolici possunt canere benedi-
ctionem mensæ, & gratias post refectionē,
& facere processiones per claustra, canen-
do hymnos, letanias, & alia quæ sunt in vsu.
Ita in compen. mendi. ti. interdictum. 1. §.
20. Quarto, in interdicto, & cessatione pos-
sunt religiosi bini, & plures extra Ecclesiā
officium diuinū recitare. Ita ibi. §. 18. Quin-
to, in interdicto, etiam Apostolico, possunt
religiosi celebrare publicè, & solemniter
festa sanctorum ordinis cum octauis, vt po-
te prædicatores in festo. B. Dominici, Petri
Martiris, Thomæ de Aquino, Vincentij, &
Catherinæ Senensis: & minores in festo. B.
Francisci, Antonij de Padua Ludouici, Bo-
nauenturæ, & S. Claræ qui soli erant tunc
in dictis ordinibus canonicati, & aliæ reli-
giones idem poterunt in festis, & octauis si-

De privilegijis circa interd.

miliū Sanctorum, tunc canonicorum, etiam si talia festa in octavis habeant solam memoriam: & etiam si ista festa sint translata; cum quibus etiam indulgentiæ pro illis diebus transferruntur. Et intelliguntur ista, nisi alias Ecclesiæ religiosorum sint specialiter interdictæ, aut ipsi religiosi sint nominatim interdicti, vel dederint causam interdicti. Ita cōcessit prædicatoribus Leo. 10. bul. 34. Et idem concessit pro cessatione Iulius 2. bul. 15. Idem cōcessit Leo. 10. bul. 38. & 39. cum dicta limitatione, & exclusis nominatim interdictis, & excommunicatis nō tolleratis, pro festo Conceptionis, Natiuitatis, ac Visitationis. B. Virginis, & pro natiuitate S. Ioannis Baptistæ; pro festis, & octavis Patronorum suarum Ecclesiarum, & Sāctorum quorum corpora in eorum Ecclesijs sunt condita; & à primis vesperis Dominicę in Ramis, vsque ad Dominicam in Albis; & pro missis nouis religiosorum à primis vesperis vsque ad finitam Missam. Et pro tempore quo religiosus, vel religiosa profitetur, aut vellum accipit potest interdictum suspendi. Item, interdictum latum ab ordinario potest suspendi in domibus religiosorum ad sepeliendum ibi reli-

giosos

giosos cum solemnitate, & campanis. Ita concessit minoribus Iulius 2. bul. 7. Imò & per bullam concessam Benedictinis, vthabetur in compen. mendi. tit. interdictum. 1. §. 25. & tit. interdictum. 2. §. 10. potest suspendi omne interdictum, etiam Apostolicum, & cessatio à diuinis ad sepeliendos religiosos, etiam nouitios, conuersos, & famulos solemniter cum officio, & Missa, exclusis specialiter interdictis, & excommunicatis non tolleratis. Quin etiam in festis in quibus religiosi suspendunt interdictum, possunt omnes fideles ibi cum dicta solemnitate sepeleri, ac alia fieri ac si non esset interdictum, exclusis iam dictis. Ita concessit Leo. 10. loco citato. §. 7. & 11. Et sic iuxta istam concessionem possunt tunc in Ecclesijs religiosorum omnia sacramenta ministrari, vt ibi exprimitur. Ita Cord. in quadam resolutione ab eo circa hoc facta. Vbi nota, quòd quoties in domibus religiosorum suspenditur interdictum, aut cessatio, possunt clerici, & alij ibi solemniter omnia quæ religiosi exercere. Ita loco cit. §. 1. 2. & 3. & Syluest. ver. interdictum. 5. q. 5. 7.

Sexto, famuli, procuratores negotiorum

religiosorum, & operarij non ligantur inter
 dicto, aut excommunicatione lata in perso-
 nas, aut terras vbi religiosi habitant. Et pos-
 sunt audire diuina in interdicto; nisi sint ex-
 communicati, aut specialiter interdicti, vel
 ei causam dederint. Ita Alexand. 4. bul. 7.
 Imò ex concessione Eug. 4. bul. 9. pro bene-
 dictinis, omnes habitates intra septa mona-
 sterij in interdicto possunt non tantum audi-
 re diuina; sed & sacramenta recipere. Item,
 in interdicto, & cessatione fratres omnes,
 etiam conuersi, nouitij, donati, moniales, ser-
 uitores, famuli, & famulæ monasteriorum
 possunt omnia sacramenta recipere: dum
 tamen Eucharistiam recipiant coram valē-
 tibus ex iure, aut privilegio audire officia
 diuina. Ita in compen. mendi. tit. interdi-
 ctum. 1. §. 4. & interdictum. 2. §. 11. Itē, ter-
 tiarij, beatæ, serui, familiares, domestici,
 syndici, æconomi, procuratores, aduocati, of-
 ficiales ordinarij monasteriorum religioso-
 rum, & monialium in interdicto generali,
 aut speciali interesse possunt diuinis, & in
 domibus religiosorum sine pompa sepeliri,
 & ibi omnia sacramenta recipere cum cau-
 tela, cap. alma mater. Dum tamen prædicti
 nec sint excommunicati, nec specialiter
 inter-

interdicti, nec dederint causam interdicto. Et iuxta ius commune, & religiosorum priuilegia, familiares, & domestici vocantur, qui in domibus religiosorum commorantur, & illorum bonis aluntur; licet aliquando ob aliqua negotia absint à monasterijs. Et sic ancillæ, & seruitrices monialium, & aliæ mulieres intra illarum monasteria existentes, licet sint portionistæ, gaudent dicto priuilegio, vt habetur loco cita. tit. interdictum. 3. Et idem etiam est de operarijs ob stipedium pro diebus operis, & de famulis, operarijs, & mercenarijs residentibus in grangijs, aut alijs locis religiosorum, qui dicto gaudent priuilegio, quando veniunt ad domos religiosorum. Item, prælati regulares possunt eligere sex personas successue, qui in interdicto speciali, & cessatione, aliàs non latis à Papa, vel auctoritate Apostolica, possint gaudere prædictis. Ita concessit Nicol. 5. bul. 4. & ex concessione Ioannis Episcopi maioris penitentiarij possunt eligere alias sex personas ad diuina ad sacramenta, & sepulturam in interdicto & cessatione, ita in compend. Benedictinorum concess. 53. Et per aliam concessionem cuiusdam legati à latere possunt eligere ad

predicta quindecim personas; dum tamen non sint excommunicata, vel specialiter interdicta, nec dederint causam interdicto. Ita in compen. Cister. tit. interdictum. 1. §. 23. & 24.

Septimo, ex concess. Iulij. 2. loco cit. §. 14. possunt religiosi facere in interdicto specialia omnia, quae facere possunt in interdicto generali. Quia iuxta ius commune quando suspenditur interdictum, non suspenditur pro personis, & Ecclesijs specialiter interdictis: & iuxta istam concessionem, quae fuit in interdicto generali in Ecclesijs religiosorum; licet etiam fuit in eisdem Ecclesijs, etiam specialiter interdictis; licet non coram personis specialiter interdictis. Et Leo. 10. inter viua ora. concedit religiosis, vt eodem modo se gerant, etiam quoad familiares, & alios de quibus supra in cessatione, ac interdicto.

Secunda conclusio. Dicta priuilegia habent modo suam vim, nec sunt reuocata, etiam in Conc. Trid. Ita Medi. in fu. lib. 1. §. 13. Ludou. Lop. 2. p. cap. 21. & alij quos refert, & sequitur Manuel Rod. in expositione Cruciatæ. §. 5. contra Nauar. in manu. cap. 27. num. vlti. & patet ex dictis cap. 3. dub. 6.

Si objicias, quia in Conc. Trid. sc. 25. ca. 12. præcipitur religiosis seruare interdicta ordinariorum. Et cõfirmatur, quia licet Pius 5. Bu. 7. declaret Concil. Trid. nõ intelligi in festis religiosorũ, & octauis, in quibus religiosi, nõ obstãte interdicto, possunt diuina solẽniter celebrare: tamẽ postea Greg. 13. Bu. 38. reuocauit Bullã Pij. 5. & vult non habere vim in cõtrarijs Concilio Tridentino. Et licet postea idem Gregor. Bu. 1. pro minoribus confirmet, & de nouo concedat omne id quod non contrariatur Concilio Trid. & aliã sit in vsu: tamen priuilegium non seruandi interdictum in dictis festis videtur contra Concilium Trid. Ad hoc dico, Concilium tantum intendere, quòd religiosi seruent interdicta ordinariorum, sicut de facto seruant. Sed non reuocat dicta priuilegia in quibus conceditur religiosis posse aliquando suspendere interdictum, & aliqua ministeria in interdicto exercere. Mens ergo Concilij est reuocare aliquarum religionum priuilegia, in quibus concedebatur eis, nulla interdicta seruare. Sicut fuit concessum religiosis sancti Ioannis hospitalis Hierusalem per Anastasium. 4. Alexand. 3. & 4. Urban. 3. Clem. 3. & 4. Et idem erat

concessum minimis per Leo. 10. Hæc & similia priuilegia reuocantur à Concilio Trident. loco cit. Ex quo sequitur dicta priuilegia non esse reuocata: cum non sint contra Concilium, nec declaratio Pij citata est quo ad hæc per Gregor. reuocata: cum nec etiã sit contra Concilium Trid. iuxta dicta. c. 6. dub. 1. & 4.

Dub. 3. An per Bullam Cruciatæ suspēdantur dicta priuilegia. Prima conclusio. Bulla Cruciatæ non suspendit priuilegia in iure communi inserta, nec consuetudinem habentem vim legis. Quia vt ait Barto. in extraua. ad reprimendam verbo, non obståtibus, ad hoc quòd reuocentur, debet fieri expressa illorum mentio, sicut sepè fit in Concilio Trid. & in Bulla Cœnæ, vbi priuilegia, & consuetudines immemorales solent reuocari. Secundo, quia priuilegia inserta in iure communi pertinent iam ad ius commune. Ex quo colligunt Doctores, initiatos prima tonsura posse in interdicto interesse diuinis: cum hoc sibi in iure concedatur secundum Nauar. in manu. cap. 27. nu. 173. Et potestas prælatorum regularium ad concedendas literas fraternitatis, in quibus admittunt seculares ad suffragia ordinis nō
suf.

suspenditur per Bullam: & sæculares etiam sine Bulla possunt illis frui. Cum facultas ista sit de iure communi, secundum Nauar. de indulg. notabili. 31. num. 21. & 22. ergo, &c.

Secunda conclusio. Religiosi etiam sine Bulla gaudent dictis priuilegijs. Cum in Bulla expresse excipiantur priuilegia cōcessa superioribus mendicantium quo ad sibi subditos; licet suspendantur quo ad sæculares. Et sic famuli, & alij sæculares nominati. dub. 2. imo & donati non habentes animum per seuerandi, non possunt in regnis, vbi Bulla Cruciatæ prædicatur, interesse diuinis sine tali Bulla. Nisi forte quis eorum sit necessarius pro adiuuando in Missa. Tunc enim iste iuxta ius commune potest assistere: Sicut alij adiutores. Imo & idem, videtur de personis electis à prælatis regularium iuxta dicta cap. 3. dub. 7. concl. 3.

Tertia conclusio. Religiosi etiam sine Bulla rectè suspendunt interdictum iuxta sua indulta. Et sæculares tunc, etiam sine Bulla, si aliàs non sint excommunicati, aut specialiter interdicti, aut dederint illi causam, licet assistunt diuinis. Quia priuilegiū suspendendi tunc interdictum, etiam pro
sæc.

211 *De privilegijs circa interd.*

ſæcularibus, non ſuſpēditur per Bullā iux-
ta dicta ca. 3. dub. 7. Item, Leo. 10. inter vi-
ua ora. n. 19. concedit minoribus, quōd per
Bullam Cruciatā, aut aliam gratiam gene-
raliter revocantem omnia privilegia, etiā
mendicantiū, non intelligātur revocata, aut
ſuſpenſa indulta, privilegia, aut gratiæ con-
ceſſæ quo ad perſonas minorum, & quo ad
ſuſpēndendum interdictum in feſtis ſan-
ctorum ſui ordinis; niſi de iſtis fiat expreſſa
mentio, de quo vide cap. 3. dub. 4.

An vero dicta privilegia conceſſa pro tē-
pore ceſſationis valida ſint, etiam ſi ceſſatio
ſit riguroſa, ut potē, quando in Eccleſia non
celebrantur divina; niſi baptiſmus pro par-
vulis, & ſacramentū pœnitētiæ pro adultis.
In hoc aliqui negant. Sed licēt hoc ita verū
ſit reſpectu particularium perſonarum, qui
b^o eſt indultū pro tūc, ut in ſuis de mib^o, vel
in altari portatili in Eccleſia audiant Miſſā.
Secus tamē eſt de privilegijs, in quibus iſta
religioſis pro tempore ceſſationis concedū-
tur. Quia religioſorum privilegia ſunt
amplē interpretāda, iuxta dicta
c. 2. dub. 2. & ita habet
uſus.

C A P. VIII.

De privilegijs circa Sacramentum ordinis, & officium diuinum.

DVb. 1. An religiosi habeant privilegia circa sacramentum ordinis; & quæ sint ista. Prima conclusio. Religiosi circa sacramētū ordinis habēt privilegia. Primo, & si nouitij aliàs nō habētes beneficiū Ecclesiasticū sufficiēs ad victum iuxta Concilium Trid. se. 21. ca. 2. de refor. & Pium. 5. Bu. 26. ad sacros ordines promoueri non possint, nec aliter promoti in altari ministrare valeāt: tamē Greg. 13. Bu. 25. hoc reuocat pro religiosīs Societatis: & præcipit ordinarijs vt istos religiosos cū licētia generalis, aut ab eo delegati omnib⁹ ordinibus ordinēt, etiā extra tempora, in tribus Dominicis aut festis continuis, & nō seruatjs interstitijs, & absq; vlla ordinū functione. Nec eos inquirant de cantu, de officijs, & ceremonijs Ecclesiasticis, vel de proprij ordinarij licētia, & parochi approbatione

De priu. circa sacramen. ord.

tionem in vita, & moribus ac alijs requisitis.
Et Gregor. 14. Bu. 2. concessit istis religiosis
emissis votis simplicibus, ad sacros ordines
promoueri posse. Quibus priuilegijs gau-
dent omnes religiosi, iuxta dicta cap. 4. con-
clu. 3. in fine. Secundo, religiosi possunt ex-
tra tēpora ordines recipere, iuxta declara-
tionē Cardi. de qua c. 3. dub. 6. Cum in hoc
habeant multa priuilegia, maximè priuile-
gium Greg. 13. modo citatum pro Societa-
te Iesu, & Eugen. 4. concessit priori Bene-
dictino Valeoleti, vt monachi ab eo electi
semel tantum quouis anno vno die etiā ex-
tra tempora recipiant omnes sacros ordines
etiam sine alia licentia. Ita in compen. Be-
nedictino, concess. 18. & illud omnes sacros
ordines intellige iuxta dicta cap. 3. dub. 6.
Tertio, & si in Concilio Trid. ses. 14. cap. 2.
statuatur, quōd quilibet à suo Episcopo ordi-
netur, aut si ab alio, cum dimissorijs proprij
Episcopi; quod Greg. 13. voluit intelligi e-
tiam de religiosis, imo & Congreg. Cardi. de
mandato Sixti. 5. & auditis procuratoribus
circa hoc, idem ac Gregor. 13. declarauit: ta-
men post hęc Sixtus. 5. ex sententia Con-
gregationis dixit, regulares prælatos suis
posse concedere dimissorias ad Episcopum
dic-

diœcesanum, & isto absente, aut ordines nō conferrente, vel in sede vacante, de quo fiat mentio in dimissorijs, ad quemlibet alium: modō ab isto quoad doctrinā examinatur. Ita refert Manu. Rod. in compen. & Prosperus Fari. decis. 240. Postea autem Clem. 8. hoc ipsum absolutē, & sine dictis limitationibus Sixti 5. concessit Cisterciensibus. De quo Manu. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 18. art. 6. Et hoc ipsum prius concesserant Urban. 2. bul. 1. Benedictinis, & minoribus Alexan. 4. bul. 10. & prædicatoribus Sixtus 4. bul. 33. & Gregor. 13. Societati loco cit.

Quarto, ex concessione Eug. 4. bul. 9. pro Benedictinis, & Innocen. 8. vt habetur inter privilegia Mōtisferrati, quilibet Episcopus absque diœcesani licentia potest in monasterijs monachos, & seruitores, & domesticos talis monasterij ordinare, & alia Pōtificalia exercere. Sed ista moderantur in bul. 45. Leo. 10. de qua supra cap. 3. dub. 5. vbi quo ad ordines habetur sic Nullatenus in Ecclesijs, domibus, aut alijs locis religiosorum ab alio, quam à diœcesano Episcopo, nisi isto, vel eius vicario super hoc cum debito instantia requisito, & absque rationabili causa contradicente, vel eo à diœcesi

absente, ad dictos ordines promoueri debeat, scilicet, religiosi. Sed vide supra lococit. an ista moderatio habeat modo suam vim.

Quinto, Abbas Benedictinus potest suos subditos, etiam seculares, ad minores ordines promoueri. Ita concessit Gregor. 9. Bu. 13. & Iulius. 2. Bulla. 25. Et hoc ipsum conceditur Abbatibus, cap. quoniam, dist. 19. Nec hoc reuocatur in Concilio Trident. sess. 23. cap. 10. pro sibi subditis regularibus, sed pro alijs. Item Innocen. 8. bulla. 5. concessit Abbati Cisterciensi Cabilonenſis diocesis, & alijs quatuor Abbatibus aliorum conuentuum, & istorum successoribus posse suis subditis conferre subdiaconatum, & diaconatum, ac alios ordines minores de hoc vide Nauar. lib. 5. cons. 14. de priuile. Sexto, in monasterijs religiosorum, ipsis inuitis, non possunt ordines celebrari, vel alia Pontificalia exerceri, vel Synodi, aut processiones conuocari, Missæ, exequiæ, aut alia officia celebrari, nec alia causæ agi. Ita Euge. 4. Bul. 9 pro Benedictinis, ubi hoc sub excommunicatione mandatur Episcopis, & ordinarijs, & quibusuis personis. Ita etiam concessit Agastinis Sixtus. 4. Bu. 34.

Dub. 2. An religiosi habeant priuilegia
circa

circa officium diuinum. Vide dicta ca. 2. dñ. 2. concl. 3. de authoritate difinitorum, circa officium diuinum. Prima cōcl. Religiosi possunt mētaliter legēdo intra se per librū recitare horas, & alia quę in officio diuino, & Missa præcipiuntur dici secretē sub silētio. Ita concessit minoribus Leo. 10. inter viua ora. n. 12.

Secunda conclusio. Religiosi non valentes benē recitare in choro ob defectum visus, vel auditus, si quid horarum sic omittant satisfaciunt dicendo in fine horarum, Pater noster, vel Aue Maria. Ita concessit minoribus Inoc. 8. inter viua ora c. Et Leo. 10. inter viua ora. cōcedit plenariā indulgentiā, & remissionem omnium defectuum humana fragilitate, & non ex malitia commissorum in diuinis horis, dicendo hanc orationē, scilicēt. Sacrosanctę, ac indiuiduę Trinitati, Crucifixi Domini nostri Iesu Christi humanitati, & beatissimę, ac gloriosissimę Virgini Marię fœcunditati, seu integritati, & omnium Sanctorum vniuersitati sit sempiterna laus, honor, virtus, & gloria ab omni creatura, nobisque remissio peccatorum per infinita sæculorum sæcula amen. Et beata viscera Marię Virginis, quę porta

X 2 uerunt

De priuileg. circa offic. diui.

uerunt Christum Dominum. Et deinde Pa-
ternoster, & Aue Maria, pro foelici statu sue
Sanctitatis, & Ecclesie. Et explicat idem
Leo inter viua ora. nu. 69. sat esse, dicere ista
in fine plurium horarum vno contextu di-
cendarum. Et vt notat Naua. cap. 19. de ora-
tione, n. 89. ista priuilegia non intelliguntur
de omittentibus aliquam partem notabilem,
sed de omittentibus aliqua parua cum cul-
pa veniali. Et ita etiam intelligitur aliud pri-
uilegium minoribus concessum a Leo. 10. de
quo Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 42. art. 2.
quod, scilicet, satisfaciant precepto recitan-
di horas, quando non integre pronuntiant
ob negligentiam, imperitiam, malam pro-
nuntiationem naturalem, ob defectum lin-
gue, aut aliter horas imperfecte dicendo, vel
cum animi distractione, sensuum vagatio-
ne. Dum tamen hoc non fiat ex malitia. Et
quod recitantes cum istis non teneantur ite-
rum recitare ab istis imperfecte dicta, vel non
integre audita ob distantiam loci, ob strepi-
tum, vel aliam causam.

Tertia conclusio. Religiosi dum predicant
vel confessiones audiunt, scilicet, in aduen-
tu, vel quadragesima possunt officium feria-
le anticipare, & festa illis diebus seruare,
qui

quibus illos plus laborare necesse est: & nō in fraudem officij diuini, sed vt liberius studio, & consolationi spirituali fideiū vacēt. Ita concessit minoribus Leo. 10. inter viua ora. n. 44.

Quarta conclusio. Religiosi extra sua loca existentes possunt cum alijs regularibus, & clericis conformare se in diuino officio. Ita concessit minoribus Inocē. 4. bu. 1. & vide lib. 1. cap. 6. dub. 22.

C A P. IX.

De priuilegijs circa tēporalia.

DVb. 1. An regulares possint noua loca, & domos recipere, ac sua monasteria in aliū locū trāsferre. Prima cōcl. Religiosi mēdicantes domos, vel loca recipiētes, vel recepta mutant, alienātes, vel deserētes sine licētia Sedis Apostolicæ, excōmunicātur in clem. cupientes, de pœnit. & remi. & in c. 1. de excessib⁹ prela. Sed per priuilegia minorū, & Agūstinorū, vt habetur in cōsti. predicatorū. d. 2. c. 1. & in Bu. 27. Sixti. 4. possunt sua loca dese-

De fundat. monasterij

tere, nec non de nouo loca recipere, cum li-
centia tamen Episcopi: vt decernitur in Cō-
cil. Trid. se. 25. cap. 3. Et ex decreto Clem.
8. Bu. 18. nōn possunt Episcopi dare istam li-
centiā; nisi vocatis, & auditis prioribus, vel
procuratoribus cōuētū eiusdē oppidi, & a-
lijs interesse habentibus; & cognito quōd si-
ne istorū cōuētū dāno possint illi cōmo-
dē sustentari. Et si super hoc ad Sedē Apōs-
tolicam sit appellatio, erectio nouorum con-
uentū suspēdatur, quo vsque à Sede Apōs-
tolica in eadem causa sit pronuntiatum. Ali-
ter factum sit irritum.

Secunda conclusio. Prælati regularium
possunt transferre monasteria fundata in
locis sterilibus, & in aequalis, aut minorū
temporalium eorum bona occupantium ad
alia loca cum suis redditibus, fructibus, &
prouentibus. Ita concessit Benedictinis Va-
leolanis Pius. 2. Bu. 6. & minoribus Sixtus
4. Bu. 14. & prædicatoribus Bu. 33. & Ale-
xand. 4. Bu. 7. Et isti concesserunt posse se-
cum bona sua deferre, & vendere ædificia,
& solum præter Ecclesias.

Tertia conclusio Nullus ordo etiam men-
dicantiū, aut alia persona propē domos Car-
melitarū infra spatiū centū quadraginta ca-
narum

narum per aerem mensurandarum Ecclesiā,
 vel loca construatur, aut de nouo recipiat. Ita
 Sixt. 4. Bu. 37. Et Augustinis idē conceditur
 respectu ordinum in paupertate fundatorū
 per Bonifa. 8. Bu. 6. Imo & prædicatoribus
 conceditur per Clem. 4. Bu. 7. quōd nullus or
 do in paupertate fundatus, qui ex suis legi-
 bus extra sua monasteria nullas debet habe
 re possessiones possit propè Ecclesias prædi
 catorum ad trecentas canas octo palmorum
 per aerem mensurandarum monasterium,
 Ecclesiam, vel oratorium construere, vel ex
 alio loco transferre. Excipitur à prædictis or
 do minorum per Iul. 1. Bu. 10.

Dub. 2. An religiosi possint vnū monaste
 rium alteri reuñire. Prima cōclus. Genera
 les ordinū, ac capitula generalia possūt mo
 nasteria, & prioratus ordinis, etiā monialiū,
 vnire pauperibus monasterijs sine licentia
 diocesani, aut alterius. Nō obstantibus sta
 tutis Apostolicis, vel monasteriorum etiam
 iuratis. Ita concessit Cisterciens. Ioan. 23.
 Bu. 1. Et Pius. 2. Bu. 6. concessit priori Bene
 dictino Valeoletano posse duo, vel tria mo
 nasteria, vbi ob exiguos redditus tres, aut
 quatuor monachi sustentari non possunt,
 cum consensu superiorum talium cōuētū

De unione monasteriorum.

In vnū monasteriū vnire, vbi duodecim sal-
tē monachi cōstituātur. Imo Inoc. 8. Bu. 3. cō-
cessit prædicatoribus, quōd cōuētus non va-
lēs sustētare octo religiosos, possit alteri in-
corporari per vicarium congregationis cum
difunitoribus: dum tamen sine scādalo fiat,
& in Ecclesia loci incorporati nō cesset cul-
tus diuinus.

Secunda conclusio. Bona monasteriorū
monialium de structorum minoribus subie-
ctarum, licēt non sint sui ordinis, sunt apli-
canda minoribus vicinioribus. Ita concessit
Sixt. 4. bu. 14. Et idē cōcessit Bu. 33. prædica-
torib⁹ respectu monialium sibi subiectarū.

Dub. 3. An religiosi sint exempti à legi-
bus tributorum. Conclusio. Religiosi vtriuf-
que sexus, nō tantū ex iure communi, sicut
alij clerici in cap. quāquā, de censibus, sed
etiam per multa priuilegia sunt exempti à
legibus tributorū. Primo, Alexan. 4. statuit,
quod imponentes minoribus angarias, aut
alias impositiones, & exactiones, vel simi-
lia sunt ipso facto excōmunicati. Et si cōtu-
maces ab hoc non desistant, non possunt ab-
solui nisi à Papa. Ita in monu. ordi. cōcessio.
656. Secundo, Eugen. 5. Bu. 29. facit amplif-
simam exemptionem pro monialibus Sactę

Claræ. Et in compend. Societatis, ver. exēp-
tio. §. 8. refertur alia amplissima exemptio
pro Camaldulensibus. Tertio, Pius. 5. Bu. 7.
eximit monasteria, & collegia mendican-
tium à contributione pro seminarijs, quæ
ab Episcopis exigitur iuxta Conc. Trid. se.
23. cap. 18.

Dub. 4. An religiosi sint exempti à de-
cimis soluendis. Prima conclusio. Religio-
si non tenentur decimas soluere de labori-
bus, quos suis manibus, aut sumptibus co-
lunt; nec de nutrimentis suorum animalium.
Ita concessit Benedictinis Benedictus. 12,
Bu. 1.

Secunda concl. Religiosi nō tenētur deci-
mas soluere de suis bonis mobilibus, & im-
mobilibus, possessionibus, & prædijs præse-
ntibus, & futuris, etiā ab alijs, sibi conductis; dū
tamē illa suis manibus, vzl sūptibus excolā-
tur, aut pro sua sustētatione excoli faciant.
Nec tenētur decimare de pratis, herbis, pas-
cuis, nutrimentis animalium, ac pastorum eo-
rundem. Ita concessit fratribus de Gua-
dalupe Greg. 11. Marti. 5. & Pau. 3. anno.
1535. vt habetur in compen. D. Hieron. tit.
decimarum exemptio. §. 12. 15. & 16. Itē
Sixt. 5. Bu. 18. eximit religiosos S. Ioannis

Hierosolimitani, vassallos, Colonos, seruitores, &c. & ipsorum animalia, prædia, domos, molendina, & quæuis bona à solutione decimarum, iurium, etiam synodaliū, censualium & canonicarum portionū, seu charitativū subsidij, aut iocundi aduentus, seu quartæ & aliorum onerum. Et præcipitur ordinarijs ne in hoc eos molestant.

Tertia conclusio. Religiosi iuxta cap. nuper. de decimis. tenebantur decimare de possessionibus acquisitis post Concilium Lateranense. si aliàs de istis possessionibus decimæ soluebantur: sed iam ab ista decimarum solutione liberantur, per Ioan. 22. bul. 4. pro præmonstrata. vbi liberantur à decimando de suis possessionibus, &c. siue per eos, siue per alios excolantur, & licet de his aliquis decimam perceperit. Et per Paul. 3. bul. 8. vbi concedit Societati, vt de eorum domibus, prædijs, hortis, ac alijs locis, quæ pro eisdem emedis, ipsis pro tempore largiri, vel donari contingerit, & de alijs bonis ab eis possessis, & obtentis non soluant decimam, etiam Papalem, seu canonicam portionem; nec ad præstationem procuratorum legatorum dicte Sedis, vel exactionum, collectarum, vel prouisionum quarumcumque, nec ad

id per literas Apostolicas possunt compelli; nisi istæ literæ de hoc indulto de verbo ad verbum, ac de Societate fecerint mentionem. Et si per sedem Apostolicam expijs legatis, dispositis, vel relictis aliqua pars alteri piæ, vel non piæ cause sit concessa, vel concedatur, legata Societati, vel relictæ, vel in fauorem eius disposita sub his concessionibus non comprehendantur; nisi de ipsa Societate, & de hoc indulto, & de Pontificis voluntate fiat mentio in eisdem, & non per clausulas generales idem importantes. Sed quomodo ista verba intelligantur de concedendis ab istomet Papa, hoc tenore ista concedente, vide cap. 3. dub. 4. Item postea Pius 4. bul 5. confirmauit exemptionem à quibusuis decimis, etiam Papalibus, prædialibus, personalibus, quartis, medietatibus, & alijs fructuum partibus, subsidijs etiam charitatiuis, & alijs ordinarijs oneribus, etiam pro expeditione contra infideles, defensioneque patriæ, ac alijs quomodolibet, etiam ab Imperatorum, & inferiorum principum impositis: & licet in ipsa impositione caueatur, quòd nulla omnino exemptio cuiq; aduersus illa suffragetur. Et idẽ postea etiã
 confirma-

confirmavit Greg. 13. bul. 21. expresse derogando dictum cap. nuper de decimis.

Quarta conclusio. Religiosi non tenentur decimare, etiam de terris, & possessionibus, alijs ad colendum traditis. Imò ipsi possunt percipere decimas, quas coloni tenentur alijs solvere, etiã si alij in possessione, vel quasi, eas à colonis exigendi fuerint. Ita concessit Cisterciens. Bonif. 8. bul. 11. & Ioan. 22. Carthusiensibus, vt habetur in compen. Cister. ver. decima. §. 4. Et idem Bonifa. 8 præcipit prælatis Ecclesiæ, vt cum censuris inhibeant suis subditis, ne à fratribus hospitalis Sancti Ioannis decimas exigere præsumant de noualibus, vel alijs terris quas suis sumptibus, vel per suos arrendatarios, vel cultores ad tempus, & non in perpetuum excoli faciunt, vel de animalium nutrimentis, vel aliorum à suis terris nascentium, vel de hortis, virgultis, & piscationibus. Non obstante longa præscriptione, seu potius violenta supra dictis exactione eisdem fratribus irrogata. Ita in compen. mendi. tit. decimæ. §. 17. & Mauu. Rod. in qq. reg. to. 2. q. 44. ar. 4. Item Clem. 7. bul. 10. concedit ordini Militiæ S. Iacobi amplum priuilegium circa hoc.

Ex dictis sequitur primò, dicta priuile-

gia sinistrè interpretari ab aliquibus iudicibus Ecclesiasticis: dicendo, quòd quando religiosi proprijs manibus, vel sumptibus dictas terras excolunt, integram decimam recipere possunt. Si tamen illas excolunt per colonos, excommuni aceruo prius extrahatur redditus monasterio soluendus, & de residuo decima pars parochò solvatur. Nisi alias per quadraginta annos religiosi integram decimam à colonis percepissent. Sed ad hoc dico, quòd bona regularium per suu reale priuilegium eximuntur à decimis prædialibus, & non tenentur soluere decimam personalem, vel quartam, aut aliam partem: vt probat Mandolius ad instar glos. 13. n. 4. Et cum sit priuilegium reale, vt constat ex litera priuilegiorum, terra cum eodem priuilegio transit ad colonos. Quod adhuc clarius patet ex priuilegijs Societatis Iesu, citatis in 3. conclus. & peritissimi Iuristæ fatentur, concedere plenum ius exemptionis, etiam colonis conducentibus religiosorum agros. Et ita iudicatum est in multis tribunalibus in fauorem Societatis, & colonorù; sicut Salmaticæ anno. 1588. vel. 1583. Baecæ, & Murtiæ adductis executoribus Põtifis mandatũ est executioni, & cõsequenter
 confir-

De exempt. à quarta funer.

confirmatum sententia rei iudicatæ: vt refert. Enriq. tom. 1. lib. 7. cap. 27. nu. 8. Et sic coloni debent soluere decimas monasterio. Secundo sequitur, quòd vbi soluitur decima personalis, non tenentur seruitores monasteriorum eam soluere. Aliàs monasteria illam decimam soluerent. Cum seruitores carius operas suas locarent, si eam soluerent. Si obijcias cõtra dicta, quia fertur Leonem. 11. intuitu patrum Societatis, reuocasse dicta priuilegia, & statuisse. Quòd coloni seu arrendatarij agrorum, & possessionum religiosorum decimas soluant parochis. Ad hoc dico, quòd post Leo. 11. omnia regularium priuilegia sunt iterum de nouo confirmata per Paul. 5. iuxta dicta cap. 3. dub. 5.

Quarta conclusio. Moniales, eodem modo ac religiosi, sunt exemptæ à decimarum, & primitiarum solutione. Ita concessit monialibus S. Claræ Bonif. 8. bul. 3. vbi exemptuntur à solutione decimarum, à contributione in procurationibus ordinariorum, legatorum, & nuntiorum Pape, à collectis, tallijs, pedagijs, & à thelonijs, & alijs exactionibus regibus, aut alijs soluendis. Et idem eisdem concedit Leo. 10. bul. 23. Habentq;
monia.

moniales sua privilegia communicationis,
iuxta dicta supra cap. 4.

D V B. 5. Anteligioli sunt exempti à so-
lutione canonicę portionis, & quartę func-
ralis.

Not. quòd canonica portio dicitur, quę à
canonibus est approbata, & iure decretorū
debita. Et est duplex, alia quę debetur Epif-
copo ab omnibus Ecclesijs suę diocesis. Vt
habetur, cap. de his, 10. q. 1. vbi dicitur, quòd
de terris, vineis, mancipijs, & pecculijs Ec-
clesiæ à fidelibus oblati tertia pars Episco-
po fideliter defferatur. Et intelligitur secu-
dum Panor. quem refert, & sequitur Armi,
ver. canonica portio, & secundum commu-
nem sententiam de Ecclesijs Episcopo im-
mediatē subiectis, & non de exemptis. Quia
ista portio debetur Episcopo ratione solici-
tudinis, quam de suis tantum Ecclesijs habere
debet. Vt dicitur in cap. conquærente,
de officio ordinarij. Alia canonica portio
debetur Ecclesiæ parochiali de omnibus à
suo parochiano relectis, vel ratione funeris
obuenientibus illi loco, vbi quis eligit sepul-
turam, relicta sua parochia : vt habetur in
Cle. dudum, de sepult. Et licet olim ista por-
tio esset varia pro more patrię: nā alibi me-
dietas

De exemp. à quarta funer.

dietas, alibi tertia pars soluebatur; tamen ibi taxatur quarta pars, & sic communiter appellatur quarta funeralis.

Prima conclusio. Stando in iure communi, & secluso priuilegio, vel consuetudine, religiosi omnes etiam prædicatores & minores tenentur soluere dictam quartam funeralem, & non amplius. Ita in Clem. cit. ubi habetur, quòd ultra dictam quartam, nil aliud valeant parochi exigere, nec religiosi amplius illis impendere teneantur, nec ad id ab aliquo cogantur. Et reuocantur illic consuetudines, & priuilegia illucùsque concessa, et conuentiones statuta, et pacta in quantum alicui expremissis contrariantur.

Secunda conclusio. Religiosi iam iuxta sua priuilegia non tenentur soluere Episcopo, vel parochi dictam portionem; nec de funeralibus oblationibus, sepulturis, legatis ultimis voluntatibus; nec de alijs pro victu, ornamentis, aut alijs quomodolibet largitis; nec ipsi, nec qui eis illa soluunt, possunt ad illud coarctari. Non obstante decreto Clementinæ dudum, de sepult. et alijs statutis. Ita concessit post dictam Clementinam, Eug. 4. bul. 12. pro benedictinis, et Sixtus 4. bul. 14. pro minoribus, Bul. 33. pro prædicatoribus

toribus, & bul. 37. pro Carmelitis. Vbi etiã conceditur, quòd si à Papa mandetur dari alicui causæ piæ, aut non piæ de pijs legatis, nō intelligitur de legatis relictis religiosi; nisi de eis fiat expressa mentio. Item in bul. 26. Clementis. 8. Carmelitæ discaleari post contradictorium iudicium, & ventilata causa, à solutione quartæ funeralis liberantur.

Si objicias, quia in Concilio Trid. ses. 25. cap. 13. de refor. habetur, quòd dicta quarta funeralis solvatur, vbi solita est per solui ante annos quadraginta, hoc est, *De quarenta años acá*. non obstante quouis priuilegio. Ad hoc dico, Concilium loqui de monasterijs ante annos quadraginta fundatis, quæ dictam portionem soluebant. Et sic si aliqua monasteria sint fundata à quadraginta annis citra, hoc est, *De quarenta años acá*. non tenentur soluere dictam quartam. Ita declarauit Pius. 5. bul. 7. Et si istes, quòd ista bulla est reuocata à Gregor. 13. bul. 38. & reducta ad terminos Concilij Trid. Ad hoc dico. Primo quòd in bulla illa Pij. 5. & conceduntur quædam priuilegia, ex quibus solæ illa reuocantur à Greg. quæ sunt cōtraria Concilio Trid. modo explicato dub. 616.

De excep. à quarta funer.

3. & in super declarantur aliqua decreta Concilij Trid. & istæ etiam declarationes non reuocantur ibidem à Greg. 13. cum nō sint contra Concilium; sed potius eius declarationes; & aliàs ad Papam spectet declarare ius. Secūdo dico, quōd eadem omnino declaratio Pij. 5. data etiam est postea a Cōgregatione Cardi. quæ nec à Greg. 13. nec ab alio est reuocata. Cuius declarationis tenor refertur a Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 39. ar. 2. & talis est. Cōgregatio Concilij cē fuit non cōprehendi in dictis verbis Cōcilij monasteria ædificata à quadraginta annis citra, vel quæ in dies ædificantur, supposito quōd ista monasteria sint illius religionis, cui à Sede Apostolica sit indultū, vt quartā funeralem non debeant soluere Episcopo. Et vt refert Veracruz in suo compendio, orta lite circa hoc, inter religiosos, & Episcopum de Guatimala, Archiepiscopus Mexicanus tulit sententiam pro religiosis. Et hoc ipsum patet ex bulla cit. Clementis 8. pro discalciatis Carmelitis. Et sunt alia innumera priuilegia religiosis antè, & post Clem. dudum de sepult. concessa, quæ consultō omitto: cum nil aliud, præter iam dicta, contineant.

Tertia conclusio. Religiosi quartam funeralem soluentes iuxta tenorem prædictum Concilij Trid. adhuc non tenentur illam solvere de omnibus eis relictis; vt demissis, decandelis quæ dantur in manibus religiosorum, aut de alijs legatis pro ornamentis, libris, & alijs, vt habetur in bul. 14. Sixti 4. pro Minoribus. & bul. 33. pro prædicatoribus, sed de his tantum, quæ cum corpore defuncti defferri solent, ita in extrau. inter cunctas, de priuil. Et ita declarauit Pius 5. loco cit. Et ita habet vsus, vt notat Cardin. in Clement. dudum, de sepultur. 9. verum, Couar. cap. vlt. de testa. n. 6. & 7. & Molina de ius. tract. 2. disput. 215.

Quarta conclusio. Quidquid à fidelibus in monasterijs religiosorum offertur, monachis ibi seruientibus debet proficere; nec super hoc ab Episcopo, vel alijs presbyteris possunt religiosi molestari. Ita habetur definitum expressis terminis in cap. 1. de statu mona. & cap. nimis iniqua de excessibus præla. Et constat etiã ex dictis conclusione 2. de quo etiã Sylu. & Armi. ver. oblationes. mò, si prælati celebrent in monasterijs religiosorum, non possunt sibi vsurpare eis ibi oblata; sed tenentur ea monasterio dimittere.

De conseruatore.

Ita concessit Cister. Bonifa. 8. bul. 9. Ex quo patet non posse parochios sibi postulare candelas, aut alia oblata in Ecclesijs religiosorum à mulieribus puerperis suos filios domino præsentantibus; vt aliqui clerici peiperam, & contra dicta decreta, & priuilegia sibi vsurpare contendunt.

C A P. X.

De iudice conseruatore.

NO T. Religiosos per sua priuilegia posse creare iudices conseruatores, qui eos à suis molestatoribus defendant, etiam per censuras. Ita concessit prædicatoribus Sixtus 4. bul. 33. Et sunt alia multa priuilegia pro alijs religiosis circa hoc, vt ex dicendis in hoc cap. constabit.

D V B. I. Quæ personæ possint à religiosis creari in iudices conseruatores. Et an ad hoc munus creati à religiosis teneantur acceptare. Prima conclusio. Stando in iure cõmuni cap. fin. de officio deleg. iudex conseruator debet esse Episcopus, vel Abbas, vel constitutus in dignitate Ecclesiastica in Ecclesia Cathedrali, aut Collegiata. Et Leo.

10. bul. 45. edita in Concilio Latera. de qua supra c. 3. dub. 5. statuit, quòd cōseruatores religiosorum sint in dignitate Ecclesiastica constituti. Et reuocantur contraria priuilegia. Ex quo tamen sequitur priores, & similes prælatos regularium, imò & vicarios cōuentum non habentium priores posse, esse iudices cōseruatores: cum sint in dignitate Ecclesiastica constituti. Ita Sylu. ver. deleg. n. 3. & Manu. Rod. in qq. reg. tō. 1. q. 65. ar. 3.

21. Secunda conclusio. Cōseruatores religiosorum, vltra prædictos de iure communi, possunt esse canonici Cathedralium Ecclesiarum, & vicarij Episcoporum in spiritualibus, & eorum officiales generales vbi libet constituti. Ita concessit Societati post dictam reuocationē Leonis. 10. Gregorius 13. bul. 18.

- Tertia conclusio. Omnes prædicti, præter religiosos, requisiti à regularibus, tenentur sub excommunicatione acceptare iudicaturā. Nisi alias sint legitime impediti. Ita concessit minoribus Iulius. 2. bul. 9. dixi præter religiosos: nam isti ex priuilegio non tenentur acceptare iudicaturas, & commissiones à Sede Apostolica, vel eius legatis iniunctas. Ita cōcessit prædicatoribus Honorius 3.

bul.6. & minoribus Greg.9.bul.2. & Inno-
genc.4.bul.12.& Alexan.4.bul.9.& Eug.4.
bul.7. pro Celestinis, & bul.9. pro Benedi-
ctinis, & Sixtus 4.bul.37. pro Carmelitis.

Quarta cōclusio. Semel nominato aliquo
conseruatore, & acceptante, & inchoante,
non potest alius pro eadem causa nomina-
ri, stando in iure communi cap. cum plures.
Nisi nominatus infirmitate, aut alia ista cau-
sa impediatur, vel si nollit; aut malitiosè in
eo procedat. Ex priuilegiò tamē Societatis
concesso à Greg. 13. bul. 18. quilibet conser-
uatorum potest prosequi articulum per
alium inchoatum. Licet qui inchoauit nullo
sit canonico impedimento præpeditus.

Quinta conclusio. Stādo in iure commu-
ni cap. fin. de officio deleg. iudices delegati
morte concedentis extinguuntur: nisi quoad
negotia incepta. Secus tamē est de cōserua-
toribus regularium. Quia isti eliguntur à re-
ligiosis virtute suorum priuilegiorum, quæ
non sunt gratiæ personales, sed reales certo
generi personarum concessæ, & consequē-
ter perpetuæ. Sicut & priuilegia cōcessa ci-
uitati, vel loco, iuxta l. forma. §. quamquam,
ff. de censib. Et idem est de priuilegio con-
cesso ciuibus, vel religiosis, iuxta leg. 2. ff. de
rebus

rebus dub. Et ita habet vsus secundum iuris
 stas relatos a Manu. Rod q. 65. art. 6.

D V B. 2. An iudex conseruator possit,
 delegare vices suas. Prima cōclusio. Stando
 in iure communi cap. fin. de officio deleg.
 iudex iste nō potest delegare vices suas, ex-
 ceptis citationibus, & sententiarum denun-
 tiationibus; nisi aliter eis specialiter commi-
 tatur: & tunc non aliter, nisi in fra ciuita-
 tem, aut diocēsim in qua fuerint deputati.

Secunda cōclusio. Conseruator religio-
 forum potest ex priuilegio committere vi-
 ces suas. Concessit enim Minoribus Sixtus
 4. bu. 14. & prædicatoribus bu. 33. & Auguf-
 tinis bul. 34. & Carmelitis bul. 37. vt eorum
 conseruatores conseruent eos per se, & per
 alios cōtra iniuriātes. Et idē concessit Socie-
 tati Iesu Greg. 13. bul. 18. d. debēt tamē isti
 cōmittere vices suas illis, qui aliās iuxta dicta
 dub. 1. possunt esse iudices conseruatores, cō-
 formiter ad id quod habetur in ca. fin. cit. ita
 Manu. Rod. cum Ioan. Andr. loco cit. ar. 10.

D V B. 3. Ad quantam loci distantiam
 se extendat conseruatorum iudicum aucto-
 ritas. Prima cōclusio. Stando in iure com-
 muni cap. fin. de officio delegati, non po-
 test iudex conseruator procedere contra

aliquem extra ciuitatem, aut diocesim vbi est deputatus, aut aliquem trahere vltra vnam diætam à fine talis diœcesis computandam. Et vna diætâ secundum Doctores in cap. nonnulli de rescrip. & Sylu. ver. beneficium. 2. §. 1. & Mandos. in cance. reg. 3. q. 2. num. 20. continet viginti milliaria, hoc est, septem leucas, aut iuxta. l. 8. tit. 3. lib. 2. fori, & l. 25. in preg. continet decem leucas.

Secunda conclusio. Conseruator religiosorũ potest procedere vltra duas diætâs, non obstantè dicto cap. fin. de vna diætâ, & bul. 45. Leo. 10. de qua cap. 3. dub. 5. de duabus diætâs. Dum tamen vltra tres diætâs non trahant aliquem ad iudicium. Ita concessit Cisterciensibus, Greg. 13. bul. 3. post Leo. 10. & ante Greg. Alexand. 6. addiderat quatuor diætâs, vt habetur in compen. Benedictinorum Valeoleti, concess. 70. & iste diætâ computantur à fine diœcesis, vbi citandi morantur. Vt habetur in noua recop. lib. 20. ti. 7. l. 1. iuxta decretũ Bonif. 8. in c. fi. cit.

Tertia conclusio. Quando conseruator regularium non valet tutè accedere ad loca vbi morantur, qui sunt citandi, monèdi, vel inhibendi, possunt ista efficere per ædicta publica, affigendo illa in locis publicis,

de quibus sit verifimilis coniectura quòd ad ipsorum citatorum, monitorum, & inhitorum notitiam peruenire valeant. Ita concessit Societati Iesu Gregor XIII. Bu. 18. citata.

Dub. 4. Contra quos, & quibus pœnis possit iudex conseruator procedere. Prima conclusio. Conseruator religiosorum potest procedere contra alios religiosos, & Ecclesiasticos, & contra collegia vniuersitates, & communitates habentes etiam facultatem eligendi conseruatorem, & contra quasvis personas. Nō obstantibus quibusuis inhibitionibus sibi factis, etiam prætextu quarumlibet licentiarum, aut priuilegiorum concessorū, & concedendorum. Ita concessit Benedicti Valeoleti Eug. 4. vt habetur in istorum compen. concess. 40. & Alexan. concess. 70. & Greg. 13. Bu. 18.

Secunda conclusio. Conseruator iste potest, appellatione postposita, procedere per censuras Ecclesiasticas quoties opus sit, & vsque ad inuocationem brachij sæcularis. Patet ex priuilegijs cit. Nec potest ab ordinario impediri, sub priuatione exercitij, officij, & iurisdictionis ipso facto incurrenda: & aliter attentatum est irritum. Ita con-

cessit Cister. Mart. 5. vt habetur in istorum
 compen. tit. Bullæ conseruatoriæ. §. 1. Vbi
 not. quôd si conseruator nollit facere fidem
 ordinario de suis literis; nō potest eum nol-
 lentem exequi eius sententiam excommu-
 nicare. Quia delegatus non habet iurisdic-
 tionem supra ordinarium: nisi ordinarius
 sit ei rebelis. Nō tamē dicitur rebelis, dū pe-
 tit fidem de sua commissione. Cum sic petē-
 do faciat, quod sibi competit de iure. Secūs
 fit si ordinarius maliciosē asserat, se dubita-
 re de commissione conseruatoris, maximē
 alegando falsitatem rescripti. Tūc enim de-
 legatus exequatur per se quod possit, vt pa-
 tet ex cap. ex literis de officio deleg. & pu-
 niat ordinarium si constet maliciosē se op-
 ponere. Et potest eum damnare in triginta
 libras, iuxta l. 2. C. de legibus.

Dub. 5. An conseruator regularium pos-
 sit procedere contra debitores ex causa ciui-
 li. Prima conclusio. Cum Papa sit supremus
 administrator bonorum regularium, & Ec-
 clesiasticorum potest per se, & per alios pro-
 cedere contra illorum retentores, etiam lai-
 cos; vt si illi recuperet. Nec sic turbat re-
 giam iurisdictionem; cum ista bona non
 sint laicalia. Et hoc ita facere, etiam
 creando

creando ad hoc iudices conseruatores, expedit maximè. Tum quia iudices sæculares solent esse negligentes in administrando iustitiam Ecclesiasticis. Tum maximè ne Ecclesiastici ad tribunalia sæcularia trahantur, ubi causæ cum strepitu, & figura iudicij tractantur; quæ omnia dedecent viros Ecclesiasticos.

Secunda conclusio. Conseruator religionum potest procedere contra debitores ex causa ciuili, etiam laicos. Patet primo, quia in c. fin. de officio deleg. conceditur istis conseruatoribus posse cognoscere de manifestis iniurijs, & violentijs. Vbi iniuria non tantum sumitur pro contumelia, vel conuitio (quidquid dicat Gutier. in pract. crim. lib. 3. q. 9.) sed pro omni illo, quod fit contra ius, & infert damnum monasterio. Secundo. Pius. 5. Bu. 28. concedit religiosis militensibus conseruatores iudices contra inferentes personis sui instituti, ac eorum seruatoribus, & familiaribus iniurias, siue grauamina, vel damna in personas, res, & bona. Licet hoc, quod hic dicitur de familiaribus, & seruatoribus limitetur in Cõc. Trid. ses. 24. cap. 11. de refor. vt solis possit seruiētibus, alias intra septa domus commorantibus.

tibus, ac sub regularium obedientia uiuentibus, & his qui legitime, & secundum regulam professionem fecerunt, de qua ordinario constet. Et reuocantur ibi priuilegia, etiam religiosorum in contrarium. Tertio, Greg. 13. Bu. 18. concessit Societati Iesu, quod possint in criminalibus, ciuilibus, & mixtis, & in fauorem suorum priuilegiorum, siue sint actores, siue rei, creare iudices conseruatores contra quascumque communitates, collegia, &c. Alia etiam extant religiosorum priuilegia circa hoc, de quibus uide Manu. Rod. in qq. reg. tom. 1. q. 65. art. 12. Tandem contendentes aliquos ordinarios, debere religiosos, etiam intra claustra de gentes ex vi decreti Concil. Trid. se. 24. cap. 20. accedere in prima instantia ad ipsos pro suis litibus, & non ad suos conseruatores. Congregatio Concilij ad instantiam procuratoris Societatis, in decreto incipiente nouerint uniuersi dato Roma. 2. Martij anni. 1607. anno. 2. Pauli. 5. declarat decisionem. cap. 20. se. 24. ad religiosos non pertinere, nec conseruatorias religiosorum inminuere, nec restringere, nec ad primas instantias ipsorum aliquid noui inducere, & Decius Carrapha die. 30. Augusti anni. 1607. precipit

pit sub excommunicatione maiori, & penz quingentorum ducatorum dictam declarationem obseruari, & ante hec Eugen. 4. & Alexand. 6. concesserāt Benedictinis Vale oleti in quauis causa, & instantia posse accedere ad conseruatores ita in istorum compen. concess. 40. & 70.

Subijcias primo, quia in le. 1. tit. 5. lib. 1. nouę recopil. principitur istis conseruatoribus, quôd cognoscant tantum de iniurijs, & offensis manifestis contra monasteria Ecclesias, vel personas Ecclesiasticas secundum quôd iura, & Papę disponunt; etiam si vberior potestas, & iurisdictionio eis concedatur sub pœna amissionis temporalitatum, & naturalitatis istorum regnorum, ergo in Hispania conseruator religiosorum non potest compellere debitores saltêm sæculares ad soluendum monasterijs debita ciuilia.

Ad hoc dico, quôd ista lex non est contra supra dicta. Nam in eo quod ait, secundum quod iura, & Papę disponunt, iam se subijcit legibus Pontificum; qui successu tēporis alia ampliora in fauorem religiosorū ordinant. Et quando ibi dicitur, non obstante quôd vberior potestas ei concedatur, non est sermo de vberiore potestate à Papa, sed

De conseruatorè.

ab alijs inferioribus concessa; qui iuxta ius commune non possunt concedere conseruatorias.

Si obijcias secundo, quia in cap. 1. de officio deleg. in 6. præcipitur iudicibus conseruatoribus, ne cognoscant de exigentibus iudicialem indaginem, hoc est, causæ cognitionem, seu examinationem, quando dubia sunt. Ergo si debitum negatur à debitorè, aliàs, legitimas exceptiones alegando non poterit conueniri coram iudice conseruatore: cum sic debitum reddatur dubium, & requiratur indago. Ad hoc dico, quod post hæc, est iam concessa iurisdictio conseruatoribus religiosorum in requirentibus iudicialem indaginem per Benedictum. 11. ordinis prædicatorum in fauorem minorum: & per Eugen. III. in fauorem conuentus de Guadalupe. Vt habetur in eorum compen. tit. Bullæ conseruatoriæ, §. vltim. de quo Manuel Rodriguez loco cit. art. 12. Et tandem per Greg. 13. Bu. 18. conceditur conseruatoribus Societatis Iesu, quòd procedant in requirentibus iudicialem indaginem sumariè, simpliciter, & de plano sine strepitu, & figura iuditij. In alijs autè prout eorum qualitas exegerit.

Dub.

Dub. 6. An religiosi pro debitis ciuilibus conueniri possint coram iudice conseruatore, vel ordinario. Prima conclusio. Religiosi in claustro degentes non possunt pro debitis ciuilibus conueniri coram ordinario Ecclesiastico. Hæc est contra Gu-tier. in pract. crim. li. 1. q. 10. Sed patet, quia isti religiosi sunt exempti à iurisdictione Ecclesiastici ordinarij, iuxta dicta lib. 1. cap. 6. dub. 5.

Si obijcias quia in Conc. Trid. ses. 7. cap. 14. dicitur, quòd in causis mercedum, & miserabilium personarum clerici sæculares, & regulares extra monasteriũ degentes quo modolibet exempti, & si certum iudicẽ in partibus habeant, in alijs autẽ si ipsum iudicem non habuerint, coram locorum ordinarijs, tãquã ad hoc à Sede Apostolica delegatis, conueniri, & adsoluendũ cogi possunt, non obstantibus, &c. Ad hoc dico, Concilium loqui de regularibus extra monasterium degentibus: vt patet ibi. Et sunt illi qui ex priuilegio, vel speciali licentia habent domicilium extra sua monasteria. Ille tamen, qui iuxta sua regularia instituta seruit monasterio monialiũ, vel alicui beneficio, & maximẽ qui ob prædicationes, cõfessio.

siones, eleemosynas, vel ob aliam simileni causam extra monasterium moratur, non comprehenditur in isto decreto. Cum non degat propriè extra monasterium, sed ad tēpus, & non permanenter. Ita Naua. in ca. non dicatis, num. 96. Prædictis tamen regularibus extra monasterium degentibus conceduntur in licentia degendi extra monasterium iudices delegati pro omnibus causis eorum, & coram istis debent conueniri pro debitis civilibus, sicut deberēt conueniri coram prælatis sui ordinis, si intra monasteriū degerent. Et si isti alicubi tales iudices non habent, debent conueniri coram ordinarijs, & ab eis cogi ad debita soluendum, vt dicitur in Concil. Trid. & puniri in criminalib⁹, vt habetur fef. 6. cap. 3.

Secunda conclusio. Religiosi non possunt conueniri pro debitis civilibus coram iudice conseruatore, quidquid aliqui improbabiler dicant. Patet primo, ex priuilegio concesso Carthusiensibus à Nico. 5. & relato à Manu. Rod. in qq. reg. to. 1. q. 65. ar. 13. vbi statuitur, quòd isti religiosi, & consequēter alij per communicationem non possint ad prædicta compelli per suos indices conseruatores. Secundo, quia religiosi non sunt
 affricti

astrikti ad conseruatores perpetuos, sicut olim, sed sunt ad nutum ab eis amouibiles, & pro singulis causis voluntariè creant illos. Tertio, quia iudex iste conceditur à Sede Apostolica religiosi pro eorù cōseruatione & defensione à molestātibus ipsos. Debent ergo religiosi à creditoribus, etiā sæcularib⁹ cōueniri corā suis prælatis. Cū isti sint illorū iudices ordinarij. Et sic sæculares solēt recurrere ad prouintiales, vel generales, vel ad generalia, & prouintialia capitula pro exigendis sibi debitis à religiosi, vel à monasterijs.

Ex dictis cōstat ordinarios in inllē aliquādo cogere religiosos ad creādos iudices cōseruatores pro istis debitis. Cū religiosi sint alias exēpti à iurisdictione ordinariorū, vt patet ex l. 1. c. 6. dub. 5. Nec ordinarij habent à Papa cōmissionē, ad sic in isto casu cogendos religiosos. Imo cōtrariū eis præcipitur à Nico. 5. in priuilegio cit. Nec ista causa pertinet ad iudices cōseruatores: quæ omnia aduertēs Dionisius de Melgar vicarius generalis in ciuitate Toleti, postquā priorē Sancti Dominici de Hiepes censuris cōpellerat, vt designaret iudicē cōseruatorē super quadā lite cū patrono eiusdē cōuētus, ostēsis sibi di-

De conseruatore.

Et o priuilegio. Nico. 5. & alijs priuilegijs exemptionis loco cit. relatis, à dicta coactione dictus vicarius cessauit; & causa deuoluta est ad reuerendissimum Magistrū fratrem Iosephum Gonçalez à factis confessionibus serenissimi Principis Hispaniarum Philippi Dominici Victoris, qui tunc erat prior prouintialis eiusdem ordinis.

Si obijcias quandam declarationem Congregationis Card. die. 19. Iunij anni. 1573. vbi sic habetur. Regulares non possunt conueniri à suis creditoribus coram Episcopis; bene tamē corā suis conseruatoribus in casibus permissis in Conc. Trid. se. 14. ca. 5. Ita refert Prosper. Farina. super Conc. Trid. loco cit. Ad hoc dico, hoc non obstare quia in isto loco Concilij expressē eximuntur à statutis in illo loca regularia, & illorum personæ: & tantum vult in suo robore manere, quæ statuta sunt de religiosis, se. 7. c. 14. circa causas mercedum, & miserabilium personarum iuxta dicta supra.

Dub. 7. An conseruator excedens suam potestatem, & qui illum inducit ad hoc, incurrat aliquam pœnam.

Prima cōclusio. Cōseruator iste scienter excedēs suā potestate, suspensus manet per annum

annum ab officio, & consequenter à beneficio. Ita in ca. fin. de officio deleg. cum glo. & in ca. præter hoc, d. 32. & c. si qui, d. 81. Et in lib. 1. nouæ recep. priuatur temporalitatum, & naturalitatis istorum regnorum. Et ille etiam dicitur scienter illud facere, qui laborat ignorantia affectata, vt potè, quādo illud scire tenebatur, & potuit scire, & voluit, sed dissimulauit. Licet in foro externo, vt scientia valeat debet probari. Quia iuxta reg. 48. iuris, præsumitur ignorantia, vbi scientia non probatur. Imo & ignorantia affectata est probanda, vt valeat, vt habetur in lege gener. C. de Tabul. lib. 10.

Secunda conclusio. Pars quæ procurat, quod conseruator iudex excedat suam potestatem, excommunicata manet ipso facto. Nec potest absolui quousque integraliter satisfaciatur de expensis, ei quæ indebitè fatigauit. Ita in cap. fin. de officio deleg.

Et notat Naua. in manu. cap. 27. nu. 125. quod non incurritur ista excommunicatio ab illo qui non est pars in iudicio, & si procurasset talem excessum. Sicut nec ab eo qui est pars, & procurauit talem excessum, si iudex aliàs nō excessit. Quia lex quæ

excommunicat operantem aliquid, regula-
riter non comprehendit consentientem, e-
tiam si mandet, consulat, foueat, aut auxi-
lietur, ante quam fiat. Nisi ex eius tenore,
aut ex tenore aliarum legum id expressè,
aut tacite colligatur. Vt ait Caie. ver. excō-
municatio. ca. 47. notab. 5. Naua. in munu.
c. 7. n. 51. Hæc ad laudem, & gloriam Iesu
Christi Domini nostri, Beatissimæ Matris
eius, ac Beati Dominici Patris
nostri, nec non & Angelici
Doctoris. D. Thomæ
Aquinatis dicta
sufficiant.

COMPVTVS ANNO-
rum ab Adam ad Christum ex sa-
cra scriptura colectus per fratrem
Ioannem de la Cruz Talabri-
cēsem sacri Ordinis Præ-
dicatorum.

Prima etas mundi.

1656.

In quo anno
creationis sin-
gulus natus sit.

Anni vite sin-
gulorum.

1	ADAM.	930.
130	Seth genitus ab Adam 130. ætatis suæ.	912.
235	Enos genitus à Seth 105. ætatis suæ.	905.
325	Cainā genitus ab Enos 90. ætatis suæ.	910.
395	Malaleel genitus à Cai- nam. 70. ætatis suæ.	895.
460	Zared genitus à Mala- leel.	962.

771 *ab Adam ad Christum.*

	leel. 65. ætatis suæ.	
622	Enoch genitus à Thare 162. ætatis suæ.	365
687	Mathufalam genitus ab Enoch. 65. ætatis suæ.	969
874	Lamech genitus à Ma- thufalam. i 87. ætatis suæ.	777
1050	Noë genitus à Lamech 182 ætatis suæ.	950
1559	Sen genitus à Noc 503. ætatis suæ.	600

H AEC Prima ætas duravit ab exordio mundi, vsque ad diluuiũ inclusiue, per 656. annos, vt colligitur ex Genes. 5. In qua ætate ob robustiore naturam, vbertatem fructuum, & terræ fora citatem nondum aquis Oceani salissimis sterilitatam: circiter milenos annos homines vixerunt. Nec audiendi sunt afferentes illos annos extribus, vel quatuor, vel sex mensibus constare. Quia in cap. 8. Gen. Fit mentio septimi, & decimi mensis, & viginti septem dierum mensis secundi. Imò post nonum mensem expletum numerantur alij quadragin

ta dies ante in missionem corui: & postea numerantur tria septena dierum pro tribus emissionibus columbæ: qui omnes faciunt sexaginta vnum dies pro duobus mensibus. Et post istos dies, & vt credo post alios necessarios ad duo decimum mensem componendum, subditur. Igitur sexcentissimo primo anno, prima die mensis imminutæ sunt aquæ super terram: & aperiens Noe tectum arcæ aspexit, & vidit, quòd exicata esset superficies terræ. Ante hunc enim diem aquæ erāt super omnem terram, vt constat ex eodem cap. 8. Gen.

Istorum prædictorum patrum ætates patet Gen. 5. præterquam quòdin sine dicitur, quòd Noë quingentorum annorum genuit Sen, Cham, & Iaphet. Sed sensus est, quòd tunc cœpit generare, non enim in eodem anno omnes generauit: sed Sē genuit quingentesimo tertio anno. Et patet Genes. 9. vbi Sen centum annorum bienio post diluuium genuit Arphaxad: sed tunc Noe attigit annum sexcentessimum tertium, siquidem diluuium cessauit anno sexcētesimo primo vitæ Noë: quibus addendo duos annos faciunt sexcentos & tres annos. Ergo ab illis sexcentis & tribus annis remouen-

do centum vitæ Sen antequam generaret Arphaxat, remanent quingenti & tres anni vitæ Noe quando genuit Sen. Et si obijcias quia Sen nominatur prius quàm Chan & Laphet. Respondeo, quòd non prius nominatur, quia sit maior natu; sed quia dignior alijs. Ex ordinatione enim patris adeptus est primogenituram, sicut & Iacob, & Ioseph: ratione cuius erat etiam Sacerdos. Nam vsq; ad Aaron, Sacerdotium erat annexum primogenituræ. Et iste Sen secundum Hebræos quos refert, & sequitur D. Hier. in quaest. Hebraicis, fuit Melchisedec: qui adhuc viuus (vt patet ex supputatione quingentorū annorū quos vixit post diluuiū) occurrit Abrahe Gen. 14, reuertēti exade Regum cum pane & vino: quæ sicut sacerdos Deo obtulit in gratis rum actionem pro victoria Abrahe. Et oblato sacrificio benedixit Abrahe vt inferiori, & consequēter benedixit sacerdoti legali, qui erat tunc in lūbis Abrahe secundum seminalem rationē. Et ipse Abraham, & consequenter Leuiticus sacerdos, vt explicatur ad Hebr. 7. decimas soluit Melchisedech vt meliori, & consequenter Christo, cui Melchisedech a simili labatur. Sicut enim Melchisedech (vt Paulus

ius ait) erat sacerdos, & Rex Salem, id est pacis & iustitiæ: sic Christ⁹ erat sacerdos & Rex pacificus. Et sicut Melchisedech (ait Paulus) erat sine patre, & sine matre, & sine genealogia, nec initium dierum, nec finem vitæ habens, hoc est, quod in sacra Scriptura, vt ait D. Tho. 3. p. q. 22. art. 6. ad 3. illius sub nomine Melchisedech, non texitur genealogia, sed subito introducitur in Genesi occurrens Abrahe nec ante, nec post, subtili nomine de eo fit mentio: ita Christus in terris sine patre, & in cœlis sine matre, nec habuit initium sui esse, nec habebit finem, cū sit Deus æternus. Et sicut Melchisedech obtulit Deo panem, & vinum in sacrificiū, ita Christus in Cœna panem & vinum, & in ara Crucis obtulit Deo se ipsum, qui est panis viuus.

Secunda ætas mundi.

In quo anno	352	6002
creationis sîn		Anni vite
gul ⁹ natus sit.		singulorū.

1056	N O E.	950
1659	Sen genitus à Noe	
	503. ætatis suæ.	600
1694	Arphaxad genitus	433
	Z 5. à Sen	

271 *ab Adam ad Christum.*

	à Sen. 100. ætatis sua.	338.
1694	Sale seu Cainam geni- tus ab Arphaxad. 35. ætatis sua.	433.
1724	Heber genitus à Sale. 30. ætatis sua.	464.
1754	Phaleg genitus à Ha- 34. ætatis sua.	239.
1784	Reu genitus à Phalec. 30. ætatis sua.	239.
1814	Sarug genitus à Reu. 32. ætatis sua.	230.
1844	Nachor genitus à Sarug. 30. ætatis sua.	148.
1873	Thare genitus à Nachor. 29. æta- tis sua.	205.
2009	Abraham genitus à Thare. 130. æta- tis sua.	175.

HAEC Secunda ætas duravit à diluio
exclusiue vsque ad natalē Abrahæ ex-
clusiue per. 352. annos. Et licet. D. A-
gus. 16. deci. 10. sequutus translationē sep-
tuagint-

tuaginta interp. & alios Græcos codices inter Arphaxad, & Sale ponūt Cainā assignādo ei centum triginta annos antequam generaret Sale: nostra tamē editio vulgata, quę iuxta decretum Concil. Trid. ses. 4. pro authentica habenda est, Genes. 11. & 1. Paral. 1. & D. Hieron. & omnes translationes ex Hebræo nihil tale ponūt. Et si obijcias, quia in Vulgata æditione. Luc. 3. ponitur, dū ait, qui fuit Sale, qui fuit Cainam, qui fuit Arphaxad. Respondeo, quod Sale, & Cainam sunt duo nomina eiusdē hominis, & sic sensus est, quod ille qui fuit Salē, fuit etiam Cainam. Ita Samotheus lib. 1. ca. 6. Genebrar. in Chron. & Mafseus lib. 2. Chron.

Prædictorum patrū ætates constant Gen. 11. præterquā quod ponimus, quod Tharē anno ætatis suæ. 130. genuit Abraham. Et videtur coligi ex Gen. 11. & 12. vbi narratur egressio Abrahæ in Canaam cum patre Tharē d̄ vi Chaldeorū ex reuelatione facta Abrahæ ibidem, antequā moraretur in Charrā, seu Arā, vt ait D. Stephanus. Act. 7. ibi enim narratur quod habitantibus illis iam in Charram itinere ad terram Chanaam ad quā pergebant mortuus est Tharē ducētorū quinq; annorū post cuius obitū vollēs
Abra-

Abraham reuerti in terram suam, & ad domum patris sui, siue ad cognationem suam: rursus ait ei dominus. Exi de terra tua, in qua, scilicet, habitas (non corporaliter cum aduc esset in charram) sed per affectum, & propositum in illam redeundi, vt explicat August. 16. deci. 10. Exist igitur sicut præcipit ei Deus. Et subditur. Septuaginta quinque annorum erat Abraham cum egredere tur de aram. Itaque quando pater Thare erat ducentorum quinque annorum Abraham habebat septuaginta quinque annos. Ergo Thare genuit Abraham quando habebat centum triginta annos.

Nec obstat illud gen. 11. vixit Thare septuaginta annis, & genuit Abraham, Nachor, & Aram: sensus enim est quod tunc cepit eos generare: non enim illos omnes eodem anno septuagesimo vitæ suæ genuerunt, sicut dixi supra de filiis Noe. Et licet ob dignitatem Abraham prius nominetur, non tamen fuit maior natu. Et hoc probatur, & precedens doctrina magis roboratur. Quia Abraham duxit uxorem Sarai, quæ secundum D. Hieron. eadem est cum Iesca filia fratris sui Aram, qui vt dicitur gene. 11. ante Thare patrem suum, id est, aduc

aduc viuentē Thare, aut in eius presentia, obiit suffocatus à Chaldæis. Quia nolluit adorare ignem. Si ergo Sarai erat filia Aram, esset minor illo plusquam decem annis, nō enim illam genuisset in anno decimo ætatis suæ, maximè tunc quādo tardè coniugio copulabantur: at vero Abraham tantum habebat decem annos plusquam Sara, vt patet gen. 17. vbi dicit, Abraham de se, putas ne centenario nascetur filius, scilicèt, Isaac, & Sara nonagenaria pariet ergo Aram erat maior natu. Ex his patet quomodo Sara, vt notat D. Thom. 2. 2. q. 110. art. 3. ad 3. non sit soror Abraham, sed non sobrina filia, scilicèt, fratris sui Aram.

Nec obstat, quōd ipse Abraham vocat eam sororem filiam patris sui gen. 20. Nam preterquam quōd auunculus & con sobrinus sæpe in sacra Scriptura appellantur fratres, vt patet gen. 13. & 14. vbi Abraham vocat Loth fratrem cum alias sit eius con sobrinus, filius Aram fratris sui, & gen. 29. Laban vocat Iacob fratrem suum, cum alias sit con sobrinus filius sororis suæ Rebecæ, est etiam alia ratio, nam mortuo Aram filij ei⁹ Loth, & Sarai mansere in domo aui sui Thare sicut filij adoptiui. Et ob hoc dicuntur fratres

184 *ab Adam ad Christum.*

fratres Abrahamæ. Sic etiam Gen. 48. Ephraim & Manasses filij Ioseph adoptantur ab auo suo Iacob, & succedūt ei in hæreditate sicut alij filij eiusdem Iacob.

Tertia ætas mundi.

505.

Anno creationis quo singulus na- tus sit.	Anni vitæ singulorū.
---	-------------------------

2009	ABRAHAM.	175 <i>Gen. 25.</i>
------	----------	------------------------

2109	Isaac Genitus ab Abraham. 100. ætatis suæ. Ge- nesis. 21.	180 <i>Genes. 35.</i>
------	--	--------------------------

2169	Iacob genitus ab Isaac 60. ætatis suæ. Genesis 25.	147 <i>Gen. 47.</i>
------	---	------------------------

Linea

Linea Regia.

Iudas filius Iacob,

Phares filius Iudæ.

Esrom filius Phares,

Aram & Caleph fi-

lius Esrom.

Linea Sacerdotalis.

Leui Filius Iacob

Caapth filius Leui.

Amram filius Caapth,

A Aron filius Amram,

Eleazar filius Aaron,

HAEC Tertia ætas durauit á Natali
 Abrahe, vsque ad exitum Israel de
 Egypto per 505. annos, qui sic suppu-
 tantur. Nam Abrahæ cum esset septuagin-
 ta quinque annorum, vt patet Gen. 12. Ita-
 tim ingresso terram Chanaam promittitur á
 Deo, Isaac: sed ex hac promissione vsque
 ad exitum Irael de Egypto, & datam legē
 in monte Sina transierunt quadringenti tri-
 ginta anni, qui cum prædictis septuagin-
 ta quinque annis vitæ Abrahæ faciunt

505. annos. Ergo, minor patet ad Gal. 3. ubi referens Paulus prædictas promissiones ait. Abrahæ dictæ (id est factæ) sūt promissiones, &c. Hoc autē dico, ait Paul. testamētū (id est, has promissiones voco testamētū) confirmatum à Deo (quia scilicet per modum) testamenti sunt firmatæ iuramento diuino, & subditur. Quæ post quadringentos triginta annos facta est lex, nō irritū facit ad euacuandas promissiones, id est, lex quæ post quadringentos triginta annos data est eis in monte Sina, non irritabat illas promissiones. Aliàs vt ibi ait Paulus, si ex lege hæreditas (scilicet datur) iam non ex promissione. Et si obijcias illud, quod dictū est Abrahæ. Genes. 15. peregrinum erit semen tuum in terra non sua, & affligent eos quadringentis annis, generatione quarta reuertentur huc. Si ergo istis quadringentis annis addatur alij ducenti nonaginta anni transacti a natali Abrahæ, vsq; ad ingressum in Egyptum durasset hæc ætas sexcentis nonaginta annis. Respondeo, quòd Israelitæ non vixerunt in Egypto per quadringentos annos, Nam Caath cum patre suo Levi Genes. 46. intrauit Egyptum, & vixit Caath centum triginta tribus annis, vt patet Exod. 6. & filius

filii istius Amiram vixit centum triginta septem annis, vt ibi patet, & Exod. 7. patet Moysen filium Amiram octogenerarium eduxisse Israel de Egypto, qui omnes anni aduc vniti faciunt trecentos quinquaginta annos, & adhuc existis tollendi sunt anni quos habebat Caath, quando ingressus est Egyptum, & anni quos habebat Amiram antequam generaret Moysen. Itaque à prædictis quadringētis annis tollendi sunt anni vitæ Isaac antequam generaret Iacob qui fuere sexaginta, vt dicitur Gen. 25. & anni vitæ Iacob ante descensum in Egyptum qui fuerunt centum triginta, vt dicitur Genes. 47. & sic remanent ducenti decem quibus addendi sunt quinque, vt locus iste cōsonet cum alio loco ad Galat. 3. & Exod. 12. vbi istis quadringentis adduntur triginta, videlicet viginti quinque, qui præcesserūt. Natiuitatem Isaac, à tempore promissionis factæ Abrahamæ & isti quinque, qui ex eo quod erant parua res, sacra Scriptura in loco prædicto Genes. 15. non curauit de eis. Hæc explicatio & supputatio consonat cum textu dicti loci Genes. 15. ibi enim dicitur. Peregrinum erit semen tuum (id est Isaac, & eius posterum, qui erāt semen Abrahamæ) in ter-

Et non sua (non enim ait in terra Egypti, sed absolute ait in terra non sua: per quam etiam inteligitur terra Chanaan, in qua tunc erat, quae aduc non erat eis tradita, sed promissa, ut dicitur Act. 7. Et ipse Isaac, & Iacob saepe vocant se peregrinos, ut patet Genes. 23. 26. 28. & 47. Et licet Exod. 12. dicatur habitatio filiorum Israel, qua manserunt in Egypto quadringentorum triginta annorum. Ideo est, quia ex istis annis per plures peregrinati sunt in Egypto, & fuit peregrinatio ista magis continua, & non interrupta per ducetos quindecim annos. Alios autem ducetis quindecim annis peregrinati sunt modo in terra Chanaan, modo in geraris, ut patet Gen. 20. & 26. Et postea Iacob apud Laban peregrinatus est, ut dicitur Gen. 29. Quod autem dicitur peregrinum erit semetuum in terra non sua, & affligent eos quadringentis annis, construendum est per Hiperbatom, ut ait glos. ex August. ita ut illa dictio quadringentis annis cadat super illud peregrinum erit, &c. Alias enim plusquam septuaginta annis fuerunt in Egypto sine afflictione, toto, scilicet, tempore vitae Ioseph, & donec surrexit Rex nouus qui ignorabat Ioseph, ut dicitur exod. 1. Et quod dicitur

etur generatione quarta reuertentur huc. Inteligitur a die qua ingressi sunt Egyptū quæ generationes per lineam regiam supputantur sic. Nam Iudas ingressus est Egyptum cum Iacob, & Iudas genuit Phares, Phares genuit Esrom, Esrom genuit Aram, & Caleph, vt patet 1. Paral. 2. & iste Caphin quo completur quarta generatio ingressus est terram promissionis, vt patet numer. 14. Septuaginta Interpretes legūt sic. Generatione quinta reuertentur huc. Et hoc etiam verificatur si fiat supputatio per lineam Sacerdotalem. Nam Leui qui cum patre Iacob ingressus est Egyptum genuit Caath, Caath genuit Amram, Amram genuit Aaron & Moysen, Aaron genuit Eleazar, vt dicitur 1. Paral. 6. Et iste Eleazar in quo, vt patet completur quinta generatio ingressus est terram promissionis.

Quarta ætas mundi.

436.

Anni creatio
nis.

Anni Regni
singulorum.

Duces, & Iudices Israel.

8514

Moyses de tribu

40.

Leui

Aa 2

Computus annorum

	Leui, Deut. 29.	
	Iosue de tribu Ioseph.	
2554	Othoniel de tribu Iudæ. Iudic. 3.	40
	Aiod de tribu Benjamin.	
2594	Sangar. Iudic. 3.	80
2674	Debora simul cum barac. Iudic. 5.	40
2714	Gedeon de tribu Mana- se. Iudic. 8.	40
2754	Abimelech filius spurius Gedeonis. Iudic. 9.	3
2757	Tholà de tribu Isachar. Iudic. 10.	23
2780	Iair Galadites. Iudi. 10.	22
2802	Hic Israel fuit sine iudi- dice. per 18. annos. Iu- dic. 10.	18
2826	Iepte. Iudic. 12.	6
2826	Abesam. Iudic. 12.	7
2833	Cleom. Iudic. 12.	10
2843	Abdom. Iudic. 12.	8
2851	Sanfon de tribu Dam.	20
2871	Heli de tribu Leui. 1. Reg. 4.	40
2911	Samuel, & Saul. Act. 13.	40

HAEC Quarta ætas duravit à tempore quo Moyſes octogenerarius eduxit Iſrael de Egypto, uſque ad Regnum Dauid per 436. annos completos, vt patet ex 3. Reg. 6. vbi dicitur, quòd quadringèſimo octogèſimo anno exitus de Egypto in anno quarto menſe ſecundo Regni Salomonis cœpit edificare domum Domini. A quibus annis ſi tollas iſtos quatuor Regni Salomonis, & alios quadraginta Regni Dauid 2. Reg. 4. remanent dicti. 436. anni. Item iſtorum annorũ ſupputatio patet ex annis quibus iudices gubernarunt Iſrael. Vbi nota primo quod illis iudicibus quibus in ſacra Scriptura nō taxantur anni ſuæ iudicaturæ aſcribuntur annis iudicis ſibi vicini, vt ſie dicta ſupputatio 2. Reg. 4. integra maneat.

Nota 2. Quòd tēpus medians inter duos iudices aſcribitur iudici ſuccedenti, vt notat Aguſtin. Iſidor. Beda, & alij expoſitores libri iudicum. Excipiuntur tamē illi decem, & octo anni, qui ſine iudice antecēſſerunt ſepte, qui non numerātur inter ſex annos iſtius, vt clare patet. Et ſi obijcias, quòd in hoc tempore medio, vt ſæpè dicitur in libro iudicum, Hebræi idolis immolabāt, & à Regibus vicinis infeſtabantur: & poſtea in

annis iudicum quietabantur, ver. g Iudi. 3:
electo Othoniel quieuit terra quadraginta
annis, quibus ipse præfuit, & in octo annis
antecedentibus nō quieuerat, ergo illi octo
anni seorsum computantur ab illis quadra-
ginta. Respondeo, quod illi octo anni res-
pectu quadraginta cum sint parua res pro
nihilō reputantur, & sic absolute dicitur,
quod quieuit Israel quadraginta annis.

Quinta aetas mundi.

454.

Anni creationis.

Anni regni
singulorū.

Reges totius Israel.

3951	David filius Isai.	40.
	2. Reg. 15.	
3991	Salomon filius David.	40
	3. Reg. 11.	

Mortuo Salomone ob eius peccata di-
uissum est Regnum in Tribū Iudā, &
Beniamin ex vna parte, quibus præ-
fuit Roboam filius Salomonis, & in alias de
cem Tribus, quibus præfuit Hieroboam, ve
habe-

habetur. 3. Reg. 12. Et ambas lineas appo-
nemus incipiendo à Regibus Iudà, & Ben-
iamin.

Reges Iudà.

Anni creatio- nis.		Anni Regni singulorum.
3030	Roboam filius Salomonis. 3. Reg. 14.	17
	Abias filius Roboam. 3. Reg. 15.	8
3049	Afsà filius Abie. 3. Reg. 15.	40
3089	Iofaphat filius Afsà. 3. Reg. 22	28
3110	Ioram filius Iofaphat. 4. Reg. 8.	8
3117	Ochociaz filius Ioram. 4. Reg. 8.	8
3117	Athalia mater Ochociaz. 4. Reg. 11.	7
3123	Ioas filius Ochociaz. 4. Reg. 12.	40
3163	Amassias filius Ioas. 4. Reg. 14.	29
3180	Ocias seu Acarias filius	15

Computus annorum.

	Amasiae 4. Reg. 15.	
3241	Ioathan filius Ociaz.	16
	4. Reg. 15.	
3256	Achaz filius Ioatham.	16
	4. Reg. 16.	
3271	Eccequias filius Achaz.	29
	4. Reg. 18.	
3299	Manasses filius Eccequiaz.	55
	4. Reg. 21.	
3353	Amon filius Manasses,	2
	4. Reg. 21.	
3354	Iofias filius Amon.	31
	4. Reg. 22.	
3384	Ioacham filius Io-	Tres mensis
	siaz. 4. Reg. 23.	
3384	Eliacim, seu Ioacim.	11
	filius etiã Iosiaz. 4. Reg. 23.	
3394	Ioachin, seu Iecho-	Tres menses
	nias pater Salatiel, & filius Io-	
	cim. 4. Reg. 24.	
3394	Sedechias filius Iosiaz.	11
	4. Reg. 24.	

HAEC Quinta ætas durauit à princi-
pio Regni Dauid, vsque ad captiuitatē
Babiloniae per. 454. annos, vt patet ex
supputatione annorum quibus singuli Re-
ges

ges gubernarunt. Vbi aduerte primo, quòd ultimus annus vnus Regis est primus sequentis. Et patet. Nam. 3. Reg. 15. dicitur, quòd anno decimo octauo Hieroboam Regis Israel regnauit Abias super Iudam tribus annis: & postea de Afsà successore Abie dicitur, quòd regnauit in anno vigesimo Hieroboam; itaque annus vigesimus Hieroboam, numeratur pro tertio & ultimo anno Abiæ, & pro primo Afsà, & sic de alijs. Ex quo colligitur, quòd in suma annorum omnium Regum Iudæ, vel Israel nō est bis, sed semel tantum numerandus iste annus medius. Excipitur tamen ab hac regula Dauid, qui cū regnauerit quadraginta annis & sex mensibus, vt constat 2. Reg. 5. pro illo debēt numerari quadraginta anni integri, & alij sex menses illius debent cōnumerari inter quadraginta annos Salomonis. Excipitur etiam Roboam primus Rex super Iudam, & Benjamin, cuius decem & septem anni sunt integri. Nam de eius successore Abia dicitur, 3. Reg. 15. quòd incepit regnare anno decimo octauo Hieroboam Regis Israel: cum tamen Roboam, & Hieroboam in eodem anno regnare incepissent, vt patet 3. Reg. 14. & 15. Secundo aduerte,

quòd aliquando tam in Israel, quam in Iudà regnabāt duo Reges simul: quando enim pater procedebat ad bellum, vel erat in potens ad gubernandum, designabat filium, vt secum coregnaret. Sic enim in Iudà, Ioram coregnauit cum patre Iosaphat tribus annis. Et patet hoc, quia iste Ioram, vt dicitur 4. Reg. 8. incepit regnare in anno quinto alterius Ioram Regis Israel, sed tunc erat annus vigesimus secundus Regni Iosaphat, post quod regnauit Iosaphat alios tres annos, cum regnauerit viginti quinque annis: ergo, minor patet, nam Ioram Rex Israel coepit regnare anno octauo Iosaphat, vt dicitur 4. Reg. 3. Ex his patet quod Iorā Rex Iuda post mortem patris in anno vigesimo quinto Regni sui, regnauit in solidum per quinque annos tantum vsque ad vltimum annum alterius Ioram Regis Israel: & successit ei suus filius Ochocias per vnum annum, in duo decimo & vltimo anno Ioram Regis Israel, vt patet. 4. Reg. 7. In illo enim eodem duodecimo anno isti duo Ochocias & Ioram Rex Israel Occissi sunt à Gehu. 4. Reg. 6. & sic istorum successores, vt potè, Athalia super Iudam, & idem Iehu super Israel inceperunt regnare in eodem an-

no ab orbe condito. 3117.

Tertio aduerte, quòd anni quinquaginta duo Ociz numerantur à vigesimonono anno regni patris sui Amasiz, in quo obiit profugus in Lachis. Tunc enim licet Occias esset quatuor tantum annorum ratione cuius regnum gubernabatur per tutores duodecim anni, vsque ad decimum sextum ætatis annum Ociz: illi tamen duodecim anni numerantur inter quinquaginta duos annos regni eiusdem Ociz, vt sic vera consurgat supputatio regni aliorum Regū, nec obstat quod 4. Reg. 15. dicitur. Occias incepit regnare anno vigesimo septimo Heroboam Regis Israel, qui Hieroboam incepit regnare anno quinto decimo Amasiz patris Ociz, vt dicitur 4. Reg. 14. Ex quo tempore vsque ad vigesimum septimū annum regni Heroboam mediant quatuordecim anni regni Amasiz vsque ad vigesimum nonum, & vltimum annum regni eius, & isti duo decim anni tutorum. Ad hoc enim dico, quòd sensus est, quòd in illo vigesimo septimo anno Heroboam cœpit Ocias regnare per se solum & sine tutoribus, cum quo etiam stat, quòd antea incepit regnare cum tutoribus.

Computus annorum

Anni creatio-
nis.

Anni regni
singulorum.

Reges Israel durarunt per 247
annos.

3030	Hieroboam seruus Sa- lomonis. 3. Reg. 14.	23
3050	Nadab filius Hieroboam. 3. Reg. 15.	2
3051	Baassa de Tribu Isacar. 3. Reg. 15.	24
3074	Ela filius Baasa. 3. Reg. 16.	2
3075	Zambri seruus Ela. 3. Reg. 16.	<i>Sicco dies</i>
3075	Amrri Dux, & seruus Ela. 3. Reg. 16.	13
3086	Acab filius Amrri. 3. Reg. 16.	23
3105	Ochocias filius Achab. 3. Reg. 22.	2
3106	Ioram filius etiam Achab. 4. Reg. 3.	13
3117	Iehu seruus Achab. 4. Reg. 10.	22

ab Adam ad Christum. 189

Hic fuit interregnum anni unius.

3145	Ioacham filius Iehu.	17
	4. Reg. 13.	
3167	Ioas filius Ioacham.	16
	4. Reg. 13.	
3176	Hieroboam filius Ioas.	41

Hic fuit interregnum duodecim annorum.

3227	Zacharias filius Hie- roboam. 4. Reg. 15.	Sex mēsis
3227	Selum filius Iabes coniurator. 4. Reg. 15.	Vnus mēsis
3228	Manahem filius Gade. 4. Reg. 15.	10

Hic fuit interregnum trium annorum.

3240	Phaceia filius Manahem. 4. Reg. 15.	2
3241	Phace Dux Phaceia & filius Romeliz. 4. Reg. 15.	20

Hic fuit interregnum octo annorum.

3268	Osez coniurator. 4. Reg. 17.	9 Reg.
------	---------------------------------	-----------

Computus annorum

Regnum Israel à Hieroboam, vsque ad Oseam inclusiue durauit per 247. annos, vt patet ex supputatione annorū quibus isti Reges regnarunt. In quibus etiā, sicut in Regibus Iuda, annus vltimus vnus Regis est primus sequentis. Item in Israel, sicut & in Iuda, aliquando regnabant duo Reges simul: sic enim Nadab corregnauit per vnum annum cum patre suo Hieroboā: quia incœpit regnare in anno secūdo Afsā Regis Iudā. 3. Reg. 15. Et tamen pater eius Hieroboā obiit anno tertio Afsā, quia Afsā incœpit regnare anno vigesimo Hieroboā qui regnauit viginti duobus annis: & annus Nadab in quo cum patre regnauit numeratur inter duos annos, qui ei ascribuntur: cū eius successor Baassa incœperit regnare in anno tertio Afsā. Item Ochocias suis duobus annis coregnauit cum Achab, quia vt dicitur 3. Reg. vltimo cœpit regnare anno decimo septimo Iosaphat Regis Iudē, in cuius anno decimo nono obiit Achab cū regnaret per viginti duos annos: & aliās Iosaphat incœperit regnare anno quarto Achab, vt dicitur 3. Reg. 22. Imō mortuo Ochocia eius frater Ioram regnauit simul cum patre suo Achab per vnum annum: cum in cœperit regnare

regnare anno decimo octavo Regni Iosaphat. Item Ioas correxnavit cum patre suo Ioacham tribus annis. Quia incepit regnare 4. Reg. 13. in anno trigesimo septimo, Ioas Regis Iuda, & pater eius obiit anno trigesimo nono eiusdem Ioas: cum incepit regnare anno vigesimo tertio, eiusdem per decem & septem annos 4. Reg. 15. isti tamen tres anni non numerantur inter sexdecim annos eiusdem: quia post istos statim incepit regnare Heroboam, & aliàs hoc consonat supputationi regum Iuda, quorum Amalias coepit regnare anno secundo istius Ioas, vt dicitur 4. Reg. 14.

Not. secundo, quod inter Reges Israel aliquando mediant aliqui anni, qui non computantur inter annos ipsorum Regum. Cum enim filij non semper succederent patribus in Regia dignitate sæpè populus erat sine Rege, & licet aliqui statim regnum occuparent, ex eo quòd hoc fiebat per tiranidè populus non quietabatur, & sic anni Regis tirani non incipiebant numerari quousque populus pacificabatur. Sic inter Iehu & Ioacham ponimus vnum annum interregni: quia Ioacham incepit regnare anno vigesimo tertio Ioas Regis Iuda, vt dicitur 4.

Reg. 13. Et pater eius Iehu obiit anno vigesimo secundo incepto eiusdem, cum incepit regnare per viginti octo annos, cum Athalia rex, & cum Ioas successore Athaliae in Iuda viginti duobus annis. Item inter Heroboam & Zachariam mediant duodecim anni interregni: quia Hieroboam incepit regnare anno quinto decimo Amasiae Regis Iuda per quadraginta & unum annos, & regnavit in tempore Amasiae per quindecim annos vsque ad istius vigesimum nonum & vltimum annum, & in tempore Ociae filij Amasiae, & tutorum eius regnavit alios viginti septem, cum quibus implevit quadragesimum & unum annum regni sui, sed eius successor Zacharias, vt dicitur 4. Reg. 15. incepit regnare anno trigesimo octavo Ociae Regis Iuda, ergo mediant inter Hieroboam & Zachariam duodecim anni, qui non ascribuntur Zachariae, sed soli sex menses cum quibus tamen implevit triginta & octo annos Ociae: cum in anno trigesimo nono Ociae incepit regnare in Israel sellum successor Zachariae per unum mensem. Item inter Manahem & Phacciam mediant tres anni. Quia Manahem 4. Reg. 15. incepit regnare anno
trigesi-

trigesimo nono Ozia Regis Iuda per decem annos, & sic obiit anno quadragesimo octavo eiusdem Ozia, & tamen Phaceia, vt ibi dicitur incepit regnare anno quinquagesimo regni Ozia. Item inter Phace. & Osea mediant octo anni, quia Phace. 4. Reg. 15. incepit regnare anno quinquagesimo secundo & ultimo Ozia, & in anno primo regni Ioatham filij Ozia per viginti annos, & sic regnavit in tempore Ioatham, per illius sexdecim annos, & obiit anno quinto regni Achab filij Ioatham: sed Osea. 4. Reg. 17. incepit regnare anno duodecimo regni Achab, quia licet Osea occiderit Phace anno quinto regni Achab Regis Iuda, qui ann. 4. Reg. 15. vocatur vigesimus Ioatham, si vsq; tunc, scilicet, regnaret, & licet dicatur ibi, quod tunc Osea incepit regnare, non tamen pacificè regnavit vsque ad duodecimum regni Achab. Et sic illi anni non numerantur inter nouem annos eiusdem. Et hæc supputatio consonat sacre Scripture. 4. Reg. 13. vbi dicitur, quod in anno sexto Ezechiz Regis Iuda, & nono Osea, & sic anno ab orbe condito. 276. Salmanafay Rex Babilonis transfudit decem tribus Israel in Assirios & Medos, inter quos Tobias ductus est

in Niniuem, & Rex Babilonis misit ad inhabitandam Samariam, & alia loca istarum tribuum, Cutheos, & alios vassallos suos, qui successu temporis à terra quam habitabant vocati sunt Samaritani: ex quibus descendit mulier illa Samaritana, de qua Ioan. 4. Qui ex eo quòd recipiebant quinque libros Moysi, & ex eo quòd ob metum Leonum eos dilacerantium colebant Deum Israel, vocabant patrem Iacob, sicut vocat eum Samaritana Ioan. 4. & quòdo Iudæi à Regibus Siria & Alexandro Magno honorabantur, dicebant se esse Iudæos, quibus tamen aliàs non contuebantur, vt dixit mulier illa Samaritana. Ioan. 4. hæc de captiuitate decem tribuum.

Not. vltimo circa captiuitatem tribus Iudæ & Beniamim, quòd ista facta fuit in duabus vicibus, vt constat ex 4. Reg. 24. primo in tempore Iechoniæ Regis Iuda. Quando Nabubho Donosor tulit secum istum Iechoniam matrè, & filios eius, ac nobiles Regni: inter quos Eccequielem, & Danielelem. Et hæc captiuitas vocatur trãsmigratio Matth. 1. quia Spontè Iudæi isti se obtulerunt Regi Babilonis. Secunda captiuitas fuit in tempore Sedechiæ, què Nabucho Donosor constituerat

constituērat Regem pro Iechonia cum certo tributo: qui rebelans contra Nabuchodonosor, vocato in suum auxilium Rege Egypti, venit Nabucodonosor, & effugato Rege Egypti, Obedit Ierusalem per decem & octo menses, & tandem cœpit Sedechiam in vndecimo anno regni eius, & euulsis oculis Duxit in Babilonē: vt impleretur quod dicitur de isto Sedechia Hier. 5. quod esset ducēdus in Babilonē, & illud Ezeq. 12. quod non esset visurus Babilonem. Putabat enim Sedechias istas Prophecias esse contrarias, & sic noluit credere Hieremię suadenti, c. 28. & 29. vt Spontē se traderet Nabuchodonosor, quia iam Deus ob eius scelera decreuerat traddere eum illi. Post hoc Nabuchodonosor, misit Nabuzardam Principem militiae suę in Ierusalem: qui succedit templum & domos Ierusalem & muros destruxit, & reliquum vulgus ex prima captiuitate relictum cum vasis templi Duxit in Babilonē, exceptis paucis agricolis pro cultura agrorum. Et sic impletur illud. Ierem. 25. dereliquit Leo, id est Deus, vmbraculū suum, id est Ierusalem, quā in suis rugitibus, & pręsentia, sicut Leo tuebatur, facta est terra in desolationem à facie irę colūbæ, id est

â facie Regis Babilonis, qui dicitur columba,
 ex eo quod in suis vexilis columbam porta-
 bat depictam, vt ait D. Thom. ibi, credebant
 enim Babilonij, quôd sua Regio a Semiramis
 fuit in columbam conuersa, & sic in vexilis
 columbam depictam portabant. Hoc etiam
 erat ostensum Ezequiel. cap. 1. existenti
 iuxta fluuium Chobar ante vltimam capti-
 uitatem, in visione quatuor animalium figu-
 rantium, quatuor Monarchias destructuras
 Israel. In Leone enim figurabatur Monar-
 chia Assiriana, quæ sicut Leo erat fortior, &
 prima inter alias, cuius Reges Hier. 5. vocâ-
 tur Leones, quorû Salmanasar captiuauit de-
 cem tribus, & tandem Nabucho Donosor,
 vt diximus captiuauit tribum Iuda, & Ben-
 iamin, & desolatus est Ierusalem. In homi-
 ne figurabatur Monarchia Persiana, quæ
 humanius & mitius se gessit cum Iudæis, vt
 patet in Cyro, & Assuero Longimano, qui,
 post reunitam Monarchiâ Persianam cum
 Assiriana, aliàs antea diuisam in tempore
 Sardanapali dederunt licentiâ Iudæis reedi-
 ficandi templum & Ierusalem. In Tauro fi-
 gurabatur Monarchia Græca. Quæ incepit
 in Alexandro Magno, cuius multi Reges, vt
 vt patet in Antiocho illustri, sicut Tauri im-
 petu

petu furibundo percusserunt Iudæos. Vnde Alexander Daniel. 8. vocatur cornu, ex quo per mortē fracto orta sunt quatuor cornua, qui sunt quatuor Reges ei succedentes, vt potè, Philippus Arideus in Macedonia, Ptolemeus Lagus in Egypto, Anthigonus in Asia, Seleucus in Siria & Babilonia. Ecce quomodo Reges istius Monarchiæ cornu vocatur ob eorum crudelitates: de quibus in libris Machabeorum satis constat. In Aquila figurabatur Monarchia Romana, quæ vt Aquila rapacissima non iustitia, sed potentia omnes gentes subiugauit, & Iudæos omnino deuastauit, vt patet in Tito, & Vespasiano. Item desolatio Iudæorum erat figurata, Zachar. 6. in visione quatuor quadrigarū. In quadriga enim ruforum equorum figurabatur prima Monarchia effusiva sanguinis Iudæorum. In quadriga equorum nigrorum figuratur secunda Monarchia cuius Reges, maximè Assuerus, ad instatiam Aman causerunt luctum in Iudæis, quando præcepit eos occidere. In quadriga equorum alborū figurabatur tertia Monarchia, cuius Rex Alexander lætificabit Iudæos, eos honorando, & releuando à tributo septimi anni, in quo secundum legē non seminabant: quādo

Computus annorum

veniens manu armata contra Ierusalem, Pontifice onia in Pontificali habitu, & omni ciuitate, magna cum solemnitate, eum recipiente benignè se gessit circa eos, Angelo sibi apparente, & præcipiente, ne sanctam ciuitatem & templum violaret. In quadriga quorum varij coloris figurabatur varietas quartæ Monarchiæ Romanorum, quorū aliqui Imperatores fuerunt pij cum Iudæis & mites, alij vero impij, & crudeles.

Sexta ætas mundi.

589.

Anni creationis.

Anni Iudicaturæ.

Duces Israel.

3404	Salatiel filius Iochonix, in captiuitate Babiloniæ.	70
3474	Zorobabel seu Barachias filius Salatielis.	58
3532	Refa seu Mosola filius Zorobabelis.	66
3598	Icanna Benrefa filius Refa.	53
3651	Iudas Hircanus, filius Ioanna.	14 <i>Nic</i>

Hic incæpit Monarchia Græcorum in
Alexandro Magno.

3665	Iosephus primus filius Iudæ.	7
3672	Abnerfemet filius Ioseph.	11
3683	Eli Mathias filius Scemei.	12
3695	Assar Maath, filius Matathia.	9
3704	Nagath Arphaxad filius eius.	10
3714	Agai Hesli filius Nagath.	8
3722	Mafeth Nahum filius Esli.	7
3729	Amos Scirach filius Nahum.	14
3743	Mathathias Siloa filius Amos.	10
3753	Iosephus Arses filius Matathia.	60
3813	Ianeus Hircanus filius Iosephi.	14

HIC Opprimente Antiocho Israel, vt patet. i. Macha. i. insurgit Matathias

Compuus annorum

cum Machabæis filiis suis, & mortuo Ianeo Hircano, qui erat de tribu Iuda, vt patet Lucæ. 3. Transijt Ducatus cum summo Sacerdotio ad Iudam Machabeum filium Matathie & eius successores, qui erant de tribu Leui, vt patet. 1. Macha. 2. Vbi Matathias pater Iudæ dicitur Sacerdos ex filiis Ioarim, seu Ioarib, qui Ioarib erat vnus illorū viginti quatuor Sacerdotum, quos elegit Dauid. 1. Paral. 24. Sic etiam Zacharias pater Baptistæ dicitur Sacerdos de vicæ abiz.

3829	Iudas Machabeus filius mathatiæ.	5
3834	Ionathas frater Iudæ.	19
3853	Simon frater etiam Iudæ.	8
3861	Ioaneus Hircanus filius Simonis.	26
3887	Aristobulus filius Hircani.	1
3888	Ianeus Alexander frater Aristoboli.	27
3915	Alexandra vxor Alexandri.	9
3924	Hircanus filius Alexandri.	34

ISTE Hircanus statim mortuo patre etiam regnante matre fuit summus Sacerdos.

cerdos. Et iste fuit vltimus qui habuit sceptrum & Ducatum. Nam post istum suscepit Principatum Hærodes Aſcalonita, qui non erat de gente Iudeorū, & accepit regnū Iudeorū anno creationis 3958. per triginta & ſeptē annos. In cui⁹ trigelimo quinto anno, & conſequenter ab orbe cōdito. 3992. anno Ieſus Chriſtus filius Dei viui, pro ſalute hominum ex Virgine naſci dignatus eſt.

HAEC Sexta & vltima ætas durauit à primo anno quo populus Iudeorū captiuus ductus eſt in Babilonem uſque ad Chriſti natalem per 589. annos, vt patet ex ſupputatione annorum quibus Duces iſtius ætatis gubernarūt. Quæ omnia non conſtat ex ſacra Scriptura, cum eius hiftoriæ in hac ætate non continuentur, ſed ex Philone lib. 2. breuiarij: cuius authoritas communiter in hac parte præ omnibus eligitur. Et hæc ſupputatio conſonat ſupputationi Olimpiadū Eusebij, qui ait Chriſtum eſſe natum anno tertio olimpiadis ceterſime nonageſime quartæ: & quod in anno ſecundo Darij, in quo impleti ſunt anni ſeptuaginta captiuitatis Babilonix incipit Olimpias ſexageſima quinta. Ita quod ab anno ſecundo darij uſq;

ad Christum transierūt centū triginta olimpiades dēpto vno anno, ergo cū quelibet olimpiades cōstet ex quatuor annis prædictę cētū triginta olimpiades vno anno dēpto sumabūt. 519. an. quib⁹ si addātur septuaginta anni captiuitatis Babiloniæ faciēt. 589. annos.

Hæc etiam supputatio consonat supputationi septuaginta hebdomadarum Danielis cap. 9. vbi Daniel in anno primo Regni Darij, qui etiam erat primus annus Regni Ciri confobrini sui, vt dicitur. 1. Eſdr. 1. isti enim ambo cum essent Reges Persarum, venerūt contra Babilonem, & occiso Balthasar Rege Babiloniæ, in eadem nocte qua ipse propheta narat vasa sacra delata à patre suo ex Ierusalem, vt dicitur Daniel. 5. reunierunt Monarchiam aliàs in tempore Sadardanapali diuisam in Aſsios, & Persas, & in isto Ciro incepit Monarchia Persiana finita, iam Aſiriana. In anno igitur primo istorum, qui simul per duos annos vsque ad mortem eius dē Darij in Babilonia regnarunt, intelligēs Deniel esse completos septuaginta annos captiuitatis prænuntiatos Ierem. 25. orauit ad Deum, vt promissa impleret circa libertatem populi temporalē. Et apparuit Gabriel Angelus ostendens ei finē captiuitatis, etiā
spi-

Spiritualis per Christum fiende, ait enim. Septuaginta hebdomades abreuiatae, (id est definitae) sunt super populum tuum, ut finem accipiat peccatum, & adducatur iustitia sempiterna, & impleatur visio & Prophetia, & ungitur Sanctus sanctorum (id est Christus, qui solus inter homines vocatur Sanctus sanctorum, & unctus oleo letitiae praecipibus suis, ut dicitur Psalm. 44.) Et determinat Angelus tempus a quo incipiunt numerari istae hebdomadae, ait enim. Animadverte ab exitu sermonis, id est, a licentia data Iudaeis, ut iterum edificetur Ierusalem usque ad Christum ducem hebdomades septem, & hebdomades sexaginta dux erunt (id est hebdomades sexaginta nouem erunt usque; ad tempus in quo Christus baptizatus sicut Dux verbo & exemplo gubernabit gentes. Et postea ait, quod in medio hebdomadis sequentis (id est septuagesimae) deficiet hostia & sacrificium (ob praesentiam scilicet sacrificij Christi in Cruce.) Haec autem licentia de reaedificanda Ierusalem, concessa est Nehemiae. 2. Esdr. 2. a Dario, Assuero, longimano marito, ut fertur Ester, anno vigesimo regni sui, a Ciro enim non fuit data licentia, ut ciuitas reedificaretur, sed solum

tem-

templum restituitis vasis sacris deductis à Nabuchodonosor in Babilonem, vt dicitur 1. Esdr. 1. Et nullus alius ante Darium legitur concessisse facultatem reedificandi Ierusalem. Et quando Darius concessit istam licentiam, incipiebat annus secundus olympiadis octogesima prima, vt referunt humanae historiae, quibus, vt ait August. 2. de doct. 2 8. standum est saepe quando desinit sacra Scriptura. Et transferant pro hac aetate centum triginta quoque anni, vt potè, septuaginta anni captiuitatis, & alij sexaginta quinque anni ab illo primo anno Cyri. Quia tunc secundum Eusebium, & alios Chronistas, incipiebat olympas sexagesima quinta. Et si illis centum triginta quinque annis, addatur quadringenti octoginta & sex anni cum dimidio; ex quibus constat sexaginta noue hebdomades cum dimidia, faciunt sexcentos viginti unum annos cum dimidio. Ista enim hebdomades non sunt dierum; alias cito transferent, sed sunt hebdomades annorum: ita quod quouis constat ex septem annis. Et de talibus hebdomadibus fit mentio. Genes. 29. dum dicitur Iacob impleisse hebdomadam pro Rachel, & Leui. 25. dum dicitur. Numerabis tibi septem hebdomades annorum.

A prædictis tamen sexcentis viginti vno annis cum dimidio, tollendo triginta duos annos, & tres menses vitæ Christi, remanent prædicti. 589. anni pro ista sexta ætate.

Dubitatur circa prædicta, de sensu illorū verborum Gen. 47. non auferetur sceptrū de Iudā, & Dux de sãmone eius donec veniat qui mitendus est, id est Christus: videtur enim sæpè de fecisse sceptrum de tribu Iudā autē aduentum Christi; nam licet illa verba intellegantur de sceptro Semelluscepto cum non dicatur auferri nisi iam habitū: vnde cum tribus Iudā nondū acceperit sceptrum saltim permanenter vsque ad David, nō mirū quod Iudices præcedētes David in quarta mūdi ætate fuerint ex varijs tribubus: tamē post David videtur sæpè esse ablatum sceptrum de domo Iudā multo ante natalem Christi. Nam in septuaginta annis captiuitatis Babiloniæ, vt notat D. Hieron. in Esai. 11. Iudæi nullibi habuerunt iurisdictionem temporalem, & de Iechonia decimo octauo Rege Iudā, dicitur Iere. 22. scribe virum istum sterilem (non quia caruerit filijs cum genuerit Salathiel, sed quia vt ibi subditur) non erit de semine eius vir, qui sedeat super solium David. Nec obstat historia Su-

Sanae, Dauid 13. ubi de senibus eam Iudicibus dicitur, quod constituti sunt Iudices illo anno; nam licet illi senes essent Hebraei, siquidem, ut amici frequenter domum mariti Sufanae, non tamen constat illos fuisse de tribu Iudae. Item in tempore Machabeorum qui erant de tribu Levi per lineam masculinam, ipsi habuerunt sceptrum. Nec valet dicere illos fuisse de tribu Iudae per lineam semineam. Ista enim duae tribus sepe matrimonio iungebantur: Aaron enim ex quo descendunt Machabaei, & omnes Sacerdotes, duxit uxorem Elisabeth filiam Aminadab, Sororem Naason de tribu Iudae. Sed hoc non satis est, ut dicatur sceptrum durasse in tribu Iuda, alias ob eandem rationem posset dici Sacerdotium fuisse semper in domo Iuda. Sed his non obstantibus, dicendum est, quod tam in tempore captiuitatis quam in tempore Machabeorum, mansit sceptrum seu Ducatus in tribu Iuda, licet non quantum ad usum & possessionem, bene tamen quantum ad dominium & proprietatem, quam nullus ab eis, ipsis inuitis, poterat auferre: & Salathiel in Babilonia dicitur Dux populi. 4. Esdræ. 5. & ipsi semper reclamarunt, etiam in tempore Machabeorum, ut ait Philo in lib.

2. Breuiarij. Licet Machabei ex multis de
causis ab in iustitia excusarentur. In tempo
re verò Hærodis Gentilis Aſcalonitæ, om-
nino defecit ſceptrum à tribu Iuda, ſiquidẽ
vt ait Iosephus. 17. antiq. cap. 3. omnes tri-
bus Iſrael poſt trigefimum primum annum
quo iſte Hærodes tiranicẽ regnarat conue-
nerunt in vnum, & voluntariẽ cum in Re-
gem iurarunt. Et ſic impleta tunc Prophe-
tia Iacob prædicta, anno trigefimo
quinto regni Hærodis nascitur
Christus.

*Summa annorum ab Adam vsque ad
Christum. 3992.*

SACERDOTVM LI-
nea ab exordio mundi vsq;
ad Christum.

*Prima, secunda, & tertia etas
mundi.*

B Exordio mundi Ecclesia mi-
litans in terris plantata, vsque in
finem seculi est duratura iuxta
illud Christi, dictum Matth. 28.
Ecce ego vobiscum sum vsque ad consuma-
tionem seculi. Et cum Ecclesia sit visibilis
colectio fidelium sub vno capite : semper
habuit Sacerdotes, quibus sensibilibus Sa-
cramentorum ad ministratio, & sacrificio-
rum oblatio inculceret. Et in tribus primis
etatis mundi dignitas Sacerdotalis maiori-
catui annectebatur, & sic Esau vendendo sua
primogenituram, Gen. 25. commisit
vitium simoniae, vt ait D. Thom.
in Epist. ad Hebr. cap. 12.
lect. 3.

*Quarta aetas mundi summi Sa-
cerdotes.*

- P**rimus. Aaron de tribu Leui.
 Secundus. Eleazar filius Aaron.
 Tertius. Phinees filius Eleazari.
 Quartus. Abisue filius Phinees.
 Quintus. Bocci filius Abisue.
 Sextus. Heli de linea Aarō per Ithamar.
 Septimus. Phinees filius Heli.
 Octauus. Achitob filius Phinees.
 Nonus. Achias filius Achitob.
 Decimus. Abiatar filius Achitob, vel Abimelec.

IN Hæc quarta ætate in primo anno exitus Israel de Egypto, Deo præcipiente Leui. 8. separatur Aaron de tribu Leui, & in sumum Sacerdotem specialiter consecratur. Cui successit eius filius Eleazar num. 20. & isti successit eius filius Phinees, sicut promisserat ei Deus num. 25. Quarto successit Abisue filius Phinees: & quinto Bocci filius Abisue. Et licet isti duo ultimi texantur in genealogia Sacerdotum. 1. Paralip. 6. nō tamen fit mentio de illis in libro Iudicū, quia

C c fuerunt

fuerunt negligentes in reuocādo populo ab
 idololatria cui inteadebant, nisi pro tempo-
 re quo surgebat Iudex nouus in Israel. Imò
 ob istam negligentiam tulit Deus Pontifica-
 tum à successoribus Eleazari ad successores.
 Ithamar alterius filij Aaron. Et horum pri-
 m^o fuit Heli, qui simul fuit Iudex quadragin-
 ta annis. Sed quia fuit negligens in corrigē-
 dis sacrilegijs filiorū minatur ei Deus. 1. Re.
 2. dicens. Ecce dies venient, & præcidam
 brachium tuum (id est robur Sacerdotij, vt
 explicat glos. interli.) quod impletum est
 quando Salomon. 3. Reg. 2. depossuit Abia-
 thar à Sacerdotio: nam statim subditur. Vt
 impleatur sermo Domini, quē loquutus est
 super domū Heli in silo. Interim Heli aduc-
 viuenti, & non valenti præsenectute mini-
 strare successit filius eius Phinees, quo mor-
 tuo in bello & capta arca à Philisteis. 1. Reg.
 4. sequitur eius filius maior Achitob, de hoc
 enim dicitur. 1. Reg. 14. & Achias filius A-
 chitob fratris Ichabod filij Phinees, qui or-
 tus fuerat ex Heli Sacerdote. Iste enim
 Ichabod fuit minor quam Achitob, si quidē
 ortus est mortuo patre suo Phinees, & ma-
 ter partu eius obiit, vt dicitur. 1. Reg. 4. & sic
 Achitob fuit sacerdos, cum Sacerdotium pri-
 mo

mogenito daretur, nisi aliter Deus ordinasset. Nonus Sacerdos fuit Achias filius Achitob. Iste enim in tempore Saul cōsultuit dominum. 1. Reg. 14. & de isto dicunt aliqui quòd fuit Abimelech oecufus cū alijs minoribus Sacerdotibus à Saule in nobe. 1. Reg. 21. eo quòd dederit panem & gladium David: sed ad minus erant fratres, cum vterq; vocetur filius Achitob. 1. Reg. 22. Decimus Sacerdos fuit Abiathar filius Abimelech: qui ex dicta occasione fugit ad David, & fuit sumus Sacerdos eius: licet Saul haberet in Gabaom (vbi ex nobe transtulit tabernaculum) alium Sacerdotem de linea Eleazari nomine Sadoc, & mortuo Saule, ambo isti Sacerdotes fuere cum David. 2. Reg. 20. Et postea cum Salomone. 3. Reg. 4. quousque Abiathar. 3. Reg. 2. fuit per Salomonē ab officio depositus, & in exilium missus, & sic Sacerdotium mansit cum Sadoc, & eius successoribus descendentibus ab Aaron per Eleazarū. Hæc de Sacerdotibus huius quartæ ætatis.

Arca & tabernaculum.

ARCA Cum Tabernaculo, in gr.

bræis terram promissionis, collocatur prim^o
 in Galgala Iosue, 4. & inde in silo Iosue 18.
 vbi fuit circiter trecentis triginta annis vs-
 que ad mortem Heli. 1. Reg. 4. quando
 capta à Philisteis, fuit apud eos septem
 mensibus in azoto, in Geth, et in Acharon,
 quousque reducitur in Israel, & collocatur in
 Bethsames, & statim in Cariathiarim in do-
 mo Aminadab, & vt ait D. Hier. in qq. He-
 brai. super. 1. Reg. ex illo loco translata est
 in Masphat, & colligitur ex 1. Reg. 7. vbi nu-
 meratis viginti annis mansionis arcæ in Ca-
 riathiarim ait Samuel. Congregate vniuer-
 sum Israel in Masphat, vt orẽ pro vobis do-
 minum. Et subditur. Et conuenerunt, & hau-
 serunt aquam, & effuderunt in conspectu
 Domini, id est, arcæ. Deinde, ait Hiero, fuit
 translata in Galgala, postea in nobe, postea
 in Gabaa, & inde in domum Obededom,
 &c. Alij communiter dicunt, quòd licet à
 Cariathiarim sæpè ad bellum portaretur, vt
 colligitur ex 1. Reg. 14. tamen illuc reduci-
 batur. Et illic māsit quo vsque in anno octa-
 uo Regni Dauid, ducitur in Ierusalem in do-
 mum Obededom, vt habetur 1. Paralip. 13.
 Ex quo loco post tres menses portatur in do-
 mum Dauid, in montem Sion: vbi stetit vs-
 que

que ad vndecimum annum Regni Salomonis, quando ædificato templo ibidem collocatur. 3. Reg. 6. & 7. Tabernaculum vero à tēpore quo capta est Arca à Philistæis fuit trās latum à Silo in nobe trans Iordanem, & ibi mansit quousque Saul (occisis Sacerdotibus illic ministrantibus, & destructa nobe, eo quod dederunt gladium, & panem Davidi, 1. Reg. 7.) illud transtulit in Gabaon, & ibi etiam mansit sine Arca, quousque ædificato templo, illuc portatur, & reconditur inter thesauros templi. Postea autem quando populus ducebatur captiuus in Babilonem, vt dicitur. 2. Machab. 2. Ieremias sumptam Arcam, Tabernaculum, & altare incensi abscondit in monte vbi Moyses sepultus iacet, in quadam spelunca à Domino sibi ostensa & hucusque non est inuenta. Vnde in templo Zorobabel, & multo minus in tēplo Herodis, non fuit Arca testamenti.

Quinte ætatis mundi summi Sacerdotes.

- 11 Sadoc filius Achitob.
- 12 Achimaas filius Sadoc.
- 13 Azarias filius Achimaas.
- 14 Ioannam seu Ioiada filius Azariæ.

Iste nutriuit occulté in tēplo Regem Ioas,
vt seruaretur Aneç quam Athalia parabat
omni femini regio, 4. Reg. 11.

15 Azarias seu Zacharias filius Ioazę

Iste occissus est à Ioas in atrio domus do-
mini 2. Paralip. 24.

16 Amarias filius Azarię.

17 Achitob filius Amariz.

18 Sadoc filius Achitob.

19 Selum filius Sadoc.

20 Helchias filius Selum.

Iste in tempore Iosif Regis Iudā inuenit.
Deuteronomium legis. 4. Reg. 22.

21 Azarias filius Helchiz.

22 Saraias filius Azarię.

Isti duodecim Sacerdotes descendentes
ab Aaron per Eleazarum, vt patet. 1. Para-
lip. 6. ministrarunt domino in hac quinta
ętate. Ex quibus solus primus Sadoc nō mi-
nistrabit in templo Salomonis cum obierit
ante eius cōsumationem, & vltimus eorum,
Saraias fuit occissus à Nabuchodonosor, quā-
do fuit destructa ciuitas & templum, vt patet
4. Reg. vltim. Et istis successit filius eius Io-
sedec, qui fuit summus Sacerdos in captiui-
tate Babilonis: licēt ibi nullum Sacerdotale
ministe-

ministerium exercuerit : cum hoc aliàs non
esset licitum extra Ierusalem.

Sexta aetatis mundi summi Sacerdotes.

- 23 Iosedec filius Saraiz.
24 Iesus filius Iosedec. Et iste cum Zo-
robabel, reedificauit templum. 1. Esdr. 3.
25 Eliasib filius Iesus.
26 Iudas filius Eliazib.
27 Ioannes filius Iudaz.
28 Iado filius Ioannis.
29 Onias filius Iaddi.
30 Simon Iustus filius Oniaz.
31 Eleazarus frater Simonis.

Iste misit Tholomeo Philadelpho regi
Egypti filio Tholomei regi successoris mag-
ni Alexandri septuaginta duos senes He-
breos, qui in septuaginta duobus diebus, vt
ait Iosephus. 12. Antiq. 2. verterunt de He-
braea in Graecam linguam quinque libros Moy-
si tantum, vt ait idem Iosephus in prologo
antiq. Et D. Hier. in prooemio quaestionum
Hebraicarum. Licet postea, vt ait historia
Ecclesiastica reuersi illi Rabbini in Ierusa-
lem verterunt Psalmos, & Prophetas, & mis-
serunt Philadelpho.

- 32 Manases pater truus Eleazari.
 33 Onias filius Simonis Iusti.
 Qui ex eo, quod mansit puer moriente patre, non ministrauit statim.
 34 Simon filius istius Oniæ.
 35 Alius Onias filius Simonis.
 Iste apparuit Iudæ Machabeo. 2. Macha.
 vlti.
 36 Iesus seu Iafon filius Oniæ.
 37 Menelaus frater etiam Oniæ.

De istis duobus dicitur, 2. Macha. 4. quod per simoniam adepti sunt Sacerdotium. Et post istos, licet alij ponant alium Sacerdotem nomine Alchimum, alij vero id negant, sed immediate ponunt Iudam Machabæum, & eius successores: qui omnes usque ad tempus Herodis Afcalonites, simul etiam fuerunt Duces populi, & Sacerdotes. In tempore vero Herodis usque ad mortem Christi cum Sacerdotium venale redderetur multi Sacerdotio fungebantur. De quorum nominibus nihil ad rem: sed satis ex dictis constat quomodo à principio mundi, usque ad Christum semper fuerit in Ecclesia Sacerdos, & hostia visibilis.

(.?.)

INDEX NO- tabilium.

A

Absoluunt generales ordinum, & istis amotis eorum vicarij, ac ab illis deputati à casibus, & censuris, etiam Pape reseruatibus & ab omni pœna, & sententiâ Ecclesiastica, & ab inhabilitatione, suos subditos etiã nouitios, conuersos, oblatos, & perpetuò donatos, lib. 1. cap. 6. dub. 13. 14. & 15.

Absoluunt prouinciales & istorum absentium vicarij, etiam per alios nouitios licet retrocedant, & vollentes ordinem intrare, licet de facto non intrent à censuris etiã ab homine latis, & à reseruatibus Pape, dub. 14. & 15. & in foro etiam externo possunt restituere priuatos ab officijs, & perpetuò inhabiles ad illa, ibi conclus. 6.

Absoluunt priores, & istis absentibus eorum vicarij, etiam per alios suos etiam hospites, & nouitios, conuersos, oblatos, perpetuò donatos à casibus etiam Papæ satisfacta

I N D E X.

parte. dub. 13. & 15. & bis in vita absoluunt prædictos ab omni pœna, & sententia Ecclesiastica, & inhabilitatione, & ignorantes & in aduertentes quoties opus sit, ibi.

Absolui possunt dicti prælati à quibus ipsi absoluere possunt per Sacerdotem ordinis ab eis electum, ibi.

Absolui possunt religiosi per idoneum confessorem etiam secularem à reseruatis Pape extra Bullam Coenæ semel in vita, & ab alijs quoties opus sit, dub. 12.

Absoluunt religiosi famulos monasterij cum sola licentia suorum prælatorum, lib. 2. cap. 6. dub. 1.

Absoluunt religiosi approbati à casibus Episcopi, dub. 7. & à reseruatis Pape extra bullam Coenæ, dub. 6. et c. 7. dub. 1. & à sententijs, pœnis, & censuris ab homine latis in foro externo satisfacta parte, & in foro interno etiam parte non satisfacta, ibi.

Absoluunt religiosi excommuniione suorum prouincialium in terris in fidelium, etiam à reseruatis in Bulla Coenæ, cap. 6. dub. 6.

Alienatio bonorum monasterij quomodo fit, & de pœnis aliter alienatum ista, lib. 1. cap. 4. dub. 3.

Alienatur à solo prælato bona quæ seruādo

I N D E X.

do seruari nō possūt, sec^o de alijs, ibi, & quid possit circa hæc generalis, definitores capituli generalis, aut præsidens cum definitoribus in capitulo pronunciali, ibi.

Appellatio an, sit licita religiosi, libr. 1. cap. 6. dub. 4.

B

Baptizant religiosi indiarum in suis Ecclesijs, & locis, lib. 2. cap. 5. dub. 1.

Beneficia Ecclesiarum vnitarum monasterijs quomodo prouidēda, cap. 3. dub. 6.

Bulla non suspendit regularium priuilegia, etiam pro secularibus concessa, cap. 3. dub. 7. & cap. 7. dub. 3. nec priuilegia in iure inserta, nec consuetudines habentes vim legis, nec literas fraternitatis concessæ à regularibus, nec priuilegia disimilia priuilegijs Bullæ, ibi.

Bulla pro eligendo confessore gaudent religiosi & alio simili in dulto, libr. 1. cap. 6. dub. 12.

C

Calices à quibus cōsecrantur, lib. 2. cap. 5. dub. 9.

Carnibus vesci licet religiosi ter
insep-

I N D E X.

In septimana, extra aduentum, quadragesimā, & dies vetitos, & in istis diebus de consilio vtriusque medici, lib. 1. cap. 6. dub. 22.

Casus referuabiles à prælatis regularium, lib. 1. cap. 6. dub. 9. Et non sunt referuati pro nouitijs, dub. 10.

A casibus istis non absoluitur religiosus cū sola licentia generali confitendi, dub. 11.

Censuræ & poenæ priuatiue incorruntur ante sententiā declaratoriā culpæ: secūs de alijs poenis, c. 3. dub. 5 in motu de larg. munerum, & quis absoluat ab istis vide absoluere.

Chrisma à quo cōficitur, lib. 2. c. 5. dub. 9.

Chrysmate, et oleo quatuor annorum vtūtur religiosi in Indis, dub. 2.

In cibis quomodo dispensant prælati regulares lib. 1. cap. 6. dub. 21.

Confitendi licentia clauditur in licentiā itinerandi data religioso, dub. 11. & quis sit idoneus Sacerdos pro religiosis, ibi.

Confessiones audiendi licentia, aut absoluēdi à referuatis non spirat a motu concedēte, secūs de licentia absoluendi aliquem de terminate, et re integra, lib. 2. c. 3. dub. 1.

Confessiones licetē audiunt prædicatores, et minores debitē ordinario præsentati, et ab eo sine causa reiecti, lib. 2. c. 6. dub. 1.

Con-

I N D E X.

Confessiones licite audit religiosus, parochorenuente, inò & Episcopo renuente, si est expositus à legato Papat, ibi.

Cõfessiones non audit validè Dominicanus sine licentia sui ordinis, bene tamen religiosi alij cum sola licentia ordinarij, dub. 2.

Conf. flores regulares suscipi si iuridicè, per suos prælatos à confessionibus audiendis non absoluunt validè, ibi.

Confessor virorum, an cum bulla absoluat mulieres, dub. 3.

Confessor ordinis prædicatorum, & minorum semel expositus, est perpetuò expositus, nò sic alij religiosi, sed reuocari possunt à solo Episcopo successore, dub. 4.

Confessores religiosi vbi sunt expositi absoluunt oues, aliarum diocesum, dub. 4. & vbi que possunt absoluere habentes bulla, & intinere omnes, nisi in locis, vbi ordinarij existunt, dub. 5.

Consuetudo quot actibus inducitur, libr. 2. cap. 1. dub. 3.

Corporalia etiam extranea bene dicuntur, à præfidente monasterij, & in terris in fidelium à quouis religioso, lib. 2. cap. 5, dub. 8. & 9. & licet religiosi laicis ista, & calices tangere, & lauare, ibi.

De cetero

Decimæ nō soluuntur a religiosis de vllis bonis, etiam de agris arrendatis alijs, lib. 2. cap. 9. dub. 4.

Decima personalis non soluitur à famulis religiosorum, ibi.

Delegatus quādo possit sub delegare, lib. 1. cap. 6. dub. 8.

Diæta continet septem, aut decem leucas lib. 2. cap. 5. dub. 9.

Definitores capituli generalis quid possunt circa officium diuinum, & statuta ordinis, &c. lib. 2. cap. 2. dub. 2.

Dispensatio strictius priuilegio interpretatur, lib. 2. cap. 1. dub. 1.

Dispensatio in iure diuino sine causa facta non valet. nec etiam dispensatio in lege humana facta ab inferiori Papæ ibi.

Dispensat religiosus ex commissione sui generalis à periendo literas pœnitentiariæ Doctoribus directas super aliquo dispensando cap. 6. dub. 8.

Donatio religioso vetita, lib. 1. c. 3. dub. 5. in explicatione decreti de largitione munerum.

I N D E X.

E

Ecclesiæ parochiales vnitæ monasterijs
quando visitantur ab Episcopis, libr. 2.
cap. 3. dub. 6.

Ecclesiæ & altaria regularium ab eorum
prelatis consecrantur, & reconciliantur, cap.
5. dub. 9.

Ecclesiæ erigi, & reformari possunt, à reli-
giosis in terris infidelium, & alia fieri in qui-
bus non est necessaria Episcopi consecra-
tio, ibi.

Electio iure nature valida, valet in conf-
cientia, etiam omisis iuris solemnitatibus,
lib. 1. cap. 4. dub. 4.

Eleemosynas pro religiosis impediens ex-
communicatur, cap 7. dub. 1.

Episcopus monachus tenetur ad tria vota
essentialia, ad ceremonias sui ordinis, suo of-
ficio non repugnantes, & ad portandum ha-
bitum monasticum, nec testari potest, lib. 1.
cap. 2. dub. 4.

Episcopus si deserat oues ex causa & licen-
tia potest fieri monachus, cap. 1. dub. 1.

Episcopus monachus consecratus etiã re-
lictò Episcopatu non potest in suo ordine of-
ficium tenere, cap. 6. dub. 7. Et tenetur iste
ante

I N D E X.

antequam consecratur sub suspensione resignare quæ habet ab ordine præter quater nos, cap. 7. dub. 3.

Episcopus quomodo componet lites religionum circa præcedentiã, lib. 2. c. 3. dub. 6.

Episcopatus nõ potest acceptari à religiofo sine licentiã ordinis, aut Papæ, alias priuatur beneficijs ordinis, cap. 6. dub. 7.

Eucharistia omnibus, etiam in paschate, & articulo mortis licitè ministratur à religiofis, & de istorum licentiã, etiam à clericis in domibus religiosorũ, lib. 2. c. 5. dub. 3. & 4. 5.

Eucharistię festum à solis Dominicanis in Dominica octauarum potest celebrari, deferendo etiam Eucharistiã per vias ab eis semel electas, & cũ indulgetia plenaria, du. 6.

Excommunicationes contra statuta, priuilegia & benefactores, vt sic, religiosorum, ac eorum seruitores sunt nullæ, cap. 3. dub. 8.

F

FAmuli religiosorum ab eis recipiunt Eucharistiã, pœnitentiã, & extremam vnctionẽ, & in morte gaudent indulgentijs religiosorum, lib. 2. c. 5. dub. 4. & cap. 6. dub. 1. & sunt exempti ab ordinario, cap. 5. dub. 4. & eorum graui mina indicat conseruator religiosorum, cap. 10. dub. 5.

Fugi-

Fugitiuus vide habitus. Funus, vide quar-
ta funeralis.

Ad funera defunctorum sepeliendorū
in Ecclesijs religiosorum, an isti cum Cruce,
&c. possint exire vide, ca. 3 dub. 5.

G

Grangia religiosorum gaudet immuni-
tate, lib. 2. cap. 5. dub. 7.

Gratia concessa alicui quando cessat
a motione concedentis, vt licentia expendē-
di pecunias, audiendi confessiones, absol-
uendi etiam à reseruatis, &c. c. 3 dub. 1.

Gratia delegati nō spirat eius a motione,
ib. 1. cap. 6. dub. 2. sicut licentia audiendi
confessiones.

Gratia facta, licentia, aut priuilegium nō
tolitur per legem cōtrariam sequentem, nec
ante certificationē de eius reuocatione, libr.
2. cap. 3. dub. 4.

Gratiæ obtentæ à Dominicanis sine licē-
tia suorum superiorum, annullantur, cap. 6.
dub. 2.

H

Habitum religiosus temerariē dimitten-
do, alio habitu assumpto, excommuni-
catur: & si recedit etiam cum habitu,

I N D E X.

animo non redeundi ad religionem est apost. 2. lib. 1. c. 7. dub. 2. Et iste potest cogi censuris à suo superiore, vt reuertatur. Et sunt excommunicati qui illos fauent, aut detinent: cap. 6. dub. 3.

Habitu alterius religionis, aut ei consimilem portans, potest cogi censuris ab ordinario requisito, vt illum dimittat, nec potest quis sine licentia religiosorum, sepeliri extra istorum Ecclesias cum eorum habitu. Et Augustini tenentur deponere habitum album, consimilem habitui prædicatorum, aut saltem portare semper habitum nigrum, cap. 7. dub. 4.

Habitus à religioso, etiam Episcopo sub depositione, semper portandus publice, ibi.

Horæ canonicae possunt recitari à religiosi mentaliter legendo per librum, lib. 2. c. p. 8. dub. 2.

Horarum defectus quomodo suppleatur à religiosi, & quando possunt in feriis de facto recitare, & conformare se cum alijs clericis in recitatione horarum, ibi.

Horarum recitatio quomodo dispensatur cū religiosi & monialibus, lib. 1. c. 6. dub. 2.

Circa horas quid possint definire capi relig. ner. lib. 2. c. 2. dub. 2. Vide officium diuinum.

- Ieiunia regularium quomodo dispensantur, & commutantur. Et quando possunt anticipare, & retardare prandium, & collationem, & transferre ieiunia, lib. 1. c. 6. dub. 12. & 21. Nec tenetur ad ieiunium religiosus in tribus diebus natalis domini in feria sexta occurrentibus, nec in alijs diebus festiuis extra feriam. 6. occurrentibus, dub. 22.
- Illegitimus dispensatur ad ordines per professionem, & ad officia per suos praelatos, cap. 18. & alia ibi. & cap. 8. dub. 1.
- Incestuosus a quo dispensetur ad petitionem debiti, lib. 2. cap. 6. dub. 9.
- Indulgentiæ religionum reuocatae à Paulo 5. sunt iterum ab eodem confirmatae, cap. 3. dub. 3. conclus. 3.
- Indulgentiæ istæ non suspenduntur pro religiosus in Bulla Cruciatæ, dub. 7.
- Indulgentiæ pro festis sanctorum ordinum, transferuntur cum ipsis festis, cap. 7. dub. 2.
- In indulgentijs religionum, confraternitatum, &c. communicant omnes religiosi, c. 4.
- Interdicti suspensio in Ecclesijs religiosorum quando fit, & quod monasteria à populo separata non tenentur seruire interdictum

Etum & alia plura, lib. 2. cap. 7. dub. 2. & 3.

Interstitia ordinum à quo dispensentur pro religiosis, cap. 8. dub. 1.

Irregularitas religiosi, qualis & à quo dispēsetur, lib. 1. cap. 6. dub. 16. 17. 18. & 19.

Iudex religiosi coram quo debet conveniri esse eius prælatus, & ab eo puniri potest relictis apicibus iuris, lib. 1. cap. 6. §. dub. 3. & lib. 2. cap. 10. dub. 6.

Iudex conservator religiosorum quis. Si tenetur acceptare. Si vno nominato possit alius nominari, lib. 2. c. 10. dub. 1. si potest committere vices suas, & quibus, dub. 2. Si potest procedere ad quatuor diætas dub. 3. & contra quos, & quibus pœnis, dub. 4. & 5. & de pœnis conservatoris excedentis, commissio nem, & partis ad id inducentis, dub. 7.

Iuramenta qualia dispensantur, aut relaxantur à religiosis, lib. 2. c. 6. dub. 8.

L Ex certo nocens omittatur etiam inconsulto superiore, in dubio consulatur, si est possibile, lib. 1. c. 6. dub. 21.

Legum Ecclesiæ dispensatio, ut ciborum, ieiuniorum, recitationis horarum, convenit prælato religiosorum, si alias non est restrictus

Stus, dub. 2. 1. & commutari possunt pro religio-
sibus per confessorem etiam secularem,
dub. 1. 2.

Lex Ecclesie ut obliget, promulgetur in
omnibus diocesisibus, & lex civilis in omni-
bus prouincijs, lib. 2. cap. 1. dub. 3.

Lex non cessat obligare interposita sup-
plica, benè tamen rescriptum peculiare, ibi.

Leges etiam regularium quis interprete-
tur, cap. 2. dub. 1. & 2. & dantur regulæ ad
hoc dub. 3.

Lex pendet ex acceptatione, nisi reuocet
gratias, & priuilegia, cap. 1. dub. 3. & lib. 1. c.
6. dub. 1. 2. & quando dicitur non acceptari,
lib. 2. cap. 1. dub. 3.

Lex generalis, nec reuocat speciales eius-
dem materiae, nisi de illis fit mentio, cap. 6.
dub. 1. nec etiam reuocat priuilegia concessa
si dum non fit mentio de hoc, lib. 1. cap. 6.
dub. 3.

Leges regularium à quo fiant, lib. 2. cap.
2. dub. 3.

Licentia vide dispensatio, gratia.

M

Missæ celebratur licitè à religiosis illico
post matutinum, aut post duas horas

Medix noctis, & vsque ad nonam inclusiuè,
id est intra tres horas post me diem, lib. 2.
cap. 5. dub. 6.

Missã dictã pro defunctis in altari Rosarij
prædicatorum liberat animam à Purgatorio
lib. 2. cap. 4.

Missã licite celebratur à religiosis extra
Ecclesiam, imò & in priuatis domibus dum
non vetatur ab Episcopo, & in Ecclesia vio-
lata, &c. dubi. 7.

Missã celebratur à religiosis bis in die in
terris in fidelium, dub. 9.

Monasteria monialium earum superior
sine necessitate intrans est excommunica-
tus, & officio priuatus, lib. 1. cap. 5. dub. 2.

Monasteria virorum, & mulierum quan-
do, & quibus licet intrare, & de pœnis intrã-
tium, superiorum permittentium, & sub dito-
rum admittentium, dub. 1. & 2. & quis dis-
pensat in istis pœnis, cap. 6. dub. 15.

In monasterijs monialiũ reperti possunt
puniri per prælatos regulares monialium,
cap. 5. dub. 2.

Monasterij monialium, absente priore
à conuentu suo, curam gerat earum confes-
sor, cap. 6. dub. 6.

A monasterio exire quando liceat mo-
niali,

I N D E X.

moniali, & de pœnis executium sine causa,
& superiorum id concedentium, & commi-
tantium & recipientium illas, dub. 2. & 4.

Monasterium non fundatur sine licentia
ordinarij, & assensu monasteriorum loci,
lib. 2. cap. 9. dub. 1.

Monasteria mutare, aut alijs reunire quã
do licet, dub. 1. & 2.

Monasteria grangiar, & loca regularium
gaudent immunitate, & ibi vim inferentes
excommunicantur cum reservatione ad Pa-
pam, cap. 5. dub. 7.

Monasteriorum monialium destructorũ
bona, applicantur monasterijs vicinioribus
ordinis, cui sunt subiecta, lib. 2. c. 9. dub. 2.

M

Notarij creantur a provincialibus, lib. 2.
cap. 2. dub. 3.

Nouitij in fauorabilibus reputantur
religiosi, & quis absoluit eos a casibus Epis-
copi, lib. 1. cap. 6. dub. 10.

Nouitij maiores sexdecim annorum quo
modo recipiendi, cap. 8. dub. 2.

Nouitium impediens, aut extrahentes
a religione, aut impediens, aut cogentes,
mulierem ad religionem, aut professum sine

licentia sui superioris detinentes quas pœnas incurrunt, dub. 4.

In nouitiorum receptione, aut post præter alimenta nil ex pacto exigatur, lib. 1. ca. 8. dub. 3. & accepta etiam liberè data restituantur nouitio abeunti, ibi. & lib. 2. cap. 3. dub. 6.

O

Oblatum etiam prælatis celebrantibus in Ecclesijs regularium istis detur, lib. 2. cap. 5. dub. 5.

Officia diuina, ordines, & alia sub excommunicatione non celebrentur in Ecclesijs regularium istis inuitis, cap. 8. dub. 1.

Ad ordines male promoti regulares, dispensantur per suum generalem, lib. 1. c. 6. dub. 15.

Ordinantur religiosi à quouis Episcopo, & in suis domibus, lib. 2. c. 8. dub. 1. & extra tempora, & non seruatis interstitijs, ibid. & cap. 3. dub. 6. nec examinari possunt in cātu, moribus, & ceremonijs Ecclesiæ, ibi. & cap. 3. dub. 5.

Ordinis Prædicatorum; & aliorum locus, lib. 2. cap. 3. dub. 6.

Oua & lacticia licite comeduntur à religiosis in diebus vetitis, lib. 1. c. 6. dub. 22.

Pacta

I N D E X:

P

P Acta religiosorum in præiudicium suorum
privilegiorum sine licentia generalis non
valent, lib. 2. cap. 3. dub. 5.

Paupertas Evangelica non minuitur ha-
bendo bona in communi, imò monasterium
succedit in bonis parentum religiosi viuentis,
& fit Dominus aliorum de quibus, lib. 1. cap.
4. dub. 1. & 2. & data sibi ad vnum vsum li-
cité conuertunt in aliud, ablato scandalo, ibi.

Paupertatis votum si violetur habendo
pecculium, redditus annuos, pecunias ex-
tra commune depositum, consumendo illas
in malos vsus, aut aliquid recipiendo, cap. 3.
dub. 1. 2. & 3.

Paupertatis votum violatur, vendendo,
emendo, mutuando, donando, celando rem
prælato & alia multa, dub. 4. & 5. & quid con-
sumere possit religiosus sine licentia expref-
sa, ibid. & quæ sit materia grauis pro voto
paupertatis, lib. 1. cap. 3. in princip. Pœne,
vide censuræ.

Prædicare potest religiosus idoneus pri-
mæ tonsuræ cum sola licentia sui superio-
ris, lib. 1. c. 7. dub. 2.

Prælati regularium qui, cap. 6. dub. 6. &

Dd 5 quam

I N D E X.

quanta sit istorum authoritas, dub. 7. & est limitabilis per superiores, dub. 8.

Prælati vnius conuentus non est prælati hospitum ordinis, cap. 3. dub. 5.

Prælatorum regularium iurisdictione, etiam ex privilegio obtenta est ordinaria, & sic delegabilis, cap. 6. dub. 8.

Provincialis licentia eget religiosus, vt sit prælatorum foccius, Inquisitor, Prædicator, Cruciatæ, à quo potest remoueri; & alter substitui, lib. 1. cap. 6. dub. 7.

Priuilegium quid, & quomodo difert à dispensatione, lib. 2. cap. 1. dub. 1.

Priuilegij scriptura nõ est necessaria pro foro animæ, sed pro foro externo, dub. 2.

Priuilegia vbi sola signatura prælati, aut notarij petitur vim habent in iudicio, ibi.

Priuilegia regularium quis interpretetur, lib. 2. cap. 2. dub. 2. & dantur regulæ ad hoc, dub. 3. conclus. 3.

Priuilegium, aut breue nõ ponitur in vsu in prouincia sine licentia generalis, &c. cap. 2. dub. 2.

Priuilegia religiosorum possunt reuocari à generali, lib. 1. cap. 6. dub. 7. & lib. 2. cap. 6. dub. 2.

Priuilegiũ personæ cessat per non usum
decem

I N D E X,

decem annorum, priuilegium Ecclesiæ per non vsum 40. annorum & priuilegia regularium per non vsum centum annorum, lib. 2. c. 3. d. 2. & qualis non vsum requiritur, ibi.

Priuilegiorum confirmatio varijs tenoribus quomodo inteligitur, ibi.

Priuilegio ordinis quis renūtiare potest, ibi.

Priuilegium quomodo cessat aētū cōtrario, dub. 3.

Priuilegia regulariū nō cessant pluribus contrauentionibus, nec per generalem reuocationem priuilegiorum, benē tamen per generalem reuocationem priuilegiorum regularium. sine mentione illorum de verbo ad verbum, dub. 3. & 4.

Priuilegia omnia regularium valent, exceptis contrarijs Concilio Trid. & de istis valeant, lib. 2. dub. 5. 6. & 7.

Litteræ obtentæ contra priuilegia regularium sunt nullæ, dub. 8.

Priuilegia regulariū etiā pro secularib⁹ nō suspēduntur per bullā Cruciatæ, c. 3. dub. 7.

Priuilegia gratiæ, &c. ordinū cōgrationū Colegiorū, vniuersitatū, locorū piorū, personarum secularium, & regularium sunt communia omnibus religionibus, lib. 2. cap. 4.

Priui-

Privilegiorum communicatio quomodo
inteligitur, & non communicatur vsus pri-
uilegij, sed ius vtendi illo, ibi.

Privilegia gratiæ vnius monasterij extē-
duntur ad alia eiusdem ordinis, & sic ad om-
nes ordines, ibi.

Ad processiones publicas cogi possunt re-
ligiosi ab Episcopo, nisi distent per dimidiū
miliare, aut strictiori clausura viuāt, aut sint
Colegia, quæ nec cantant in choro, nec ad
mortuos accedunt. lib. 2. cap. 3. dub. 6.

Quarta funeralis de quibus, & à quibus
debeatur, lib. 2. cap. 9. dub. 5.

Religio status perfectior post Episco-
patum à Christo institutus in tribus vo-
tis consistens, inter quæ obediētia præ-
stat, lib. 1. cap. 1. dub. 3. & c. 2. dub. 1. 3.

Religionis status est tendentia ad perfe-
ctionem, cap. 2. dub. 2.

Religiosus quo rigore ad regulam tene-
tur, dub. 4.

Religiosus expulsus, aut egressus etiam
cum licentia quibus priuetur, cap. 7. dub. 3.

I N D E X.

Religiosus expulsus sine licentia sui ordinis non potest recipi in alio, ibi.

Religiosi Societatis voti simplicis possunt ex causa rationabili manumiti, & à votis liberari, cap. 2. dub. 3.

Religiosi sunt exempti ab ordinarijs, li. 1. cap. 6. dub. 5. & lib. 2. cap. 3. dub. 5.

Status quid, & licet ascendere ad altiorē statum sed non retrocedere, lib. 1. cap. 1. dub. 1.

Statuū diuersitas, dub. 2. Status Episcopi omnibus perfectior, dub. 3.

Statuta regularium à quo fiant, lib. 2. c. 2. dub. 2.

Suspensio à diuinis quid sit, & quid includat, lib. 1. cap. 5. dub. 1.

T

Tertianij quibus gaudent priuilegijs, lib. 2. c. 3. dub. 5.

Testes legitimi sunt religiosi in omni tribunali etiam pro suis causis, licet ad id non possunt cogi extra ordinem, lib. 1. c. 6. dub. 2.

Transitus de vno in alium ordinem vetatur

I N D E X.

tatur religiosis, & sub quibus pœnis. Et transeundo etiam cum licentia quibus priuentur in ordine assumpto. Et quod non possunt sua supellectilia secum portare, cap. 7. dub. 3.

Tributum, aut aliam impositionem, qui imponit religiosis excommunicatur, lib. 2. cap. 9. dub. 3.

V

Vestes sacræ benedicuntur à religiosis Sacerdotibus, lib. 2. cap. 5. dub. 8.

Vota obediētiæ castitatis, & paupertatis beatarum prædicatorum, & minorum collegialiter viuentium sunt solemnia, lib. 1. cap. 5. dub. 3.

Vota regularium ab eorum prælatis irritantur excepto voto transeundi ad arctiorē religionē. Sed hoc votum, & omnia alia nouitiorum, & oblatorum præter votum castitatis, & religionis ab eisdem dispensantur, cap. 6. dub. 1.

Vota aut iuramenta monialium non obligant ad peccatum mort. ibi.

Vota omnia cum professione commutantur, ibi.

Votum arctioris religionis dispensatur à prælatis regularium, si dispensatus profiteatur ordinem dispensantis, dub. 20.

Vota

I N D E X.

Vota regularium, iuramenta, ieiunia, & alia præcepta commutantur à quouis confessorio etiam seculari, lib. 1. cap. 6. dub. 12.

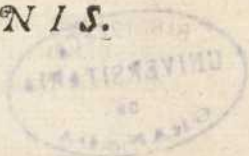
Voto obedientiæ obligaris obedire prælati iuxta tua statuta tantum, cap. 6. in principio. Et isto voto subdis te superiori, vt patri, vt prælati, & vt iudici ibi, & coram eo debes conueniri, etiam à secularibus, lib. 2. cap. 10. dub. 6.

Vota, & iuramenta secularium dispensantur, & commutantur à regularibus in quouis opus pium, cap. 6. dub. 8.

Vouens castitatem ante matrimonium quomodo per religiosos dispensatur ad petitionem debiti, dub. 9.

Voti qui dispensare valet, à fortiori potest ea commutare, & melius faciet vtendo vtraque potestate, lib. 1. cap. 6. dub. 12.

F I N I S.

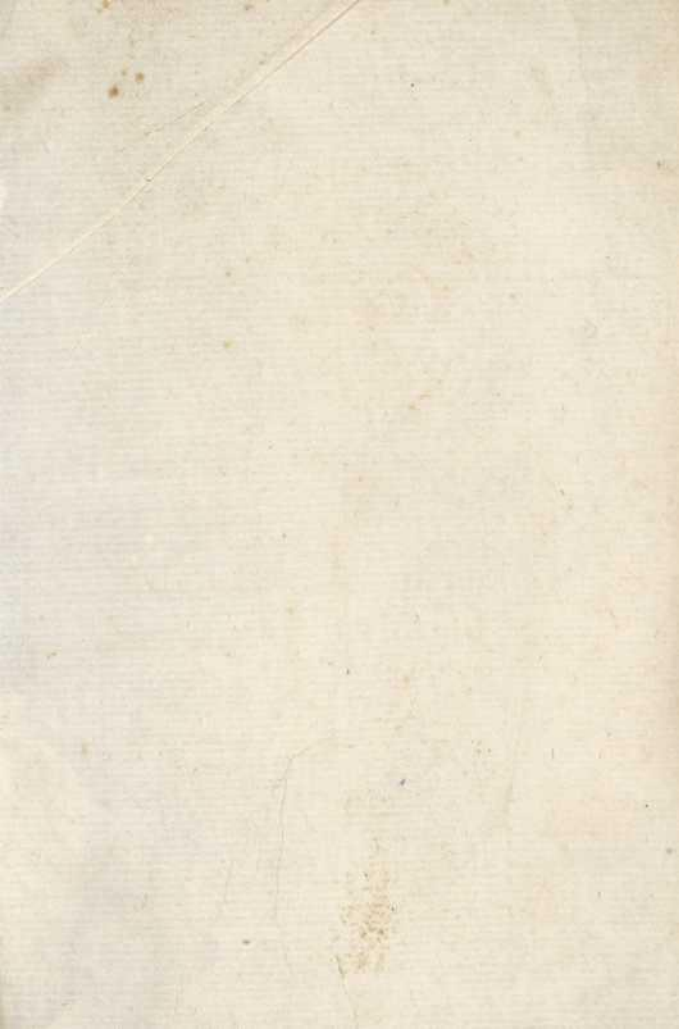

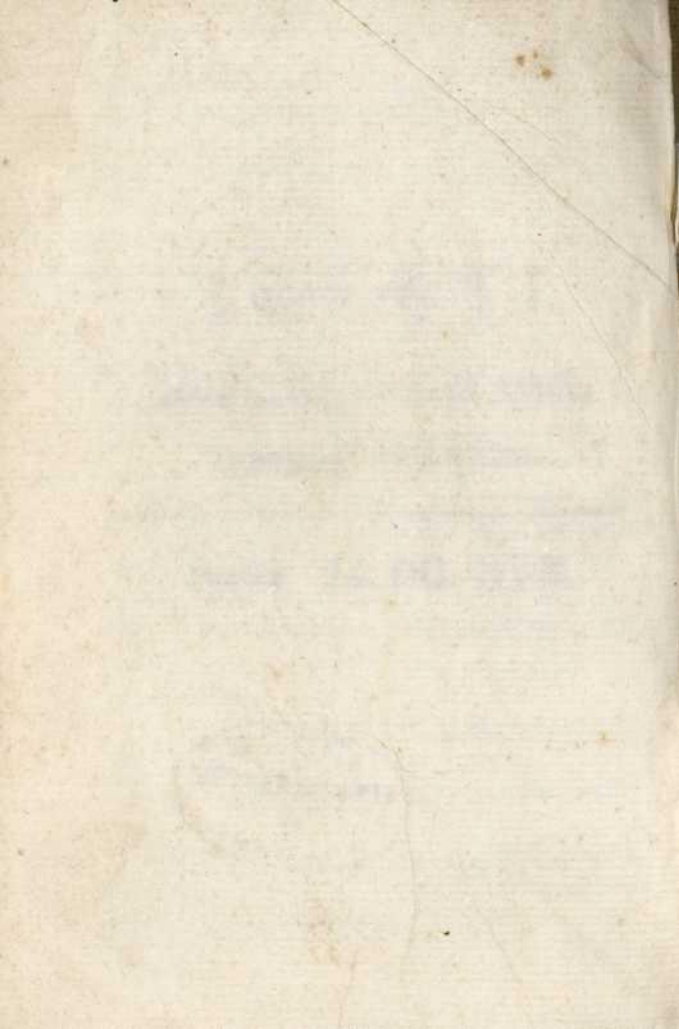
TOLETI.

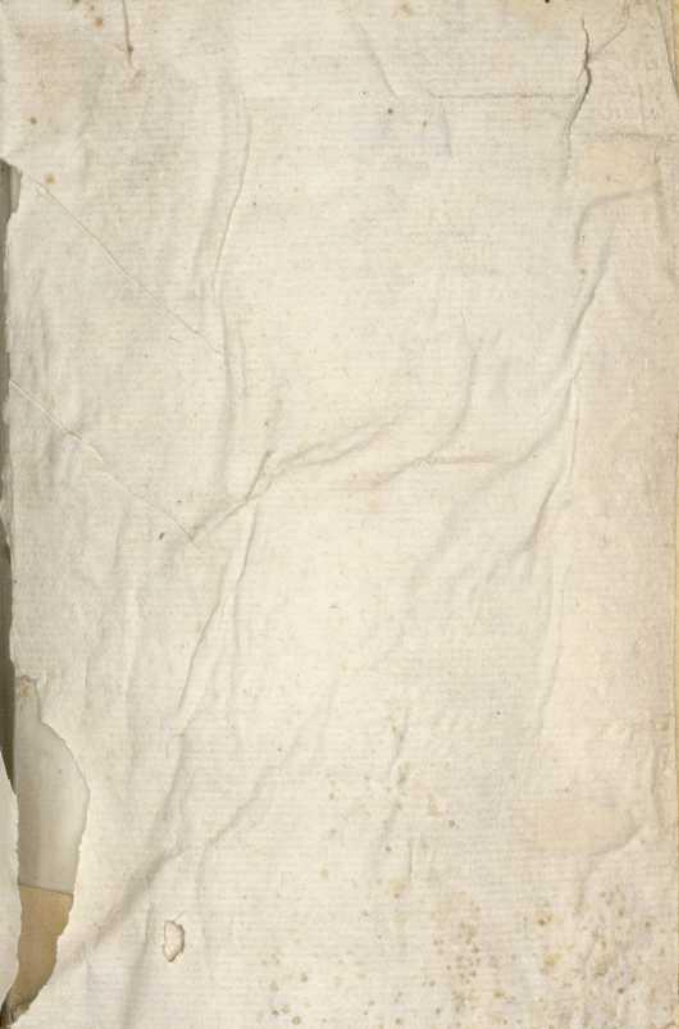
Apud Didacum Rodriguez,
Typographum Regium.

Anno M. DC. XVII.

RECEIVED

A
16-310